

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

WIDENER LIBRARY

HX J4F6 8

p 59

BEQUEST OF
CONVERS FRANCIS , D. D.
OF CAMBRIDGE

HARVARD COLLEGE LIBRARY

6
GEO. BUCHANANI

PARAPHRASIS

SALMORUM DAVIDIS,

POETICA //

CUM

SCHEMATIS METRORUM ET NOTIS.

ACCESSERUNT

PAUCA MISCELLANEA

EX CETERIS EJUSDEM CARMINIBUS.

Et cecinit seris victura poemata seclis,

Qualia majestas postulet ipsa Dei.

BARLAEUS.

EDINBURGI,

TYPIS ACADEMICIS:

VENEUNT APUD A. WALLACE ET SOCIOS.

VII Calendas Junias

MDCCCXII.

1812

30
Digitized by Google

ML P1552.65

LIBRARY OF THE

UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICH.

1909

Bequest of
Convers Francis D.D.

of Cambridge

LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICH.

1909

LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICH.

1909

LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICH.

1909

LIBRARY

UNIVERSITY OF MICHIGAN

ANN ARBOR, MICH.

LECTORI S.

IN hac Psalmorum Paraphrasi edendâ multum operae insumptum est, ut quàm accuratissimè prodiret: quippe quæ viris doctissimis non nostræ solùm, sed etiam exterarum regionum maximè arrisit; et adhuc in scholis nominis haud parvi lectu dignissima habetur. Textum secundùm editionem Thomae Ruddimanni, quæ anno 1715 lucem Edinburgi aspexit, plerumque secuti sumus. Locos complures, tironibus alioquin obscuros, in melius, ut speramus, interpuncta sunt.—Huic autem paraphrasi paucula ejusdem poëmata, sanè exquisitissima, adjungere visum est: quorum unum, scilicet *Maiae Calendas*, prae ceteris summâ laude prosequutus est vir reverendus Archibaldus Alison, LL. B., scriptor haud inelegans, idemque limati judicii.

Caeterùm nobis consilium fuit ut huic editioni nihil uspiam deesset, quo discipuli locos difficiliores expedire possint; ideoque ut lyricam poësin, praecipuéque sacram, cognoscendi amore imbuantur. Annotationes

igitur partim a Chytraeo, Burmanno, Ruddimanno, Huntero, et Lovio, partim a nobis exaratas, adjiciendas curavimus. Utque juventuti magis curae sit arismetrica, carminum et schemata et genera singulis psalmis accessere.

Hic loci de praeconis, quae in paraphrasin et alia scripta Buchanani, judice Henrico Stephano, "poëtarum sui saeculi facile principis," meritò collata sunt, ne nostra quidem disserere refert. Si plura velis, librum tibi commendare liceat *DE VITA POETAE EXIMII Anglicè conscriptum a viro eruditissimo, nobisque amicissimo, Davide Irving, LL. D.*

A & J. DICKINSON.

Sev. Edinburgi in Typogr. Acad.

vii Calendas Junias MDCCCXII.

MARIAM

ILLUSTRISSIMAM SCOTORUM REGINAM

GEORGII BUCHANANI

EPIGRAMMA.

NYMPHA, Caledoniae quae nunc feliciter orae
 Missa per innumeros scepra tueris avos;
 Quae sortem antevenis meritis, virtutibus annos,
 Sexum animis, morum nobilitate genus:
 Accipe (sed facilis) cultu donata Latino
 Carmina, fatidici nobile Regis opus.

5

1. Si Buchananus scripserit hoc epigramma anno MDLXII, quo constat eum apud Hen. Stephanum paraphrasin suam imprimendam reliquisse, Maria Regina tum vicesimum aetatis suae annum agebat; sin autem non ante annum MDLXV, quo primum prodit haec paraphrasis, tum scriptum fuisse videtur, aliquot ante menses, quam Darnlacum thalami regnique socium sibi adscivisset. Utcunque haec sint, certissimum est, ex hisce epigrammatis verbis,

Ne mihi displiceant, quae placere tibi,

Buchananum, post suum in patriam reditum, Mariae paraphrasin suam ostendisse, illamque, quas maximis ingenii dotibus praedita fuit, opus illud probasse. L.

2. *Per innumeros.*] Ovid. ex Pont. lib. IV. 8. 18.

Usque per innumeros inveniemur avos. H.

3. *Quae sortem antevenis meritis, &c.*] Ad imitationem Ovid. Trist. lib. IV. 4. 1.

*O qui, nominibus cum sis generosus avitis,
 Easque per innumeros nobilitate genus.*

Quod antea ad locum observavit celeb. Burmannus. L.

*Illa quidem, Cirrhâ procul et Permesside lymphâ,
Penè sub Arctoi sidere nata poli:*

*Non tamen ausus eram malè natum exponere foetum,
Ne mihi displiceant, quae placuere tibi.*

*Nam quod ab ingenio domini sperare nequibant,
Debebunt genio forsitan illa tuo.*

7. *Illa quidem Cirrhâ, &c.*] Urbs sub radicem (apud quosdam alter vertex) Parnassi, Apollini et Musis sacra; unde apud Poëtas Cirrhæi Vates, Cirrhæum pestus, Cirrhæa secreta, &c. Permessus, fluvius ex Helicone fluens, iisdem sacer, Virg. Ec. 6. 64. utriusque meminit Martialis, lib. 1. Ep. 77. quem respexit Buchananus,

Quid tibi cum Cirrhâ? quid cum Permessidis undâ? H.

9. *Non tamen ausus, &c.*] Sunt qui hunc et sequentes versus non nimis elegantes, nec eorum sententiam satis dilucidam, putârunt, e quibus Franciscus Atterbury Episcopus Roffensis, qui suos quosdam substituit ad Scotum nobilem missos:

Quòd si culta parùm, si sint incondita, nostri

Scilicet ingenii est, non ea culpa loci.

Posse etiam hîc nasci, quae sunt pulcherrima, spondet

E vultu et genio, Scotica terra, tuo.

Quamvis autem hi suo non careant lepore, suis tamen exuperat Buchananus, manifestè hanc sententiam prae se ferentibus; *etsi carmina mea nata sint in locis ab Apollînis et Musarum afflatu alienissimis, si cum fabulosis Cirrhâ et Permesside conferantur; nolui tamen, id enim audaciae et arrogantiae esset, quae tibi placuerunt, improbare, eaque, (utî infantes olim nothos et malè natos solebant) exponere, i. e. perdenda et peritura projicere et abdicare, sed tuis sub auspiciis tollenda et educanda propono, tuo potius iudicio et patrocinio fretus quàm meo; et Reginae palmam ingenii defert. Episcopus contra plurimus est in formâ laudandâ et Venerem facit, Buchananus autem Minervam. Siqua vero duriora in hanc postea scripserit, nimirum se causam postea invenisse putavit, neque vel maximum Poëtae praeconium, verâ opinione nixum, Historicum praepedire debuit, quò minus, quae postea vitam facit, narraret.* H..... This verse is sometimes misunderstood. It evidently alludes to the practice of exposing deformed or sickly infants. "I dare not, however, expose my unpromising offspring." *LIVING'S Memoirs of Buchanan, p. 132.*

10. *Ne, &c.* Invideo Pisis, Laurenti, nec tamen odi,

Ne mihi displiceat quae tibi terra placeat.

POLITIANI Opera, sig. gg. 5. Venet. 1498, fol.—Id. ibid.

This famous epigram is imitated by Johnston in the dedication of his psalms, and by Dempster in that of his Latin version of Montgomery's *Cherrie and Elae*. Id. ibid.

GEORGII BUCHANANI

IN

PSALMOS DAVIDIS

PARAPHRASIS.

PSALMUS I.

*Boni, qui abstinēt a malo, et student bono, soli felices
sunt, mali verò infelices.*

HEXAMETER HEROICUS.

--|---|---|---|---|---||
---|---|---|---|---|---

- 1 **F**ELIX ille animi, quem non de tramite recto
Impia sacrilegae flexit contagio turbae:
Non iter erroris tenuit, sessorve cathedrae
Pestiferae facilem dedit irrisoribus aurem:
- 2 Sed vitae rimatur iter melioris, et altâ
Mente Dei leges noctesque diesque revolvit.
- 3 Ille, velut riguae quae margine consita ripae est
Arbor, erit, quam non violento Sirius aestu
Exurit, non torret hiems: sed prodiga laeto
Preventu beat agricolam; nec flore caduco
Arridens, blandâ dominum spe lactat inanem.
- 4 Non ita divini gens nescia foederis, exlex,
Contemtrixque poli: subito sed turbine rapti
Pulveris instar erunt, volucris quem concita gyro
Aura levis torquet vacuo ludibria coelo.
- 5 Ergo, ubi veridicus iudex in nube serenâ
Dicere jus veniet, scelerisque coarguet orbem,
Non coram impietas moestos attollere vultus,
Nec misera audebit justae se adungere turbae.
- 6 Nam pater aethereus justorum et fraude carentum
Novit iter, sensumque tenet; curvosque secuta
Impietas fraudum anfractus scelerata peribit,

A

PSAL. II.

Impiorum conatus in regnum Davidis et Christi irritus proponitur: exitium reluctantibus, obsequentibus salus denuntiatur..

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMBICUS.

1. 700 | -- | -- | -00 | -00 | -- || ut in Ps. I.

2. 0- | 000 | -- | 0- | 0- | 0- ||

00- | 0- | 00- | 000 | 00- |

-- | 0- | 0- | -- |

-00 | -00 | -00 |

000 | 000 | 000 |

- 1 Quid trepidae gentes vano fremuere tumultu?
Minisque populi saeviunt inanibus?
- 2 Et cum principibus magni colere tyranni, [ces?
Dominumque Christumque Domini adversum tru-
- 3 Vincula quin horum fortes dirumpimus, ajunt,
Et lora nostris demimus cervicibus?
- 4 At pater aethiæ, rerum cui summa potestas,
Ridebit impotentium irritas minas.
- 5 Tum justâ accensus miseros afflabitur irâ,
Et per furorem caeca consilia suum
- 6 Turbabit: Cingamque meum diademate Regem,
Inquit, Sionis jura sanctis collibus
Qui dabit, et latè fundet mea jussa per orbem.
- 7 Deinde allocutus Dominus est me: Filius
- 8 Tu meus es, genui te hodie: me posce, daboque
Omnes ut hæres gentium fines regas,
Quâ circumfusus tellus se porrigit undis,
- 9 Regasque sceptro sempiternum ferreo; [belles,
Cumque voles, tumidosque premas, frangasque re-
Ut ficta fragilli vasa franguntur lato.
- 10 At vos, in populos quibus est permissa potestas,
Et jus ab altâ sede plebi dicitis,
Errorum tenebras depellite, discite verum;
- 11 Servite Domino cum tremore; gaudiis
Et timor et Domini accedat reverentia vestris,
- 12 Ut missum ab illo filium amplectamini;
In vos ne justae vindictam exerceat irae,
- 13 De calle recti devios. Nam, quum brevi

Saeviet injustos contra justa ira, scietis
Quàm sint beati spes in illo qui locant.

PSAL. III.

*David, de gravitate afflictionum conquerens, Dei naturâ
et experientiâ fidem suam confirmat, Deumque orat pro
salute suâ et populi.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS.

1. -- | u u u | -- | u - | u - | u - || ut in Ps. II.

2. -- | u u u | -- | u - ||

u - | u - | u - |

u u - | u u - |

u u u |

u u u |

- 1 **H**eu quanta numero viribusque factio
Me vexat odiis impiis!
Quàm perditorum firma conspiratio.
Conjurat in meum caput!
- 2 Et asseverant spem salutis in Deo
Superasse jam nullam mihi.
- 3 Quum tu sub umbrâ praeliantem me tui
Tam saepe souti texeris;
Quum laudis auctor sis meae, quum gloriâ
Meum coronas verticem.
- 4 Quum nocte Dominus invocantem me suo
De monte sancto exaudiat,
- 5 Curis solutus et recumbo et dormio,
Resurgo liber a metu.
- 6 Domino excubante, nec meum formidine
Pectus movebunt agmina
Numerosa, nec si saeva feritas omnium
Conjuret in me gentium.
- 7 Tu, Domine, in aciem ductor, ut me liberes,
Prodibis: hostium omnium
Malasque franges, impiorum et conteres
Dentes potenti dexterâ.
- 8 At tu, salutis una spes, populum tuum
Bonitâte solitâ amplectere.

A. 2

PSAL. IV.

David opem Dei implorat contra hostes conjuratos, adhortans eos ut resipiscant, oransque Deum ut ab eis liberatum verbo et spiritu dirigat.

1 HEXAMETER ET 2 TETRAMETER HEROICUS.

1. - - - | - - - | - - | - - | - - - | - - || ut in Ps. I.

2. - - | - - - | - - - | - - ||

- - - | - - |

- 1 **O** PATER, ô hominum, divûmque aeterna potestas,
Sincerae mihi conscie mentis,
Qui mihi consiliique inopi, incertoque salutis,
Imploranti rebus in arctis,
Tutum pandis iter, latumque educis in aequor ;
Nunc obsesso fraude malignâ
Da mihi te facilem, et justis bonus annue votis,
Non durâ placabilis aure.
- 2 **O** hominum caecae mentes, quò me usque relicto,
Intenti mendacibus umbris,
Sollicita in vanas torquetis pectora curas ?
- 3 Tandem credite vera monenti :
Quem Deus electum miro dignatur honore,
Per discrimina cuncta tuetur : [tem,
Me Dominus clamantem ad se, auxiliumque rogan-
Mitis et exorabilis audit.
- 4 Ergo Dei, miseri, nunc saltem agnoscite numen,
Et vitiiis absistite pravis :
Vobiscum in tacito per noctem expendite lecto
Longi dicta ac facta diei.
- 5 Non pecudum fibris Domino, sed mente litatur
Innocuâ : si-admoveris aris
Hanc, poteris sperare animi securus ab alto
Dextrâ munera larga benignâ.
- 6 Poscit opes modò degeneres pars maxima vulgi ;
Haec animos vota una fatigant :
- 7 At tu me placido tantùm bonus aspice vultu ;
Aura tui jucunda favoris
Me super irradiet : sat amico te mihi felix:
Alter frugibus horrea stipet,

Impleat et multas generoso nectare cellas,
Et congesto gaudeat auro :

- 8 Ast ego curarum vacuus de nocte recumbam,
Et sine sollicitudine somnos
Accipiam : tu securam mihi robore mentem,
Tu certâ spe pectora firmas.

PSAL. V.

David, fretus testimonio conscientiae, petit se a Deo exaudiri, et certus de injuriâ hostium, Dei beneficentiam implorat, petitque se ab eo regi, hostes retundi, Ecclesiae laudis argumentum subministrari.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS.

1, 2, 3. - 0 1 - - 1 - . u u 1 - u 1 - - u

4. - u u 1 - - u

- 1 **O** POTENS rerum Deus, aure leni
Mitis exaudi mea verba, mentis
Mente non durâ tetricusque tristes
Percipe questus.
- 2 Adspice attentus, mihi quanta tendat
Vox latus : quando mihi Rex Deusque
Solus es, solum veneror precorque
Rebus in arctis.
- 3 Manè clamantem, Deus aequus, audi :
Nam tuum castâ prece, non inanem
Spem fovens, nomen jubar ante Eoum
Manè ciebo.
- 4 Tu, Deus, laetus pietate verâ,
Impii ritûs scelus exsecraris :
Nec frui pravi studiosa mens te
Speret amico.
- 5 Vis tuos vultus metuit, nefasque :
- 6 Hostis es fraudum et cupidae cruoris
Caedis ; audacem simulare linguam
Falsa recides.
- 7 At tuâ fretus bonitate sacrum
Limen accedam, tua templa inibo ;
Rite adorabo tua sancta castis
Numina votis.

- 8 Tu mihi, ut casses fugiam dolosos
Hostium, lumen, Deus, aequitatis
Dux tuae praefer, dubioque caecos
Dirige gressus.
- 9 Hostium verum fugit ora; pectus
Incolit fraus spurcitiesque: guttur,
Tetrius putri est quod hiat, recludens
Funera busto:
Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens caecos, meditatur ictus.
- 10 O Deus, rerum ô pater alme, gentem
Perde nefandam:
Redde conatus, pater alme, vanos;
Quique te linquunt, scelerum suorum
Sentiant poenas meritas, ab imâ.
Stirpe recisi.
- 11 Sed tuâ semper bonitate tuti
Gaudeant qui spem posuere in uno
Te sibi certam impavidi, tuumque
Nomen adorant.
- 12 Namque tu rectos animique puros
Largâ opum dextrâ reoreas benignus,
Et tui, tanquam clypeo, favoris
Protegis umbrâ.

PSAL. VI.

David aegrotus iram Dei flagellumque deprecatur, misericordiam implorat, et salutem petit; quibus fide impetratis, de attentione et beneficentia Dei contra hostes gloriatur.

1 TRIM. ET 2 DIM. IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **D**UM fervet ira, Domine, dum mens aestuat,
Ne me merentem corripe;
Dum saevientis flagrat in cursu furor,
Exigere poenas abstine.
- 2 O parce, parce: languor aegrum conficit:
Manum salutarem admove.
Corpus, solutis ossium compagibus,
Enerve vires deserunt;

PSALMUS VII.

- 3 Mentemque graviter moeror angit turbidam :
Quò me usque miserum negliges ?
- 4 Quò me usque linques ? jam revertè, ac libera
Ægrum inferùm de faucibus.
- 5 Ubi saeva duram mors manum iniecit semel,
Quis ampliùs meminit tui ?
Quis mortis altâ subrutus caligine
Nomen celebrabit tuum ?
- 6 De nocte pectus anxium suspiriis
Pulsans, gemensque, lacrymis
Lavo cubile : strata fletuum madent
Rorata largis imbribus.
- 7 Caligat acies luminum, doloribus
Hebetata longis ; hostium
Interque risus et dolos emarcuit
Color vigorque corporis.
- 8 At tu sceleribus turba gaudens impiis,
Facesse, spem pone irritam :
Lamenta Dominus et meorum fletuum
Placatus audiit sonum.
- 9 Dominus benignus supplicem me exaudiit,
Orationique annuit :
- 10 Subitus ut hostes obruat pudor meos,
Vultusque confundat rubor ;
Tristi repenti ut palleant infamiâ,
Fugamque turpem moereant.

PSAL. VII.

David confidens Deo exoptat a perfidâ accusatione liberari : professus bonae conscientiae testimonium, mala, quae in se struebantur, averti cupit : pronunciat improborum exitium, et Dei laudem a piis praedicatum iri.

1, 2 ALCAICUS MAJ., 3 ARCHILOCHIUS, 4 ALC. MIN.

1, 2. - - | v - | - | - v v | - v v ||

3. - - | v - | - - | v - | - ||

v - | v - |

4. - v v | - v v | - v | - v ||

- 1 IN te salutis spem posui meae,
Servator orbis : faucibus hostium
Me libera, qui mente saevâ
Interitum mihi moliuntur.

PSALMUS VII.

- 2 Si nemo vindex asserat : ut leo
Imbelle crudus dilaniat pecus,
Sic me ferus discerpēt hostis,
Innocui sitiens cruoris.
- 3 Si verus index me meritò arguit,
Nec falsa mendax crimina texuit ;
- 4 Si damna tranquillo creavi ;
Promerito malè nā peperci :
- 5 Me persequatur dum capiat sequens,
Captumque sternat, stratum et humi pede
Conculcet, et sceptri superbum
Proterat abjiciatque fastum.
- 6 Exsurge, justas te furor impius
Meorum in iras excitet hostium :
Exsurge, promissamque redde
Perfidiae, Deus, ultionem.
- 7 Exsurge, terris luceat omnibus
Augusta majestas tua ; te summa
Accurrat agnoscatque Regem
Concilium populi, patremque.
- 8 O qui potenti sceptrā tenens manu,
Gentes per omnes crimina vindicas,
Me vindica, si rite poenas
Ore pio innocuoque posco.
- 9 O juste judex, cordis in intimo
Quem nil recessu praeterit abditum,
Frange impios ausus malorum ;
Fulci animos refoveque justos.
- 10 Securus hostes nil metuo, Deo
Custode ; quem simplex animi juvat
- 11 Candor : pios servat, malisque
Exitium assiduè minatur.
- 12 Si perstet hostis, jam gladium tenet,
Jam tendit arcum promptus, et arripit
- 13 Ferale telum, et igne saevo
Lethiferas acuit sagittas.
- 14 En, qui nefandum parturiit scelus,
Concepit aerumnā, pariet velut
Quae vana per somnum inquietas
Ludificant simulacra mentes.
- 15 Fodit dolosam, ut me caperet, scrobem :
Incautus in fossam ipse suam ruit :

- 6 In verticem ipsius recurret
Pernicies, recidentque fraudes.
- 7 Ergo expeditus fraudibus et metu,
Rerum parentis justitiam canam,
Nomenque sanctum; gratiasque
Laetus agam, repetamque laudes.

PSAL. VIII.

David extollit majestatem Dei ab operibus in coelo et in terrâ, maximè verò in homine, tum creato, tum instaurato per Christum.

1 SAPPHICUS, 2 DIMETER IAMBICUS.

1. - u | - - | - . u u | - u | - u || ut in Ps. V.
2. - - | u - | - - | u - || ut in Ps. III.

- 1 **G**ENTIS humanae pater atque custos,
Quàm sancta majestas tui
Nominis terras stupefecit omnes,
Sol quas recurrens adspicit!
Et super coeli radiantis orbes
Tua magnitudo se extulit.
- 2 Quàm piâ mundum tueare curâ,
Lactentis aevi infantia
Prodit; ut linguas temere obstrepentium
Tibi refutes hostium:
Hostium, quorum vomit os furorem
In te, sititque sanguinem.
- 3 Luce quum coelos vitreâ serenos,
Pollentis opera dexteræ,
Cerno: quum lunam, nitidasque stellas
Per te creatas conspicio;
- 4 Quantulus (mecum tacitus revolvo)
Homo est, ut ejus sis memor!
Quantula humanae est sobolis propago,
Dignere ut illam visere!
- 5 Hunc Deo aequalem prope reddidisti;
Ornasti honore et gloriâ:
- 6 Et tuae dexteræ super universa
Opera creasti principem:

- Cuncta vitalis quibus haustus auræ est,
 Illi dedisti sub pedes.
- 7 Huic boves parent et oves, pecusque
 Quodcunque campis pascitur ;
- 8 Quique pennarum celeri volatu
 Metitur ales æra ;
 Quique pinnarum celeri natatu
 Piscis pererrat aequora.
- 9 Gentis humanae pater atque custos,
 Quàm sancta majestas tui
 Nominis terras stupefecit omnes,
 Sol quas recurrens adspicit !

PSAL. IX.

David gratias agit Deo de Goliatho occiso, et fuis Pelisthaeis: et pios secum hortatur, ad Dei majestatem, officium, et opera celebranda: additur forma precatio- nis, quam tunc fideles habuerunt pro salute suâ, et hostium dejectione.

1, 2 ASCLEPIADEUS, 3 PHERECRATIUS, 4 GLYCO-
 NIUS.

1, 2. -- I - U U I - I - U U I - U U H

3. -- I - U U I - - - H

4. -- I - U U I - U U H

- 1 **R**ERUM certa salus, te cano, gratias
 Exsolvo meritas ex animo tibi :
 Et miranda futuris
 Pandam facta nepotibus.
- 2 Tutus praesidio nil metuum tuo :
 Laetus laeta canam sed tibi carmina ;
 Te laudabo supremi
 Aeternum aetheris arbitrum.
- 3 Spes hostis temere elatus in improbas,
 Conversus trepidâ terga dedit fugâ,
 Et virtute potentis
 Dextrae pessum abiit tuae.
- 4 Tu vindex cupidos exitii mei
 Perdis ; tu trepido praesidium es reo ;

Tu litem mihi judex

Ex alto dirimis throno :

5 Tu gentis valido robore barbaræ
Compescis furias ; destruis impies,

Ut nec nomina seris

Narret fama nepotibus.

6 En, hostis tumidæ quò recidunt minae !

En, qui sternit humi funditus oppida,

Et prostrata perennis

Condit nube silentii !

7 At rerum Dominus perpetuus thronum

Fixit perpetuum justitiæ sibi ;

Orbem ut legibus æquis,

Ut justè populos regat.

8 Quum vis incubuit foeta superbiâ

Infreni, miseris præsidium pates ;

Tuti pandis asyli

Arcem rebus in asperis.

9 In te uno meritò spem solidam locant,

Qui novere tuum nomen, et ultimo

Ut discrimine amicos

Nunquam destituas tuos.

10 Ergo arcis meritâ laude Sioniae

Custodem Dominum pangite : consili-

Decreta ardua gentes

Latè ferte per exteras.

11 Vindex innocui sanguinis expetit

Poenas ; vi tenues nec sinit opprimi

Impune ; appllostr aures

Clamantùm querimoniis.

12 Afflictas bonus ô res propius meas

Contemplare, odiis quem petit improbis

Vis hostilis ; et atrae

Mortis faucibus eripe.

13 Ut, quâ mole Sion crescit in æthera

Latè conspicua, laudibus offeram

Te, laetusque salutem

Acceptam referam tibi.

14 Demersit meritò fraus sua perfidas

Gentes exitio : queis alios plagis

- Irretire parabant,
Haesere impliciti pedes.
- 15 O miranda Dei judicis aequitas!
Fraudis fraude suâ prænditur artifex.
O res pectoris altis
Condenda in penetralibus!
- 16 Sic est; interitu devorat impios
Improvisa dies; immemores Dei
Gentes mors inopina
Aeternis tenebris premit.
- 17 At confisa Deo nuda modestia
Aeternum Domini non animo excidet,
Nec laeto miserorum
Spes frustrabitur exitu.
- 18 Rerum surge parens, neu-sine ut impotens
Adversus tenues crescat homunculus:
Et juris preme frenis
Gentes arbiter impias.
- 19 Circumsiste tuae mole potentiae,
Terroremque feris mentibus ingere:
Agnoscat malè firmam
Sortem gens hominum suam.

PSAL. X.

Queritur apud Deum Ecclesia, se in manus impiorum traditam, quorum malum, animum, maledicta, maleficia, et blasphemias explicans, bonorum perpeffiones ostendit: denique orat, ut suorum misertus improbas contundat, et pios liberet.

1 TRIM. ET 2 DIM. IAMB., UT IN PS. III.

- 1 QUONAM usque custos gentis humanae tuos
In rebus arctis negliges?
- 2 Quonam aberis usque, dum pios tyrannide
Premit arroganter impius?
O si scelestum vergat in caput scelus,
Suisque pereat artibus.
- 3 Dum mentis explet per nefas libidinem,
Sic gloriatur impius;

Sic gaudet in se, sempiternum ceu decus
Rectis parârit artibus.

4 Aequi atque iniqui negligit discrimina
Infrenis arrogantia,

Suaeque plaudit suaviter prudentiae,
Nullum esse quod putet Deum.

5 Felicitatis somnio indulget suae,
Quòd cuncta cedant prosperè ;
Nec te futurum cogitat vel judicem,
Vel perpetrati vindicem.

6 Hostes minoris aestimat nihilo suos,
Sic ipse secum computans,
Incommodi expers ad senectam usque ultimam
Securus aevum transigam ;
Non cura laetis ulla sese gaudiis,
Non aegritudo interseret.

7 Os execranda despuit convicia,
Spumatque probris et dolis ;
Bonis labores continenter pestilens
Lingua et dolores parturit.

8 Circa viarum compita insidias locat,
Ut innocentem clam involet ;
Intentus oculis intuetur acribus
In transeuntes pauperes.

9 Qualis cruentus subter alta delitet
Spelaea conditus leo ;
Sic e latebris, corde trepido palpitans,
Infirmioribus imminet ;
Et occupatos multinodis nexibus
Nassae involutos attrahit,

10 Malisque subigit ; et tenebris occultit
Crudelitatem callidus :

Ah, strage quantâ transeuntes perculit,
Grassatus istis artibus !

11 Sic deinde secum colligit malè credulus,
Haec prorsus ignorat Deus ;
Avertit ora rebus humanis sua,
Fandi et nefandi negligens.

12 Exsurge, Domine, tolle in altum dexteram,
Librata fige vulnera ;

Ope destitutos ne pios silentio
Oblivioso desere.

13 Tene impiorum pervicax vesania
Sic audeat contemnere?

Secreta secum corde tacito ut murmuret,
Humana non curat Deus.

14 Cernis profectò cuncta, cernis; et tuam
Scelestus in manum cadet;

Ut te labores et dolores pauperum
Non praeterire intelligat:

Tibi relictus est inops atque innocens;
Tu tutor orbos protegis.

15 Tu frange vires impii, violentiam
Tu mentis improbae doma;

A stirpe caesa donec impietas simul
Eliminetur et impius.

16 Tum firma Dominus seculorum in secula
Sceptra obtinebis imperi,

Gentesque terrae finibus procul tuae.
Exterminabis impias.

17 Haec vota duris obruti laboribus,
Has supplices fundunt preces;

Animosque stimulis incitati talibus,
Te lacrymantes postulant;

18 Pupillum et inopem ut vindices potentium
Ab impotenti audaciâ;

Homo ut feroces spiritus ponat, suae
Infirmitatis conscius.

PSAL. XI.

David, ab hostibus contumeliis et persecutionibus affectus, graviter eos reprehendit, irrita fore eorum consilia praedicat: Deumque Judicem cognoscere, probare, et judicaturum esse singulos ex aequo et bono ostendit.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 QUUM spe salutis non dubiâ fruar,
Deoque fidam, vos mihi dicitis,
Faciesse rupes in remotas,
Antevolans pavidas volucres.

- 2 Intendit arcum (en aspiciis) impius,
Nervo sagittas admovet, ut petat
Incogitantes e latebris
Innocuos animique rectos.
- 3 At tu potenti, Rex bone, dexterâ
Domas rebelles, et facis irrita
Decreta vesani furoris
Contra humiles malè nil merentes.
- 4 Aeterna coeli templa colens Deus,
Et lucido astrorum in solio sedens,
Humana per terras acutis
Facta oculis speculatur omnea.
- 5 Non justus illum, non latet impius
Cuncta intuentem; sed studio ad nefas
Pronos maligno justus orbis
Ex animo moderator oditi.
- 6 Super scelesces retia depluet:
Ignes remisto sulphure flammeos
Ad impios eliminandos
Fulmineae rapiunt procellae.
- 7 Justosque justus justitiae parens
Amore sancto amplectitur unice,
Et fraudis ignaram ante vultus
Assidue videt aequitatem.

PSAL. XII.

David, aulicorum calumniis pressus, opem Dei implorat, adductâ promissione fidem suam confirmat, et salutem petit.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER DACTYLICUS.

1. - - - - - 2. - - - - - ut in Ps. I.

- 1 Affer opem, servator opem fer; pulsa recessit
Intemerata fides:
- 2 Nuda fides hominum fugit commercia: vana
Cum socio loquitur
Quisque suo, blandâ exercens mendacia lingua,
Corde scelus meditans.
- 3 Ora Deus fraudum dulci medicata veneno
Conterat, et penitus

- Grandiloquam ex imâ linguam radice revellat ;
 4 Quique pudore carent,
 Dicere nec metuunt ; Falsa ad perjurâ linguas
 Fortiter intrepidi
 Assuescamus, et os agè confirmemus ad omne
 Flagitium: neque enim
 Oris frena mei, linguaeve repagula quenquam
 Me nisi habere puto.
 5 At Dominus planctus miserorum, et dura ferentum
 Aure trahens gemitus,
 Surgam, ait, atque inopem, tutâ ut respiret in arce,
 Insidiisque procul,
 6 Secutum statuam. Haec Dominus: quod ab ore fidei
 Cunque fluit Domini
 Auro purius est, auro quod fusile fecit
 Septima flamma coquens,
 Dum faex in fumos exploratore camino
 Crassa abit et cineres.
 7 Polliciti memor ergo malae mala toxica linguae,
 Sancte parens, inhihe ;
 Pestiferâ de gente hominum nos, optime custos,
 Assere perpetuò.
 8 Nam latè impietas grassatur libera, passim
 Omnia plena malis,
 Quum penès injustos jus est, et jussa malorum
 Sunt metuenda bonis.

PSAL. XIII.

David de opis divinae dilatione, infirmitate suâ, et inimicorum importunitate expostulans, Deum orat pro salute suâ, et hostium confusione, ad gloriam sui nominis.

DIMETER JAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 QUOUSQUE, rector unice,
 Me destitutum negliges ?
 An sempiternâ me obrutum
 Oblivione deseres ?
 Quousque vultum amabilem
 Iratus abscondes mihi ?

- 2 Quousque curae turbidae
Mentis quietem distrahent?
Quousque cor cruciabitur
Moeroris aestu fluctuans?
Quousque, me prostrato, aget
Hostis triumphos insolens?
- 3 Regnator orbis, adspice;
Opem fer, et lucem tuam
Infunde, ne mors lumina
Somno perenni sopiat:
- 4 Ne jactet hostis arrogans
Me viribus fractum suis;
Ne me perosi perfidi
Meo dolore gaudeant.
- 5 Tu me salutis recreas
Spe, largus auxili: tuum,
Salute partâ, laudibus,
Rex magne, nomen efferam.

PSAL. XIV.

David Israëlitis impietatem a Dei et consolentiae ipsorum testimonio, et vanitate studii illorum ostendit, et futuram liberationem et laetitiam praedicat a soli Dei misericordia.

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

- 1 SECUM insania callidè,
Indulgens vitiis, sic loquitur; Deum
Formido sibi credula
Commenta est hominum, quum temerario
Casu sors ferat omnia.
Ergo flagitiis se penitus dedit
Secura impietas Dei;
Nec quisquam ex animo recta sequi studet.
- 2 De templo aethereo Deus
Ad curas hominum lumina verterat,
Si quis non stolidè improbus
Ad cultum revocet pectora numinis:
- 3 Omnes in scelera omnia
Conjurasse putes: foeda, nefaria,

- Detestandaque perpetrant;
 Nec cuiquam est studium recta capessere.
- 4 Nam quî recta capesserent?
 Quem sanis aditum consiliis darent,
 Quorum nequitia et scelus
 Infecere animos? qui populum meum,
 Ceu praedam fera, devorant;
 Nec rerum Dominum mente colunt Deum.
- 5 Ast illos gelido metu
 Horror concutiet, justitiae Deus
 Quum patronus opem feret
 Insonti: increpitans talibus impios;
- 6 Vobis ludibrio fuit
 Insontium pietas: vos inopum pium
 Risistis studium, preces,
 Spes lentas, trepidas sollicitudines:
 At, cui fidit inops, Deus
 Spes et vota bonos ducet ad exitus.
- 7 O si mittat opem suis
 Speratam Deus e rupe Sionia:
 Nam quum vincula ruperit,
 Exsolvetque suos, pectore libero
 Gaudebunt Abrahamidae,
 Et justâ Isacidae laetitiâ frement.

PSAL. XV.

*David ostendit vera Ecclesiae praesentis et sempiternae
 membra ex integritate vitae, justitiâ, et veritate inno-
 tescere.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 SANCTAE Sionis templa quis incolet,
 Rex magne, tecum? quem statues tuum
 Sanctum super montem, ut malorum
 Liber agat placidam quietem?
- 2 Quem fraudis expers simplicitas juvat,
 Urgetque rectum propositi tenax;
 Nec mente saevus grata blandam
 Edocuit simulare linguam:

- 3 Nec ore mendax extitit,
 Concinnat artes; nec mala proximis
 Excogitat; nec dulcem amicum
 Opprobriis maculat pudendis.
- 4 Qui fastuosum despicit impium,
 Dei timentem suspicit et piū:
 Tenaxque promissi, fidemque
 Indocilis temerare pactam.
- 5 Qui non egenos foenore perdidit,
 Non innocentes munera prodidit.
 In monte sancto, haec qui peregit,
 Perpetuā requie fruetur.

PSAL. XVI.

David Deum orat, ut se ab omni idololatriā purum conservet; idololatrarum miseria, bona piorum in Deo praedicantur: praesentia sunt, justitia et sanctificatio per Spiritum; futura sunt, resurrectio Christi, et per eum omnium piorum, ac vita aeterna.

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, 3 PENTAMETER
 ALCAICUS CHORIAMBICUS.

1. - - | - - - | - - - || vide Ps. IX.

2. - - | - - - | - - - | - - - || vide Ps. IX.

3. - - | - - - | - - - | - - - | - - - ||

- 1 **O** RERUM sator, et salus
 Humani generis certa, periculis,
 Qui te respicit unum, famulum instantibus eripe.
- 2 Te servus Dominum libens
 Agnosco, et populis praedico: sed tibi
 Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.
- 3 Ergo illuc animum appuli,
 Ut gentem studio prosequerer pio,
 Quam tu ex omnibus unam populis sorte receperas.
- 4 Ast illi immemores tui
 Defecere: novos quisque sibi deos
 Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
 Horum sanguineas dapes
 Non libabo, epulas respuo; nomina
 Testis nunquam adhibebo, aut fidei foedera sanciens.

- 5 At sortis populum meae
 Defendet Domini perpetuus favor,
 Mercedemque laborum cumulatam dabit affatim.
- 6 O pulchra agricultio!
 O praeclara mei sors patrimonii!
 Ut florum undique videns amicum pascit amoenitas!
- 7 Immortalis honor Deo
 Aeterno, monitu cujus ago dies,
 Arcanisque per umbram stimulator pectora motibus.
- 8 Quicquid molior, aut gero,
 Praesentem Dominum conspicio: is mihi
 Semper dexter adhaeret, stabili ne movear gradu.
- 9 Pulsat pectora gaudio
 Cor laeto trepidum; lingua tuas avet
 Laudes promere; corpus tacito spes bona recreat.
- 10 Nam nec degere Tartari
 Permittes animam sub tenebris meam,
 Aut ut putre cadaver resolutum in cineres fluat.
- 11 Tu vitae reseras viam;
 De vultu fluvii laetitiae tuo
 Manant; tu tribuis munificâ gaudia dexterâ.

PSAL. XVII.

David ab inimicis pressus, justitiam causae, vitae innocentiam, et simplicitatem suam profitetur, itaque a Deo servari, inimicos conturbari petit, ut bonorum, quibus confidebant, instabilitatem experirentur, et ipse veritatem Dei.

1, 2, 3 SAPPHEICUS, 4 ADONISUS, UT IN PS. V.

- 1 Aequus exaudi, bone rector orbis,
 Aequa poscentem: tibi quas profundit
 Lingua non mendax, cape non iniquâ
 Aure querelas.
- 2 Ad tuum laesus fugio tribunal,
 Et fidem appello; mihi cognitorem
 Te peto; oppressos oculis benignis
 Adspice justos.
- 3 Saepe per solas tacitae tenebras
 Noctis arcanos mihi cogitatus

Cautus inspēxti, trepidoque corda
Turbida motu.

Saepe, ceu flammis, animum probāsti
Casibus duris, neque comperisti
Conscium fraudis scelerumque, sonti
Saeva minantem.

4 Os fuit concors animo, sonusque
Sensui: legum monitis tuarum
Pectus innixum scelera impiosque
Horruit ausus.

5 Hac viâ gressus rege per tuarum
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilesque turbent
Lubrica plantas.

6 Te voco, duris ad opem periclis
Saepe tentatam fugio, precantis
Admove attentam miseris benignus
Questibus aurem.

7 Tu bonus fulci tibi qui salutem
Spemque committant: tibi contumacia
Spiritus cordis tetricus refrena
Vindice dextrâ.

8 Me velut pupillam oculi tenellam
Providus muni; procul impiorum
Impetu, alarum trepidum tuarum
Conde sub umbrâ.

9 Nam mense vitae manus impiorum
10. Imminet: vallant epibus, superbis
Intonant linguis, mala dira saevâ
Voce minantur.

11 Obsident cunctos aditus viarum;
Commoda observant loca, destinantque
Ad meam caedem, facinusque patrant
Mentibus absens.

12 Qualis in praedam leo fertur irâ
Fervidus, qualis catulus leonis
Lacte depulsus speculatur alto
Abditus antro.

13 Surge, conatus, pater, anteverte
Impios, stratoque in humum tyranno,

Me tuo, quo nunc fuit ille aevus,
Eripe ferro.

- 14 Neu sine ut me vi premat impotentum
Divitum fastus; quibus una cura est,
Dum licet, blandae illecebras caducas
Carpere vitae.

His spes terris penitus refossis,
De penu fundis locuplete, ventri
Sufficis fruges, hilarasque multa
Prole penates.

- 15 Puritas vitae mihi te tueri
Corporis vinculis tribuet soluto:
Illa lux verè faciet me ab omni
Parte beatum:
Lux voluptatum cumulata cunctis
Gaudiis, quum se sine pube menti
Pura majestas dabit intuendam
Lumine puro.

PSAL. XVIII.

David sub finem vitae Deum laudat, recordatione beneficiorum jam acceptorum, et in posterum se Deum laudaturum profitetur.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 TE, Deus alma; colam; te toto pectore amabo,
2 Sancte parens; mea vis, mea sola potentia, turois,
Praesidium, spes, et rebus aolamen in arctis.
Tu clypeus, tu tela mihi, tu certa salutis
Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
3 Nam simul atque tuas in laudes ora resolve,
Te venerans, pacemque petens, inimica facessunt
Arma; salus, placidisque comes pax advolat alis.
4 Jam me lethiferis mors circumvolveat atra
Cassibus, obsessum jam me torrentibus orous
5 Impediebat aquis; stygiâ jam compede vinctus
Haerebam, laqueoque pedem retinente trahebar.
6 Hic ego deprensus, supplexque humilique vocavi
Voce Deum, et dubiis clamavi ad sidera rebus,

- Ille super solio residentis flammantis Olympi
 Audiit orantem: postquam pervenit in altum
 Clamor, et attentas advertit questibus aures;
 7 Protinus e vultu Domini conterrita tellus
 Intremuit, montesque cavâ compage solutâ
 Natârunt, penitusque imis fremuere cavernâ.
 8 Fumeus afflatus de naribus aestus anhelâ
 Undabat; rapidæ contorto vertice flammæ
 Ore fluunt, vivâque animant attacta favillâ.
 9 Utque suum Dominum terrae demittat in orbem,
 Leniter inclinat jussam fastigia coelum;
 Succedunt pedibus fuscae caliginis umbrae.
 10 Ille vehens curru volucris, cui flammeus ales
 Lora tenens levibus ventorum adremigat alis;
 11 Se circum farvo nebularum involvit amictu,
 Praetenditque cavis piceas in nubibus undas.
 12 Acribus ex oculis vibratae spicula flammæ
 Discutiunt tristes claro fulgore tenebras.
 Inde ruit crepitans lapidosae grandinis imber,
 Discursantque vagae sinuosa volumina flammæ.
 13 At verò ut sancto sermone silentia rupit,
 Protinus horrifico tonitru coelum omne remigat,
 Grandinis et crebrâ tellus crepitante procellâ
 Pulsa sonat, ruptisque micant e nubibus ignes;
 14 Flammiferæque volant magnum per mare sagittæ,
 15 Fulguraque ingemunt: laticum concussa lacunas
 Pandit hians tellus, et fontibus ora relaxat;
 Succutiturque pavens, et fundamenta revelat,
 Et reserat chaos. Aeterni sic vox tonat oris!
 Sic formidandas gravè spiritas infrenit iræ!
 16 Ille salutiferam perrexit ab aethere dextram,
 Et me de rapidis pereantem sustulit undis:
 17 Hostibus eripuit validis, et acerba potentum
 18 In me odia elusit: quum me studiosa nocendi
 Temporibus daris caecâ fraud arte petebat,
 19 Auxilium tulit, et rebus patefecit in arctis
 Latam iter, electumque a morte reduxit amicum.
 20 Scilicet immunem sceleris mentemque manumque
 Adspexit Deus, et merito dignatus honore est.
 21 Quippe nec impietas, nec pravi credulus error
 Avertère meos recto de tramite gressus.

- 22 Ante oculos mihi lex Domini, mihi jussa verenda
 23 Semper erant animo praesentia; simplice vero
 Gaudebam, fraudisque illo sub teste voluntas
 Libera, flagitium, et scelerum vitaverat artes.
 24 Ergo mihi integrae fructum hunc decerpere vitae
 Munificus dedit; et, qui conspicit omnia, justus
 Arbiter innocuam cumulavit munere vitam.
 25 Quisque suis sibi te conformat moribus: erga
 Innocuum innocuus; te sentit amicus amicum;
 26 Inque bonos bonus es; malè cautas cautior artes
 27 Artibus eludis: duro in discrimine servas
 Res humilis populi afflicta, oculique superbos
 28 Dejicis elati fastus. Tu plebis ab imae
 Coetibus ereptum celebri me in luce reponis;
 Illustrasque meas claro splendore tenebras.
 29 Te duce perrumpo florentes aere phalanges,
 Altaque turrigeri supero fastigia muri.
 30 Scilicet, ut sanctus Deus est, sua signa secutis
 Sancta salutiferae pandit compendia vitae.
 Illius aeterno quicumque effluxit ab ore
 Sermo repurgato flammis sincerior auro est:
 Ille suo clypeo fidâ spe pectora fulta
 Protegit, adversisque vetat succumbere rebus.
 31 Dicite, qui colitis picti ludibria trunci,
 Aut ebur in varias aut saxa excisa figuras;
 Ecquis in aethereo rerum moderatur Olympo
 Fraena alius Dominus? quis terrae temperat orbem
 Alter, et invictâ quae vult facit omnia dextrâ?
 32 Ille Deus vivâ mihi vi corroborat artus,
 Ostenditque viam maculosâ labe carentem.
 33 Me pedibus fecit celeri contendere cervo,
 Et procul a saevis subduxit in alta periclis;
 34 Et tractare manu duro in discrimine belli
 Arma dedit facili, solidoque ex aere rigentem
 Flectere, et inflexum confringere viribus arcum.
 35 Ille salutiferi totum munimine scuti
 Me tegit, et dextrâ nutantem fulcit et augeat
 36 Largus opis; perque insidiis obsessa viarum
 Pandit iter tutum, prohibetque per invia plantas
 37 Offenso titubare gradu. Te, persequor hostes,
 Auspice, disiectos comprehendo; nec antè revertor

Quàm cecidere animi fractâ virtute minaces;

- 38 Affusique cadant pedibus, ne surgere possint
Rursus, et antiquas armis reparare ruinas.
- 39 Tu mihi diffundis vivum per membra vigorem,
Et validos crudo distendis robore nervos;
- 40 Tu bellare doces; tu, me quicumque lacessit,
Sternis humi, trepidosque fugâ mihi disjicis hostes:
- 41 Clamantes nemo exaudit. Dominum prece poscunt
Auxilium: aversam negat implorantibus aurem.
- 42 Hos ego, ceu versat boreae violentia nubem
Pulveream, impello, et turbatis fervidus insto;
Et pedibus premo, ceu coenum deforme lutosus
- 43 Conteritur triviis. Tu me, sine nomine plebis
Contemptu ereptum, populos frenare superbos
- 44 Imperio facis; et famulas mihi tendere dextras
Per longinqua jubes ignotas oppida gentes,
Attonitas famae novitate, et nomine tantum
- 45 Audito: et blandis verba assentantia linguis
Fingunt, nec tutis satis audent credere muris.
- 46 Laus, honor, imperium Domino, qui robore cinctum
Me tegit, incolumemque rapit de morte propinquâ:
- 47 Qui mihi perfidiam sceleratam ultricibus armis
Frangere dat, populosque facit parere volentes;
Securumque vetat belli trepidare tumultus:
- 48 Qui mihi praesidio est, populi quum saeva rebellis
Ira furit, mentisque malae scelerata retundit
- 49 Consilia. Ergo feram latè tua facta per urbes
Finitimas; semperque meo celebrabere cantu,
- 50 Sancte parens, regem qui dura per omnia tutum
Esse jubes, cumulasque opibus; plenoque favore
Ipsam, et perpetuum sobolem amplecteris in aevum.

PSAL. XIX.

*David, expositis, documentis quae Deus et in rebus creatis
et verbo suo exhibet, Deum orat, ut peccata ipsi con-
donet, deducat in sanctificationem spiritûs, et ipsam ac-
ceptum habeat in Christo.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 INSANIENTIS gens sapientiae
Addicta mentem erroribus impiis,

Tot luce flammârum coruscum.

Cerne oculis animoque coelum :

Hinc disce, prudens quàm fuit artifex

Qui templa Olympi fornice flammeo

Suspendit, et terrae capacem

Et pelagi sinuavit arcum:

2 Dies tenebras, et tenebrae diem

Semper prementes perpetuâ vice,

Non fortuito res caducas

Ire monent per inane lapsu:

3 Sed tota concors fabrica personat

Dei tuentis cuncta potentiam,

Non voce quae paucorum ad aures

Perveniat strepitu maligno.

4 Nam nec remotis barbara fimbis.

Gens ulla terras incolit ultimas,

Quae nesciat certâ meantis

Lege poli stabilem tenorem.

Quis nocte clarâ lumine flammeo

Semper micantes non stupeat globos ?

5 Aut manè castris prodeuntem

Quum rutilo videt axe solem ?

Sive ille Eois fluctibus exserit

Vultus decoros, sponsus uti novus

Auro refulgens, gemmeâque

Tempora conspicuus coronâ :

Seu quum fugacem praecipitans diem

Curra citato tempora dividit,

Artusque viresque impetumque

Centimano similis giganti.

6 Ab usque Eoo cardine ad ultimam

Metam occidentis sidera permeans

Obliqua, vitali calore

Cuncta creatque fovetque alitque:

7 Sed ordo rerum et conspicuus decor

Non sic tuentûm lumina detinent,

Divina ut arcanis habenis

Lex animos ad honesta flectit.

Promissâ fraudis nescia lubricae

Splendore veri pectora roborant.

- 8 Hac plectitur culpa equitate, ut
Poena juvet recreetque damnum:
Puro recludunt lumine lumina
- 9 Praecepta: puro intelligio nitet
Verenda cultu, quam nec annis
Cuncta domans minuit vetustas.
- 10 Decreta fas et conscia veritas
Astant tabellis servat aeneis,
Jucundiora melle, et auro
Et nitidis potiora gemmis.
- 11 Signata claustris pectoris intimi
Servus tuetur jugiter haec tuus;
Non inscius custodientem
Quam maneat numerosa merces.
- 12 Errata mentis quis meminit vagae?
Quae deprehendet vis sapientiae?
Ergo repurga quas refudit
Clam maculas sinuosus error:
- 13 Fac regna cordis ne sibi vindicet
Vis impotentis dira superbiae;
Sic me malorum e maximorum
Compedibus facile explicabis.
- 14 Quae lingua fundit verba, quod in sinu
Secum volutat mens tacito, accipe
Placatus, ô nostrae salutis
Arx, Dominus, Deus et Redemptor.

PSAL. XX.

Ecclesia Davidi contra Ammonitas proficiscenti benè precatur suo et regis sui nomine, fiduciam suam in Deum praedicat, faustoque eventu praenunciato, res suas Christo Deo commendat.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 CUNCTA licet ferro latè populetur et igni
Insana gentis barbarae crudelitas,
Tu ne cede malis, sed contra audentior ito;
Moderator orbis audiet preces tuas:
Utque bonus dubiis Iacobum ad sidera rebus
Cum voce palmas proferentem exaudiit;

- 2 Annuet oranti, et te majestate verendi
 Nominis ab hoste sospitem tuebitur :
 Ex adyto sacro arcanis tibi viribus artus
 Firmabit, animum de Sione fulciet :
- 3 Vota secundabit, memori tua munera mente
 Servabit : omnis perlitabit victima ;
 Protinus in cineres depasta holocausta resolvet
 In astra volvens flamma lucem splendidam :
- 4 Ille aderit coeptis, casusque in prospera vertet,
 Eventa finget omnia ex sententiâ.
- 5 Jam tibi plaudemus reduci, auctoremque salutis
 Patrium canemus patrio ritu Deum :
 Cuncta Deo grates fora, compita, templa sonabunt ;
 Nomenque sanctum prosequentur laudibus :
 Annuet ille pio quaecunque rogabitur ore,
 Laetumque precibus exitum justis dabit.
- 6 Quin (scio, nec fallax animum mihi decipit omen)
 Regem reducet sospitem Dominus suum ;
 Mittet opem, sancti reserans sacraria coeli,
 Et praepotenti proteget te dexterâ.
- 7 Gloria sit Syriae turmas numerare curules,
 Axesque curvis asperare falcibus ;
 Fidat equis, latèque vagis discursset habenis,
 Sonante Perses arva findens ungulâ :
 Hi currus et equos jactent ; nos rebus in arctis
 Dei potentis nomen invocabimus.
- 8 Illis nec currus, nec vis praestabit equorum,
 Ne scindat uncis vultur artus unguibus :
 Nos humiles favor aethereus penitusque jacentes
 Tollet, suoque sustinebit numine.
- 9 Tu, servator, opem fer : tu si respicis, arma
 Nec socia cupimus, nec timemus hostica.
 Respiciet, populique sui Rex optimus, omni
 Vocatus hora, facilis audiet preces.

PSAL. XXI.

Populus gratias agit Deo, enarrans victoriam de hostibus Davidi datam, quaeque ipse acceperit ad vitam, salutem, gloriam praesentem, et sempiternam pertinentiam; hostium exitium praedicat, Deumque orat ut procuret porro gloriam suam.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 Quid hoste victo Rex triumphat gaudio,
Curis solutus anxiis,
Tibi id fatetur, Rex beate coelitem,
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dedisti e praelio
Redire duro sospitem.
- 2 Nullam repulsam, voce quum te supplice
Rogaret, unquam adhuc tulit:
Nil in latebris pectoris reconditis
Spe concupivit irrita.
- 3 Et vota supra, et ante vota, hunc omnibus
Vitae beasti commodis:
Gemmis coronam ferre, et auro splendidam
Sacro dedisti vertici.
- 4 Vitam poposcit; mortis illi est addita
Immunis immortalitas.
- 5 Tu claritatis auctor illi es, inclyta
Per te refulget gloria.
- 6 Felicitatis ei favor dedit tuus
Exemplar ut sit posteris;
Mensura voti ut matribus sit, quum bene
Blandis precantur liberis.
- 7 Tu nempe spes et anchora es fiduciae;
Tu portus in rebus malis:
Te fretus uno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidae.
- 8 Tu perduelles comprehendes, tu manu
Poenas reposces vindice.
- 9 Ceu flamma clausis aestuans fornacibus
Antiqua silvae brachia

- Vorat; furoris sic tui nefarios
 Afflatus hostes hauriet.
- 10 A stirpe totam demetes propaginem
 Semenque gentis impiae.
- 11 Te namque contra moliuntur abditam
 Fraudem scelusque perfidi;
 Et mente pravâ vota versant irrita,
 Et spes inanes concoquunt.
- 12 Te persequente, pallidi in fugam ruent,
 Inhonestâ tergo vulnera
 Ferent; in ora, fata dum vitant fugâ,
 Rursus sagittas diriges.
- 13 O qui potenti frena rerum dexterâ
 Versas perennis arbiter,
 Exsurge, vires fac tuas ut hostium
 Agnoscat insolentia:
 Tum te piorum turba festis cantibus
 Orbis parentem concinet,
 Votis tuorum supplicum placabilem,
 Malisque formidabilem.

PSAL. XXII.

Psalmes primum angustias et perpassiones infinitas Christi explicat: in quibus Patrem invocans, ex fide exauditus est: deinde Prophetiam, Sacerdotium et Regnum illius sempiternum atque universale, ad Ecclesiam totam perventurum docet.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 CUR me relinquis, ô Deus? Deus meus,
 Cur me relinquis? irrita
- 2 Heu verba fundo: luce seu terras dies
 Retegit, vocantem me dies
 Frustra intuetur; sive nox silentibus
 Terram tenebris obruit,
 Nox me vocantem nulla non audit, meo
 Nox nulla questu non sonat.
- 3 Tu sanctus ille civitatis incolâ es
 Sanctae; Isaci nepotibus

- 4 Tu carmen es; tu fida spes majoribus
Nostris; salutem qui suam
Tibi crediderè, a te salutis compotes
- 5 Abiere; salvi gratias
Egere, duris qui tuam in malis opem
Petiere; qui tuam in fidem
Se dedidere, non tulere dedecus,
Non hostium ludibria.
- 6 At vermis ego sum, non homo; sum fabula
Vulgi, infimorum opprobrium:
- 7 Nam turba nostris obvia illudit malis,
Nutatque, nictatque, et caput
Motat, labella exporrigit: ludibria
Verbis acerbat asperis,
- 8 En illè Domino carus, en fiducià
Securus ille numinis:
Nunc servet illum, nunc periculis eruat,
Quem tanto amore amplectitur.
- 9 O Domine, tu me protinus suscepas
Alvo parentis editum;
De te pependi spe, parentis pendulus
Infans adhuc ad ubera.
- 10 Ab usque partu tu Deus meus; tuus
Ex matris alvo me favor
- 11 Est prosecutus: ultimo in discrimine
Jam ne recede longiùs;
Discrimen instat ultimum, mortis metu
Cessare amici territi.
- 12 Tauri efferati, tauri obesi me undique
- 13 Circumdedere; faucibus
Hiant, leonum more rugientium,
Quos incitat spes et fames.
- 14 Rivi cruoris corpus omne perluunt
Exsanguè; laxat artuum
Compago nexus; pectus intra liquitur,
Ut solè cera, cor metu.
- 15 Exaruere tæstae ad instar coctilis
Defecta membra viribus;
Rigens adhaesit lingua siccis faucibus;
Jam sto sepulchri ad aggerem.

- 16 Me rabidi ab omni parte latratu canes
Urgent, petuntque dentibus:
Mibi pessimorum saeva conspiratio
Manusque fodit et pedes:
- 17 Et ossa numerant, ossa tralucentia
Per corporis tensi cutem.
Tormenta postquam cuncta consumsit furor,
Animus adhuc irâ tumens
Se pascit, oculos satiat, et fruitur mea
Laeto in malis spectaculo.
- 18 Partiti amictus sunt meos, tunicae meae
Fecere sortes arbitras.
- 19 Tu, Domine, saltem ne recede, ne malis
In ultimis me desere:
Tu robur unus, tu mea es potentia;
Accurre, festinus meae
Succurre vitae, destitutum ab omnibus
- 20 Defende: saevorum hostium
Ferrum cruentum pelle; vim rabidam canum
- 21 Inhibe; leonum spumeos
Compesce rictus; cornua unicornium
Confringe; serva supplicem.
- 22 Tum morte victâ, sospes auxilio tuo,
Narrabo fratribus tuum
Nomen; piorum praedicabo coetibus
Robur, fidem, constantiam.
- 23 O mente purâ qui Deum colitis, Deum
Laudate puris cantibus:
Semen Jacobi, magnitudinem Dei
Celebrate festis laudibus:
Erga fideles numinis clementiam
Agnosce, proles Isaci.
- 24 Non sprevit inopis ille solitudinem,
Non pauperum fastidio
Avertit ora; me vocantem exaudiit,
Vitaeque dulci reddidit.
- 25 Ergo per oras ultimas mundi tuas
Sonabo laudes; gentibus
Te praedicabo; vota te timentium
Praesente solvam Ecclesiâ.

- 26 **Edet modesta turba fraudis nescia**
 Vocata sacras ad dapes,
 Epulisque functa, ac satura dulci nectare,
 Laudabit auctorem Deum;
 Deum sonabit, qui vigore flammeo
 In corda se quaerentium
 Se tantus infert, mortis ut procul metu
 Perennè viva gaudeant.
- 27 **Ergo excitata tam novo spectaculo**
 Tellus ab oris ultimis,
 Quacunque colitur, colla sub Domini jugum
 Submittet; illi servient,
 Pronaeque Domino supplicabunt omnium
 Omnes familiae gentium.
- 28 **Nam sempiterno jure Domino competit**
 Regnum triformis machinae:
 Ille universis imperabit gentibus.
- 29 **Rerum potentes illius**
 Mensae accubabunt, et sacri convivii
 Dapibus referti sub jugum
 Cedent volentes: flectet illi poplitem
 Pauper sepulchri in limine,
 Qui membra fessis artubus languentia
 Fugiente vitâ vix trahit.
- 30 **Illumque longâ posterî propagine**
- 31 **Colent; suisque posteris**
 Per longa deinceps nuntiabunt secula
 In me favorem numinis.
 Hoc semen illi serviet, gens illius
 In posterum haec censebitur.

PSAL. XXIII.

Propheta, Deum pastorem suum agnoscens, et se vicissim illius ovem, docet quàm magna et certa sit Dei providentia erga suos, et de futuro animum suum confirmat.

1 2, 3 ASCLEP., 4 GLYCON., VIDE PS. IX.

- 1 **QUID frustra rabidi me petitis canes?**
 Livor propositum cur premis improbum?
 Sicut pastor ovem, me Dominus regit;
 Nil deerit penitus mihi.

- 2 Per campi viridis mitia pabula,
Quae veris teneri pingit amoenitas,
Nunc pascor placidè, nunc saturum latus
Fessus molliter explico.
- 3 Purae rivus aquae leniter astrepens
Membris restituit robora languidis,
Et blando recreat fomite spiritus
Solis sub face torridâ.
- Saltus quum peteret mens vaga devios,
Errorum teneras illecebras sequens,
Retraxit miserans denuo me bonus
Pastor justitiae in viam.
- 4 Nec, si per trepidas luctificâ manu
Intentet tenebras mors mihi vulnera,
Formidem, duce te, pergere; me pedo
Securum facies tuo.
- 5 Tu mensas epulis accumulas, merum
Tu plenis pateris sufficis, et caput
Unguento exhilas: conficit aemulos,
Dum spectant, dolor anxius.
- 6 Me nunquam bonitas destituet tua,
Profususque bonis perpetuò favor;
Et non sollicitae longa domi tuae
Vitae tempora transigam.

PSAL. XXIV.

Propheta, regno Dei universali in res creatas exposito, singulare regnum in Ecclesiâ (cujus notas apponit) explicat, et eam ad honorificè convenienterque excipendum regem Christum adhortatur.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 Tota quidem Domini terra est, et quicquid ubique
Vel parca celat, vel benigna sufficit;
Quique colunt montesque feros, camposque feraces,
Urbesque sanctis temperatas legibus.
- 2 Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
Stabilis ut undas inter instabiles foret,
Et toties rapidis pulsatus fluctibus, omnes
Compage firmâ sustineret impetus.

Cuncta igitur Domini meritò sunt ; sed tamen unam
 Sedem sibi ille dedicavit propriam.
 Ecquis eò scandet ? cuive haec permissa potestas,
 Loco ut beatum sistat in sancto gradum ?
 Cui manus et mens est insons, nec vana volutat
 Animo, nec ulli damna perjurus dedit.
 Huic Dominus donabit opes ; hunc numine dextro
 A vi procacique eruet calumniâ.
 Hæc vera est pietas, hac itur ad aethera, veri
 Sic intueri numinis vultum licet.
 Eia aditus reserate, fores agè pandite, portae,
 Portae perennes sempiternae regiae ;
 Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
 Rex ille, multâ clarus ille gloriâ:
 Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes ?
 Quis iste multâ est inclytus Rex gloriâ ?
 Ille potens latè Dominus dextrâque opibusque,
 Belloque multâ nobilis victoriâ.
 Eia aditus reserate, fores agè pandite, portae,
 Portae perennes sempiternae regiae ;
 Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
 Rex ille, multâ clarus ille gloriâ:
 Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes ?
 Quis iste multâ est inclytus Rex gloriâ ?
 Ille potens armis numerosoque agmine ductor,
 Hic ille multâ est inclytus Rex gloriâ:

PSAL. XXV.

avid, ab adversariis oppressus, petit a Deo doceri ; pec-
cata sua condonari : in horum expectatione se confir-
mat, fretus Dei bonitate et testimonio fidei suae : postre-
mò, sibi totique Ecclesiae postulat liberationem a malo.

TRIMETER IAMBICUS, VIDE PS. II.

Hic fidat armis, plebe se clientium
 Defendat alter, militumque copiis :
 A te, creator orbis, uno spes mea
 Pendet, malisque in rebus unum respicit.
 Tu, sancte genitor, effice insolentibus
 Ne spes inanes risui sint hostibus.

- 3 Sic me pudore liberabis ; nec rubor
 Confundet ora cæteris, in te suae
 Qui collocârunt anchoram fiduciae.
 Frustretur illos spes, et irritae spei
 Pudor dolorque torqueat, qui sordium
 Amore sese sordibus contaminant,
 Bonosque nullâ provocati injuriâ
- 4 Vexare gaudent. Mihi per anfractus vagos
 Vitae, salebras inter et tenebras, iter
- 5 Ostende rectum ; et erutum sequacibus
 Erroris undis, praevio lucis tuae
 Splendore deduc veritatis in viam.
 Te nempe ab uno pendeo spe, te Deum
 Unum et salutis columnen agnosco meae.
- 6, 7. Si torta vitiis fortè morum regula
 Deflexit, error si fefellit lubricus,
 Fracta illecebris si voluptatis malis
 Incauta vitiis se juvenia polluit :
 Benignitatis tu tuae memor tamen,
 Et lenitatis, (qui parentes mollibus
 Frenans habenis, usque ab incunabulis
 Orbis, paternâ es usus indulgentiâ)
 Miserere ; nostris quod negares moribus,
 Tu negare non potes clementiae.
- 8 Nec denegabis, nec precantes bona bonus
 Vacuos repelles, nec viam poscentibus
 Rectam aberis unquam recti et aequi regula.
- 9 Tu mitis animi amplecteris modestiam,
 Docesque recti et improbi discrimina.
 Tu dux comesque tuta per compendia
 Ducis carentem fraude mansuetudinem :
- 10 Peccata bonus et facilis oblivisceris ;
 Promissa solvis liberali dexterâ :
 Minuitque poenas mitis indulgentia,
 Fidesque dictis stabilis erga omnes adest
 Qui pacta sacri foederis non negligunt.
- 11 Hanc ut nepotum secla mansuetudinem
 Noscant, tuique nominis se gloria
 Latè per omnes fundat orbis angulos,
 Ignosce nostris mitis erratis parens,
 Quae multa inussit aegritudo, et impotens

Amor, regique contumax ira et dolor,
Errorque veri non aentus arbiter.

- 12 O ter beatum, mente qui purâ Deum
Veneratur; illi, quaecunque amplectitur.
Vitae institutum, dux adest semper Deus,
Rectorque, et omnes actiones prosperat.
- 13 Securus animus anxio procul metu
Cunctis fruatur affluenter eopis;
Stirpisque series longa firmabit domum,
Genusque multâ floridum propagine
Opes paternas ad nepotes transferet.
- 14 Quin et piorum mentibus mysteria,
Contemta pravis, impiè sapientibus
Occulta, Dominus luce proferet suâ;
Et sacrosancti foederis scientiam,
Quae sola vitae dux beatæ et regula est,
- 15 Docebit. Ergo, Rex beate coelitum,
Te mente, solum quaero, nusquam lumina
Abs te reflecto; tu pedes solus meos
Hostis dolosis eras e retibus.
- 16 O sancte custos hominum, amico lumine
In me intuere, et destitutum ab omnibus
Inopemque sanctâ me tuere dexterâ;
- 17 Curisque, mentem quæ perurunt plurimæ,
Novisque semper differunt doloribus,
- 18 Exsolve: poenis usque et usque immanibus
Exercitato, et obruto laboribus,
Ignosce: culpas mitis obliviscere.
- 19 Heu quanta vis me factionis impiæ
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quaerit odio perdere!
- 20 Tu me periculis libera: tu protege
Ejus salutem ab hostium ludibrio,
Omnem salutis qui locavit spem suæ
- 21 In te, nec aliis fudit opibus quàm suæ
Integritatique et tuæ clementiæ.
- 22 Gens quæ tuarum jussa legum amplectitur,
Fac undequaque tuta sit te vindice.

PSAL. XXVI.

David, ab hostibus pressus, ad Deum judicem confugit, fidem suam et vitae innocentiam probat, ideoque et liberari ab angustiis et gratiam consequi expetit, ad glorificandum Deum.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **M**E vi tyrannus persequitur palam,
 Me clam malignâ fraude calumnia :
 Te, qui latebras pectoris inspicis,
 Appello, rerum conditor optime.
 Mens fraudis expers, et manus innocens,
 A vique pura et flagitio : in Deo
 Spes fixa, sortis qui violentiâ
 Me saevientis non sinet opprimi.
- 2 **R**enesque flammis et penetralia
 Scrutare cordis, caecaque sensuum
 Arcana, fustum ceu calidis focis
 Explorat aurum callidus artifex :
- 3 **M**entem videbis munificentiae
 Quae dona nunquam non meminit tuae :
 Actaeque leges puriter ad tuas
 Vitae carentem flexibus orbitam.
- 4 **P**rocul facessat, nec socium sibi
 Me vana speret lingua : procul domo
 Nostrâ recedat qui didicit suos
 Fucare sensus pectore subdolo.
- 5 **O**di scelestum concilia, impios
 Coetus veneno pejus abominor ;
 Quorum resultant pectora gaudio,
 Quum perpetrârunt facta nefaria.
- 6 **S**ed mente pravi non sibi consciâ,
 Lotusque puris fontibus, ad tuas
 Aras adibo, laetus et offeram
 Laetae choreae dux tibi victimas.
- 7 **T**e nostra pangent tympana, te lyra,
 Te vox canoro consona tympano,
 Lyraeque ; coetuque in celebri tua
 Miranda pandet facta nepotibus.

- 8 Tectumque, nomen quo canitur tuum,
Aedemque, numen quâ colitur tuum,
Mens ardet: absentem retrahunt tuæ
Quae templa celant pignora gloriae.
- 9 Haec ossa tellus ne sine ut obruat
Inter cruentos barbara barbaros;
- 10 Qui fraudulentâ mente coquunt scelus,
Captant avarâ munera dexterâ.
- 11 Ego institutum carpere tramitem
Pergam innocenter: tu propiis meis
Aurem benignus questibus admove,
Ac me periculis tristibus assere.
- 12 Per plana firmo quodd gradior pede,
Quodd recta sector, muneris est tui:
Ergo salutis te columen meae
Coetu in celebri laudibus efferam.

PSAL. XXVII.

*David, ab Ecclesiâ aspectabili exsul, fiduciam in Deum
adversus omnia pericula praedicat; se eâdem fide con-
solatur; Dei gratiam, opem, documenta, ductum et li-
berationem petit, seque et Ecclesiam ad confirmandos in
Deo animos hortatur.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. HI.

- 1 **D**EUS in tenebris quum mihi praeluceat,
Vitamque muniat meam,
Quae vis aperta terreat me? quae mihi
Fraus caeca sit formidini?
- 2 Adversus unum quum scelestâ factio
Cunctas parâsset copias,
Dolosa letho quae tetenderant meo
Ipsi incidere in retia.
- 3 Si comminentur castra, si minacibus
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, praelia
Timore liber intueor.
- 4 Unum expetivi, et usque et usque id expetam,
Curis ut exemtus malis,

Sim sacrosanctae semper aedis incola,

Augusta mirer atria,

Deoque laudes personam, artus dum regit

Vitalis aurae spiritus.

5 Tum me sub umbrâ conditum tentorii

Celabit, et periculis

Procul remotum, rupis abruptae velut

In arce positum, maniet;

6 Ac ne relictum nunc quidem implae sinet

Vi factionis opprimi:

Victorque solvam vota, nec victorinae

Auctor mihi tacere.

7 Audi invocantem supplicem, et fractum malis

Bonus favensque sublava.

8 Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum

Intentus usque respicit:

9 Ne conde vultus lumen a me amabilis,

Neu me in tenebris desere.

Servum per iram ne sine opprimi tuum;

Vitamque, quam debet tibi,

Tuere ab hoste, et e periculis eripe,

O spes salutis unica.

10 Me cari amici, me propinqui, me pater,

Me blanda mater liquerat:

At non reliquit, qui pios in asperis

Non deserit rebus, Deus.

11 Parens benigne, me vias doce tuas,

Rectaque deduc semitâ:

Ne vis metusque ab hoste me deterritum

De calle recti detrahat.

12 Ne me impiorum obnoxium libidini

Relinque. Testes impii

Fingunt malignè falsa de me crimina,

Armantque se mendaciis.

13 Mens victa tantis jam fatisceret malis,

Ni spes foveret me tuas

Benignitatis, post labores anxios

Mox affuturum gaudium.

14 Vivusque vivos inter ipse comoda

Vitae beatæ praestolor.

In rebus ergo turbidis ne concide,
 Sed fortis usque sustine :
 Te roborabit Dominus, et cor fulciet ;
 Tu fortis usque sustine.

PSAL. XXVIII.

*David, ab hostibus pressus, Deum orat pro salute sua, et
 illorum exitio ; salute accepta, Deum celebrat, suo et
 Ecclesiae nomine, totique Ecclesiae bene precatur.*

ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

- 1 **P**RINCEPS stelliferis altior orbibus,
 Vitae praesidium et certa salus meae,
 Aurem suppliciiis da facilem meis,
 Ne fiam similis busta petentibus.
- 2 Audi vota, parens, quae tibi profero
 Supplex cum gemitu, brachia porrigens
 Ad coelum tremulis pervigil ignibus,
 Coelum templa tuae conscia gloriae.
- 3 Ne me connumera coetibus impiis,
 Neu tanquam socium plecte nocentibus ;
 Quorum blanditiis illita mollibus
 Lingua est, mens gelido livida toxico.
- 4 Illis nequitiae praemia sint suae,
 Et merces studiis aequa nefariis :
 Pro semente legant semina, pessimis
 Dignum consiliis supplicium luant.
- 5 Non his consilii provida vis tui,
 (Qui me conspicuis tollis honoribus,)
 Infectasve manus a scelere avocat,
 Aut infesta odiis pectora mitigat.
 Ergo nec series longa propaginis
 Florebit, patrias nec soboles opes
 Longaeva accipiet ; sed celeri genus
 Clades exitio proruet ac domum.
- 6 Laus rerum Domino, qui precibus meis
- 7 Se non difficilem praebuit : hinc meae
 Vires, hic clypeus rebus in asperis :
 Hinc spes, auxilium hinc non dubium in malis.
 Hinc cor gestit ovens : carminibus tuas

- 8 Laudes ora sonant : qui populum tuum
In rebus trepidis protegis, et tuum
Regem ex insidiis omnibus eripis.
- 9 Custodi populum, Rex hominum, tuum:
Hebri fac soboles largiter omnibus
Vitae continuo fructibus affluat,
Donec perpetuum sol referet diem.

PSAL. XXIX.

*Propheta hortatur Principes ac potentes hujus mundi ad
praedicandas Dei laudes, propter documenta naturae,
ac nominatim tonitruum, et propter documenta gratiae,
quam cum Ecclesiâ suâ communicat verbo.*

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 SEU dives autò es, sive opibus potens,
Seu marte partâ clarus adorea;
Agnosce numen gratus, et huc refer
Quaecunque laetum ducis ad exitum.
- 2 Huic pange laudes, et prece supplice
Rerum parentem concilia : et Dei
Nutu regentis stelliferam domum
Dignare justis nomen honoribus.
- 3 Cujus liquentes vox gravidâ pſuit
De nube rorq, terrificos ciet
Coelo tumultus cum tonitru, maris
Turbata ventis concitat aequora :
- 4 Vox dignitatis plena, nec irritae
Unquam ad patrandum jussa potentiae ;
- 5 Nudare cedris seu Libanum juvat,
Celsasque ventis sternere fraxinos :
- 6 Seu vincta saxis saxa revelere,
Notisque montes sedibus erutos
Versare, taurum ut verna per avia
Vexat juventae laeta protervitas.
- 7 Ad vocis ictum nubibus exsilit
- 8 Elisus ignis, tesqua Arabum tremunt,
- 9 Ferae pavescunt, ante diem fluunt
Partus acerbi, robora concidunt.

Quaecunque templo coelum habet auræ,
 Quaecunque tellus daedala sustinet,
 Quae celat undis aequor in abditis,
 Dei fatentur cuncta potentiam.

- 10 A voce vindex pontus inhorruit,
 Undisque montes obruit, arbiter
 Aeternae rerum, quum libuit tibi
 Delere gentes fluctibus impiis.
- 11 Te dante vires, non opibus feros
 Horremus hostes, non numero graves :
 Te dante pacem, progeniem Isaci
 Cornu beabit divite copia.

PSAL. XXX.

David laudat Dominum quod se a morte per hostes intentatâ liberârît; pios ad ejus laudes celebrandas hortatur: calamitates et instaurationem sui a Deo factam narrat, eique votum laudis exhibet.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 **T**E nostra semper carmina, te lyra
 Sonabit, orbis conditor optime :
 De faucibus lethi imminentis
 Incolumis tibi vota reddam.
 Per te superbus nec lacrimis mea
 Insultat hostis, nec fruitur malis.
- 2 Te rebus, incertus salutis,
 Auxilium in dubiis poposci.
 Per te receptis viribus haurio
 Vitalis aurae lumen amabile :
- 3 Nec inferum sub nocte longâ
 Et tenebris jaceo sepulchri.
- 4 O turba puris dedita ritibus
 Sacrisque castis, tollite laudibus
 Placabilem votis parentem,
 Et memori celebrate plectro.
- 5 Vanescit irae vindicis impetus
 Bullae fugacis more : Dei favor
 Bonis manu vitam benignâ
 Tristitiae vacuum rependit.

Si fortè sero vespere fletibus
 Vultus rigamur, mox redit aureâ
 Cum luce, risusque, et jacentes
 Exhilarans animos voluptas.

6 Pacis beatæ cum fruerer bonis,
 Mecum loquebar, De stabili gradu
 Felicitatis nulla sortis

Me dubiæ quatiet procella.

7 Te dante vires, divitias, decus,
 Te montis instar moenibus aeneis
 Firmante regnum, vanum alebat
 Credulitas mihi blanda fastum:

Tu, me relicto stultitiæ meæ,
 Dextram retraxisti; retro abiit, domum

Repentè turbatam relinquens,
 Sors levibus malefida pennis.

8 O præses orbis, pectore supplice
 Mox te vocavi, te lacrimis madens.

9 Opem poposci: Quid profusus
 Profuerit tibi sanguis? inquam.
 Quis mortis usus nostræ erit? An tuas
 Laudes sonabunt, factaque posteris
 Miranda muti prædicabunt
 Sub gelido cineres sepulchro?

10 Placatus aurem da facilem meis
 Votis, severos neu querimoniis
 Averte vultus; pelle membris
 Pestiferi mala dura morbi.

11 Tu supplicanti protinus admoves
 Aurem benignus: pro lacrimis mihi
 Risum reducis, pro dolore
 Laetitiamque alacremque plausum.

12 Te semper ergo carmina, te lyrae
 Nostræ sonabunt: vox tibi serviet
 Dicata, præbebitque nostris
 Materiam tua laus camoenis.

PSAL. XXXI.

David, gravissimâ calamitate pressus, Deum orat pro salute suâ, fidem habet misericordiae Dei: miseriam suam explicans hostibus exitium imprecatur; liberatione quasi partâ Deum laudat ob publica et privata beneficia, pios hortans ad diligendum et colendum Deum.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 **I**N te locavi spem meam,
Rerum creator optime:
At tu benignus prospice,
Ne spei pudeat irritae.
O juste vindex, fraudibus
Ab hostium me vindica:
- 2 Audi benignus supplicem;
Da promptus abjecto manum.
Me rupe serva ut invia
Clausum, vel arce ahenea;
- 3 Tu rupis es mihi inviae
Munimen, arx ahenea.
Ergo, ut timori mentibus
Nomen tuum sit impiis,
- 4 Praei viam mihi; abditis
Me libera de cassibus.
- 5 Tu robur es meum, tuae
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memorque foederum.
- 6 Qui vana stulti somnia
Sectantur, odi pessimè.
Tu certa spes mihi es, meae
Tu portus es fiduciae.
- 7 Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiae
Fulgens, repentè turbidum
Perfudit animum gaudio.
- 8 Quum me tyrannis impotens
Urgeret hostis impii,
Jamjam imminentis pallidia
Lethi explicasti faucibus.

- 9 Miserere fracti tot malis,
Tot obruti doloribus :
Caligat oculus, mens stupet,
Moerore corpus tabuit.
- 10 Caduca vita elabitur
Moerore fracta et luctibus ;
Interque clades aridis
Fluxêre vires ossibus.
- 11 Me ridet hostis, et meis
Insultat insolens malis :
Horrent propinqui, ceteri
Vitant metu periculi.
- 12 E proximorum mentibus
Obliteror, ceu mortuus :
Contemptior sum civibus
Quàm lamna testae fictilis.
- 13 Me multitudo opprobriis
Coram lacessit asperis ;
Vim machinatur in meam
Jurata mortem factio.
- 14 Ego interim fiduciâ
Opis tuae, dolos, minas,
Injurias, et hostium
Contemno contumelias.
- 15 Tu fila vitae temperas
Meae, regisque tempora :
Tu me impiorum libera
Ab hostium tyrannide.
- 16 Ostende vultum amabilem
Servo bonus tuo et fayens ;
Et me tuere, quâ soles
Semper tuos, clementiâ.
- 17 Ne sit pudori quòd tuam
Imploro opem ; pudor malos
Confundat, et silentium
Longum sepulchris sopiat.
- 18 Assueta vox mendacio
Sit muta, vox proçaciter
Solita bonos lacessere,
Et arroganter spernere.
- 19 O quanta te colentibus

Et quot redundant commoda!

Quot, teste mundo, prosperis

Auges tuos successibus!

20 Hos protegis reconditos

Procul a minis potentium,

Tuâque munis in domo.

Linguae veneno ab impiae.

21 Tibi perennis gratia

Sit, rector orbis, qui velut

Munitâ in arce me procul

Periculis submoveras.

22 Exspes, inops, vitam fugâ

Quum vix tuerer anxiam,

Mecum ipse dixi, Jam truci

Reliquit hosti me Deus.

At tu nec in periculis

Oblitus extremis mei,

Aurem benignam supplici

Ac invocanti admoveras.

3 Ergo Patrem rerum optimum

Amate, candidi et pii,

Qui fastuosos deprimit,

Et obsequentes erigit.

4 Qui spem locatis in Deo,

Constanter illi fidite,

Nec robur animi concidat

Sortis procellâ turbidae.

PSAL. XXXII.

saltes felicitatem piorum in peccatorum remissione ponit, et experientiâ suâ confirmat: fideles informat in fide, invocatione et obedientiâ; propositâque administratione Dei in bonos et malos; illos hortatur ad gaudium in spiritu.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

1 **O** TER beatum cui patris optimi

Noxas remisit lethiferas favor,

Cui foeda morum flagitia obruit

Oblivioso tecta silentio!

- 2 O ter beatum cui bonus arbiter
Non imputavit lubrica deviae
Errata vitae, nec reperit dolum
Caeco in recessu pectoris abditum!
- 3 Donec fovebam sub tacito sinu
Morbum, solutis languidus ossibus
Artus trahebam, luctificus dolor
Questum ciebat non patiens tegi.
- 4 Tu me premebas prævalidâ manu
Infestus, atris seu tenebris diem
Nox condidisset, seu roseâ dies
Orbem recurrens luce retexerat.
Sic decolorem tabificus cutem
Moeror coquebat; sic macie dolor
Siccabat artus, messis ut Africæ
Cancris per aestum mitius areat.
- 5 Tum mente versâ vulnera protuli,
Tibi renudavi vitium meum,
Fraudem retexi: ac tu mihi protinus
Noxâ soluto conciliatus es.
- 6 Qui mentis ergo pura sacraria
Servare quaerit, te prece supplicis
Placet: nec, orbem pontus ut obruat,
Formidet aestûs lethiferi minas.
- 7 Tu me periculis eripis asperis
Tutela praesens: tu mihi gaudia
Toto refundis corpore, ut hostium
Qui vincla fracto carcere depulit.
- 8 Nec sat; Tenebras pectoris auferam,
Inquis; beatæ quæ ferat orbitæ
Monstrabo vitae, nec procul a tuis
Unquam reflectam lumina gressibus.
- 9 Mulis equisque ne similis modo
Sis, bruta quorum pectora gratiam
Non mutuam novere, sed asperis
Fracti lupatis servitium ferunt.
- 10 Multa obstinatum nequitiam manent
Tormenta: purâ qui Dominum fide
Orabit, huic pacem et veniam dabit,
Non durus unquam parcere supplici.

- 1 Recti tenaces simplices, et quibus
 Est grata fraudum nescia veritas;
 Favente laeti numine genibus
 Et voce vestram pandite gaudium.

PSAL. XXXIII.

Psalmes laudat Deum a mirificis operibus ejus; ex ordine, vel extra ordinem naturae factis; contra infideles, et erga fideles; erga quos praedicatur singularis Dei providentia: postremo Ecclesia, fiduciam suam in Deum professa, sibi benignitatem illius exoptat.

I SAPPHEUS, 2 GLYCONIUS.

- - - - - vide Ps. V.

- - - - - vide Ps. IX.

- 1 Vos quibus purae est amor aequitatis;
 Laeti pangite carmine
 Orbis auctorem Dominum: aequitatis
 Hoc carmen decet amulos;
 2 Tinniat blando chelys hunc susurro;
 Hunc vocalia nablia;
 Docta bis quinque resonare nervis
 Hic artem manus approbet;
 3 Huic novos cantus meditemur; uni
 Laeti clangite buccinâ;
 4 Nam fides dictis rata veritasque est;
 Et factis comes aequitas;
 5 Quippe qui justus est et amator aequi, et
 Veri fallere nescii;
 Perque terrarum sola vasta notae
 Cunctis munificentiae;
 6 Is suo verbo sinuavit orbem
 Lucentem nitidi aetheris;
 Quicquid et puris radiis retides
 Campis aetheris igneis;
 7 Littus arctavit maris inquieti;
 Compressitque fluctum;
 Et penu clausas sinuavit undas;
 Unde in tempore promeret.

- 8 Hunc et occasus metuant et ortus :
 Hunc unum Dominum colat,
 Quisquis extremos ubique fines
 Terrae aut aequoris aequalit.
- 9 Cujus a nutu viget interitque
 Quocunque interit aut viget,
 Cujus immotis tremefacta parent
 Cuncta obnoxia legibus.
- 10 Qui malas artes populi profani
 Ludit callidior suis;
 Et suo injustae scelerata turbae
 Fraudat consilia exitu.
- 11 At quod arcanâ sibi mente rerum
 Auctor proposuit semel,
 Dum dies et nox referent se in orbem,
 Usque immobile permanet.
- 12 O quater, plusquam quater ô beatos,
 Patronus quibus est Deus !
 Quos sibi excepit, propriamque sortem
 Quos dici voluit suam !
- 13 Despicit mundi pater e beatâ
 Coeli stelliferi domo,
- 14 Eque tranquillis adytis labores
 Et curas hominum videt :
- 15 Quippe qui caecos animi recessus
 Humani fabricaverit ;
 Nec quod arcano latet in recessu
 Clausum pectoris hunc latet.
- 16 Sperat incassum numero tyrannus
 Se tutum fore militum ;
 Sperat incassum validis laeertis
 Se miles fore hospitem :
- 17 Saepe spem fallit praeceuntis Euros
 Bellatoris equi fuga.
- 18 At Deus justos oculo irretorto
 Semper respicit et pios ;
- 19 Mortis ut vertat jacula imminentis,
 Diram et saevitiam famis.
- 20 Una spes nobis opis hinc, ab uno
 Certum praesidium in malis.

- 21 Ille perfundet sibi ~~dedinata~~
 Dulci pectora gaudio;
 22 Ille fidentum sibi spes, precetque
 Laetum ducet ad exitum.

PSAL. XXXIV.

*David, ab Achis rege Gath liberatus, se et Ecclesiam
 ad Deum celebrandum excitat; doctrinam de officio
 nostro attexens, Dei providentiam; veritatem, et con-
 stantiam in nobis servandis a malo redimendisque, ex-
 plicat.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER, IAMBICUS, UT IN PS. III.

- 1 SEU laeta sors me faverit, seu tristior
 Vexarit, omni tempore
 Laudabo Dominum; semper illius meum
 Os personabit laudibus.
 2 Mihi haec voluptas, hoc erit solatium,
 Mihi hoc levamen in malis;
 Meoque turba tristis exemplo suas
 Solabitur molestias.
 3 Unâ, agitè, cuncti prosequamur laudibus,
 Nomenque numenque illius:
 4 Ille in periculis me vocantem exaudivit,
 Statimque reppulit metum.
 5 Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
 Laeto his nitentes gaudio
 Vultus renident, nec repulsae infamia
 Rubore confundet genas.
 6 En, pauper iste quum vocaret, omnibus
 Hunc eruit periculis.
 7 Dominum timentum castra munit angelus
 Demissus ad custodiam;
 Et imminentes arcet hostes, et pios
 A vi tuetur impiâ.
 8 Facite periculum, jam scietis quàm Dei
 Immensa sit benignitas;
 Quàm sint beati, spes in illo qui suas
 Omnes opesque collocant.

- 9 Gens sancta Dominum colita; nil desit Deum
Fideliter colentibus.
- 10 Violenta feritas, sentiet famem: bonis
Cuncta affluenter suppetent.
- 11 Adeste filii, audite, vobis numinis
Verum timorem ut indicem.
- 12 Quicumque curis liberam et longam cupis
Vitam beatus ducere;
- 13 Linguae refrena virus, os nefaria
A fraude purum contine;
- 14 Capesse recta, curva vita, dilige
Tranquilla pacis otia.
- 15 Deus innocentes adspicitque, et commodat
Attentus aures ad preces:
- 16 Torvo scelestos intuetur lumine,
Et nomen etiam obliterat.
- 17 Justum invocantem Dominus audit, omnibus
Eum expedit periculis.
- 18 Quum spes labores deserit mortalium,
Afflicta, quum molestiis
Succumbit oneri manus, Deus praesens adest,
Malasque curas diluit.
- 19 Justis labores suggerit semper pias
Iniqua sors conatibus:
Sed, qui bonorum semper est custos, Deus
Sortis retundit spicula;
- 20, 21 Et ossa servat ne terantur. Impios
Ulciscitur scelus suum;
Et quisquis hostis est piorum, cum deo
A stirpe caesus interit.
- 22 Animas tuetur se colentium Deus,
Nec rem domumque deserit.

PSAL. XXXV.

David implorat Dei opem ad hostium exitium et salutem suam; injurias ab eis acceptas et illorum hypocrisiam explicat; servari a Deo petit, contra eorum conatus, testem et judicem appellans Deum improbitatis illorum et innocentiae suae, ad gloriam ipsius, et publicum Ecclesiae bonum.

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

- 1 **R**ERUM sancte opifex ades,
Et patrocínio protege me tuo;
Et retro refer in meos
Hostes perniciem quam mihi comparant.
- 2 Scutum cum jaculis cape;
- 3 Ensem stringe; meis hostibus obviam
Prodi: dic animae meae,
Secura auxilio nil metuas meo.
- 4 In vultus pudor hostium
Et turpis subeat dedecoris rubor;
Foedam corripiant fugam,
Caecas insidias qui mihi praeparant.
- 5 Ut saevus Boreas levem
Raptat praecipiti turbine pulverem,
Sic illos trepidâ fugâ
Vindex praecipites urgeat angelus.
- 6 Sit coeno via lubrica,
Et coelum tenebris lurida nox tegat;
Et formidine pallidâ
Vindex praecipites comprimat angelus.
- 7 Nam me fraude malâ suis
Conati immeritum prendere cassibus,
Et caecam innocuo scrobem.
- 8 Effodere: suis cassibus haereant,
Et factam exitium in meum
Caeci et praecipites in foveam ruant.
- 9 Perfusa interea mihi
Dulci laetitiâ pectora gestient;
Mens secunda periculi
Auctorem Dominum laetitiae colet:

- 10 Et sensus animi indices
 Clamabunt, Domino quis similis Deo,
 Qui factus gravis improba
 Defendit tennes a violentia,
 Vexantemque opis indiges
 Frangit saevitiam vindice dextera?
- 11 Coniuncta calumnia
 In me criminibus saevit atrocibus;
 Ignotum scelus in meam
- 12 Fingunt perniciem: quae bene feceram,
 Compensant odiis malis,
 Et vitae invigilant exitio meae.
- 13 Illos tabificae luis
 Aegris visceribus quum dolor ureret,
 Squalens veste ego lugubri,
 Jejunaque fame pallidus et siti,
 Et prostratus humi, Deum
 Lenibam lacrimis et prece supplice.
- 14 Sic sincerus amici amor
 Sub cari interitum luget amiculi;
 Sic fratrem gemit unicum
 Frater; sic pietas anxia ~~anxi~~
 Maternum ad tutulum dolet.
- 15 Me fortuna gravi si tetigit manu,
 Concursant, mala gaudia
 Inter se celebrant: faex populi coit;
 Incauto invidiam creant:
- 16 Proscinduntque avida me petulantia
 Scurrae cum balatronibus;
 Dentem dente acuunt, et rabiem vomunt.
- 17 Quem finem patientiae
 Tam lentae statues, o pater optime?
 Arce hoc ludibrium, neque
 Desertum rabidis trade leonibus:
- 18 Acceptum ut referam tibi
 Quod vivo, et video lumen amabile;
 Et coetu in celebri canam
 Te, pronum auxilium ferre vocantibus.
- 19 Fac ne spes alat improbas
 Semper turba meis laeta molestis;
 Neu nutu ac oculis notet,

Exsultetque meis hostis atrox malis:

20 Qui sermonibus asperis
Insultat, tacitisque insidiis petit
Pacatum malè odidit,
Incautum ut tacitis alloquet dolis.

21 Non diducere desinunt
Rictum risu; Oculis, euge, oculis diem
Laetum vidimus, inquiunt.

22 O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, haec vides?

Ergo sepositâ protege me morâ:

23 Jam tandem exigila, et manu
Ultrice indomitam frange superbiam;

24 Justo et supplicio preme
Vindex juste malos; neu sine de meo
Luctu laetitiam ferant:

25 Neu secum tacito pectore murmurent;
Evax, rectè habet; omnia
Supra vota cadunt; vicinus, en jacet.

26 Foedâ ignominia luant
Stultam laetitiam; dedecoris comes
Infamis pudor eluat

Importuna meis gaudia de malis.

27 At cordi quibus aequitas
Est nostra, ac animus nil sibi conscius,
Vitam tristitia procul

Laetam semper agant; ac Dominum ferant

Coeli ad sidera laudibus,

Qui cunctis famulos liberat anxiiis.

28 Semper justitiam mea,
Custos sancte hominum, lingua canet tuam,
Et praeconia, dum mihi
Impellet calidus pectora spiritus.

PSAL. XXXVI.

David, regnum aditurus, Deum celebrat, a diuturna patientiâ et beneficentiâ ejus erga impios et contumaces, erga res omnes creatas, et erga Ecclesiam suam, orans Deum pro salute et prosperitate populi Dei et suâ.

1 TRIMETER IAMBICUS, 2 PENTAMETER.

u a l u - i - - i u u u u - i u - || vide Ps. II.

- u u i - - i - i - u u i - u . u i - ||

- - i - u u i

- 1 **U**T exta flammis mille sacrificis cremes,
 Oscula des saxis, ingeminesque preces,
 Arasque donis largus accumules tuis,
 Non facies tamen ut te rear esse pium:
 Scelera reclamant, et negant te credere,
 Consilio mundum qui regat, esse Deum.
- 2 Utcunque coram blandiare, non tamen
 Impietas tacito pectore clausa latet:
 Erumpit ignis instar, ac tui trahit
 Secum odium, atque odii perniciem comitem.
- 3 Quodcunque loqueris fraude tinctum est; respuis
 Auribus ingratis qui potiora monent.
- 4 Scelus nefandum nocte totâ cogitas;
 Recta fugis; semper deteriora foves.
- 5 O magne rector orbis, indulgentiæ
 Munera terra, fretum sentit, et astra, tuæ.
 Quaecunque coelum amplectitur, parentia
 Legibus orta vigent, lapsa caduntque tuis.
- 6 Modus aequitatis et tuæ sapientiæ,
 Cunctaque quæ fecit, cunctaque facta regit,
 Longè nivosus montium fastigiis
 Altior est, vasti gurgitibusque freti.
 Humanâ gens hinc haurit auram et spiritum;
 Nec pecudes curam præteriêre tuam.
- 7 Hinc cuncta vitæ suppetunt nobis bona,
 Dum mens corporeo carcere vincta latet:
 Foetus sub alis volucris ut tegit suis,
 Praesidii fugimus spe mala cuncta tui.
- 8 At exsul animus, morte liber, patrium
 Quum repetet limen sidereamque domum;

Illinc egestas et dolores exulant;

Nemo feret votis non potiora suis:

Passim voluptas, pura passim gaudia;

Delicias largo flumine rivus agit.

9 Illic perenni vita fonte profluit,

Vita gravis fati non resecanda manu.

Illinc fatiscent mentium caligines,

Quae modò sub tenebris pectora nostra premunt;

Vultuque radius purus affusus tuo,

Lumine nos purae cognitionis alet.

10 Benignitatis interim tuae bonis,

Qui te cognoscunt et tua facta, fove;

Qui mente purâ veritatem diligunt,

Justitiae facias commoda ferre tuae.

11 Me nec feroci calcet arrogans pede,

Exigat aut tectis impia turba meis.

12 Qui scelere gaudent, scelere sic ruant suo,

Perpetuò ut lapsos justa ruina premat.

PSAL. XXXVII.

David hortatur pios ne urantur impiorum rebus prosperis, sed Deo fidant; horum infaustram vitam et mortem, illorum verò feliciem esse ostendens etiam in mediis calamitatibus: itaque pios hortatur ad fugiendum malum, colendum bonum, et amplectendas fide promissiones de ipsorum bono, et improborum exitio.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

1 **N**E livor urat aemulus

Te, si beatos videris

Pravos, nec Euris iis opes

Fugaciores invide.

2 Nam sic facessit illico

Umbratilis felicitas,

Marcent comis arentibus

Ut falce secta gramina.

3 At tu Dei fiducia

Incumbe rectis artibus:

Diuque terram ut incolas

Donabit, ac te nutriet.

- 4 In hoc sit oblectatio,
In hoc voluptas unica :
Is te fovebit jugiter,
Votique reddet compotem.
- 5 Committe vitam, rem, decus,
Illius uni arbitrio :
Animi tibi ex sententiâ
Confecta reddet omnia.
- 6 Illustris aurorae ut jubar
Tua faciet ut sit aequitas :
Ut luce virtus sit tua
Meridianâ clarior.
- 7 Perfer modestè quod talit
Fortuna laeva : neu tumens
Irâ impiorum prosperas
Res cerne torvo lumine.
- 8 Compesce bilem, noxia
Facessat indignatio :
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat aemulatio.
- 9 Eliminantur impii
Fumo levi velociùs :
Terras modestus incolet,
Serisque linquet posteris.
- 10 Morare paullùm, et impium
Nusquam videbis : adspice
Aedes, superbi vix heri
Agnoveris vestigium.
- 11 Modesta bonitas otio
Laetam senectam transiget,
Et incolenda haeredibus
Paterna linquet praedia.
- 12 Clam rete nectit impius,
Bonisque concinnat dolos :
Et dente frendens livido,
Dolore et irâ ringitur.
- 13 Haec cernit ex alto Deus,
Minasque ridet irritas :
Quippe imminentem vertici
Cladem scelesto prospicit.

- Ensemque stringet improbus,
Arcumque tendet, pauperes
Ut perdat, ac innoxios
Figat sagittis impiis :
- 15 Districtus ensis in sui
Domini redibit viscera ;
Frangetur arcus lethifer,
Et frustra acuta spicula.
- 16 Praestat supellex sobria,
Rectèque parta recula,
Quàm rapta per vim divitum
Fastidiosa copia.
- 17 Malè parta justus arhiter
Disperget, et potentiam
Franget scelesti : dexterâ
Justum suâ tuebitur.
- 18 Innoxios fovet Deus,
Ac rem tuetur : providet
Longaeva ut usque in secula
Sit sempiterna haereditas.
- 19 Seu pestis atra, seu furor
Turbabit orbem bellicus ;
Nil deerit usque innoxio,
Famam nec aegram sentiet.
- 20 Sic hostis impius Dei
Perit repentè funditus,
Adeps opimae ut victimae
Vanescit in fumos leves.
- 21 Nil donat, usque et foenerat
Injustus : at justo suâ
De sorte superat paupere
Quod donet indigentibus.
- 22 Justorum amici praedia
Linquent suae propagini :
At hostium radicitus
Semen peribit erutum.
- 23 Amatque justum, et dirigit
Ejus Deus vestigia :
- 24 Dextrâ ruentem sustinet,
Lapsumque dextrâ sublevat.

- 25 Puer fui, nunc ~~sum senex~~
 Ope destitutum nec ~~pau-~~
 Videre memini, nec stipem
 Ejus petentes liberos.
- 26 Justus misertus pauperum
 Dat usque et usque mutuum:
 Seræ tamen propagini
 Non larga deest opulentia.
- 27 Vita scelus nefarium,
 Sectare recta: dum diem
 Sol fundet aureum, tui
 Terras nepotes incolent.
- 28 Deus æquitatem diligit,
 Bonos nec unquam deserit:
 At interibit funditus
 A stirpe semen impii.
- 29 Justus beata jugera
 Agri tenebit, et colet
 Cum prole, donec ultimus
 Instabit orbi terminus.
- 30 Sermo sapiens et æquitas
 In ore semper est bonis:
- 31 In corde scripta lex Dei,
 Ne pes labet, gressum regit.
- 32 Observat impius pium,
 33 Ut perdat: ast illum Deus
 Custodit, ante judicem
 Tuetur a calumniâ.
- 34 Spem colloca in Deo, Dei
 Sectare leges: et dabit
 Dives potensque ut hostiam
 Cernas superstes exitum.
- 35 Vidi potentes impios,
 Gravique fastu turgidos,
 Virescere instar laureae
 Amoena propter flumina.
- 36 Specto repentè, en lubricæ
 Imago nusquam gloriæ:
 Nusquam manent vestigia
 Cunctis gravis potentiae.

- 37 *Justi incedere et integri*
 Vitae statumque et ordinem;
 Videbis alto in otio
 Laetam senectam degere.
- 38 *At prompta semper laedere*
 Prorsum interibit factio:
 Vitamque claudet terminus
 Dignus patris nequiter.
- 39 *Justus salutis collocat*
 Omnem in Deo fiduciam:
 Qui fulcit aequos robore,
 Adversa cum sors intonat.
- 40 *Dominus petenti fert opem,*
 Et in periculis liberat
 Ab impiis, qui se et suam
 Illi salutem credidit.

PSAL. XXXVIII.

David, morbo gravissimo laborans, peccata sua confitetur, de infirmitate animi et corporis sui, desolatione ab amicis, et hostium improbitate conqueritur; tandem ad Deum se convertit, opem ejus implorat, ac salutem petit.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 *Ne me furoris aestuante incendio,*
 Servator orbis, argue;
 Neū promerentem quāmlibet poenas graves
 Pergas per iram plectere.
- 2 *Haerent medullis penitus infixae meis*
 Tuae sagittae dexterae.
 Irae tuae hinc me, et inde mentis consciae
 Sic vis paventem percussit,
- 3 *Ut nulla plagis saucii pars corporis*
 Non langueat lethalibus;
 Ossa ut solutis artuum compagibus
 Sceleris venenum attraxerint;
- 4 *Sceleris, profundo quod meum seu gurgite*
 Caput resorbens obruit;

Quod in alta rursus me repentem, velut
Immane saxum degravat,

5 Veteris cicatrix vulneris recruduit,
Vomitque tabem luridam.

6 Afflictus, humilis, ultimis premor malis,
Luctu situque squalidus:

7 Clausumque caecis fervet in praecordiis
Ulcus, nec ulla corporis

8 Expers doloris pars vacat. Sic debilis
Et fractus usque et usque sum,

Malis ut impar voce lamentabili
Cor ejuletque et rugiat.

9 Dominator orbis, vota nec animi mei,
Nec te latent suspiria.

10 Pavens tremensque turbidum cor palpitat;
Defecta membra viribus

Torpore marcent languido; noctem trahens
Caligat acies luminum.

11 Vicini, amici, et sanguinis communio

Quos propior admorat mihi,
Procul abstiterè, foeditatem vulnerum
Vix sustinentes cernere.

12 At prompta semper in meum exitium manus,
Molita vim nefariam,

Dolosa tendit continenter retia,
Fraudesque versat impias.

13, 14 Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim
Obtorpui silentio,

Elinguis instar et stupentis, crimina
Qui nesciat refellere.

15 In te reposta est spes mea: ô rerum potens
Rector, benignus annue:

16 N risus hosti sim superbo, qui meis
eInsultat insolens malis;

Qui, si vacillent lubrico lapsu pedes,
Laeto triumphat gaudio.

17 Ad perferenda sum paratus verbera;
Vibice semper aëra

Cruenta turgēt exarati corporis
Sulcis flagrorum grandibus.

- 3 Merui scelestus, fateor, heu merui; nocens
Do jure poenas debitas:
9 Sed invalescit hostis atrox interim,
Viresque sumit factio;
Vivunt, vigeantque, et immerentem injuriâ
0 Me prosequuntur: pro bono
Malum rependunt; jugiter calumnias,
Quia recta sector, ingerunt.
1 Tu ne recede longius, neu deseras
Periculis in ultimis:
2 Accurre; dextram da salutarem, meae
Salutis auctor unice.

PSAL. XXXIX.

*Fatetur David se, cum patienter vitam transigere cogita-
ret, repente oppressum, ab instituto aberrasse, et ob-
murmurasse Deo, itaque deprecatur peccata et suppli-
cia sua, et misericordiam in praesente calamitate sibi
exhiberi postulat.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 QUUM saevus hostis me meo laetus malo
Lacesseret conviciis,
Mecum ipse verbis abstinere ab asperis
Et jurgiis decreveram.
2 Linguae observavi claustra freno, pertinax
Obmutui silentio;
Ac, temere ne quid os mali profunderet,
Verbis bonis clausi exitum.
3 At, ignis instar, vetitus egredi dolor
Exarsit intus acrius.
Tandem obstinatae frena pertinaciae
Perfregit ira, ac talibus
4 Dominum rogavi: Mihi meae vitae modum
Qui sit futurus indica:
Quando evolabo liber hoc molestiae
Fastidioso e carcere?
5 Tu clausa nullo secla degis termino,
In te beatus ac potens:

At nos quod aevi vivimus penè est nihil,

Ac penè brevius quàm nihil;

6 Umbrae fugacis instar, atque imaginis

Quam reddit aequor vitreum;

Idque ipsum inani in vanitate atque anxio

Aegrescit in laboribus.

Animum libido torquet, inflat gaudium,

Spes tollit, ac timor premit.

Tumultuamur temere; congerimus bona

Incognitis haeredibus.

7 Quò me ergo vertam? quis laboranti feret

Opem? quis eximet malis?

8 Spes omnis in te: miseriae fontem meae,

Peccata tolle noxia;

Neve esse stultis me cinas et improbis

Despectui et ludibrio.

9 Hostis protervi lingua me quum turpibus

Proscinderet conviciis;

Obmutui, irae vindices poenas tuae

Has esse gnarus scilicet.

10 Rector parensque gentis humanae, tua

Paullisper auctor verbera:

Viresque linquunt, vita nec semper novis

Plagis ferendis sufficit.

11 Te persequente scelera poenis, illico

Vigor decorque defluit,

Tineis peresae more vestis. O homo

Caduca res et futilis!

12 Parens benigne precibus audentia mea:

Neu verba sperne supplicis;

Neu lacrimanti averte vultus hospiti:

Namque hospes hanc terram colo;

Nec ego, parentes nec mei certum locum

Habemus hic; sed, in diem

Solliciti et horas, turbidas transegimus

Vitae brevis molestias.

13 Igitur severam paullulum abstine manum,

Fessum ut resumam spiritum;

Mortis priusquam, reditus unde non patet,

Transmiserit me janua.

PSAL. XL.

David ab anteactâ experientiâ privatâ et publicâ, a gratuito foedere Dei, ab obsequio suo seipsum in fide confirmans, gratiam et liberationem a Deo petit, improborum ruinam et bonorum consolationem ad gloriam Dei.

ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

- 1 **Q**UUM circumfremarent me timor et minae,
Intentansque avidam mors fera dexteram,
Spes coelestis opis, sera licet, tamen
Lenibat trepidam sollicitudinem.
- 2 Advertit Dominus, meque voragine
Coenosi implicitum gurgitis extulit;
Ac, saxi solidis imposito jugis,
Monstravit facilem quâ graderer viam.
- 3 Afflavitque novo pectora spiritu,
Suffecitque suae materiam noyam
Laudis, quam canerem dulcè loquacibus
Nervis, ac numeris lenè sonantibus.
Haec cernant rapidae qui violentiae
Fati, vel dubiis casibus imputant
Eventa; ac trepidi se Domini in fidem
Dent, qui stellifero regnat in aethere.
- 4 Felix qui stabili spe Dominum ac fide
Spectat, quem tumidae pompa superbiae
Non ad se illecebris ducit inanibus,
Fallacique boni ludit imagine.
- 5 In nos, sancte parens, quot vigilantiae
Et quàm mira tuae pignora suppetunt,
Quae nec mens acie cernere languidâ
Possit, nec numero lingua retexere!
- 6 Aurem mi tacitè vellis, et admones
Quòd labem sceleris nec pretium levet,
Nec sanguis pecudis nil merita eluat,
Nec consumpta focis expiet hostia.
- 7 Tum dixi, Venio, quod libet impera;
Adsum, sancte parens, jussa capessere
Promptus: ceu tabulis scripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis.

- 8 Huc mens, huc studium tendit, uti tuis
Conformem monitis quae gero, quae loquor,
Quae mecum tacitus cogito : nam tua
Incisa est animo lex penitus meo.
- 9 Famam justitiae per populos tuae
Latè praeco fero : nec labiis meis
Nec linguae requies, omnibus ut tua
Terris (ipse vides) nota sit aequitas.
- 10 Nec justum tacui te mala plectere,
Promissique tenacem, et miseris opis
Largum : me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palam est, et tua veritas.
- 11 Defendant igitur me bonitas tua,
Promissique fides fallere nescia :
Obsessumque malis innumeris tuâ
Me, rerum genitor, protege dexterâ.
- 12 Me poenae, capitis quae superent pilos,
Omni ex parte premunt, quas neque luminis
In promptu est acie nôsse : animus stupet,
Curarum innumeris obrutus aestibus.
- 13 At tu, mundi opifex sancte, salutifer
Adsis ; auxilium fer citò, et ultimis
Oppressum penitus subtrahere me malis,
Ut pravi pudeat consilii improbos.
- 14 Turpem ignominiae tristitiam ferant,
Tendunt exitio qui laqueos meo :
Infamem referant consilii exitum,
Nostris qui capiunt laetitiam e malis.
- 15 Hunc fructum sceleris percipiant sui,
In fraudem ut recidant quam mihi struxerant :
Frustratus doleatque et rubeat, meas
Qui ridet lacrimas, et fruitur malis.
- 16 Qui credunt fidei se penitus tuae,
Illos auxilii spes recreet tui :
Ac semper Domini nomen amabile
Certent tergeminis tollere honoribus.
- 17 Exspes, pauper, inops sim licèt, at mihi
Custos rerum opifex pervigil excubat.
Vitae ô praesidium et certa salus meae,
Adsis, neu trepidâ me crucia morâ.

PSAL. XLI.

David, aegritudine animi potius quàm corporis affectus, eos beatos praedicat, qui misericordiam de afflictis capiunt, se in afflictione queritur a multis iniquè tractatum, liberationem a Deo petit, pro defungendâ administratione suâ, confirmandâ fide, et celebrando Deo.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **BEATUS** ille qui misertus pauperis,
Fert rebus in duris opem :
Nec arroganti despicit fastidio
Prostratum et oppressum malis.
Quem rere fractum, et penitus abjectum, Deus
Attollet, et solabitur.
- 2 Curâ fideli Dominus illum muniet,
Et e periculis eruet ;
Interque vivos sospiti dabit frui
Vitae beatæ commodis.
- 3 Artus cubili quum dolor prostraverit,
Opem feretque, et lectulum
Versabit ; omnem prorsus aegritudinem
In dulce vertet gaudium.
- 4 Quum me doloris vis acerbi affligeret,
Opem poposci te, Deus :
Animæ medere sauciæ, dixi, sui
Sceleris pudendo vulnere.
- 5 Dira imprecatur hostis, ac me devovet,
Laetus meis incommodis :
Quando interibit, inquit, et cum corpore
Nox una nomen obruet ?
- 6 Si fortè quis me visit horum, corporis
Animique morbis anxium,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Laeto trahit de pectore :
Foras profectus conditum in praeordiis
Repentè virus evomit.
- 7 In me susurrat clanculum atque obmurmurat
Scelestæ conspiratio ;

Clam machinantur saeva, in exitium meum
Consilia cuncta conferunt :

8 Secumque jactant; Missa certè coelitus
Nunc dira vis mali hunc ligat,
Prostratus haeret, lectulo affixus jacet,
Noctem trahens novissimam.

9 Quin et sodalis, et mihi mensâ et domo
Conjunctus, et cui maxime
Fidebam, ad hostes conferens sese meos,
In me ferox recalcitrat.

10 At tu salutis auctor et custos meae,
Benignus in me respice :
Manum jacenti da salutarem, hostibus
Parem ut rependam gratiam.

11 Tui favoris pignus id certissimum
Erit mihi, et constantiae
In me tuendo, quodd malis laetus meis
Hostis ferox non gestiat.

12 Vires recepit corpus, innocentiam
Servavit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendum me in fidem.

13 Agnoscat orbis unicum et colat Deum,
Quem gens honorat Isaci;
Unumque laudet, temporum donec vices
Luces et umbrae dividant.

PSAL. XLII.

David, exsulans a populo Dei, studium suum observandi cultus Dei in Ecclesiâ explicat, seipsum spe consolans, de perturbationibus animi, de gravibus miseriis suis, et adversariorum blasphemis conqueritur, animumque suum ad spem et fidem in Deum excitat.

1, 2, 3 ASCLEPIADEUS, 4 GLYCONIUS, VIDE PS. IX.

1 **N**ON cervus fluvios sic avet algidos,
(Cervus turba canum quem premit,) ut tui
Cor desiderio carpitur anxio,
Rerum conditor optime.

- 2 Huc me raptat amor dulcis, et impotens
Ardor ferre moras. O niveum diem
Qui templo reducem me statuet tuum!
O lucis jubar aureum!
- 3 Jejunus lacrimis pro dape se dolor
Pascit, turba meis obvia dum malis
Illudens rogat, Heus iste tuus Deus
Cur nunc deserit exsulem?
- 4 At rursus bonitas quum subiit tua,
Et menti auxilii certa fides tui
Illuxit trepidae, temporis illius
Me consolor imagine:
Festis quum populus me reducem choris,
Faustisque excipiet vocibus, et Dei,
Pompâ cum celebri, me comitabitur
Augusta ad penetralia.
- 5 Cur me sollicitis teque doloribus,
Mens aegra, exanimas? pone metum, ac Deo.
Te da; quo patriae vindice redditus,
Grates sospes adhuc agam.
- 6 Haec mentem recreat spes, licet aviis
Jordanis lateam saltibus, Hermonis
Exsul dura licet saxa perambulem,
Solis hospita belluis.
- 7 Quamvis agminibus me mala densius
Omni ex parte premant, quam super horridos
Montes grando sonat, quam mare verberat
Raucis littora fluctibus:
- 8 Tu me si placido lumine videris,
Cedent tristitiae nubila; et tricas
Moeroris tenebras discutiet mihi
Lucis dulce jubar tuae.
Laudes interea non mihi nox tuas,
- 9 Non curae impediunt: O columen meum,
Dicam, et certa salus, ludibrium feris
Cur me deseris hostibus?
- 10 Dirumpor, tacitis aestuat ignibus
Pectus, turba meis impia dum malis
Insultans rogat, Heus, iste tuus Deus
Cur nunc deserit exsulem?

- 11 Cur me sollicitis teque doloribus
 Mens aegra exanimas? pone metum, ac Deo
 Te da; quo patriae vindice redditus,
 Grates laetus adhuc agam.

PSAL. XLIII.

David, adversariorum vi et fraude pressus, a Deo liberationem petit, ex foedere ad glorificandum eum, et in spe confirmat animum suum.

1 GLYCONIUS, 2 ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

- 1 **V**INDEX esto mihi Deus,
 Et patrocínio protege me tuo;
 Oppressum scelere impio;
 Et fraudum laqueos frange nefarios.
- 2 Vitae ô praesidium meae,
 Cur me praesidio destituis tuo?
 Cur luctu vagor obsitus,
 Dum saevae furias vito tyrannidis?
- 3 Profer lumen opis tuae;
 Montem pande viam quae ferat ad tuum:
 Montem, quam propriè domum
 Majestate tui numinis incolis.
- 4 Atque aram adveniam ad tuam;
 Ac te, laetitiae materiam meae;
 Et gratâ citharâ tibi
 Grates laetus agam, conditor optime.
- 5 Cur moeres, anime anxie,
 Ac me sollicito pectore maceras?
 Omnem pone metum, ac Deo
 Curam crede tui, quem super aethera
 Cantu sospes adhuc feram,
 Quum salvus patriae reddar amabili.

PSAL. XLIV.

Commemoratis Dei beneficiis erga patres, conqueritur Ecclesia Deum sibi non adesse, ut olim adfuerat: integritate animi et vitae suae freta, probat se calamitates perpeti pro nomine Dei, opem ejus implorans pro salute suâ.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **V**ETUSTA ad aures fama nostras attulit,
Serisque patres posteris.
Stupenda facta tradidere a te, Deus,
Patrata priscis seculis:
- 2 Eliminatis quum profanis gentibus,
Et incolis prioribus,
Eorum labore fructibusque perfrui
Nostris dedisti patribus.
- 3 Certè nec armis lucidis, nec viribus
Debemus has victorias:
Sed nos favoris aura mollis, et tua
Protexit indulgentia.
- 4 Ergo, salutis auctor unice, ô Deus,
Ades pijs salutifer.
- 5 Te dante vires, hostium ferociam
Tam facilè profligabimus,
Taurus minaci quàm jacet cornu pilas,
Stipulaeve fascies aridae:
Superba Regum colla crasso in pulvere
Prostrata conculcabitur.
- 6 Non arcus istam lethifer fiduciam,
Non mucro saevus ingerit:
- 7 Tu nos ab hoste subtrahes, sternes solo
Infensa nobis agmina.
- 8 Non ergo semper jure te cantabimus
Nostrae salutis vindicem?
Ac donec orbis astra volvet ignea,
Te prosequemur laudibus?
- 9 At nunc relictos objicis ferocium
Injuriae nos hostium;
Nec prodis ante nostra ductor agmina,
Qualis solebas antea.

- 10 Hosti imminenti terga cogis vertere,
Praedaeque das prementibus.
- 11 Pecus ut macello destinata, exponimur
Caedentium libidini:
Omnesque terras barbararum gentium
Errore complemus vago.
- 12 Venum dedisti nos palam, nec auctio
Te ditiolem reddidit.
- 13 Vicina nostris oppida insultant malis,
14 Cladesque rident: fabula
Sumus profanis nationibus, caput
Motant, labella exporrigunt.
- 15 Oculis oberrat usque contumelia,
Pudorque vultus inficit:
- 16 Dum voce acerbâ injurias exasperat,
Minasque torvas adjicit
- 17 Hostis protervus. Obrati tot cladibus,
Tot undequaque instantibus;
Tamen nec unquam est animus oblitus tui,
Tecumque pacti foederis:
- 18 Sese nec ullis territus periculis
Avertit aut flexit viâ
- 19 Rectâ pes: etsi penitus abjecti interim
Abs te, licet draconibus
Immitioris gentis addicti jago,
Feramus umbram ergastuli,
Et servitutem lugeamus, et necem
Vitae precemur taedio.
- 20 Iniqua meritis si tuis oblivia
Offuderint se mentibus
Nostris, manusve supplices protendimus
Diis impiarum gentium;
- 21 Id te lateret, abditas qui pectoris
Prorsus latebras inspicis?
- 22 Te propter, odio caeteris populis sumus,
Et instar ovium caedimur:
In te favoris pendimus poenas; tui
Amoris odia nos premunt.
- 23 Exsurge, similem somnolentiae moram,
Salutis auctor, corripe.

- 24 Cur ora condis, immemorque negligis
Tuos malis in ultimis?
- 25 Afflictus animus, et malis praesentibus
Lassus, futuris anxius,
Succumbit oneri; strata tabescunt humi
Defecta membra viribus.
- 26 Exsurge, genitor, et vigore corporis
Animique cassos subleva:
Clemens bonusque nos ab hostis impii
Immanitate libera.

PSAL. XLV.

Laudatur rex Salomon dignitate formae, gratiâ eloquentiae, fortitudine, potentiâ, splendore, et magnificentiâ, tum in se, tum in conjuge, Christum sponsum et Ecclesiam adumbrantibus.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 COR micat, exsultant trepidis praecordia fibris,
Eructantque novum gravido de pectore carmen;
Certat lingua animum fando, manus aemula linguam
Scribendo exaequare, meo nova carmina Regi
- 2 Dum cano: Regi, hominum cui nemo e semine cretus
Audeat eximiae contendere munere formae:
Quem decorat lepor, et roseis affusa labellis
Gratia; cui rerum coeli indulgentia spondet
Hunc fore perpetuum longaeva in secla tenorem.
- 3 Ergo, armis invicte heros, age, fortibus apta
Ensem humeris: ense, per quem te gloria coelo
Aequat; et adversum fidens fer pectus in hostem.
- 4 Frena tibi currus verum moderetur et aequum,
Et quae praecipitem clementia temperat iram.
His ducibus tibi surget honos, tua dextera factis
Clara per ignotas fundet miracula terras:
- 5 Cordaque vulnificis figens inimica sagittis,
Sponte tibi coges validas procumbere gentes.
- 6 Nec maris aut terrae spatium, nec terminus aevi
Finiat imperium, sceptri moderamine just
Quod regis, et leges mollis clementer acerbis.
- 7 Te super aequae vos omnes regnator Olympi

Diligit, et laeto vultum exhilaravit olive,

- 8 Unde tui mulcent populi nova gaudia mentes,
Pallia quum oculis tibi depromuntur eburnis,
Et myrrhae passim lacrimae, stactaeque suavis
Halitus, et molles casiae funduntur odores.
- 9 Ancillae apparent genus alto e sanguine regum
Inter honoratas promptae ad tua jussa ministras.
At Regina thori consors tibi dextera adhaeret,
Auro picta sinus, auro radiata capillos,
Misit ab Eois Ophyre quod flava caminis.
- 10 Tuque adeò, Regina, audi, et rem pectore conde ;
Nec mea dicta nega placidas demittere in aures :
Jam nunc et patriam et patrem obliviscere, jam nunc
Ex animo caros penitus depone propinquos :
11. Unum oculispecta, unum animo complectere Regem ;
Regem oculis animoque, tuo qui pendet ab ore,
Unius et pulchris defixus vultibus haeret.
Hunc dominum agnosce, et supplex venerare ; nec ille
- 12 Officio studioque tibi concedet : et illa
Undarum regina Tyrus te murice et auro
Accumulans colet : et vicina per oppida latè
Procumbent tibi suppliciter gazisque potentes,
Aut opibus clari : meritumque feretis honorem
- 13 Hunc populi, Pharii proles generosa tyranni
Tota decens, tota est gemmisque insignis et auro ;
Et facies cultum illustrat, facieque decorâ
- 14 Pulchrior est animus, Tibi, Rex, en ducitur uxor,
Dives opum, dives pictâ vestis et auri,
Virginibus comitata suis, de stirpe propinquâ ;
- 15 Virginibus, quas pompa frequens clamore secundo
Insequitur, plausuque fremens laetaeque choreae
Cantibus augustam laetas deducet ad aulam.
- 16 Neu desiderio nimium tangere tuorum,
Virgo, tibi dulcem patrisque et matris amorem
Leniet adnascens sobolis generosa propago :
Quos regere imperio terras, totumque per orbem
Adspicies populos sceptris frenare superbos.
- 17 Nec tu carminibus, Rex magne, tacebere nostris :
Quâque patet tellus liquido circumsona ponto,
Posteritas te sera canet : dumque aurea volvet
Astra polus, memori semper celebrare famâ.

PSAL. XLVI.

Psalter Dei beneficium erga pios, piorumque in rebus adversis fidem in Deum praedicat ex praesentia et operibus Dei: gentesque provocans ad cognoscendum ex operibus Deum, fiduciae suae praedicatione concludit Psalmum.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 QUUM muniat nos praesidio suo,
Virtute firmet, cum gravis intonat
Procella, fortunae periclis
Eripiat dominator orbis,
- 2 Nullam expavemus viam: quantiat licet
Orbem tumultus, terraque sedibus
Convulsa montium, ruinis
Arctet aquas pelagi frementis:
- 3 Insana quamvis aequora saeviant,
Et vorticoso gurgite torqueant
Spumamque limumque, et procellis
Terrificis scopulos flagellent.
- 4 Nam civitatem, cui Deus unice
Indulget, aris et propriam suis
Dicayit, algenti pererrans
Lympha fugax hilarat liquore.
- 5 Occulta ne vis aut timor hosticus
Urbis quietem sollicitet, Deus,
Gentis suae intentus saluti,
Praevenit auxiliis pericla.
- 6 Gentes tumultus concitet impias,
Et regna belli concutiat furor,
Flammis fremat coelum coruscis,
Terrificet labefacta tellus:
- 7 Hac et duelli, pacis et arbiter
Stat, praeliorum qui regit exitus,
Munimen, et nostrae salutis
Praesidium, Deus Abrahami.
- 8 Venite, adeste, et cernite non prius
Audita, mira, incognita, quae Deus
Patravit in terris ab ortu
Solis ad Hesperium cubile.

- 9 Funesta belli incendia sustulit,
Fregit cruentae spicula lanceae,
Contrivit arcus, et volucres
In cinerem minuit quadrigas.
- 10 Sedate motus mentis, ait Deus,
Measque vires nospite, quem colet
Quocunque sub coelo repostas
Gens hominum colit orbis oras.
- 11 Hac et duelli, pacis et arbiter
Stat, praeliorum qui regit exitus,
Munimen, et nostrae salutis
Praesidium, Deus Abrahami.

PSAL. XLVII.

Judaei hortantur gentes ad gratulandum Christo, et praedicandum eum a communi ipsarum vocatione ad Evangelium, et a potentissimâ regni Christi administratione et gloriâ.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 **T**ELLURIS omnes incolae
Deo canoros edite
Plausus, canoris pangite
Laeti Deum praeconiis:
- 2 Deum verendum et arduum,
Malisque formidabilem,
Qui regna fastu turgida
Frenat potenti dexterâ:
- 3 Qui bellicosa compulit
Parere nobis oppida;
Nostrumque gentes inclytas
Armis coëgit sub jugum:
- 4 Haereditatem qui suam
Nobis colendam credidit;
Unde Isaci nepotibus
Aeterna fulget gloria.
- 5 En templa scandit praevia
Laetum canente classico;
En scandit auctor omnium
Vulgi secundis plausibus.

- 6 Cantate lætâ carmina
Deo, canora carmina
Cantate; Regi psallite
Jucunda vestro carmina:
- 7 Qui sceptrâ rerum temperat,
Ac regna terrae dividit,
Docti modorum dulcibus
Hunc ferte in astra cantibus:
- 8 Qui dirigit mortalium
Res, et salubri vinculo
Legum coërcet, lucido
E siderum praetorio.
- 9 Ad hunc potentes gentium
Se contulere principes;
Ultroque colla sub jugum
Rerum dedere praesides.
Nostrum Deum dis caeteris
Sublimiorem agnoscite,
Coelum, solumque, et sidera
Suo regentem numine.

PSAL. XLVIII.

*Psalmes Deum celebrat, gratias agit de salute in Judaeos,
pericula praecedentia explicat, fidem piorum confirmat,
Ecclesiam hortatur ad recognoscendam veritatem pro-
missionum Dei.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **R**ECTOR beate coelitem, cui nil viget
Simile aut secundum; coelitem
Beate rector, sancta jure te Sion
In astra tollit laudibus:
- 2 Sion opacam versa ad Arcton, regia
Formosa Regis optimi;
Sion voluptas gentium, uberis soli
Arvis beatis accubans.
- 3 Sensere Domini vindicis potentiam
Solymae superba moenia:
- 4 Sensere nūmen, quum feroces viribus
Cojere Reges, copiis

- Castrisque junctis, servitutem civibus
Tuis minati et vincula.
- 5 Perstrinxit oculos intuentium stupor,
Et horror artus percutit:
- 6 Quales tremores querulus excitat dolor
Vexante partu foeminas:
- 7 Pavorque trepidâ sparsit attonitos fugâ,
Euri procella ut aequora
Excita ab imis penitus evertens vadis,
Trepidâs carinas dissipat.
- 8 Haec facta priscis rettulere seculis
Parvis parentes liberis:
Haec nos in urbe vidimus Dei, ratis
Qui frenat orbem legibus;
Haec urbe in illâ vidimus, cui pervigil
Deus ipse custos excubat.
- 9 O sancte rerum genitor, in rebus malis
Tuam advocamus dexteram;
Tuas ad aras supplices advolvimur.
- 10 O rector orbis optime,
Tua laus per oras ultimas mundi, et tuae
Imago fulget gloriae
- 11 Et aequitatis. Te scelestos verberare
Plectente justo, gestient
Colles Sionis: nec feret tacitum suum
Judaea propago gaudium.
- 12 Ite, et Sionem obambulate, moenia
Spectate, turres arduas
- 13 Numerate, fossam et aggerem intuemini,
Molesque celsas aedium.
Narrate natis, posterorum ut audiant
Et obstupescant secula;
Solumque noscant et colant nostrum Deum,
Ortûsque finisque inscium:
- 14 Qui sempiternus sempiternâ nos ope
A fraude vique proteget.

PSAL. XLIX.

Psalmes hortatur omnes qd doctrinam audiendam quam propositurus est, fiduciam suam in Deum praedicans, et securitatem de resurrectione carnis et vitâ aeternâ: vanitatem eorum qui aliis rebus confidunt, explicat, piosque non ad illorum, sed sui imitationem vocat.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **A**UDITE, gentes; ortus et occidens,
Advertite aures; et medio dies
Quos torret axe, et qui vitreum solum
Ponti nivali finditis orbitâ.
- 2 Audite, sive ignotus, et infimâ
De plebe pauper, sive opibus potens,
Multâque fulges plebe clientium,
Aurique gazis ditibus incubas.
- 3 Fontes recludam jam sapientiae,
Plenoque promam pectoris e penu.
- 4 Prudentiam: jam lingua recondita
Oracla gestit carmine pandere.
- 5 Cur congerendis me cruciem bonis,
Famemque et acrem pauperiem timens,
Ut vita curis anxia tristibus
Me tristiolem trumat ad exitum?
- 6 Gemmis et auro et murice divites
Superbientes adspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio,
Tutosque fluxis credere se bonis.
- 7 Germanus auro non redimet suum
De morte fratrem; nec pretio Deum
Donisve flectet fata retexere,
Ut membra liquit frigida spiritus.
- 8, 9 Sed nec perennes interitus moras
Dives pacisci, nec potis est putres
Ne solvat artus tempus edax: vetat
Id lege durâ fixa necessitas.
- 10 Mors aequa stultis et sapientibus
Intentat arcum: par manet exitus
Vitae hos et illos: occupat improbis
Ignotus heres parta laboribus.

- 11 Villae superbae delicias breves,
Luxuque structas regifico domos
Linquant; sepulchrique irremediabilis
Tenebricosis sub latebris jacent.
- 12 Quid fama duris parva laboribus
Prodest? inanis quid tituli decus?
Quid aura blandae laudis, et ambitus
Nomen futuris prodere seculis?
Quum vani honoris ver breve floruit,
Lethale spirans mortis hiems, viros
Et bruta raptans interitu pari,
Oblivionis nube pari premit.
- 13 Hac stulti serunt; hanc malè providos
Ducet nepotes error in orbitam:
- 14 Quos mors sepulchri sub scrobe conditos
Depascet, imbelles ut oves lupus.
Aeterna coeli temperies pios
Manes fovebit lucis in aureae
Splendore: qualis manè fluit nitor
Per prata vernis picta coloribus.
Stultis senectus robora deteret,
Pro sumptuosis bustum erit aedibus:
- 15 At me benignus de barathri cavo
Specu remissum suscipiet Deus.
- 16 Nec te cupido sauciet aemula,
Stuporve, si quem videris impiâ
De plebe fluxis conspicuum bonis,
Clarumve multâ fulgere gloriâ.
- 17 Quum dexteram mors illacrimabilis
Injecit, ex tam divite copiâ
Secum sub umbras nil feret; et comes
Infida bustum gloria deseret.
- 18 Dum commeantis pectora spiritûs
Haustu calescunt, perfruitur bonis,
Seseque curat molliter, et monet
Omnes eundem pergere tramitem.
- 19 At quum parentes cesserit ad suos,
Longum dolebit stultitiam brevem,
Ad regna tractus lucis egentia,
Quae semper horror nubilus obsidet.
- 20 Rectrix honoris ni sapientia

Accesserit, brutis homo bestiis
 Nil interest; quos vita facit pares,
 Exspectat aequè inglorius exitus.

PSAL. L.

Psalmes Deum Sione habitantem, a naturâ, majestate, gloriâ, operibus, et verbo commendans, Ecclesiam docet rationem colendi eum foris ceremoniis et intus spiritu: improbos improbitatis evincens palàm arguit: eos minis et promissionibus ad bonam frugem revocans.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 **Q**ui frenat aequis legibus arbiter
 Superba Regum colla minacium,
 Vocabit in jus orbem ab ortu
 Solis ad Hesperium cubile.
- 2 **V**ultu verendo tum sacer, arduâ
 Pulchrae Sionis de speculâ loquens,
 Ad gentis humanae coactum
 Concilium Deus ora solvet.
- 3 **N**on facta semper, non sinet impia
 Impune grassari, veniet Deus;
 Flammae vbrâx illum antecedet
 Vis rapidis agitata ventis.
- 4 **T**estes vocabit, cum populo suo
 Acturus, ignes, lumine conscio
 Qui cuncta despectant ab alto, et
 Omniparae sola vastæ terrae.
- 5 **A**deste primùm gens mihi propria,
 Gens sancta, dicet, cui super hostiis
 Legem dedi rite offerendis,
 Perpetuum pepigique foedus.
- 6 **H**ic aequitatem judicis igneus
 Miratus aether, justitiam Dei
 Annunciabit: nam sedebit,
 Ne dubita, Deus ipse iudex.
- 7 **A**udi, Abrahami progenies boni,
 Peculiaris gens mihi: te voco,
 Testem benignitatis in te
 Perpetuae, et solidi favoris.

- 8 Non arguam te, quod mihi victimae
 Cruore raro altaria sparseris,
 Aut parcus armenti cremâris
 Rara sacris holocausta flammis.
- 9 Non taurum egens te de stabulis peto,
 10 Hircumve caulis : omne pecus meum est,
 Quod montium anfractus pererrat,
 Quod nemorum tegitur latebris.
- 11 Nec me volucris rupis in edito
 Usquam recessu nidificans latet :
 Non ulla picturato amictu
 Ruris avis genialis hospes.
- 12 Quòd si esurirem, scilicet ut petam
 A te necesse est, arbiter aetheris,
 Terrae, fretique, et quicquid ingens
 Orbis habet gremio capaci ?
- 13 Taurinè vescor carnibus, aut bibo
 14 Hirci cruorem ? pectore candido
 Grates age, et quovis litabis
 Rite Deo sine caede voto.
- 15 Tum deprehensus rebus in asperis
 Securus implora : auxilium feram,
 Grates ut acceptâ salute
 Laetus agas, Dominumque laudes.
- 16 At impium sic alloquitur Deus ;
 Qua fronte leges tu recitas meus ?
 Et ore sanctum impurus audes
 Sacrilego memorare foedus ?
- 17 Tu legum habenis impatiens regi,
 Et institutis, moribus et bonis
 Juratus hostis, voce laudas,
 Tecum animo mea verba rides.
- 18 Cum fure furti consilium cois,
 Moechis adulter te socium applicas :
- 19 Ad probra projectus, dolosa
 Perniciem meditare linguâ.
- 20 Cum fratre juncti vincula sanguinis
 Oris procacis non rabiem premunt :
 Infamiâ germanum eodem
 Dedecoras utero creatum.
- 21 Et arbitraris me similem tui,

Quòd perpetrata haec dissimulaverim?

Ne crede : tecum expostulabo,

Ante oculos tua facta ponam.

2 Considerate haec vos, quibus excidit

De mente caecâ mentio numinis :

Ne, quum prehendam, nemo sit qui

De manibus mihi presa tollat.

3 Si victimam vis magnificam mihi

Mactare, laudes canta, age gratias :

Hac itur ad certam salutem,

Haec superos via pandit axes.

PSAL. LI.

David, auditâ comminatione Dei per Nathanem, gratiam, peccatorum remissionem, et sui instaurationem petit, ut duce spiritu, suae sanctificationi, aliorum institutioni et Dei gloriae possit incumbere : orat pro salute populi, omnesque boni votum Deo nuncupant de seipsis Deo consecrandis, et gratiis agendis.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 **O** SALUS rerum, lacrimis precantem

Mollibus flecti facilis, rogantem

Lenis exaudi, scelerumque tetras

Ablue sordes.

2 Usque peccati lave et usque labem,

Dum repurgatum maculis pudendis

Purius corpus niteat recocto

Ignibus auro.

3 Nam meam agnosco, pudet heu pigetque,

Ah miser, labem : vitiique foeda

Mentis obversans oculis imago

Semper oberrat.

4 Unus arcani es mihi testis ; unus

Arbiter verax, temerario ausu

Improbas linguas tua judicantem

Facta refutas.

5 Quippe jam primo scelus usque ab ortu

Haeret, infectas vitians medullas :

Deque conceptu genitricis hausi
Semina labis.

- 6 At tibi cordi est sine fraude veri
Simplicis candor, fideique certae
Puritas, nullo labefacta duri
Turbinis ictu.

Hanc facis tanti, vitiis ut atris
Oblito, legum sapientiaeque
Tu mihi arcanas facilis beatum in-
dulseris haustum.

- 7 Ergo me hyssopi, sator alme, lustra
Frondis adpersu : maculaeque cedent,
Membra candorem tibi lota vincent
Pura nivalem.

- 8 Si bonus laetum placidusque mittas
Nuntium, tristem mihi recreabis
Gaudio mentem : stupidos recurret
Robur in artus.

- 9 Ne meos lapsus oculis acutis
Semper observa, numerave labes :
Sed malae culpa nimum tenaces.
Ablue sordes.

- 10 Cor mihi rectum, scelerisque purum,
O potens rerum genitor, refinge :
Spiritus firmum renova novata
Cordis in aula.

- 11 Neu mihi avertas faciem, tuoque
Arceas vultu procul, auferasque
Spiritus sanctum, calida incitatus
Rursus ab ira.

- 12 Redde, speratae solido ut salutis
Gaudio per te fruar ; inquieti
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.

- 13 Tum meo exemplo moniti scelesti,
Quos via flexit malesuadus error,
Denuo legum, duce me, tuarum
Jussa capessent.

- 14 Expia noxa mihi, sospitator,
Caedis infandae caput obligatum, ut

Te canam justum, pariterque lapsis

Parcere largum.

- 15 Tu viam vocis mihi pande; ~~mutum~~
 Tu, Deus, linguae moderare plectrum:
 Tum fêram latè tuâ magna gentes

Facta per omnes.

- 16 Victimae si te caperent, dedissem
 Victimam: sed te neque sanguis hirci
 Fusus, aut sacris holocausta placant

Addita flammis.

- 17 Poenitens fraudum scelerumque pectus,
 Spiritus fracti, mala cor peroratum,
 Haec Deum placant: adhibe haec, et absque
 Thure litabis.

- 18 Gentis humanae bone dux, Sionem
 Quo soles vultu facilis tuere;
 Pace florentes Solymae beatae
 Protege turres.

- 19 Tum tibi votis bona mens pudicis
 Sacra persolvat; sacer hircus ignes
 Pascet, et sanguis vituli calentem
 Imbuet aram.

PSAL. LII.

*David Doëgum accusatorem reprehendit scelerati faci-
 noris, animi, et mendaciorum nomine: Dei judicia denun-
 tiat, Ecclesiae gratulationem praedicat: et fide gloria-
 tur se aliquando in Ecclesiâ fidei officia praestiturum.*

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 QUID gloriaris, impie
 Tyranne, pravis artibus?
 Innoxiiis clementia
 Divina semper excubat.

- 2 Tua lingua semper fraudibus
 Intenta comminiscitur
 Nefas, nitente cotibus
 Acutior novaculâ.

- 3, 4 Te prava rectis plûs juvant,
 Plûs falsa veris recreant;

- Dolisque pestilentibus
 Libenter aurem commodas.
- 5 Ergo Deus te conteret,
 Hominumque contubernio
 Eliminabit, ac domum
 Evertet omnem funditus.
- 6 Justus videbit, et gravem
 Dei pavebit dexteram ;
 Vanâque dignos exitus
 Ridebit impotentiâ.
- 7 En ille gazis, inquiet,
 Malisque fidens artibus,
 Securus ille numinis,
 Divinae opis nil indigens.
- 8 Ego, ceu virens olivula,
 Domini in agello consita,
 Florebo, spe fretus bonâ
 Coelestis indulgentiae.
- 9 Te semper, in coetu pio,
 Fraudis scelestae vindicem
 Canam ; et tuae clementiae
 Spe dura cuncta perferam.

PSAL. LIII.

Eodem est argumento cum Psalmo XIV.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. III.

- 1 **O**PINIONUM foeda mentem toxico
 Corpusque scelerum sordibus
 Contaminata turba, vela dum cupit
 Suo furori obtendere,
 Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
 Humana comminiscitur.
 Ergo exsoluta numinis formidine,
 Dat frena turpitudini :
 Scelestâ, foeda, abominanda excogitat,
 Excogitata perpetrat.
- 2 Ex arce celsâ siderum deflexerat
 Dominus in orbem lumina,

- Si quem videret fortè non penitus malis
 Corruptum opinionibus,
 Qui mentis oculis omnium fideliter
 Rerum parentem quaereret.
- 3 Erroris omnes nubili fallacibus
 Fraus illigârat cassibus;
 Se cuncti eisdem polluere sordibus,
 Nec recta cuiquam curae erant.
- 4 Ergo ille mitis, ille munificus parens,
 Irâ incitatus asperâ,
 Gens, inquit, ista plena scelerum ac sordium,
 Crudelis animo, et impia,
 Quae panis instar devorat plebem meam,
 Ecquando cognoscet Deum?
 Ecquando mentis lumine in periculis
 Agnoscet orbis arbitrum?
- 5 Certè timebit non timenda, et conscius
 Vexabit horror pectora:
 Nam Dominus ossa conteretque, et hostium
 Ausus retundet impios:
 Vultum pudoris turpibus sparget notis:
 Turbabit animum infamiâ.
- 6 En unquam Eo lucifer salutifer
 Ab axe promet hunc diem?
 Ab arce Dominus quum Sionis arduâ
 Speratam opem feret suis,
 Patriaeque vinclis liberos hostilibus
 Reddet nepotes Isaci;
 Electa laudes illius gens ut canat
 Perfusa vero gaudio.

PSAL. LIV.

David, a Ziphæis proditus, Deum orat pro salute suâ et hostium exitio, promittens se, accepto hoc beneficio, amplius culturum et praedicaturum Deum.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 **R**ERUM parens me protege,
 Et saevo ab hoste libera;

Nomen boni ut colant tuum,
Et vim pavescant impii.

2 Audi benignus supplicem,
Nec durus aurem questibus

3 Occlude : vitae nam meae
Crudelis hostis imminet.

Infestus hostis imminet
Vitae meae : nec vindicem
Dei potentis dexteram.
Sibi imminentem respicit.

4 Rerum sed aequus arbiter
Opem feret : periculis
Me liberatum fulciet,
Et sospitem tuebitur.

5 Suis peribit artibus
Scelesta fraus, et incident
In ipsa caeci retia,
Quae clam mihi tetenderant.

6 Liber periclo, victimis
Te munerabor : te canam
Patrem, bonis placabilem,
Malisque formidabilem ;

7 Qui libero molestius
Mihi dedisti gaudia
Haurire laeto lumine
De clade gentis perfidae.

PSAL. LV.

David, ortâ Absalomî conspiratione, Deum orat pro salute suâ et hostium ruinâ, seipsumque de utriusque eventu confirmat a fide suâ, et experientiâ beneficiorum Dei, et ab aliorum impietate et inhumanitate. Postremò se et omnes suo exemplo confirmat.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 COELITUM rector bone, mitis aurem
Admove in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu tetrico severus
Despice questus.

2, 3 Adspice attentus mihi quo tumultu

Aestuet pectus, gemitu dolores
Quo fremant, dum vis mihi frausque saevi
Imminet hostis.

Imminet saevus capiti tyrannus,
Et meae famae meditatur atrox
Crimen, et secum furit impotenti
Turbidus irâ.

4, 5 Cor micat, nervis trepidant solutis
Ossium nexus, animus labascit,
Semper et pallens oculis oberrat
Mortis imago.

6 Ergo sic mecum loquor : O quis altos
Nubium in tractus celeri columbae
Me levet pennâ, nemorum et remotis
Sistat in antris !

7, 8 Ut procul curâ trepidâ metuque
Montium solos habitem recessus,
Ocior ventis ferar et corusci
Fulminis alis.

9 O Deus, linguas malè perde pravas,
Illitas linguas gelido veneno :
Quae dolis, probris, rabidisque vexant
Litibus urbem.

10 Sive lux fundat radios micantes,
Sive nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta, vicia
Omnibus errant.

11 Vis, furor, fraudes, scelerum libido
Obsidet cunctos aditus viarum,
Et fames auri miseram trucidans
Foenore plebem.

12 Si palàm saevos inimicus enses
Stringeret, si clam laqueos pararet,
Dente si famam peteret maligno,
Aequior essem :

13, 14 Tu mihi insultas comes et sodalis,
Testis arcani taciturni, et auctor
Consili, sacrae totiesque junctus
Foedere mensae.

15 Gentis humanae moderator, orbem
Qui salutari regis aequitate,

Fraudis auctores scelerumque vivos

Obrue terrâ.

- 16, 17 At mihi attentam dabis aequus aurem,
Sive lux promat radios ab undis,
Sive lux condat radios sub undis

Vespere sero.

- 18 Inter hostiles dabis ut tumultus
Tutus evadam : mihi nam superbis
Viribus fretus numeroque saevus
Imminet hostis.

- 19 O potens rerum, sine fine poenis
Tu premes justis scelus impiorum,
Arrogans pectus quibus obstinatâ
Intumet irâ.

- 20 Pace qui fictâ simulant amicae
Mentis affectus, animoque virus
Occulant, prisco neque facta curant
Foedera ritu :

- 21 Lacteus blando fluit ore rivus,
Bella cor spirat fera, suaviorque
Balsamo sermo secat instar ensis
Vulnere caeco.

- 22 Tu tui curam Domino relinque,
Is tuos gressus reget, is dolores
Leniet, justumque ope sublevabit
Rebus in arctis.

- 23 Impio, fallaci, avidoque caedis
Fila mors rumpet viridi in juventâ :
Me tui, rector bone, spes favoris
Certa fovebit.

PSAL. LVI.

David a Saulis persecutionibus, veniens in Palaestinarum manus, Deum orat pro salute suâ, fidei et innocentiae nomine, et pro adversariorum exitio : fidem suam in Deum praedicat, ei laudem tribuit de acceptis promissionibus, quarum complementum expectabat.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 ORBIS creator me bonus adspice,
Injurioso quem pede prorutum

Hostisque conculcat, premitque
Assiduïs agitans periclis.

- 2 Conculcat hostis me numero ferox,
Et insolenti saevitiâ premit :

Nec liberas luces laborum,
Nec vacuas sinit ire noctes.

- 3 Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater optime,
Spes rebus in duris mihi una,
Et columen superas salutis.

- 4 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nec metuam dolos
Mortalium caecos, minasque
Terrificas, et aperta bella.

- 5 Calumniantur quae loquor omnia,
Pravâque carpunt facta libidine :
Huc conferunt omnem laborem, ut
Exitium mihi moliantur.

- 6 Coetusque cogunt, et capiti meo,
Quâ fraude, quâ vi, jugiter imminent :
Vestigia observant, nec horam
Insidiis vacuam relinquunt.

- 7 Impune tantam nequitiam ferent ?
Pravique fructum consilii legent ?
O arbiter mundi, nec illos
Praecipites agis in ruinam ?

- 8 Meae labores tu numeras fugae,
Urnâ repostas tu lacrimas meas
Servas, apud te certa constat
Usque mei ratio doloris.

- 9 Aures vocanti tu facilem mihi
Das, atque inanes spes facis hostium :
Et signa non obscura amici
Das animi, et stabilis favoris.

- 10, 11 Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nil metuam dolos
Mortalium caecos, minasque
Terrificas, et aperta bella.

- 12 Te semper ergo carmine patrio
Laudabo, vitae praesidium meae :

Ex hostium ferro dolisque
Incolumis tibi vota reddam.

- 13 Te liberatus vindice, te meum
Firmante gressum, ne titubent pedes,
Dum spiritus fovebit artus,
Jussa sequar tua, rector orbis.

PSAL. LVII.

*David, Saulem fugiens, gratiam et salutem a Deo peti-
fidem suam in Deum profitetur, exponit adversariorum
improbisatem, et propter gloriam Dei judicia ejus con-
fici postulat, ad salutem suam, hostium verò exitium.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 SANCTE parens, miserere animae pereuntis, et omnes
In te salutis quae locavit spem suae:
Meque tuis alis tectum defende, procellae
Dum saevientis impetus deferbeat.
- 2 Te voco, te, solum in rebus quod restat egenis,
Appello, supplex et tuam imploro fidem:
Te voco, qui cumulata mihi promissa refundes,
Et coepta duces prosperos ad exitus:
- 3 Qui mihi subsidium e coelo praebebis, et hostis
Jamjam imminentis liberabis faucibus:
Qui dabis auxilium ex adyto sublimis Olympi,
Memorque fidei et pristinae clementiae.
- 4 Inter enim saevos habito feritate leones:
Flammam vomentes versor inter beluas,
Lingua quibus saevo proscindit acutiùs ense,
Dentes sagittis lanceaeque cuspide.
- 5 O Deus, augustum celso caput exsere coelo:
Ostende terris gloriae jubar tuae.
- 6 Explicuere meis pedibus sua retia: terrae
Me saevus hostis penitus afflictum premit.
Et scrobibus fossis iter obsedere: sed ipsi
Mihi paratas in scrobes caeci ruent.
- 7 Mens invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce rector, te celebrabit lyrâ.
- 8 Eia agè depositis, mens, expergiscere curis,
Et tu, canora barbitos cum nabliis.

- Ociùs aurorae quàm lucifer excitet ignes,
 Aurora cantus quàm volucrum exsuscitet;
 9 Te, pater alme, canam: populos tua facta per omnes,
 Quâcunq̃ue tellus panditur, vates feram.
 10 Nam tua siderei bonitas fastigia coeli,
 Fidesque tractus nubium supervolat.
 11 O Deus, augustum nitido caput exsere coelo,
 Ostende terris gloriæ jubar tuæ.

PSAL. LVIII.

David aulicos se apud Saulem traducentes increpat, iniustitiae, improbitatis et pertinaciae nomine, judicia Dei imprecans illis, ventura confirmat: piorum laetitiam, pacem, et salutem conjunctam gloriæ Dei prædicat.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 QUI jura celso de solio datis,
 Qui frena legum flectitis, en erit
 De plebis ut caussis egenae
 Judicio statuatis aequo?
 2 Quin mente pravâ nequitiam et dolos
 Versant, sub umbrâ justitiae tegunt
 Injuriam; factis honesti
 Objiciunt speciem pudendis.
 3 Maternâ ab alvo flagitii viam
 Sensim sequuntur: perque suos gradus
 Obliqua sectandi libido
 Cum teneris adolescit annis.
 4, 5 Linguâ venenum pestiferâ gerunt:
 Auresque claudunt consiliis; velut
 Obturat aures callida aspis,
 Quæ magicos metuit susurros.
 6 Confringe malas, ô Deus, impudens
 Os comminutis contere dentibus:
 Et rictibus saevis hiantes
 Hos inhibe catulos leonum.
 7 Emissa fractâ cuspide spicula
 Intercidant, nec vulnera perferant:

- Ipsique vanescant repente,
 Per bibulas velut unda arenas.
 8 Sensim liquescant, tardigradus velut
 Limax : acerbo funere deserant
 Vitale lumen, more foetis
 Ante suum pereuntis ortum.
 9 Florentis aevi in limine, turbinis
 Vis atra tollat progeniem, prius
 Quam surculus spinas tenellus
 Exserat, et stimulis acutis
 Foecunda latè brachia porrigat.
 10 Justique poenae vindicis exitum
 Laeti videbunt, impiique
 Sub pedibus fluvium cruoris.
 11 Vitae bene actae gens hominum sciet
 Manere justos praemia : at impios
 Manere poenas, arbitrumque
 Esse Deum sciet orbis aequum.

PSAL. LIX.

David, ab administris Saulis circumventus, liberationem a Deo petit, fidei, innocentiae suae, ac hostium improbitatis nomine, qua descripta, illis imprecatur, quod ad gloriam Dei futurum erat, et se Dei laudes grato animo praedicaturum profitetur.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 **A**B hostis inclementiâ
 Me, rector orbis, asserte :
 Defende vim crudeliter
 Me semper oppugnantium.
 2 **A**b improbis me protege
 Laetis cruore innoxio,
 3 **M**ae saluti per dolum
 Qui caeca tendunt retia.
 4 **U**ltro immerentis in caput
 Consilia cuncta conferunt :
 Exsurge, teque pessimis
 Fer obviâ conatibus.

O arbiter mortalium,
Et agminum coelestium,
Favore semper qui pios
Peculiari amplecteris,

Exsurge, poenis impias
Compesce gentes : perfidis
Neu parce, qui sibi favent
Nefanda quum patraverint.

A sole Eoo ad Hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum feroces obstrepent.

Nihil nisi merum crepant
Ferrum, cruorem, vulnera :
Et quae loquuntur propalam,
Clam posse rentur obrui.

Meae salutis tu, Deus,
Tutela praesens, irritas
Ridebis iras, et tuâ
Me dexterâ tueberis.

Tu robur es meum, meae
Vires, et arx fiduciae :
Ergo quieto pectore
Exspecto spe tui auxili.

Discrimina imminetia
Ope antevertes : et malis
Fractâ hostium superbiâ,
Laeto fruar spectaculo.

Ne prorsus impios tamen
Unâ ruinâ elimina,
Oblivioso ne pii
Torpore recta negligant :

Sed error illos dissipet
Vagos per orbis ultimas
Oras : tuâque dexterâ
Semen piorum protege.

13 Ob oris arrogantiam,
Virusque linguae noxium
Mendacia et perjuriam,
Consume semen impium :

- Evelle stirpe ab ultimâ
 Justi furoris impetu,
 Ut nôrit orbis ultimus
 Deum bonorum vindicem.
- 14 A sole Eo ad Hesperum
 Perambulabunt compita,
 Et instar oblatrantium.
 Canum procaces obstrepent.
- 15 Passim vagati, pauperem
 Victum ut parent, sub vesperum
 Serum petant cubilia,
 Victûs egentes pauperis.
- 16 Ego interim Deum canam,
 Fortem, bonumque in asperis
 Rebus suorum vindicem,
 Fidumque propugnaculum.
- 17 Deum canam, qui robore
 Me fulcit, auget viribus,
 Benignitate sublevat,
 Tuetur arx ut aenea.

PSAL. LX.

David, Syrorum exercitu caeso, Deum contra Edomaeos implorat, de prioribus Judaeorum calamitatibus extulans; et promissis Dei, operibusque expensis, ac fide confirmatâ, exercitum ad strenuè agendum hortatur fretum promissionibus Dei.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 SANCTE parens, nostris vitiis offensus, abactos
 Pressosque duris dissipasti nos malis:
 Placatus mitisque veni, jamque immemor irae
 Salutis auctor ad tuos revertere.
- 2 Omnis ager rimis, te concutiente, dehiscit:
 Committe rimas, refice quassatum solum.
- 3 Dura tuae genti spectacula ferre dedisti
 Inebriatae poculo formidinis:
- 4 At trepidos tandemque animi miseratus egenos,
 Signum salutis efferes: qui te colunt,

- Veridicis freti oraculis, formidine mersum
 Erigere rursus audeant ut verticem :
 5 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
 Praesens, et opifer invocantes audias.
 6 Audiit, ex adytoque Deus flammantis Olympi
 Vocem rependit gaudii praenuntiam.
 En tibi frugiferos Sichimae dispertiar agros :
 Vallem Sucothi metiar decempeda.
 7 Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
 Vel pecore tondet arva, vel vomere secat ?
 8 Oppida sub pedibus Syriae calcabo superbae,
 Moabum, Idumen, et Palaestinas domos.
 9 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces ?
 Muros Idumae divitis quis diruet ?
 10 Quis ? nisi tu nostrae gentis, Deus, unice tutor,
 Qui nos premendos hostibus reliqueras,
 Offensus vitiiis pravis ; nec in arma ruentes
 Nostros praeibas dux, ut antè, exercitus.
 11 Nunc, pater, auxilium rebus bonus adfer in arctis :
 Humana fallax credulos spes decipit.
 12 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
 Pedibus prememus hostis arrogantiam.

PSAL. LXI.

David rex, in extremam regionem pulsus, auxilium Dei implorat antè acceptorum beneficiorum nomine ; regnum Christi promoveri petit, deinde gratum animum pollicetur Deo.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **A**UDI vocantem me bonus, et meis
 Intentus aurem da precibus, Deus.
 2 Projectus oris orbis in ultimis,
 Ad te recurram rebus in asperis.
 Me siste rupis culmine in arduo
 3 Procul periclis : semper enim tui
 Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
 Munitae ut arcis praesidio fui.
 4 Tentorio fac semper ut in tuo
 Degam, sub alis protegar et tuis :

- 5 Qui lenis aurem das precibus meis,
Qui vota laetum ducis ad exitum.
Frenare sceptris te metuentium
- 6 Hereditatem das mihi : regiae
Tu longa vitae tempora porrigens
Nectes peractis secula seculis.
- 7 Securus ut te perpetuò colat
Rex, liberalem porrige dexteram
Fortunâ in omni : quâque soles fide
Fac ut fruatur pollicitis tuis.
- 8 Ac tum periclis liber ab asperis,
Te voce, dulci te citharâ canam,
Pacti tenacem, et munificum tuis ;
Et vota ad aras perpetuò feram.

PSAL. LXII.

David oppressus fiduciam suam in Deum praedicat : hostes reprehendit, seipsum et Ecclesiam exemplo suo confirmat, omnesque a fiduciâ rerum humanarum ad Deum revocat, et confirmat auctoritate verbi ejus.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 MENS acquiescit unicè mea in Deo :
- 2 Hinc spes salutis, arduis
In rebus arx haec ; tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.
- 3 Quousque tectis fraudibus subvertere
Innoxium tentabitis ?
Poenas daturi mox et ipsi, improvidi
Jamjam imminentis exitûs,
Proni in ruinam incumbitis, ceu moenia
Saxis solutis putria :
- 4 Et interim omnes corporisque et ingeni
Vires eò contenditis :
Vobis placetis fabulis vanis, gradu
Turbetis impii ut pium.
Clam devovetis corde tacito, propalam
Laudatis ore subdolo.
- 5 At tu acquiesce, mens mea, in Deo tamen :
- 6 Hinc spes salutis, arduis

- In rebus arx haec ; tutus hoc munimine
Nullum tremiscam ad impetum.
- 7 Spes inde vitae et gloriae pendet meae,
Et roboris fiducia.
- 8 Quocunque coeli gens colis sub sidere,
Huic crede rem, sobolem, domum ;
Omnes ad illum mentis aegritudines,
Et laeta defer et refer :
- Semperque praesens numen ejus omnibus
Adesse coeptis senties.
- 9 Ventosa regum et principum potentia
Est vanitate vanior,
Adeoque fumo levior : ut si principum
Hac lance vires omnium,
Inanitatem hac colloces, cunctis simul
Inanitas praeponderet.
- 10 Ne firma spera parta per vim, ne nimis
Confide stultis viribus.
Opes abundant affluenter ? ne bonis
Da rebus animum credulum.
- 11, 12 Semel est professus, nec semel tantum Deum
Id profitentem audivimus,
Se posse solum cuncta, se solum bonum,
Et arbitrum rerum unicum ;
Bonis benignum semper et placabilem,
Malisque formidabilem.

PSAL. LXIII.

David exsul desiderium suum revisendae gloriae aspectabilis Dei in Ecclesia exponit, seipsum praesente Dei gratia consolatur, et inimicorum suorum exitium praedicat, ac laetitiam suam.

1 TRIMETER IAMBICUS, 2 PENTAMETER.

1. u - u - u - u - u - - - u - || vide Ps. II.

2. - u u - u u - - - u u - u u - || vide Ps. XXXVI.

- 1 **D**EUS, salutis auctor et custos meae,
Te veneror roseus quum fugat astra dies.
Te mens anhelat, membra sitiunt languida,
Terra velut pluvias arida quaerit aquas.

- 2 Quamvis arenas aridas aestu colam,
Praesentem Dominum mens videt usque meum;
Non aliter adyta arcana quam si conspicer,
Numinis adservant quae monumenta tui.
- 3 Nec dulcis aequè est vita quam benignitas,
Quâ vitam munis prosequerisque meam.
Ergo remotis dissitus quamvis locis,
Praesidio tutus te celebrabo tuo:
- 4 Tui sonabunt nominis praeconia,
Quae dederis vitae tempora cunque meae.
- 5 Nec victus aequè recreat corpus, tua
Excitat ut mentem laus celebrata meam.
- 6 Tu nocte carmen, manè tu carmen mihi es:
- 7 Tu trepido praesens fers mihi semper opem.
Securus alis conquiesco sub tuis;
Teque procul curis et tua facta canam.
- 8 Te quaerit animus, te colit, te deperit:
Tu validâ fulcis me, pater alme, manu.
- 9 At qui laborant per nefas me perdere,
Consiliis pravis digna ruina premet,
- 10 Ferro profundent spiritum nefarium;
Membra dabunt avidia dilanianda lupis.
- 11 Rex laetus autem vindicem agnoscet Deum,
Et quicumque Dei numina rite colunt:
Metu stupentes conticescent impii,
Spe stolidâ fluxis qui tumuere bonis.

PSAL. LXIV.

David Deum implorans salutem petit: de adversariorum violentiâ et fraude conqueritur: hinc fide confirmatus, excidium improborum divinitus eventurum, et bonorum pacem praenuntiat.

1, 2 ASCLEP., 3 PHEREC., 4 GLYCONIUS, UT IN PS. IX.

- 1 AUDI, sancte parens, non tetricus preces
Te poscentis opem rébus in asperis:
Et fallacis ab hostis
Vitam fraudibus eripe.
- 2 Pravorum tacitis factio me dolis
Oppugnat, trucibus consiliis fremunt,

Conspirantque scelesti;

Tu me, dux, bonus eripe.

3 Linguas ceu gladios exacuunt suas;

Oris pestiferi verba nefaria

Intentant, medicata

Tanquam spicula toxico;

4 Ut rectos animi ex insidiis petant;

Et securi avidâ mente coquunt nefas:

Nec quenquam malefacti

Formidant fore vindicem.

5 Designant animis horrificum scelus,

Et saevo laqueos consilio parant:

Inter seque loquuntur,

Nemo conscius haec sciet.

6 Cor, mens, ingenium, consilium, labor,

Huc tendunt, facies ut scelerum novas

Et fraudum meditentur:

Hoc unum studium fuit.

7 Ast illos subiti cuspide spiculi

Incautos feriet magna Dei manus,

Et lethalia certâ

Figet vulnera dexterâ.

8 Spectantes gelidus corripit timor,

Auctori exitium quum videant suae

Dirum immittere linguae

Virosae mala toxicâ.

9 Gens humana tuae robora dexteræ

Agnoscat, meritis laudibus efferet;

Et mirabitur altae

Lumen perspicientiae.

10 Justi spes animos eriget, et Dei

Tutus praesidio laetitiâ fremet:

Et gaudentia corda

Vero simplice gestient.

PSAL. LXV.

David laudem Dei praedicat, tum propter spirituales benedictiones cum Ecclesiâ communicatas, tum propter temporarias, universè in orbem terrarum, sed maxime in habitationem populi sui e coelo diffusas.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

- 1 **T**E marent laudes, Deus, in Sione :
Hic tibi castis operata sacris
Vota gens solvet tua, victimisque
Imbuet aras.
- 2 Quique tam praesens tibi supplicantum
Exitus votis tribuas secundos,
Te petent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.
- 3 Nostra nunc justis scelerata facta
Nos premunt poenis : facilis querelis
Tu tamen flecti, mala servitutis
Vincula franges.
- 4 O quater, plusquam quater ô beates,
Quos leges, lectos facies amicos :
Ut colant puri tibi dedicati
Atria templi.
Illa lux felix, cumulata cunctis
Lux bonis, pectus satiabit aegrum
Gaudio, quae nos reduces sacratâ
Sistet in aede.
- 5 Annues nostris facilis querelis,
Finium terrae, Deus, ultimorum
Spes, et extremas maris ambientis
Gurgite terras.
Tum stupor mentes quatiet tuentum,
O Deus, nostrae columnen salutis,
Te malis durum, miseris benignum,
Omnibus aequum.
- 6 Tu potens rerum, validisque pollens
Viribus, firmas stabili catenâ
Montium tractus, jugaque inquietis
Tunsa procellis.

- 7 Tu maris nigris agitata ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus, placidâque mutas
Pace tumultus.
- 8 Ultimi rerum tua signa nôrunt
Et paveant fines, quoties coruscis
Turgidum flammis fremuit sonoro
Murmure coelum.
Quique Phoebaeos habitant ad ortus,
Et quibus serâ face Phoebus undas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis et umbrae.
- 9 Tu solum terrae sitientis imbrem
Laetus invisis, gravidæque nubis
De sinu fundis genitale pigros
Semen in agros.
Alveus pleno tibi semper amne
Turgidus laetâ novat arva fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde recessus.
- 10 Rore tu leni sola contumacis
Maceras terrae, subigisque glebas:
Ebrios sulcos viridante amietu
Messis inumbras.
- 11, 12 Quâ feres gressus, renovabis annum
13 Fertilem frugum: vegetansque foetus
Per cavas valles riguosque saltus
Impluet humor.
Gestiet pauper tuguri colonus,
Lacte distentas comitans capellas:
Mugient colles, et amica fessia
Silva juvenca.
Spes aratoris cupidas fovebit
Fluctuans latis seges alma campis:
Ut canat festâ tibi feriatus
Carmen in umbrâ.

PSAL. LXVI.

*Psalmes ad gloriam Dei praedicandam populos hortatur
ab exemplis Scripturae, et ab administratione sua, tum
communi erga omnes, tum singulari erga Ecclesiam:
hinc exemplo suo Dei laudationem confirmat.*

1, 2 DIM. TROCH. ACATAL., 3 DIM. TROCH. CATAL.

1, 2. - u | - - | - u | - u ||

3. - u | u u - | - u | u ||

- u |

- u |

u u - |

- - |

- u u |

- 1 **I**NCOLAE terrarum, ab ortu
Solis ultimum ad cubile,
Eia Domino psallite.
- 2 Eia Domino jubilate;
Nomen ejus, numen ejus
Ferte in astra laudibus.
- 3 Dicite illi; Rector orbis
Sancte, quàm stupenda rerum
Est tuarum gloria!
Quanta virtus, qua protervos,
Mente fractâ, cogis hostes
Supplices procumbere!
- 4 Te parentem laeta honoret,
Te potentem prona adoret
Tota rerum machina.
Voce blandâ te canamus,
Barbitō dulci sonemus,
Carminumque cantibus.
- 5 Eia adeste, facta cunctis
Cernite admiranda seclis:
Acriterque expendite
Facta providi parentis,
Facta Domini consulentis
Arte mirâ servulis.
- 6 Vertit aequor aestuosum
Aridae in campos arenae:
Fluminis per alveum
Agmen ire gratulantûm,

Ceu per arva sicca, fecit,
Stante fluctu languido.

7 Frenat unus orbem habenis
Sempiternis: intuetur
Et pios et impios:
Nec sinit sibi rebelles,
Viribus fretos superbis,
Improbis votis frui.

8 Laus Deo nostro per omnes
Orbis oras: omnis unum
Laudet illum natio.

9 Morte liberavit unus
Nos propinquâ: fulcit unus
Liberos firmo gradu.

10 Igne ut aurum, examinasti

11 Nos periclis: illigasti
Hostium nos cassibus.

12 Vincla lumbis, frena malis
Sub tyrannis induisti
Impotentis imperi:
Sed per ignes, sed per undas,
Divitis tamen dedisti
Uber agri exercitis.

13 Ergo supplex introibo
Templa, victimasque caedam:
Vota supplex offeram,

14 Vota duris in periclis

15 Nuncupata: pinguis agnus,
Cornigerque agni parens,
Bos et hircus sanguine aras
Imbuent: nec thura deerunt
De Sabaeo stipite.

16 Dum Dei benignitatem
Explico in me, cuncti adeste
Qui Deum veremini.

17 Audiit statim vocantem:
Nos vocantes audientem
Prosequamur laudibus.

18 Conscios sceleris nefandi
Supplices rector orbis
Aure surdâ respuit:

- 19 At mihi, lenis bonusque,
 Supplici semper aurem
 Non severam commodat.
- 20 Gratias ago parenti
 Optimo, qui se roganti
 Asperum non praebeuit:
 Qui suâ benignitate
 Destitutum non reliquit
 Rebus unquam in asperis.

PSAL. LXVII.

Ecclesia regnum Dei in Judaeis operari, ad gentes propagari, et administratione benedictionibusque spiritualibus et corporalibus declarari, petit.

1., 2., 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

- 1 ARBITER mundi, placidus bonusque
 Parce delictis, solito et favore
 Terra fac laetis segetem pecusque
 Nutriat arvis:
- 2 Nota per terras bonitas ut omnes
 Sit tua, et nostrae studium salutis,
 Mente quos curas patriâ, tegisque
 Rebus in arctis.
- 3 Ut tuas laudes populi per omnes
 Praedicent terras, bonitatis usque ad
 Terminos rerum celebretur omnes
 Fama per urbes.
- 4 Omnis exsultet locus, omnis aetas
 Gestiat plausu et fremitu secundo,
 Res quod humanas modereris aequi
 Jâris habenis.
- 5 Ut tuas laudes populi per omnes
 Praedicent terras, bonitatis usque ad
 Terminos rerum celebretur omnes
 Fama per urbes.
- 6 Si tuae genti faveas benignus,
 Conditor mundi bone, messis agros
 Vestiet, vites oleaeque colles,
 Gramina campos.

- 7 Si tuae genti faveas benignus,
 Conditor mundi bone, te pavebunt
 Et colent gentes sub utroque mundi
 Axe jacentes.

PSAL. LXVIII.

Exhortatio ad Deum laudandum, propositâ ejus magnificentiâ, et officio, expositis beneficiis in majores, confirmans pios factis, praesentiâ Dei, et ascensu Christi in coelos, cujus virtute promissiones erga pios, et minae in adversarios praestantur: postremò iterum hortatur omnes ad laudes Dei, expositis earum causis.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER ANAPAESTICUS CATAL.

1. --|---|---|---|---|---|| vide Ps. I.

2. ---|---|---|---||

---|---|

- 1 **O** qui perpetuis orbem moderaris habenis,
 Placidus bonus exsere vultus;
 Impietasque exosa tuas, pater optime, leges,
 Tremefacta repenti facesset;
 2 Ut levis in tenues fumi vapor effugit auras,
 Ut cera liquescit ab igni.
 3, 4 At laetis pia turba animis sua gaudia plausu
 Testabitur, et tibi, rerum
 Sancte parens, paeana canet, qui lucida coeli
 Veheris super astra, nec aevi
 Inclusus spatiis, aeternis legibus orbem
 Aeternus et ipse gubernas.
 5 Te canimus laeti, et laetos renovamus honores,
 Qui celsi e vertice mundi
 Respicias humanas curas; et patribus orbos
 Pueros, viduasque maritis
 6 Prosequeris patrio affectu: qui prole beatâ
 Steriles solare hymenaeos;
 Compeditibus vinctos solvis; populi arva rebellis
 Bibulis obducis arenis.
 7 Isacidae Nilo quum, te ductore, relicto,
 Arabum per inhospita saxa

- 8 Errarent, tremuere soli penetralia : coelum
Maduit sudoris anhel
Imbribus : a vultu Domini conterrita durae
Tremuere cacumina Sinae.
- 9 Arva sibi selecta bonus rigat imbre benigno ;
Et quum labefacta fatiscunt,
- 10 Confirmat, recreatque afflicta : suoque fruenda
Dat habere gregi : nec egenam
- 11 Temporibus duris virtutem deserit. Arma
Trepidâ formidine belli
Quum quatient animos, laetum celebrare triumphum
Teneris dabit ille puellis :
- 12 Sufficietque suas in laudes carmina : reges
Numeroso milite freti
Terga dabunt, latebrasque petent : spoliisque fruetur
Imbellis turba relictis.
- 13 Vestra licèt somno sternantur corpora nigrae
Inter fuliginis ollas,
Illa tamen vincent nitidam candore columbam
Rutilae cervicis honore,
Quae nunc argentum nitidum, nunc lumina blandum
Radiantis provocat auri.
- 14 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regum
Longo spectanda triumpho,
Squalida quae luctu et tenebris Solyma ante jacebat,
Niveâ tum luce refulsit ;
Ceum nunc vicinos inter candentia colles
Salmonis culmina fulgent.
- 15, 16 Usque sibi Basan placeat, jactetque superbus
Fastigia proxima coelo :
Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
Ausit conferre Sioni :
Quam propriam pater omnipotens in secula sedem
Legit, lectamque tuetur :
- 17 Ille pater quem coelituum tot millia currum,
Equitum tot millia stipant.
Sive ille excelsae vehitur per culmina Sinae,
Sua seu sacraria visit ;
- 18 Seu scelerum vindex celebri petit astra triumpho,
Captivaeque colla catenis

- Vincita triumphit : victae passim donaria gentes
 Cumulant : paullo antè rebelles,
 Poplite nunc flexo venerantur templa Sionis.
 19 Igitur celebramus honores
 Jure tuos, nullum nobis qui munere lucem
 20 Vacuam sinis ire : salutis
 Unica spes nostrae : nempe unus frena gubernas .
 Vitae, irremeabilis Orci
 Unus claustra tenes, et nutum fata sequuntur.
 21 Inimicos vulnere certo
 Tu figis, longa scelerum tu sorde sepultis
 Lethali tempora plagâ
 22 Dividis. At caros sic consolaris amicos,
 Extremo a littore ponti
 Vos ego, crudeli incolumes ex hoste reducam,
 Rubri ceu trans freta ductos
 Aequoris a saevo incolumes servavimus Ogo.
 23 Caesarum in sanguine regum
 Tingent crura : canes hostilia vulnera lambent.
 24 Laetae spectacula pompae
 Adspicient, pater alme : tuo, pater alme, triumpho
 Plaudent tua templa petentes.
 25 Anteibunt qui voce canant, qui cymbala pulsant,
 Citharae tuba juncta, tubaeque
 Tibia, quaeque tuas celebrant, fortissime, laudes,
 Doctae pulsare puellae
 26 Tympana : te populi coetu fremituque secundo
 Et plausu ad sidera tollent :
 Isacidaeque tuas in laudes ora resolvent :
 27 Juvenis de stirpe creatus
 Benjamini, Judaeque aderit generosa propago.
 Neque clarus Zabulo deerit,
 28 Nephthalidaeque duces. Nam tu tua jussa secutis
 Viresque animosque ministras ;
 Claraque victrici das tempora cingere lauro.
 29 Solymae victoria praepes
 Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
 Atque ad tua templa ferentes
 30 Mupera, te super astra ferent. Tu freta sagittis
 Lethalibus agmina fundis ;

- Tu fortesque domas dexteras, animosque rebelles
 Humilès tibi pendere cogis
 Vectigal fractosque duces, avidique cruoris
 Vindex populi agmina perdis.
- 31 Quique bibunt Nilum, quàm mergitur aequoris unda
 Quique ipso fontis in ortu,
 Accurrent, pacemque petent, opulenta ferentes
 Tibi munera supplice dextrâ. [Re]
- 32, 33 Regna hominum celebrate Deum: date carmina
 Qui templa gubernat Olympi
 Aeterna aeternus: cujus mortalia cuncta
 Vocem tremefacta pavescunt.
- 34 Hunc fortem celebrate, unicum accepta referte
 Bene gesti prospera belli:
 Cujus in Isacidis resplendet gloria, cujus
 Testantur robora nubes:
- 35 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
 Stupefacta in pectora manat.
 Isacidum Deus ille, Deus qui robore nervos,
 Animosque vigore suorum
 Implet: ei laudes Jacobi dicite proles:
 Etenim Deus ille deorum est.

PSAL. LXIX.

*David typus Christi, conquestus de injuriis et perperis
 nibus indignè perlatis, et de hostium scelere, Deum orat
 pro salute sua et adversariorum exitio, quamobrem d
 cet Dei laudes a se, ab Ecclesiâ, omnibusque rebus ca
 atis praedicatum iri.*

1 HEXAMETER, 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. I.

- 1 SANCTE parens, fer opem lasso: torrentibus unda
 Penè obruerunt me malorum flumina.
- 2 Pes nequit in molli vestigia figere limo:
 Pronumque inundans vertici fluctus rapit.
- 3 Dum clamo, arentes urit sitis arida fauces:
 Spectando lassâ torpuere lumina.
- 4 Me vexant odiisque premunt immanibus hostes,
 Plures inumbrant quàm capilli tempora.

Inque dies crescunt numero: et, ceu rapta rependam,
Bene parta per vim cogor illis reddere.

5 Simplicitas tibi nota mea est, bone conditor orbis,
Meaeque testis semper innocentiae es.

6 Fac, pater alme, bonis ne sint mea damna pudori,
Dum te colentes clade cernunt opprimi.

7 Te propter maledicta tuli et ludibria vulgi:
Te propter ora turpis infecit pudor.

8 Me vitant fratres, et eâdem e matre creati
Me ceu scelestum abominantur filii.

9 Uror, et ira coquit penitus praecordia, leges
Tuosque ritus impii quum negligunt.

In tua quae jactant probra et convicia sacra,
In me recurrunt, corque vulnerant meum.

10 Si fleo jejunos, si macero pectora curis,
Rident, probrisque prosequuntur lacrimas.

11 Si tegor incultos saccis squalentibus artus,
Fio repentè fabula et ludibrium.

12 Me salibus petit e portae statione senectus:
Et ebriosae sum tabernae cantio.

13 Interea curis, genitor, confectus acerbis
Ad te recurro: tu benignus respice.

O genitor, sine fine bonus, sine fraude fidelis,
In rebus arctis da salutarem manum.

14 Erige penè luto absorptum: da figere gressum:
Crudelis hostis me eripe impotentiae.

15 Neu rapiat torrentis aquae viglentia, neu me
Mergatve gurgès, aut vorago absorbeat.

16 Sancte parens, nullos cujus clementia fines
Novit, vocantem et destitutum respice.

17 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
Supplex opem orat: subitò miserum subleva.

18 Mitis ades: serva hanc animam, ut pudor obruat hostes,
Quí ceu relictum me enecant conviciis.

19 Tu testis mihi probri ignominiaeque superbae:
Tu testis hostes quàm protervè illuserint.

20 Cor dolor urebat; socius mihi nemo doloris,
Nemo dolorem qui levaret anxium.

21 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro:
Pro vino aceti porrigebant pocula.

- 22 Ergo victum illis vitient aconita vicissim;
 Moerorque laeta obnubilet convivia.
 Unde sibi placidae promittunt otia pacis,
 Hinc semen illis pullulet discordiae.
- 23 Caligent oculi, et nutent vestigia: vires
 24 Elumbe corpus deserant. Iram tuam
 Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
 25 Furor: colonis tecta vidua moereant:
 Qui deserta habitat tentoria nemo superat,
 26 Quia persequuntur dexterâ afflictos tuâ.
 Affictos miserosque procaciter insultantes,
 Verbis aterbant vulnere atque injuria.
- 27 Tu sine peccatis cumulent peccata, nec inquam:
 Dulcem aequitatis sentiant fructum tuae.
- 28 Impia de tabulis viventium nomina dele:
 Tuos nec inter hos recense filios.
- 29 Me tamen afflictumque tuâ, pater optime, dextrâ
 Erige, locoque siste tutum in ardue.
- 30 Hic ego carminibus rerum super astra parentem
 Tollam, et celebri gratias in coeta agam.
- 31 Gratus hoc illi est, quàm si cadat hostia ad aram
 Vitulus tenellus jam coniscoans cornibus.
- 32 Adspiciunt mites, et pectore gaudia volvent,
 Deum colentum laeta corda gestient.
- 33 Audit enim Dominus tenues, nec despiciit aegros
 Ob nomen ejus vinculis coercitos.
- 34 Unum igitur tellus colat hunc, et pontus, et aether,
 Et quicquid aether, terra, pontus continet:
- 35 Qui facit incolumem pulchram florere Sionem,
 Urbesque Judae moenibus cingit novis:
 Metiturque suis rura antè inculta colonis,
 Tenenda blandis quae relinquunt liberis:
- 36 Quae placidâ teneat series in pace nepotum,
 Quicumque Domini nomen et numen colunt.

PSAL. LXX.

Petitio pro liberatione supplicis, pro confusione improborum, et bonorum exhilaratione, quae spectant ad hunc finem ut magnificetur Deus.

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONIUS, UT IN PS. XXXIII.

- 1 **O** DEUS, praesens ades, et periclis
Me praesentibus eripe:
O Deus, duros propera labores
Confestim auxilio ut leves.
- 2 Qui meam quaerunt animam, erubescant,
Foedam ignominiam ferant;
Et fugâ turpi doleant, malignis
Qui me consiliis petunt:
- 3 Terga dent, fusos pudor ut perurat,
Qui rident gemitus meos.
- 4 Teque clementi et placido fruantur,
Qui gaudent placitis tuis.
Qui salutis spem posuere in uno
Te certam penitus Deo,
Gaudeant, semperque canant: Perennis
Majestas et honor Deo.
- 5 Sunt meae vires et opes pusillae:
Sed tu me, Deus, adjuva.
Tu meae vires, mea spes, opesque:
Festinus fer opem mihi.

PSAL. LXXI.

Psalmes, fidem suam in Deum professus, seruari ab inimicis petit, Deumque a munificâ ejus naturâ, promissionibus, operibus anteactis, gloriâque sollicitans, adversariis malè imprecatur; liberatione acceptâ, securè spondet se gratias acturum Deo.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **I**N te salutis spem posui meae,
Fac me perennis ne pudor obruat.
- 2 Audi vocantem lenis, et eripe
Hostis cruenti me violentiae.

3, 4 Vitaeque custos et columen meae,
 Turrisque rebus semper in asperis,
 Nunc turris esto et perfugium mihi,
 Et saevientium subtrahe dexteræ.

A vi scelestæ subtrahe dexteræ
 Pendentem ab uno subsidio tuo :

5 Et qui juventæ tutor eras meæ,
 Orbam senectam viribus assere.

6 Tu me tuendum matris ab ubere
 Duxti : pependit matris ab ubere
 Spes nostra de te : materies meis
 Una est perennis laus tua cantibus.

7 Ceu continenter prodigium malis
 Natum ferendis, rideor impiis :
 Sed me malorum fluctibus obrutum
 Spes una fulcit praesidii tui.

8 Me lux videbit, me tenebrae tuas

9 Laudes canentem : jam senio gravem,
 Fractisque lasso corpore viribus,
 Ne me impiorum trade libidini.

10 Et clam susurrant, et caput in meum
 Occulta tendunt retia per scelus ;

11 Et dum scelestum propositum premunt,
 Ajunt, Ope illum destituit Deus :

Instate fracto, prendite, perдите

12 Nudum salutis vindice. Tu, Deus,
 Ne linque fretum praesidio tuo ;
 Praesensque saevis hostibus eripe.

13 Pudore vultus inficiat rubor
 Hosti doloso, fraude nefaria
 Qui me aucupatur : moereat irrita
 Conata, vanum lugeat exitum.

14, 15, 16 Liber periculis, carmine te novo
 Pangam tenacem polliciti, et tuis
 Promptum juvandis : et numeris meis
 Aptabo laudes innumeras tuas.

Canam potentem te dare prospera
 Eventa, belli quum fremuit timor :

Canam fidelem reddere foederum
 Promissa, largo non sine foenore.

- 17 Abusque primo flore puertiae
 Laudum tuarum tu mihi carmina
 18 Semper praeisti: ne senio gravem
 Canumque nunc me, spes mea, desere;
 Donec nepotum secula noverint,
 Me vate, quanto robore, quâ fide
 19 Me liberâris. Justitiae tuae
 Convexa mundi gloria transvolat.
 Rerum creator, quis similis tui?
 20 Qui me malorum gurgite merseras,
 Mitisque vitâ rursus amabili
 Tracto e profundo gurgite das frui:
 21 Opesque honoresque accumulas bonus,
 Irâ remissâ: et pectora turbida
 22, 23 Solaris. Ergo te citharâ canam
 Nabloque, certâ conspicuum fide.
 O sancte, nostrae gentis ab ultimo
 Protector ortu, vox mea te canet:
 Te spiritus, te vita laboribus
 Exempta duris, laudibus efferet.
 24 Lux nulla solem proferet aureum,
 Quae praedicantem justitiam tuam
 Non audiet me, Rex bone, qui mea
 Rubore vultum offuderis hostibus.

PSAL. LXXII.

David moriturus Deum orat ut Salomoni spiritum justitiae tribuat, legitimamque administrationem et benedictionem suam; hacque administratione et benedictione Salomonis ac Christi celebratâ, benedicit Deo.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

- 1 DA tuae Regi, Deus, aequitatis
 Jus ad exemplum dare, filioque
 Regis, ut legum patriae ad salutem
 Fleetat habenas.
 2 Ut regat justis populum institutis,
 Pauperum questus facili tuorum
 Aure cognoscat, dirimatque lites
 Legibus aequis.

- 3 Pace laetentur juga montiumque
Horridi saltus: genitrix quietis
Aequitas colles amet, asperosque
Ruris alumnos.
- 4 Jus suum det pauperibus, potentum
Curet ut ne vi tenues premantur,
Destruat quisquis miseros dolosis
Litibus urget.
- 5 Ut reformidet venientis aevi
Gens tuum nomen, sua sol diei
Donec effundet, sua luna donec
Lumina nocti.
- 6 Aequitas et jus veniens Olympo
Recreet terras, veluti sub aestu
Imber, et rores pluviæ beatos
Ruris honores.
- 7 Floreat, rerum hoc moderante habenas,
Jus, bonae paces vigeant, perenni
Luna dum cursu rediens novabit
Menstrua vultus.
- 8 Imperi fines maris unda fluctu
Hinc et hinc claudat; spatiumque latis
Quod modum regnis faciat, sit idem
Terminus orbis.
- 9 Ad pedes illi cadat advolutus
Aethiops: hostes veniam precati
Supplices, vultus humiles comamque in
Pulvere verrant.
- 10 Qui tenent pontum, refluique ponti
Insulas, regesque Arabum beati,
Thuris et dites venient Sabaei,
Dona ferentes.
- 11 Illum adorabunt, mare quæ remotis
Obstrepat terris, metuentque reges:
Servient gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.
- 12, 13, 14 Ille desertos ope sublevabit;
Eximet curis querulos, egeno et
Pauperi dextram dabit, obrutosque
Foenore solvet.

Nec velut vilem tenuis cruorem

- 15 Plebis effundi sinet: ergo vivat,
Deque thesauris Arabum beatis
Munera sumat.

Ac suo Regi bene comprecatus,
Illius laudes canat, illum honoret,
Largam opum dextram celebret, patremque
Vulgus adoret.

- 16 Per feros montes segetem refundat
Terra, tam densis crepitans aristis,
Quàm gravi cedros Libani flagellant
Murmure venti.

Augeat prolem numero, carentem
Per vias urbis bona pax beatæ:
Laeta ceu campis riguis per imbrem
Gramina surgant.

- 17 Nomen aeterno juvenescat ævo:
Filii nomen, jubar usque solis
Dum vagae fundet radiata terris
Lumina flammæ.

Ille Rex gentes faciet beatas
Quas sinu claudit refugo Amphitrite,
Omnis hunc telus canet Amphitrite
Cincta beatum.

- 18 Isaci gentis Domino Deoque
Laus, honor, virtus: opis haud egenus,
Illa quae cuncti attoniti intuentur,
Perficit unus.

- 19 Nomen augustum canat omnis ætas,
Ulla quod nunquam taceat vetustas:
Nominis sancti penetret per omnes
Gloria terras.

PSAL. LXXIII.

Psalmes post spirituale certamen erumpens in commendationem bonitatis Dei, exponit aegritudinem animi sui et bonorum, qua affligantur, cum propter secundos improborum successus, tum propter calamitates suas: hinc incertum improborum statum, at certum exitium proponit, et tanquam resipiscens se totum credit Deo, et illi se haesurum profitetur.

ALCAICUS MAJOR; VIDE PS. VII.

- 1 **T**ELLUS ut undis hospitium neget,
Undaeque terras fluctibus obruant,
Aër coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:
Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Purasve mentes nequitiâ sinet
Moeroris aestu funditus opprimi.
- 2 Quàm penè lapsu pes mihi lubrico
Gressum fefellit, dum pede metior
Immensa parvo, dum trutinâ meâ
Expendo stultus iudicium Dei!
- 3 Fervebat irâ pectus, et aemulo
Livoris aestu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspicerem bonis.
- 4 Sors illa cunctis invida, mobilis,
Infida, servat perpetuâ fide
Istis tenorem, et robore vivido
Firmos senectam ducit ad ultimam.
- 5 Exempta duris vita molestiis
Curisque (pectus quae reliquis coquant
Mortalibus) per laetitiam fluit
Luxumque, et aegris pura laboribus.
- 6 Ergo insolenti foeta superbiâ
Corda intumescunt: pectora spiritus
Ventosa tendunt: caecus amor sui
Frena impotenti dat violentiae.

- 7 Tecta invidendas non capiunt opes,
Felicitatem non animus suam;
Et vota vincens spemque superflua
Luxus fatigat, nec satiat tamen.
- 8 Verbis minores terrificant feris,
Et fastuosae mole potentiae:
Vultu procaci et vocibus improbis
Adblandiuntur nequitiae suae.
- 9 Nec impudentis garrula vanitas
Contenta linguae fundere toxica
Terras per omnes, astra lacessere
Audet, Deumque insana superbia.
- 10 Haec mente spectant attonitâ pii,
Et aestuanti pectore fluctuant:
- 11 Secumque mussant, Scilicet haec Deus
Quum cernat, atris abstinet ignibus?
- 12 Opes abunde suppeditant malis,
Crescitque nullo fine pecunia:
Secura pacis molliter otia,
Quassante nullo turbine, transigunt.
- 13 Frustra ergo puro pectore vivitur;
Frustra innocentem contineo manum:
- 14 Frustra labores perfero, torqueor
Dolore, nullis non crucior malis.
- 15 Rursus verebar ne temerario
Ausu improbarem consilium Dei,
Ac arbitrarer fortè miserrimos
Selecta quos is pignora nuncupat.
- 16 Caussas latentes dum sequor anxius,
Et pertinacis viribus ingenî
Pugno, profundum se chaos ingerit,
Et nocte mentis lumen adobruit.
- 17 Labore tandem fessus inutili
Ad te recurro, Rex bone coelitem:
Quietus exspecto ex adytis tuis
Quis hos et illos separet exitus.
- 18 Vidi repentè quàm pede lubrico
Starent superbi, quàm stabiles parum
Opes tenerent, quàm fragili loco
Fultos ruinâ praecipiti trahas.

- 19 Procella vindex: ut sonuit: tuae
 Irae, fugaces cum domino suo
 Evanuerunt divitiae; manet
 Umbra invidendae nulla potentiae.
- 20 Sic nocte mentes ludificans fugit
 Imago somni; et quae modò pectora
 Sopita vano terruerat metu,
 Risus per urbem mox ciet omnibus.
- 21 Donec viderem haec, moeror et anxiae
 Mentem obruebant sollicitudines:
- 22 Aut haesitantem, ceu stupidum pecus,
 Torpor ligabat pectore marcido.
- 23 Arcana sed vis interea tui
 Me fulciebat numinis, ac manum
- 24 Dextram regebas: auspicio tuo
 Ductuque clarus fulgeo gloriâ.
- 25 Quid terra, praeter te, mihi, quid polus
- 26 Offert colendum? cor mihi tabuit,
 Infracta mens desiderio tui
 Languibat, aegrum corpus inaruit:
 Tu rursus artus robore vivido
 Firmâsti, opimas suppeditâsti opes.
- 27 Qui, te relicto, spe stolidâ deos
 Vanos adorant, cladibus obruis.
- 28 Te sector unum, tu superas meis
 Spes una rebus: praesidio tuo
 Liber periclis, auctus honoribus,
 Te sempiternis laudibus efferam.

PSAL. LXXIV.

Ecclesia, ab Antiocho oppressa, perpressiones suas et scelera hostium proponit: et Deum tamdiu cessare conquesta, foederis ejus, magnificorumque operum recordatur, hostium indigna in Deum opera commemorans; idcirco Deum, pro salute suâ, pro gloriâ nominis ipsius, et hostium confusione supplicat.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 CUR nos relinquo penitus, ô rerum parens,
 Hostique dedis impio?

- Lupis vorandum cur gregem, pastor, tuum
 Irâ obstinatâ deseris?
- 2 Memento coetûs servitute ab asperâ
 Quem vindicâsti : quem tibi
 Peculiari sorte, patrimonium
 Ceu proprium, receperas.
 Colles Sionis, numinis sedem tui,
 Bonus favensque respice.
- 3 Tandem resurge, et hostium superbiam
 Compesce : perde funditus
 Hostes protervos, qui tuum sacrarium
 Manu nefandâ polluant.
- 4 Clangunt sonorâ buccinâ, non quae tuas
 Laudes canat, ludibrio
 Sed festa acerbo quae profanet ; in tuis
 Vexilla figunt turribus.
- 5, 6 Bacchatur audax ira frenis libera :
 Aedis ruentis it fragor,
 Quales sub altis murmurant quercus jugis,
 Caesae bipenni quum ruunt.
 Demoliuntur malleis et vectibus
 Caelata templi limina.
- 7 Populatur ignis adyta : nominis tui
 Contaminant sacrarium ;
- 8 Secumque tacito comminantur pectore
 Se diruturos omnia.
 Nec temere : flammis strata fumant omnia
 Tuo dicata cultui
- 9 Loca : signa nusquam, nulla jam miracula :
 Propheta nullus perditos
 Solatur, et, spe quamlibet lentâ, tamen
 Spondet malorum terminum.
- 10 Quousque tandem nomini fines tuo
 Hostem protervum illudere?
 Quousque acerbis facta dira et impia
 Exasperabit jurgis?
- 11 Cur otiosus retrahis manum? exsere
 Tandem potentem dexteram.
- 12 Tu noster olim rector et custos, Deus,
 Priscis ab usque seculis.

- Te vidit orbis vindicantem ab omnibus
Semper tuos periculis.
- 13 Secessit unda te jubente, et vitreo
Muro liquor coërcuit
Cursum, feroces viribus suis duces
Ponti recursus obruit :
- 14 Ipsum marinis vastiorem belluis
Hausit tyrannum, et asperis
Afflicta saxis, fluctibus cadavera
Ejecta vultur Aethiops
- 15 Voravit : inter aestu arenas torridas,
De cote durâ limpidi
Fluxere rivi : te imperante substitit
Arente flumen alveo.
- 16 Tuus dies est, nox tua est ; solis jubar
Radiis adornas aureis.
- 17 Aequorque claudis littorum repagulis,
Terrasque cingis fluctibus :
Aestate lenis frigus acre, frigoris
Aestum rigore temperas.
- 18 Domine, intueri probra, contumelias,
Et hostium ludibria,
Qui te lacesunt impiis conviciis,
Molestiis nos opprimunt.
- 19 Ne trade vitam turturis tuae feris :
Turbam tuorum pauperum
Ne sempiternâ oblivione desere :
- 20 Memor tui sis foederis ;
Nam nec tenebrae nos tegunt, nec pellimus
Obscuritate injurias.
- 21 Ope destituti et omnibus fracti malis
Populi pudori consule :
Ut te merentem prosequantur laudibus
Miseri levati luctibus.
- 22 Exsurge, rector orbis optime, et tuam
Causam tuere : sis memor
Quae probra passim nomini semper tuo
Stulta ingerat procacitas.
- 23 Voces superbas et tumultus improbos
Silentio ne supprime :

Curamque rerum gerere te mortalium,
Qui negligunt te, sentiant.

PSAL. LXXV.

David, accepto nuntio de Abneri caede, a novis dissidiis metuens, Deum orat ut propter nomen suum misereatur populi, officiumque suum erga Deum et populum professus, Deum precatur ut pergat regnum ipsi tradere, in quo Deo servire et populum justè gubernare possit.

1, 2, 3 ASCLEP., 4 GLYCON., VIDE PS. IX.

- 1 **T**E nos carminibus, Rex bone, patriis
Dicemus meritò: te celebrabimus
Praesentem miseris; et memorabimus
Facta illustria posteris.
- 2 Quum plenis venient tempora seculis,
Cogam, inquit Dominus, concilium meum:
Justis suppliciis prosequar impios,
Justis muneribus pios.
- 3 Fundamenta soli dissiliant licèt,
Turbetur trepidis gens hominum minis,
Fundamenta soli fluxa adamantinis
Nectam rursum ego vinculis.
- 4 O stultos quoties admonui modum
Vesanae ut facerent nequitiae suae!
In coelum quoties admonui impios
Ne stultè arma capesseren!
- 5 Quid coelum stolidâ voce lacessitis?
Quâ spe sic furitis? spiritus arrogans
Cujus praesidio fretus in aethera
Cristas erigit impias?
- 6 Eois coëat viribus occidens,
Conjurent calidae cum Borea plagae,
Frustra divitias, sceptrâ, potentiam
Cuiquam conciliaverint.
- 7 Unus Rex hominum, res hominum suo
Versans arbitrio, praecipitem trahit
Illum de solio, plebis ab infimae
Hunc faece ad solium erigit.

- 8 Nam cratera meri purpurei Deus
 Jam dextrâ tenet, et vindice pharmaco
 Undantem pateram temperat, et malis
 Justum supplicium parat.
 Illinc impietas undique ab ultimis
 Terrarum spatiis hauriet, et mero
 Consumpto, cupido gutture turbida
 De faece exitium bibet.
- 9 At me vate, Dei, quem genus Isaci
 Et thure et precibus placat et hostiis,
 Omnis posteritas munificentiam
 Et vim numinis audiet.
- 10 Confringam tumidae tela superbiae
 Formidata bonis: cladibus obruta
 Emerget pietas, et super aethera
 Tollet conspicuum caput.

PSAL. LXXVI.

Psalmes, Deum celebrans de praesentia ipsius et magnifico opere adversus Assyrios, potentiam irae ejus ostendit, omnesque ad Deum colendum hortatur.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 GENTES profanae numinis loco colunt
 Sibi quisque quem finxit Deum:
 Judaea verum novit et colit Deum,
 Laudatque festis cantibus:
- 2 Deum Sionis incolam, Solymae sacris
 Cui templa fumant ignibus.
- 3 Illic minaces fregit arcus, lucida
 Fregit sagittae spicula;
 Clypea sinistris rapuit, enses dexteris;
 Funesta bella sustulit.
- 4 Tu praepotentes fortior tyrannidas
 Virtute frangis: tu feram
 Compescuisti fortium superbiam
 Regum potenti dextrâ.
- 5 Fractâ minacis spiritus ferociâ,
 Praedae fuere: aut ferro

Somno gravati condidere lumina.

6 Obtorpuere dexteræ

Fortes virorum, vis equorum, et curruum
Elanguerunt impetus.

7 Tuum verendum nomen et numen; tuæ

Quando aestus iræ incanduit,

Quis obviam ausit ire? quis miserum caput

Tuo furori objecerit?

8, 9 Quum templa mundi fulminum quateret fragor,

Ut, impiâ tyrannide

Poenis repressâ, supplicem modestiam

E servitute abduceres,

Attonita tellus siluit: imbellis pavor

Mentes superbas perculit.

10 Ultricis iræ scelera poenis obruta

Humana gens quum cerneret,

Boni efferebant laudibus te, conscius

Premebat horror impios.

11 Vota ergo Domino nuncupate, et reddite:

Domino verendo munera

Ferte universi civitatis incolæ

Sanctæ, Deumque agnoscite,

12 Reges superbi quem pavent, qui spiritus

Feros retundit impius.

PSAL. LXXVII.

Psalmes Ecclesiam ostendit quomodo in extremis difficultatibus imploret Dei opem; certamen carnis exponit in dubium vocantis benignitatem Dei; et victoriam spiritûs adversus carnem, seipsum a naturâ, promissionibus, et operibus Dei confirmantis.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1 **T**E voce semper, te prece supplice,

Rerum invocabo, conditor optime:

Nam lenis ac placatus aurem

Das facilè miseris querelis.

2 Ad te refugi quum premerer malis,

Ad te tetendi sollicitus manus

- Sub nocte solâ, donec atras
 Lux tenebras rediens fugaret.
 Mens inquietis fracta doloribus,
 Surdâ abnuebat aure fideliûm
 Voces amicorum, medelae
 3 Impatiens : animusque solum
 Intentus in te, cum lacrimis preces
 Miscens fremebat : pectora flebili
 Concussa singultu sonabant ;
 Cura animi cruciabat artus :
 4 Aestus vetabat sollicitudinum
 Dulcem soporem carpere lumina ;
 Segnis ligabat membra torpor,
 Vocis iter dolor obstruebat.
 5 Tum mente versâ volvere secula
 Coepi anteacti temporis, ac Dei
 Numen bonis praesens, nec unquam
 Auxilii miseris avarum.
 6 Laudum subibat quas tibi carmine
 Lyrae canebam suaviloquae ad modos ;
 Secumque vestigabat aegra
 Mens vario labefacta motu ;
 7 Num, me relicto, in perpetuum Deus
 Opis benignam jam retrahit manum ?
 8 Nec ampliùs suum tenebit
 Larga Dei bonitas tenorem ?
 Nec ore vatum leniet anxias
 9 Curas suorum ? nec miseris erit
 Placabilis ? nec sistet irae
 Praecipitem bonitate cursum ?
 10 Tandem remisso pectore, Quò dolor
 Impellis ? inquam : stant adamantinis
 Decreta coeli fixa vinclis,
 Nec dubio labefacta casu,
 Nec fracta vi, nec temporis invidis
 Obliviosi obnoxia dentibus.
 11 Rursus tuae mentem subibant,
 Sancte parens, monimenta dextrae,
 Qui templa picti sideribus poli,
 Frugumque campos germine fertiles,

Et secla tot nostros ad usus
Condideris pecudum et ferarum.

12 Quàm saepe, poenis dum premis improbos,

Tutoque fulcis praesidio probos,
Mortalibus clementiaeque et
Justitiae specimen dedisti,

13 Aeterne rerum conditor ! omnia
Consulta cujus factaque sanctitas

Illustrat : haud quidquam tibi ingens
Orbis habet simile aut secundum.

14 Mirahte mundo tu, Deus unice,
Mirae dedisti signa potentiae,

15 Ergastulis quum liberasti
Abramidas Phari tyranini.

16 Vidère fluctus te tumidi, Deus,
Vidère fluctus, et trepido gradu

Fugère : turbavit profundas
Horror aquae vitreae lacanas.

17 Fudere aquosas imperio tuo

Nubes procellas de gravido sinu,
Sonore rauco ; grandinisque
Infremuit lapidosus imber.

18 Coeli tonantis vastificus fragor

Implebat aures : lumina fulgurum
Terrebat ardor, et pavore
Attonitae tremuere terrae.

19 Sali rubentis pervia vastitas,

Ductore te, tot millibus obruit

Vestigia, et fluctu refuso
Clausit iter Phariis quadrigis.

20 Moses et Aron (ceti pecudum greges

Pastor reducit) praesidio tuo

Duxere tranquillas per undas
Incolumes populi catervas.

PSAL. LXXVIII.

Psalmes Judaeos revocat ad cognoscendum et praedicandum Deum: proponit documenta verbi, et operum quae perfecit Deus inde ab exitu ex Aegypto. Hinc paterna beneficia et flagella Dei erga populum suum, judicium in adversarios grave, praesertim contumaces Israelitas exponit; pios confirmat de aeternitate sacerdotii et regni in tribu Judae.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 **A**UDITE, Isacidae, et rerum pietate parentem
Qui colitis purâ, huc animos advertite vestros.
- 2 Mira canam, sed vera canam: quae longa vetustas
Occulit arcanis oracula mersa tenebris
- 3 Evolvam: priscis accepta parentibus olim
Veriloquis dictis, in secula sera nepotum
- 4 Transmittam: laudesque Dei, mirandaque facta
Cognita de proavis discent me vate minores.
- 5 Namque parens mundi, sancto quum foedere gentem
Jungeret Isacidum sibi, patres prodere natis
Per seriem, et seris venientia secula seclis,
Et legum monitus et facta ingentia jussit.
- 6 Scilicet ut memori benefacta priora tenentes
Pectore, consilium vitae auxiliumque regendae
A Domino expectent, trepido turbante tumultu.
Ne tam caeca animos condant oblivia, legum
Irrita ventosis ut dent praescripta procellis.
- 7, 8 Neu similes patrum, malè gratâ mente rebelles,
Deficiant animi instabiles, dubioque labantes
- 9 Pectore. Cur soboles Ephraemi, docta sagittis
Figere vel jaculo quamvis distantia certo,
Terga dedit penè ante tubas? latebrisque salutem
(O pudor!) abjectis quaesivit turpiter armis?
- 10, 11, 12 Nempe quòd aversos flexere per avia gressus,
Obliti legum et monitorum, et foederis icti,
Obliti tantorum operum, quae, testibus olim
Patribus, in Phariis Dominus patraverat oris.
- 13, 14 Quum mare divisit sese cumulante profundo,
Inter et aggestos undae stagnantis acervos

- Incolumnem eduxit populum, duce nube serenâ
Luce, per obscuras flammâ praeunte tenebras.**
- 15, 16 Flumina de solidi patefecit vulnere saxi,
Damnatisque siti rivos donavit arenis.**
- 17, 18 Nec satiati undis linguas tenere procaces :
Ausu immane scelus, deserta per avia rursus
Tentayere Deum : et ventris stimulante voracis**
- 19, 20 Ingluvie, petiere cibos : ac talibus ora,
Solverunt : Silicis durae qui flumina venis
Elicuit, subitoque sitim torrente levavit,
Non potis est panem, non lautae fercula mensae
Addere ? non epulis convivia larga profusis ?**
- 21 Audiit omnipotens, calidâque accensus ab irâ est,
In Judamque hausit flammato corde furorem.**
- 22 Et populo tamen ingrato, totiesque salutis
Inmemori acceptae, victum dedit esse petutum.**
- 23 Castra super latè aetherei patefecit Olympi**
- 24 Horrea : dein gravidas coelesti semine nubes
Ambrosiae largos super agmina solvit in imbres :**
- 25 Coelestisque cibi indulsit mortalibus usum.**
- 26, 27 Cedere tum jusso campis ex aëris Euro,
Mox tepidis volucrum pluvias Notus attulit alis,
Non secus ac siccae cumulos quum verrit arenae,
Pulvereamque trahit deserta per arida pallam.**
- 28 Castra super, tensisque super tentoria velis,
Alitum tremulis resonabant agmina pennis,
Et circum affusis cumulabant stragibus agros.**
- 29, 30 Jamque epulis exempta fames : sed prava libido
Non exempta tamen ; sed adhuc sine fine petita**
- 31 Faucibus haerebant epulae : Deus ecce repente
Ultor adest ; latè subito grassante ruinâ,
Robora selectae passim cecidere juventae.**
- 32 Sed neque tot poenae, neque tot benefacta rebelles
Continuere animos, nec tot miracula, rerum**
- 33 Naturâ monstrante Deum. Pater ergo procaces
Casibus assiduis fregitque, et, robore fracto,
Ante diem tremulae succedit fila senectae.**
- 34, 35 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
Omnibus exhausti prope cladibus, omnium egeni,**
- 36, 37 Agnovère Deum : per tot discrimina tecti,
Ereptique malis, saevoque ex hoste recepti,**

- Verba tamén blandis fundebant subdola
 Ore pii, mendace animo ; nèque foeder
 38 Servavêre fidem. Verùm clementior il-
 Sontibus ignovit, patriâ pietate remisit
 Offensas, meritamque ultro compestuit .
 39 Quippe homines memor esse animi mor-
 gacis,
 Quae fragiles agitent morituri corporis a-
 40 O quoties inter viduas cultoris arenas,
 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
 Languentem insanis irritavere querelis !
 41 Et sua divinas dimensi ad robora vires,
 Virtutem brevibus voluere includere metis,
 Quae mare, quae terras, quae coeli continet orbes !
 42 Scilicet obliti benefacta priora, salutem
 Acceptam, et duri nuper juga dempta tyranni,
 43, 44 Et quae per Pharias miracula plurima gentes
 Edidit, in vitreos suffuso sanguine rivos,
 Damnatisque siti laticum sine munere mensis.
 45 Et modò pestiferae per celsa palatia muscae
 Spicula figebant liventi tincta veneno :
 Et modò flumineis squalebant atria ranis.
 46 Et nunc bruchus edax hominumque boumque labores,
 Agmine nunc denso dirae exedère locustae.
 47 Grandinis imbre hortos, lapidosâ grandine vites,
 Grandine silvarum Dominus decussit honorem :
 48 Grandine prostrati fortes jacuère juvenci :
 Et segetum gravidos ruit igneus imber in agros.
 49 Ira Dei, laxisque furor bacchatus habenis,
 Eumenidumque faces, et conscius horror oberrans
 Pectora, turbabat stimulis praecordia caecis.
 50 Tum letho patefacta via est ; mors saeva per omne
 Passim hominum pecudumque caput nulli aequa cu-
 currit :
 51 Primitias sobolis, carissima pignora, florem
 Roboris, et serae spem praesidiumque senectae
 Prostravit, quâ Nilus aquâ se divite volvit,
 Et septemgeminis refluxum mare submovet undis.
 52, 53 Interea, ceu pastor oves in pascua ducit,
 Ipse suum Dominus populum deduxit ab omni
 Vi procul et trepidâ formidine : fluctibus aequor

Obruit infestos in se redeuntibus hostes.

- 54, 55 At sancti tenuère patres loca sancta, Deique
 Parta manu, exclusit gentes prius unde profanas,
 Aut prostravit humi victas; et jugera mensus
 56 Abramidis habitare dedit. Nec segnius illi
 Irritare Deum, et rerum tentare parentem,
 57 Foedera negligere: et patrum de more rebelles,
 Avertère suos recto de tramite gressus.
 Non secus ac arcus curvat se in cornua nervo
 Adducto, dextrâque iterum nervoque remisso
 In faciem subito flectit se sponte priorem:
 58 Libera sic iterum gens, impia vindice poenâ
 Ad sese rediit, cunctisque in collibus aras
 Erexit, finxitque sibi simulacra deorum,
 Ac Dominum rerum meritas accendit in iras.
 59 Audiit omnipotens pater impia vota precesque,
 60 Et sibi dilectam gentem contempsit: et aras
 Ipse suas, ac Silonis tentoria liquit,
 Sola sibi e cunctis electa habitacula terras.
 61 Deseruitque sui monimentum foederis arcam
 Hostibus in praedam: monimentum roboris, unde
 Clara Dei in cunctas splendebat gloria terras.
 62, 63, 64 Hos ferro, terrae iratus sibi nuper amatae,
 Objecit, flammis alios; cecidere cruento
 Ense sacerdotes; non connubialia festis
 Carmina sunt cantata toris, carique mariti
 Indeploratis viduae jacuere sepulchris.
 65, 66 Ast ubi jam poenis meritam satiaverat iram,
 Ceu crapulâ excussâ miles, lentoque sopore
 Excitus, arma iterum fugientes vertit in hostes:
 Tergaque vulneribus figens imbellia caecis,
 Perpetuam adpersit ventura in secula labem.
 67 Non tamen Ephraemum praestantem fortibus armis
 Elegit, cui sceptrâ daret; non ille Manassae
 68, 69 Pignora: sed Judam, sed celsae tecta Sionis,
 Templâ sibi et solido fundata sacraria saxo,
 Cumque polo et stellis mansuram in secula sedem.
 70, 71 Quique sequebatur, pecudes in pascua David,
 Sustulit, et caulis, caram et sibi pascere gentem,
 Impositum solio, et sanctae jus dicere terrae

72 Jussit: et ille gregem studio curâque fidei
Rexit, et infestis defendit ab hostibus armis.

PSAL. LXXIX.

*Psalmes enarrat mala, quae populus Dei ab Antiocho per-
pessus est: impiis justam Dei vindictam imprecatur
Deum pro remissione peccatorum Ecclesiae, ope et li-
beratione sollicitat, ad gloriam ipsius, confusionem im-
piorum, et fidelium bonum.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 **H**EREDITATEM, rector orbis, cur tuam
Invadit hostis impius?
Ritu profano polluit sacraria
Tuo dicata nomini,
Soloque stratam funditus Solymam suae
Tegit ruinae molibus.
- 2 Truncata ferro membra te cœlentium
Passim per agros objacent,
Lanianda rostris vulturum, crudelibus
Aut belluarum dentibus.
- 3 Rivi cruoris perluunt vias, velut
Torrens adauctus imbribus.
Nec usquam amicus ossa sparsa qui legat,
Aut lecta tumulis obruat.
- 4 Functique fato pariter et superstites
Ludibrio accolis sumus.
- 5 Parens benigne, quem modum tandem tuae
Speremus iracundiae?
An continenter instar ignis omnia
Vorantis in nos saeviet?
- 6 Tui furoris verte potius impetum
In impiarum gentium
Tot regna, nomen quae tuum vel nesciunt,
Vel, si sciant, non invocant:
- 7 Semen piorum quae laborant perdere
Armis, et urbes ignibus.
- 8 Revocando vetera, parce, genitor, crimina,
Faces furori subdere:

Obruat infestos in se redeuntibus hostes.

15 At sancti tenere patres loca sancta, Divae
Pars manu, exclusit gentes prius unde preces,

Aut prostravit humi victas: et iugera mensas

Abramidis habitare dedit. Nec signis tui

Aditare Deum, et rerum tentare pariter.

Caedera negligere: et patrum de morte relicta.

Avertere suos recto de tramite gressus.

Non secus ac arcus curvat se in cornibus adversarios.

Adducto, dextraque

In faciem tuam, cruore qui pinguium sordidum:

Nunc insolenter gestunt.

11 Audi gementes, cavorum qui vineulis

Marcent: potente dexterâ

De fauce mortis libera, quas caedibus

Jamjam tyranni destinant:

12 Et quam intulerunt contumeliam tibi,

Et quam tuis injuriam,

Multiplicatam redde nostris aequo,

Rerum parens arbiter.

13 Et nos, ovilis grex tui, quem pabulo

Alis, tuæis nutans,

Et posterorum posteri, laudes tuas

Cunctis canemus secula.

PSAL. LXXX.

Ecclesia in deportatione ab hostibus pressa, Deum sollicitat de praestando officio ipsius: perpeſsiones suas exponit: praeterita Dei beneficia comparat cum indignitate malorum praesentium, et liberationem ac salutem a Deo petit, ad gloriam ipsius.

ASCLEPIADEUS, VIDE PS. IX.

1, 2, 3 HEBRAEI generis pastor, uti gregem,

Blandè progeniem qui regis Isaci,

Inter qui geminos aligeros tuo

Praescribis populo jura salubria:

Selectae soboli da bonus ac favens.

Lumen posse tuæ cernere gloriae,

M

- 72 Jussit: et ~~in~~ ~~potentibus~~;
 Rex ~~is~~ ~~properè~~ ~~porrigere~~ ~~deus~~ ~~terram~~;
 Tu nos si placida lumine videris,
 Cedent continuo cetera prosperè.
- 4 O Rex armipotens, quem statuas modum
 Irae? quando humiles suscipies preces?
- 5 Irroras lacrimis fercula, lacrimis
 6 Misces continuo pocula: jurgia
 Nostris finitimi de spoliis serunt,
 Et nostra exagitant ludibrio mala.
- 7 O Rex armipotens, agmina coelitem
 Cui parent, faciem cernere ~~la~~ tuam.
 Tu nos si placido lumine videris,
 Cedent continuo cetera prosperè.
- 8 Traduxti Phariâ de scrobe vineam;
 Pravarum expuleras semina gentium,
 Ut purp sereres puris hanc solo.
- 9 Jam radix teneras fuderat undique
 10 Fibras; jam tremulo frigore texerat
 Montes; aequa cedris brachia sparserat:
 11 Tangebant teretes aequora palmites,
 Euphratem teneri germine surculi.
- 12 Nudatam solitis cur modò sepibus
 In praedam hospitibus deseris hanc vagis?
 13 Cur hanc saevus aper proterit? alites
 Carpunt? omnigenae depopulant ferae?
- 14 O Rex armipotens, obsecro jam redi
 Tandem, et sidereo prospice de throno:
 Placatusque tuam respice vineam,
 15 Plantâras propriâ quam tibi dexterâ.
- Hunc saltem placidus respice ramulum,
 Cui cultu assiduo conciliaveras
 Robur, clara tui gloria nominis
 Terrarum ut populis notâ sit omnium.
- 16 Illic flamma vorat brachia vitum,
 Hic convulsa genuit, caesa bipennibus
 Hic duris resonant; omnia pessum eunt.
 Irae justâ tuae nos premit ultio.
- 17 Indulgens genitor, nunc ope subleva;
 Firma praesidio nunc propius tuo

Hunc, vires et opes et decus ante
Affectu patrio cui cunabula veras.

18 Vitam redde tuis, sanote parens, quibus
Semper mors avida faucibus imminet.
At nos neque ducem te comitabimur,
Praesentem miseris te celebrabimus.

19 O Rex armipotens, agmina coactum
Cui parent, faciem carnemq; de tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuo cetera prospere.

PSAL. LXXI.

Psalmes, Israëlitas ad liberum Dei cultum exhortans, magnifica ejus opera in exitu ex Aegypto proponit, et doctrinam mandatorum et promissionum legis: post, populum inofficiosae vitae reprehendens, ad seriam resipiscentiam perceptionemque beneficiorum Dei revocat.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER LAMBICUS.

1. - - 1 - 0 0 1 - 5 1 4 0 1 5 0 0 1 - - 11 vide Pg. 1.

2. - - 1 u - 1 - - 3 4 - 11. Wide Pk. 112.

1 **EXSULTATE** Deo nostro, bona dicite verba
Nostrae salutis vindici:

**2 Isacidum laudate Deum, paeana canentes
Ad tympani dulces modos.**

3. Nec lyra, nec cessent genialia nabilia: festis
Tubâ calendis clangite.

Hunc lacti celebrate diem, stata sacra ferentes.

4 Nam sic statutum est patribus :

**Sic lex sancta jubet, sic sacri foedera pacti
Percussa cum majoribus.**

5 Haec est illa dies ventura in secula testis
Memphiticae tyrannidis:

Quum Pelusiis Hebri gens hospes in oris
Erraret, et linguae sonum

**Attonita ignotum audiret, nec nota vicissim
In verba frustra os solveret :**

6 Quumque humeros curvaret onus servile, manusque
Lassaret olla fictilis:

Excussi manibusque ollas, humerosque levavi

Luto, inquit, optatus pascens:

7 Auxiliumque tui, poscenti in rebus egenari

Et nube densa conditus

Intonui: Meribam propter tua iurgia passus

Feci tui periculum

8 Nunc etiam selecta mihi gens meribus haufi,

Et quas pacistor accipere

Si mea dicta vagis non tradas irrisa ventis;

9 Nec alterum colas Deum;

Nec prostratus humi supplex nova numina ageres:

10 Sed unicuique sibi me Deum

Esse velis, domini qui rupta compede Nil

Juris tui te reddidi:

Posce modo; spe plura feres, potiora petitis,

Majora votis auferes.

11 Haec neque dicta suas populus demisit in aures,

Bene nec monenti paruit.

12 Ergo ipsos sibi permisi, frenoque remisso

Solvi vagam libidinem.

13 O potius monita audissent mea! me duce rectum

Utinam institissent tramitem!

14, 15 Namque humiles illis subito fractosque dedigem

Hostes, meaque deteram

Vertissem in gentes; quas recta odere, profanas:

Et supplices mendacibus

Vultibus Isacidum ambissent verbiisque favorem:

Felicium omne in seculum

16 Isacidum, quibus almus ager fulisset abundo

Frugum benignam copiam,

Mellaque de ducti fuissent viscere saxi

Per arva cultus incola.

PSAL. LXXXII.

Psalmes Deum judiciis praeesse docet; iudices improbos reprehendit, et ad officium revocat ab infortunato totius reipublicae et ipsorum exitu, judiciaque commendat Deo.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 **R**egum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Jovae,
Qui judicantūm examinabit
Nequitiam trutinā severā.
- 2 Num fraudulentos sēper et impios,
Inquit, delosā lance fovebitis?
Pauperque pupillusque vestrum,
Ceū scopulum, metuet tribunal?
- 3 Quin orbitatem cernitis anxiam?
Aurem querelis quin inopum datis?
- 4 - Cur pauperes non a superbo
Ludibrio asseritis potentūm?
- 5 Frustra monemus: lumina coecitas,
Errorque mentes obsidet; ut neque
Compaginem rerum solutam
Justitiā pereunte cernant.
- 6 Deos vocavi vos, dominos necis
Vitaeque feci: sceptriferā manu
Pacem dedi tueri, et armis
Lethiferum cōhibere bellum.
- 7 At mors iniquae justa superbiae
Ultrix honores detrahet, et pari
Ignobili cum plebe fato
Purpureos rapiet tyrannos.
- 8 Exsurge, legum frena manu Deus.
Capesse, cunctis arbitrio tuo
Qui regna dispensas, ut orbi
Imperio domineris aequo.

PSAL. LXXXIII.

Psalmes, de inimicorum injuriis in populum Dei et impietate in Deum conquestus, gravissimè ipsis exitium imprecatur ad gloriam Dei.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN. PS. LI.

- 1 **N**E taceas, ne cunctaris, pater optime, neve
Preces tuorum sperne duris auribus.
- 2 Ecce fremunt hostes circum, et miscere tumultu
Saevo parati cuncta, cristas erigunt.
- 3 Concilia occultè coëunt, populoque minantur,
Tu quem tuendum propriè suscepas.
- 4 Eia, aiunt, properate, omnem succidite silvam,
A stirpe sobolem deleamus Isaci.
- 5 En sceleri jurata manus coit omnis in unum,
Tua instituta ut deleant et foedera.
- 6 En cum palmiferâ junctus Nabathaeus Idume,
Soboles Moabi, et Agareni, et Gabala,
- 7 Cumque Palaestinis Tyrusque Amalecus et Ammon,
- 8 Syrusque jungit castra Lothi posteris.
- 9 At tu sterne solo victos, Madiana juvenus
Ut caesa texit, semitas te vindice:
Sisara ceu tumidus cecidit, milesque Jabini:
Cissontis undas turbidas quum sanguine
- 10 Tinxêre; infletae passim jacuere catervae,
- 11 Laetamen agris: nec fuga eripuit duces
Orebum et Zebum: nec subtraxere latebrae
A falce mortis Zebeemque et Salmanam:
- 12 Dicere non veritos animo votoque superba,
Dominos futuros se tui sacrarii.
- 13 At tu, sancte parens, sic hos vertigine torque,
Ut rotula clivo, stipula vente volvitur:
- 14 Flamma velut siccae populatur brachia silvae,
Per alta stridens montium cacumina:
- 15 Sic urge attonitos consternatosque procellâ,
Tui furoris dissipa sic turbine;
- 16 Sic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
Suis miseriis numen ut probent tuum:

- 17 Sic ignominia fastum preme, damna timorque
Sic continenter territas exerceant;
18 Te solum ut noscant Dominum, rerumque potentem,
Quaecunque terras ambit axis ignifer.

PSAL. LXXXIV.

Psalmes a sacris coetibus exulans desiderium suum exponit: piorum in Ecclesia conversantium felicitatem explicat: Deumque precatur ut misericordia utatur ad reducendum se, atque in gratia confirmandum.

1, 2 ASCLEP., 3 PHEREC., 4 GLYCONIUS, UT IN PS. IX,

- 1 O REX armipotens, qui creperos tuo
Bellorum arbitrio dividis exitus,
Ergo limina templi
Laetus conspiciam tui?
2 Hic cor laetitia palpitat, hic bonis
Languet mens nimis ebria, gestiunt
Artus, atria vivi
Visuri propius Dei.
3 Hic passer latebras invenit, hic locat
Nidum veris avis nuntia. O atria
Regis bellipotentis,
Ut vos adspiciam libens!
4 Felix qui domui perpetuo tuae
5 Haerens te celebrat: qui penitus suam
In te spem posuerunt,
Felices ter et amplius.
6 Felices studio qui properant pio
Templo sacra tuo ferre; per aridas
Velles fontis amoeni
De vivis liquidis bibent.
Nec deerit pluviae quae repleat cavae
7 Fossas agmen aquae, dum properat premens
Turmam turmas, parentum
Ritu caedere victimas.
8 O Rex armipotens, da placidum tuo
Te Regi, capitis cui decus inclytum
Indulati; bonus aurem
Ne durum abnuet supplici.

- 9 Tu noster clypeus, rebus in asperis
 10 Spes et praesidium: juxta adytum tuum
 Unius mora lucis
 Pro mille est mihi seculis.
 Sim custos potius liminis in tuo
 Templo, sancte parens, quam Salyma procul
 Degam inter sceleratos
 Multis clarus honoribus.
- 11 Tu sol, tu clypeus, tu Dominus: tuis
 Tu das conspicuâ fulgere gloriâ;
 Nec puro scelerum unquam
 Claudis munificam manum.
- 12 O Rex armipotens, quem penès exitus
 Bellorum, et positis ensibus otia:
 O bis terque beatos
 Qui te spe solidâ colunt!

PSAL. LXXXV.

*Psalmes, ab exemplo praecedentis liberationis cum Deo
 expostulans, Deum orat pro liberatione Ecclesiae: hinc
 seipsum ad verbum Dei audiendum revocans, pios con-
 solatur, cum proximae liberationis spe, tum alterius
 aeternae per adventum Christi ad Ecclesiam pertinen-
 tis.*

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 **N**on semper tumidis fervent vexata procellis
 Aequora, nec gelidâ riget horrida terra pruina:
 Inque vicem ponunt venti, mare sternitur, aura
 Mitior in florem terpentes evocat herbas.
 Nec semper, Deus, avertis moerentibus aurem
 Durus, et indulgens irae; quondamque favore
 Sponte tuum amplexus populum es: vinclisque solutis
 Servitii, patrias duce te remeavit ad aras.
- 2, 3 **O**blitus scelerum et violati foederis, iram
 Lenisti, et patriâ textisti crimina curâ.
- 4 **E**t nos ergo, parens, nostrae et spes una salutis,
 Respice placatus facilisque; animumque benignum
- 5 **A**ccipe: perpetuae neve implacabilis irae
 Saeviat in seros etiam vindicta nepotes.

- 6 **R**espice nos melior tantum: quodcunque misellae
Spirat adhuc animae, te respiciente, vigorem
Accipiet; populoque tuo, jam nubē repulsa
Tristitiae, laetos hilarabunt gaudia vultus.
- 7 **A**lme parens, bonitate tuā complectere fessos,
Sperataeque diu jam fructum ostende salutis.
- 8 **J**amdudum exspecto Dominus dum lacta futuri
Signa det, arcano pulsans praecordia motu.
Et dabit haud dubie, posita placabilis ira,
Signa secunda; piis dabit omnia prospera, leges
Qui patrias et sacra colent, errore relicto.
- 9 **E**cce salus, ecce incultas bonā copia terras
Incolet, et laeti renovatrix gloria seculi.
- 10 **E**n bonitas, en alma fides feret obvia gressus;
- 11 **T**erra fidem, coelo terras Astraea relicto
- 12 **S**ancta colet: comes Astraeae bonā copia coelo
Appluet, et laetos decorabit frugibus agros.
- 13 **E**t quācunque feret Dominus vestigia, gressus
Ante ferent jus fasque suos: ilis, visque dolusque
Deseret afflictas per tot jam secula terras.

PSAL. LXXXVI.

David afflictus Deum invocat, et imbecillitatem suam, foedus cum Deo, atque fidem in eum profitetur: salutem ab eo petit, propter naturam, gratiam et gloriam ejus: hinc de inimicis conquestus, requirit aliquam significationem boni, et consolationem a malo.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. IIL

- 1 **D**A mitis aurem supplici,
Deus: saluti consule
Ope destituti et pauperis,
Nec semper irae vindicis.
- 2 **S**ervum tuum serva, Deus,
Cui spes salutis unica es.
- 3 **S**erva invocantem jugiter
A solis ortu ad vespertum.
- 4 **D**epelle mentis nubila
Pendentis a te servuli.

- 5 Blandae parens clementiae,
 Promptus vocanti parcere;
 6 Intentus audi supplicem:
 7 Nam te vocamus arduis
 In rebus, invocantibus
 Opem benignus quod feras.
 8 Nullus deorum par tibi:
 Nullus secundus; exserit
 Nullus suam potentiam
 Tam splendidis miraculis.
 9 Rerum creator, ultimis
 Ab orbis oris affluent,
 Flexoque gentes poplite
 Te prosequuntur laudibus.
 10 Solus nec aevi termino
 Inclusus aut potentiae,
 Deus deorum, gentibus
 Miranda cunctis perpetras.
 11 Legum tuarum semitam
 Fac ingredi me: pectoris
 Compose fluctus turbidos,
 Tranquilla mens ut te colat:
 12 Ut spiritus contagio
 Emancipatus corporis,
 Tuam celebret gloriam,
 Dum vita voxque suppetet.
 13 Vivo tuâ clementiâ,
 De fauce mortis erutus,
 14 Quum virium fiducia
 Saeviret hostis insolens.
 15 Secura quum vis numinis
 Mihi immineret, tu, Deus,
 Es lenis et placabilis,
 Et pacta fidus reddere.
 16 Mitis bonusque respice
 Qui pendet ex te servulum:
 Opem fer, et vernaculum
 Tuum periculis exime.
 17 In me favorem sentiant
 Hostes tuum: ora decolor

Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

PSAL. LXXXVII.

Psalmus Ecclesiae Dei laudes praedicat a praesentia et beneficiis Dei erga illam, futuraeque gentium vocatione.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. JII.

- 1, 2 ABRAMIDARUM ceteras urbes supra
Dominus Sionis diligit
Portas; Sionis, imminet quae montium
Fundata sanctis collibus.
- 3 O praedicanda posteris seclis Sion,
Beata mater urbium!
- 4 Tecumne Babylon se audeat componere?
Tecumne Memphis insolens?
Ventura Babylon sub jugum Dei, Deo
Flexura Memphis poplitem.
Praeclara quamvis et Palaestina et Tyros
Jactet virorum robor;
- 5 Nihil ad Sionem fortibus foetam viris,
Favore tutam numinis.
- 6 Censore Domino humana gens quum nomina
Ad profitenda confluet,
Quis non Sionis se feret civem? inseri
Quis non colonus ambiet?
- 7 Tum vox Sionem carminum, tum vox lyrae
Canent Sionem et tibiae:
Et nostra si quid audiendum vox sonet,
Laudem Sionis vox canet;
Et si quid animus voce dignum excogitet,
Animus Sioni serviet.

PSAL. LXXXVIII.

Psalmes formam dat cuique fidei Deum accedendi in privatis malis: Itaque exponens mala et mortem suam praesentissimam, expostulat cum Deo: propter gloriam ejus in vitam servari petit: et propter malorum gravitatem urget sibi liberationem dari.

1 HEXAMETER, 2 PENTAMETER.

1. - u u | - - | - u u | - - | - u u | - - || vide Ps. I.
2. - u u | - - | - | - u u | - u. u | - || vide Ps. XXXVI.

- 1 **L**UCE voco te, nocte voco te, sola salutis
Spes, columen, vitae praesidiumque meae.
- 2 **A**lme parens, facilem ne vultum averte precanti,
Neve humiles durâ respue mente preces.
- 3 **M**ens hebetata malis torpet, confecta dolore
Funereas spectat languida vita faces.
- 4 **M**embra vigor liquit, mors unguibus imminet atris:
De tumulo tantum jam mihi cura meo est.
- 5 **C**orpora non aliter pallent sub mole sepulchri,
Vulnere quae subito mors inopina tulit:
Perpetuis quae sub tenebris obliviae condunt
Alta, salutiferam te retrahente manum.
- 6 **C**arcere ceu clausum, et caecâ sub nocte sepultum,
Me prope lethaeae gurgite mergis aquae.
- 7 **U**sque premis, stratumque urges, supraque jacentem
Accumulas irae flumina cuncta tuae.
- 8 **M**e veluti scopulum fugiunt horrentque sodales,
Quos portum afflictâ spes erat esse rati.
Affixusque toro jaceo, ceu compede vinctus:
- 9 **L**anguida cesserunt lumina victa malis.
Interea lassas tendens ad sidera palmas,
Te, veniente die, te fugiente voco.
- 10 **S**cilicet exspectas ut acerbâ morte perempto
Ostentes vires me revocando tuas?
An rediviva tuas in laudes ora resolvent
Quos gelido tellus claudit avara sinu?
- 11 **A**n tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?
Vulgabuntve tuam muta sepulchra fidem?

- 12 *Justitiæ tuam taciturnæ silentia pandent ?
An referent vires nox tenebraeque tuas ?*
- 13 *Ast ego, sancte parens, supplex tuâ numina clamo :
Nec precibus vacua est hora locusve meis.*
- 14 *Sancte parens, animæ auxilium cur subtrahis ægræ ?
Cur surdâ miseræ respicis aure preces ?*
- 15 *Me dolor et primis labor anxius urit ab annis ;
Me trepidi exanimant corde mœnante metus.*
- 16 *Me furor exagitat tuus, opprimit undique terror ;*
- 17 *Agmen ut hibernæ, quod sata mergit, aquæ.*
- 18 *Aeger, inops, caris jaceo desertus amicis ;
Nec noti aerumnis ingemuere meis.*

PSAL. LXXXIX.

Psalmes benignitatem et fidem Dei cum in rebus omnibus creatis, tum in Ecclesiâ testificatam celebrat: dignitatem Ecclesiæ, quæ est regnum Dei, et promissiones regno toti ac regi factas commemorat; hinc adversitates, quæ Ecclesiâ perferebat proponens, cum Deo expostulat, liberationem et instaurationem petit, ac Deo benedicit.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 **T**U mihi carmen eris, rerum pater optime, semper;
Notaque erit populis bonitas, me vate, futuris,
Pollicitique immota fides, dum sidera mundo
- 2, 3, 4 Volventur tacito: citius quoque sidera credam
In chaos antiquum lapso se condere mundo,
Irrita quàm sacri credam forq̃ foedera pacti,
His concepta tuo quondam cum Davide verbis:
Dum mare, dum tellus stare, dum sidera coeli,
Davidici generis mansuram in secula prolem,
Et stabilem regni ventura in tempora sedem.
- 5 Te, pater, ætherei coetus, te jure piorum
Secla hominum celebrant, patrantem ingentia mundo
Mirante, et stabilis jus inviolabile pacti
- 6 Servantem. Quem terra tibi, quem conferet æther,
- 7 Magne parens? quem siderei tremit omnis Olympi
Coetus, et attoniti submissâ mente tyranni.
- 8 Armorum bellicque potens, quæcunque moveris,

- Alma fides clarâ circum te luce refulget.
- 9 Tu maris irati furias compescis, et undae
Dejicis insanae tumidos ad sidera fluctus.
- 10 Tu Pharon elatam lethali vulnere sternis,
Et quicumque tuis miserum caput objicit armis.
- 11 Tu terrae coelique opifex : quaecunque capaci
Complexu facies mundi revolubilis ambit,
- 12 Auctorem agnoscunt : Aquilo tibi servit et Auster ;
Thabor et occiduum qui condit vertice solem,
Quique rubet radiis Hermon tepefactus Eois,
- 13 Laetitiâ exsultant : validae tu robore dextrae
Clara per immensum spargis miracula mundum.
- 14 Ante tuum solium tibi justum apparet et aequum :
Ante oculos adstat bonitas, et nescia flecti
- 15 Promissi sincera fides. O terque quaterque
Felices, quos festarum clangore tubarum
Ad tua sacra vocas ; quos sacri lumine vultûs
- 16 Illustras, hilaresque tui sub nominis umbrâ
17 Custodis : bonitate tuâ super aethera vectis
- 18 Das vires, decus, imperium ; das impia contra
Agmina, ceu clypeum, per dura pericula Regem.
- 19 Tu tibi dilectum secreto numine vatem
Implêsti, ut seclis daret haec responsa futuris :
- 20 Ipse mihi legi media de plebe, meoque
Imposui Regem solio, qui protegat armis
Isacidas, populoque meo qui jura ministret ;
Davidis et sacro perfudi tempora olivo.
- 21 Huic animum viresque dabo, praesensque tuebor
22 Perpetuò, ne fraude scelus, ne robur apertè
23 Exitium ferat ; ipse hostes, ipse impia sternet
- 24 Agmina : nulla meam vertet sententia mentem.
Auxiliumque feram bonus, et super aetheris axem
Nominis auspicio nostri se gloria tollet.
- 25 Jura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio foecundum murice, et illinc
- 26 Palmifer Euphrates. Supplex me in vota vocabit
Ille patrem : Deus ille meus tu, dicet, et unum
Praesidium, una meae custodia certa salutis.
- 27 Hunc ego praecipuo contrâ dignabor honore,
Supra aliosque dabo rerum moderamina reges,
Quicumque immensum populis dant jura per orbem.

- 28 Nec mens absistet favor illi in secla, nec illi
Jurata aeterni solventur foedera pacti.
- 29 Quin sobolem, et sobolis seros in cuncta nepotes
Secula dabo, et stabilis sceptrum immutabile regni,
Donec ab obscuris lucem sol dividet umbris.
- 30 Quòd si posteritas mea foedera sancta profanet
31 Immemor, et legem spernat, jussamque recuset
32 Ira viam, demitos poenis duroque labore
Compescam; et plagis usque exercebo rebelles.
- 33 At neque destituam Regem bonitate perenni,
34 Foedera nec solvam, nec quod semel ore profudi,
Ulla immutabit venturi temporis aetas.
- 35 Quippe semel sancto firmavi foedere, jurans
Per me, Nulla dies initi cum Davide pacti
36 Immemorem arguerit: soboles, dum secula mundus
Volvit, ei patrii sceptri moderamen habebit.
- 37 Esto mi sol testis ad haec, et conscia luna,
Cum quibus aequaevum sceptrum Judaea tenebit.
- 38 At nunc, sancte parens, tumidâ inflammatus ab ira
39 Projicis electum Regem; rata foedera pacti
Negligis, et capiti sacrum diadema revulsum
Sternis humi, et populis praebes calcare profanis.
- 40 Nuda patent hosti disjectis oppida muris;
Si qua manet, gelidâ formidine concutis arcem.
- 41 Cunctis praeda sumus populis; rapiuntque feruntque
Vicini, insultantque malis, miserosque protervis
42 Vocibus illudunt. Hostis tu robore dextram
Interea firmas, perfundis pectora dulci
- 43 Laetitiâ: ac gladios hebetas in vulnera nostros;
Nec recreas fractos duro in discrimine belli.
- 44 Jam decus et regni splendor, jam proxima coelo
Majestas versa in tenebras, solique superbi
45 Gloria strata jacet: brevis immatura juventae
Stamina praecidis; miserae pars ultima vitae
In luctu, in squalore ignominiâque senescit.
- 46 Quem finem dabis aerumnis? nunquamne tuorum
Respicias clades vultu placatus amico?
An, ceu flamma furens, semper tua saeviet ira?
- 47 Ipse memor tecum reputa quàm concita nostrae
Tempora praetereant vitae: frustra ergo creâris
48 Humani generis sobolem? ut brevis exigit aevi

- Tempora, perpetuo curarum exercita fluctu,
 Dum fractam luctu et morbis, seniove, sepulchri
 Clauserit obscuro mors illacrimabilis antro?
- 49 Heu bonitas ubi prisca? fides ubi pristina? ubi illa
 Foedera conceptis quondam cum Davide verbis
- 50 Facta tibi? Cerne opprobriis quibus impia servos
 Turba tuos premat insultans; quàm multa silenti
 Clausa sinu maledicta feram, dum turba profana,
- 51 Dum circum innumerae gentes convicia fundunt,
 Nosque tui Christi verbis petulanter amaris
- 52 Adventum sperare jubent. At tu, bone rerum
 Conditor, aeterno verax celebraberis aevo.

PSAL. XC.

Moses, gratiam Dei ex sempiterno ejus decreto in sanctos celebrans, exponit tum instabilitatem vitae humanae, tum miseriam Israëliitarum, quos Deus morti adjudicaverat; ideoque precatur Deum ut populum suum renovet, et ducat in omni sanctimoniam, et gloriam suam in populi ductu et sanctificatione demonstret.

1, 2, 3 SAPPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

- 1 **C**OELITUM rector bone, ab usque primis
 Seculis, mundi rudis et juventâ,
 Qui laborantes ope sublevâsti
 Semp̃r amicos.
- 2 Antequam tellus nova parturiret
 Montium saltus, tegetetque montes
 Lucidus coeli decor, ante metas
 Lucis et umbrae:
 Tu manes idem, pater orbis, unus,
 Nec vices rerum patiens, nec aevi
 Terminò clausus brevis; unus expers
 Finis et ortus.
- 3 At brevis nobis miseraeque vitae
 Fila paullatim tenuas, senecta
 Donec in putrem cinerem caducos
 Solverit artus.
- 4 Tempus annorum tibi mille, lucis

Instar hesternae, fluidique puncti,
Nulla decursus quod ubi recessit
Signa relinquit.

5 Nostra vanescit tenues in auras
Vita, per siccas velut unda arenas,
Aut velut sensus per opaca ludens
Noctis imago.

6 Herba ceu verno saturata rore
Manè, mox languet medio sub aestu,
Mox humi comis jacet arefactis
Vespere sero.

7 Praeter et vitae mala tot fugacis,
Quae voluptates vitiant amaro,
Ira turbatis tua semper instans.
Pectora vexat.

8 Quicquid erramus temere aut malignè,
Quae timor celat tenebris pudorve,
Tu vides, nec te latet inquieti
Pectoris aestus.

9 Dum tui poenas meritas furoris
Mens reformidat, prope cogitatu
Ociùs vitae spatium citatis
Aufugit alis.

10 Septies denos spatiosa in annos
Vita procurrit; quibus est senecta
Firmior, ferme in decimum supersunt
Amplius annum.

Quid senectutis memorem labores?
Transvolat blandae breve ver juventae,
Inquies curis miserisque morbis,
Ociùs Euro.

11 Deinde quis justae tolerabit irae
Impetum, si jam jubeas nocentes
Pro modo offensae numeroque justas
Pendere poenas?

12 Sic pater, sic ô, numerare fluxae
Nos doce vitae spatium, caducis
Mens ut a curis revocata, veri
Lumen honesti.

13 Cernat. O tandem placidus favensque
Desine irarum, propiusque servis

Semper assuetâ tibi lenitate
Consule fessis.

14 Fac tuae fructu bonitatis aucti,
Gaudio tandem satiemur; aegris
Liberi ut curis reliquos agamus
Suaviter annos.

15 Cedat et laetis fugiens vicissim
Luctus; exacto modus et labori
Par voluptatis subiens amarum
Mitiget aevum.

16 Facta, majestas, opera, amplitudo
Nota sint servis tua, posterisque
Nota servorum, tua qui libenter
Jussa capessunt.

17 Fac tuae semper bonitatis ut nos
Splendor illustret, bone rector orbis:
Gratiae adspirans favor actiones
Prosperet omnes.

PSAL. XCI.

Psalmes, fiduciam suam in Deum statuens, piis in exemplum, hortatur eos ut certâ fiduciâ recumbant in Deo: defensionem praenunciat ab omni malo: ac Dei verbis omnia bona praesentia et futura pollicetur.

1, 2 ALC. MAJ., 8 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

1, 2 Si protegendam praesidio Dei
Credas salutem, rem, sobolem, domum,
Insana quum sors intonabit,
Si Domini fugias sub umbram;
Securus omnem fer violentiam
Sortisque mortisque, et tetricas minas
Contemne; securus tumultum
Despicias creperi duelli:

3 E fraude caecâ te Deus eximet,
Frangetque casses insidiantium;
Nec saeviens latè venenum
Lethiferae patiêre pestis.

4 Expandet alas te super, et suis
Pennis fovebit rebus in asperis:

Certusque promissae salutis
Sub clypei latitabis umbrâ.

5, 6 Noctis per atrae caeca silentia
Non expavesces caeca pericula;
Non luce grassantem timebis
Perniciem, nec aperta bella:

7 Interque strages mille cadaverum,
Dextrâ, sinistrâ, mille cadaverum,
Periculorum exsors propinquam
Incolumis fugies ruinam.

8 Poenam luentes interea malos

9 Laetus videbis: praesidio Dei
Securus armorum et tumultus,
Ceu validis tegerêre muris.

10 Nec te, nec aedes vis propius tuas,

11 Aut damna tangent: nam Deus Angelos
Custodiae tuae salutis

Praeficiet, vigilesque ad omnes
Motus, viarum qui reserent moras:

12 Qui per salebras te manibus ferant,
Ne saucietur pes recussus

Objicibus scopulorum acutis.

13 Securus atras inter et aspides

Deges, ferarum et pignora tigridum:

Tutusque calcabis dracones,

Et Libycae catulos laenae.

14 Observat, inquit, me Deus, unice et

Honore nomen prosequitur meum;

Laboriosis hunc vicissim

Incolumem eripiam periculis.

15 Praesens vocanti subsidium feram,

Et imminenti rebus in asperis

Fato eximam; exemptoque honorum

Eximium decus arrogabo.

16 Faxo virenti robore transigat

Serae senectae tempora suaviter:

Meosque monstrabo beare

Quâ solem natione amicos.

PSAL. XCII.

Ecclesia, Deum laudans, opera ejus admiratur, subitos improborum casus, et suam salutem honoremque a Deo acceptum narrat: hinc aeternam fidelium felicitatem praedicat ad Deum laudandum.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. IIL

- 1 **T**E praedicare, laudibus te prosequi,
Rex alme coelitem, decet.
- 2 Seu sol Eoâ luce terras purpuret,
Seu nox tenebris obruat,
Lux praedicantem me tuam clémentiam,
Nox audiet constantiam:
- 3 Nec voce tantum, sed canorâ barbitò,
Sed cymbalo, sed nablio.
- 4 Operum tuorum tacita cogitatio
Animum jacentem exsuscitat.
Quum facta reputo, gestiunt praecordia
Perfusa dulci gaudio.
- 5 O opera! facta ô magna verè! ô sub cavâ
Consilia nube condita!
- 6 Consilia caecis mentibus mortalium.
- 7 Ignota! qui non cogitant
Florere prapos instar herbae, quam fovet
Sol lenis, humor educat;
Mox instar herbae frigorum afflatu levi
Marcentis evanescere.
- 8 Tu semper idem permanes, nec sentiens
Rerum vices, nec temporum.
- 9 Sceleris amicos ac tuos hostes premet
Ruina inevitabilis:
- 10 At me fovebis patriâ indulgentiâ,
Crudo vigentem robore;
Et rore mitis balsami vultum imbues,
Roseo juventae lumine.
- 11 Oculis maligis qui tuentur me hostium
Pascam ruinis lumina;
Et impiorum, qui creant molestiam
Mihi, laetus excidium audiam.

- 2 **C**eu palma, justus germinabit interim,
 Aut cedrus in Libani jugo,
Quam non procellae, non calor, non frigora
 Honore nudant frondium.
- 3 **Q**uae planta firmis haeserit radicibus
 In aede Domini aut atriis,
Se flore amoeno frondibusque vestiet :
- 4 **F**luxique lapsu temporis
Aegrae senectae damna nulla sentiet,
 Onerata largis fructibus :
- 5 **U**t nota cunctis gentibus sit aequitas
 Domini potentis ; qui mea
Arx est salutis una, qui nunquam malae
 Affinis est injuriae.

PSAL. XCIII.

Psaltes amplitudinem et potentiam regni Christi celebrat, ab universali rerum creatarum, et singulari aeternâque Ecclesiae administratione.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMBICUS, UT IN PS. II.

- 1 **J**AM Dominus rerum imperium suscepit, amictus
 Decore multo et dignitate : robore
 Jam sese accinxit Dominus, qui moenia mundi
 Firmavit ullo non movenda seculo.
- 2 **C**ujus ab aeterno solium est immobile regni,
 Ut ipse, nullas temporum metuens vices.
- 3 **F**lumina praecipites volvunt cum murmure fluctus,
 Et aequor undis aestuet minacibus ;
- 4 **C**ompescit Dominus gravidis turgentia nimbis
 Flumina, minacis sternit undas aequoris.
- 5 **S**tat fixum, et cunctis manet invariabile seclis,
 Quodcunque Dominus ore sancto protulit :
 Quaeque aedem exornant Domini sacra mystica, nulla
 Oblivionis damna serae sentient.

PSAL. XCIV.

David cum suis a perfido Saulis comitatu vexatus Deum orat, ut improbos ulciscatur, eorum improbitatem, maleficia et blasphemias narrat, improbos dementiae nomine objurgat: bonos ab eventu, quem Deus utrisque largiturus est, a promissionibus ejus, et a suo exemplo consolatur.

TRIMETER IAMBICUS, VIDE PS. II.

- 1 **O** FRAUDIS ultor, sceleris ô vindex Deus,
Ostende numen impios contra tuum.
- 2 O juste judex orbis, expergiscere,
Meritisque poenis reprime arrogantiam.
- 3 Quousque tandem, rector orbis optime,
Sese superbè jactitabunt impii?
- 4 Devota sceleri factio in scelere suo
Plaudit, sibi que fabulis stultis placet:
- 5 Tuumque populum pedibus interim premunt,
Tuam protervè hereditatem proterunt:
- 6 Viduam trucidant advenamque, et omnibus
Parente cassos obruunt molestiis:
- 7 Secumque mussant, Haec Deus non adspicit,
Nec fanda prorsus et nefanda intelligit.
- 8 Gens ergo bruta, penitus ignorantia
Obsessa pectus somnolentum, discute
- 9 Animi veterum, et cogita tecum, Deus
Qui fecit aurem, surdus est? qui luminum
- 10 Formavit orbis, ipse nil videt? vagas
Sine lege gentes recta qui sequi docet,
Non is suorum puniet scelera, quibus
Oracla legum sacrosancta credidit?
- 11 Arcana nostri pectoris novit Deus,
Consilia vana, spes inanes, turbidos
- 12 Aestus. Beatus ille demum, quem parens
Erudit amore patrio, legis suae
- 13 Cui scita monstrat: rebus in duris aget
Securus aevum, dum paratur impio
Nassa, in lacunam incogitantem quae trahat.
- 14 Hereditatem nec Dominus unquam suam

- Ope destitutam negliget, nec impiis
 15 Praedae relinquet; sed tribunal iudicum
 Ad aequitatis dirigit normam suae:
 Vitamque ad illam dirigent boni suam.
- 16 Contra scelestos quis mihi auxilium feret?
 Mecum impiorum quis premet superbiam?
 17 Nam jam sepulchri frigidus sub frigido
 Cumulo jacerem, nisi Dominus opem mihi
 18 Praesens tulisset, et suâ clementiâ
 Firmâsset animum, et jam vacillantem gradum
 19 Fulsisset, et me penè submersum malis
 Solatus esset, anxiaeque nubibus
 Curae remotis reddidisset gaudium.
- 20 Mecum loquebar, Quid scelestis cum Deo
 Commune? scelera legis umbrâ qui sua
 21 Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
 Consilia coeunt, factione innoxium
 Premunt, iniquisque obruunt sententiis.
- 22 At rector orbis me tuebitur, meae
 Custos salutis, arx meae fiduciae,
 23 Pro scelere pravis digna reddet praemia:
 Suis et ipsos artibus pessundabit
 Rerum creator Dominus, ac noster Deus.

PSAL. XCV.

*David Ecclesiam ad cultum et obsequium Dei hortatur,
 a foedere inito cum Deo, et majorum exemplis.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 **E**IA alacres cuncti Domini celebremus honores:
 Salute partâ Domino agamus gratias.
- 2 Eia alacres rapiamus iter, mora segnis abesto:
 Dominum canorâ personemus barbitō.
- 3 Magnusenim Dominus Deus est: Rex magnus, et orbis
 Longè universis est deis potentior.
- 4 Ille manu fulsit vastae penetrabilia terrae,
 Et nube cincta montium fastigia.
- 5 Ille vagum fecitque, et factum temperat aequor,
 Terramque salsis innatantem fluctibus.

- 6 Eia igitur genibus flexis manibusque supinis,
Dominoque nostro supplicemus et patri.
- 7 Noster enim Deus est, nos græx illius; ab uno
Pendemus illo, spiritumque ducimus:
Sî modò non lentam verbis damus illius aurem,
Nec respuamus monita pertinaciter:
- 8 Nec, velut ad Meribam, me rixis, inquit, acerbis
Et arroganti provocetis murmure;
Aut, Arabum veluti quondam per inhospita saxa,
Vires rebelli voce tentetis meas.
- 9 Quum proavi vestri me exploravere, meamque
Didicere factis plurimis potentiam.
- 10 Illa quater denis mihi natio restitit annis:
Dixique semper interim, Haec gens desipit,
Et mea securas transmittit dicta per aures.
- 11 Irà ergo justà in pertinaces concitus
Juravi, Terrae gens hæc ingrata beatæ
Promissa amicis commoda haud carpet meis.

PSAL. XCVI.

Psalmes Ecclesiam gentium cum Judæis hortatur ad laudationem Dei, tum creationis et administrationis nomine, tum regni sempiterni, in cujus possessionem missus est adventu suo filius per voluntatem patris.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 **N**on usitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Ab usque terrae finibus.
- 2 Cantate Dominum, laudibus
Nomen beatum tollite,
Et mente gratâ agnoscite
Vestrae salutis vindicem.
- 3 Sol quâ recurrit, audiant
Gentes Dei potentiam,
Stuporque dulci gaudio
Perfusa oberret pectora.

- 4 Namque unus est verè Deus,
Cunctisque major laudibus,
Et diis timendus ceteris,
Quos horret error credulus.
- 5 Vesana gentes ceterae
Pro diis colunt ludibria :
Dominus potenti dexterâ
Coelum solumque condidit.
- 6 Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia ;
Ejusque templa siderum
Fulgore lucent gloriæ.
- 7 Tribuite Domino gentium
Terras colentùm secula,
Tribuite Regi coelitem,
Et robur et potentiam.
- 8 Tribuite magnitudinem
Tanto decoram numini :
Augusta templi ad atria
Adferte prompti munera.
- 9 Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite :
Omnesque rerum termini
Deum tremant et diligant.
- 10 Narrate cunctis gentibus
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catenâ immobili, et
Aequis gubernat legibus.
- 11 Laetetur aether, gestiat
Tellus, fretam prae gaudio
Exsultet, et quicquid freti
Salsas lacunas incolit.
- 12 Campi virescant avii,
Se culta fruge vestiant ;
Arrideantque floribus
Silvae, et graventur fructibus.
- 13 Natura rerum gestiens,
Cunctos per artus sentiat
Dei sui praesentiam,
Et prompta jussis pareat.

Jus namque veniet dicere,
 A vi suos ut asserat,
 Mundumque iustis legibus
 Et veritate temperet.

PSAL. XCVII.

*David, praedicans regnum Christi magnificum fore, ever-
 sionem idololatrias, et superstitionum omnium, facti-
 tiam et bonum fidelium obsequentium Deo exponit, quos
 ideo ad obsequium et laudem Dei provocat.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 IPSE sui Dominus regni moderatur habenas:
 Laetare tellus continens, et insulae
 Quas vagus Oceanus refluus complectitur undis,
 Cuicumque coeli subiacetis cardini.
- 2 Hunc circum umbriferas nubes praetorsit unctus,
 Pallensque multâ fusca nox caligine.
 Apparent famulae juxta, firmantque tribunal,
 Severitasque dura, mitisque aequitas.
- 3 Ante volant saevum rutilantes fulminis ignes,
 Hostesque flammis obruant sequacibus.
- 4 Fulguribusque micat latè flagrantibus aether:
 Attonita tellus intremiscit: montium
- 5 Saxa fluunt, rapido cœu cera liquescit ab igne,
 A sempiterni pavida vultu numinis.
 Terra sui a vultu Domini tremefacta liquescit:
- 6 Et aequitatem templa coeli praedicant.
 Et quicumque habitant terras ubicunque remotas,
 Novère numen et Dei praesentiam.
- 7 Illis ora pudor turpis confundat, inanes
 Quicumque mentis stipites pro diis colant:
 Dumque sacris placant picti ludibria trunci
 Se gloriantur impio in scelete pios.
 Quicquid ubique Dei sub nomine credulus error
 Honorat, unum adoret, unum diligat.
- 8 Laeta Sion tenebras errorum cernet abactas:
 Judaea dulci delibuta gaudio
 Sacrilega adspiciet vani sacraria ritus
 Eversa, poenas luere meritas impios.

- 9 Nam procul astriferi trans ignea moenia mundi
 Tu frena rerum justus arbiter tenes.
 Teque deos infra longè premis altior omnes,
 Tuique obumbras naminis fastigio.
- 10 Ergo Deum quicumque pio complectere amore,
 A scelere mentem contine puram et manum.
 Nam Domino cordi est pietas, vitamque bonorum
 A vi sacrae impietatis tyrannidis.
- 11 Et laetam offundit lumen cultoribus aequi,
 Et pura sceleris corda recreat gaudio.
- 12 Vos quibus est cordi reverentia juris et aequi,
 Gaudete, Domini spe favoris ac opis.
 Securi; gratoque Deum super aethera cantu
 Sanctumque nomen ejus usque tollite.

PSAL. XCVIII.

*Psallens Judaeos, gentes, et res omnes cruciatus hortatur,
 ut gratulentur Christo de inimicis triumphanti.*

DIMETER IAMBIGUS, VIDE PS. XL.

- 1 Non usitato carmine
 Rerum parentem pangite,
 Virtute qui victoriam
 Non usitatâ rettulit.
 Suâ ipse solus dextera,
 Externæ opis nil indigus,
 Nos liberando, posteris
 Miranda gessit seculis.
- 2 Sensere gentes impiae
 Bello Dei potentiam;
 Poenas luendo, judicem
 Sensere justum et vindicem.
- 3 Promissa solvit optima
 Fide Isaci nepotibus,
 Partae salutis testibus
 Totius orbis incolis.
- 4 Huic ergo laeti psallite
 Totius orbis incolae;
 Hunc ferte in astra laudibus,
 Laetis tubae et clangoribus.

- 5 **Laudate Dominum in fortibus,**
Nervisque cernens, tangite puri obus, et usque ad os.
- 6 **Lenigatis silicem, melleis,**
Adsit sonora buccina, melleis, et usque ad os.
- 7 **Testetur nequeis, gentibus,**
Et quicquid aequi, et usque ad os.
Orbisque testab gestat,
Et quicquid orbis eddant.
- 8 **Exsulet unda fluctibus,**
Leni susurrans, et usque ad os.
Montesque lacti, et usque ad os.
Deum venire gaudent.
- 9 **En ipse Dominus, et usque ad os,**
Cunctis ut cunctis, et usque ad os.
Det aequi, justus praemia,
Et facta plectat impiis.

PSAL. XCIX.

Psalmes potentiam, justitiam, et gratiam Christi regis nostri in omnes gentes praedicat, eamque constantem fore ab exemplo majorum, docet: ideoque omnes hortatur ad colendum et praedicandum regem.

1, 2, 3 ASCLEPIADEUS, 4 GLYCONIUS, UT IN PS. XXIII.

- 1 **JAM regnum Dominus, spirituum piis**
Qui dat jura choris, suscipit: impiis.
Horror terrificet pectora gentibus,
Tellurem quatiat tremor.
- 2 **Nec tantum Selymae vim Dominus sui**
Fecit conspicuam numinis, et suae
Majestatis opes cernere finibus
Terrarum dedit ultimis.
- 3 **Ergo te meritis tollat honoribus,**
Augustum celebret gens hominum tuum.
- 4 **Nomen, qui salubri temperie modum**
Sceptris constituas tuis:
Selectae soboli qui populi tui
Jus nullis dederis mobile seculis:
Frenas justitiae qui moderamine
Aequali genus Isaci.

- 5 Sublimem Dominum tollite laudibus,
Solut qui liquido regnat in aethere,
Ferte, et scamna pedum, sanctus enim Deus
Est noster, veneramini.
- 6 Huic Moses et Aro, et Samuel bonum,
Docti legitimis tingere victimis
Aras, consilium quum petatent, data
Saepe oracula petentibus.
- 7 De pilâ tereti nubis cin dabat
Responsa ambiguis sollicitis votis,
Legum quodd monitus pactaque foedere
Servassent stabili fida.
- 8 Aurem supplicibus infusa dabat,
O rerum genitor, maxime et optime,
Indulgensque bonis, et scelerum simul
Vindex, durus in impiis.
- 9 Sublimem Dominum tollite laudibus,
Solut qui liquido regnat in aethere: et
Montem quo colitur, sanctus enim Deus
Est noster, veneramini.

PSAL. C.

Psalmes Ecclesiam ad laudes Dei hortatur propter gratuitam electionem, vocationem, et beneficentiam constantem ipsius.

1° DIM. TROCHAICUS CATAL., 2° DIM. IAMBICUS.

1. - u - - - - - u - - - - - vide Ps. LXVI.

2. - - - - - u - - - - - u - - - - - vide Ps. III.

- 1 ORBIS omnes incolae
A sole Eoo ad Hesperum
- 2 Jubilate, et optimo
Rerum parenti plaudite
Mente laeta, et ritibus
Servite puris numini,
Gestientes gaudio
Adite sancta limina,
- 3 Ille noster est Deus,
Noster parens et conditor:

Non enim sancti habuerunt imperium
Ipsi, sed illius potentia reguntur
Qui seculi de potentia

Alit creatos et regit.

4 Ad fores ergo istius

Adite laeti, gratias

Agite et fidei humiliter

Benignitatem pangite

Praedicate cunctis

Numen beatum glorificet

5 Nam benignitas Dei

Et in suos clementia,

Clausa nullo est terminata

Et firma stat pectus fides

Posterorum posteris

In sempiterna secula.

PSAL. CI.

David rex factus Deo spondet se procuratorem sanctificationem suam, consilii, comitatus sui, totius regni et Ecclesiae.

1, 2, 3 SAPHICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

1 Te salus rerum cano, qui precanti

Lenis irarum es, facilisque flecti,

Impiorum idem tetricus rebelles

Frangere fasces.

2 Huc meae vires vigilant, labores

Huc ferent omnes, opis in tuae spem

Semper ut castis domus instituta

Culta nitescat.

Si salutarem mihi tu serenus

Porrigis dextram, tibi corde puro

Serviam: fraudum scelerisque pura

Serviet aula.

3 Nec mihi exemplum statuam sequendum,

Litibus si quis miseros iniquis

Vexet, aut causam tenuis clientis

Prodidit hosti.

- 4 Sponte qui pravis studiis inhæret,
Sit procul: saevi sceleris minister
Candidos nunquam mihi censeatur

Inter amicos.

- 5 Quisquis incautum lacerat, adulter,
Clam venenato jaculatus ictu,
Persequar, plectam, penitusque ab omni

Stirpe revellam.

- Nec meae mensae dapibus fructus
Mentis elatae tumor, arrogantique
Vultus, et cunctos veluti priores.

Lumine sparsens.

- 6 Veritas simplex quibus est amor,
Hos amo, amplector, video libenter:
His mihi seros sociis senectus

Impleat annos.

Integer vitae mihi sit minister:

- 7 Tecta non intret mea fraudulentus:

Nemo mecum intra mes commoretur

Limina mendax.

- 8 Impios longe, mora nulla, terreo
Finibus pellam: procul omne monstrum.
Civitas sancta ut Domini releget

Flagitiorum.

PSAL CII.

Ecclesia in captivitate dux versata Deum supplicat: suas calamitates proponit: seipsam confirmat recordatione naturæ et promissionum Dei, quæ in adventu Christi et communi vocatione gentium complebuntur: itaque Deum orat ut naturam, promissiones, et gloriæ suæ recordatus Ecclesiam conservet, eique in pæternum benedicat.

1, 2, 3 ASCLEP. & GLYCON., ut in ps. xxiii. 1

- 1 EXAUDI, genitor sancte, meas preces,
Clamorisque sonum percipe inguoris:

- 2 Neu vultum misero subtrahæ, claudis
Omni ex parte prementibus.

Aures supplicis ~~non cessant~~ ~~procedit~~ ~~et~~ ~~hanc~~ ~~et~~
 Da votis facilem ~~et~~ ~~petere~~ ~~optima~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~
 Et presso celerem ~~petere~~ ~~de~~ ~~tempore~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~
 Et praesenti ~~optima~~ ~~sublevo~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~

3 Ceu fumi nebulae ~~et~~ ~~tempore~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~,
 Ut lentis onquitar ~~terris~~ ~~ab~~ ~~ignibus~~,
 Paullatim ~~terris~~ ~~et~~ ~~ignibus~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~
 Humorem obibat artibus.

4 Dum luctu ~~et~~ ~~tempore~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~,
 Ut secta e viridi ~~gramina~~ ~~cespita~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~
 Arescunt nimis ~~terris~~ ~~et~~ ~~ignibus~~ ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~,
 Exsecraui ~~et~~ ~~non~~ ~~esse~~ ~~possunt~~.

5 Crebro sic remeant spiritus illi
 Tendit, sic gemitus pectora sonant
 Moestus continuus, tabida liti cutis.
 Jam vix haerent oculibus.

7 Ut saltus habitans tucules arces,
 Aut tectis latitans noctes diras,
 Aut turtur viduus, salus, inops, dies
 Et noctes vigiles gemit.

8 Dum ceu ludibrium ridet improbis,
 Irrisumque petunt fraude nefaria.

9 Nec panis cinere est gratior arido, et
 Potum tempero fletibus.

10 Istis ira malis me cumulat tua,
 Qui me sustuleras ex humili loco,
 Sublimi gravius rursus ut e gradu
 Tractum praecipitem dares.

11 Ut sero in tenebris umbra crepusculo
 Vanescit, ceteris deproperant dies
 In mortem: veluti sub medio die
 Poenum, corpus intrat.

12 At te perpetua secula seculis
 Nectentem, volueris non fuga temporis
 Carpi, nec remorem, neminis obruct
 Fatalem potentias tui.

13 Tandem iunge, pater, tecta Sionia
 Jam lenis placide respice humana:
 Jam pleno redeunt tempora circula,
 Promissumque ferunt diem.

- 14 Jam servi lapides respiciant celi,
 Disiectos faciles, ut parvis pulsera,
 Incultique soli jam infestabilem
 Versâ mentis dolent vicem.
- 15 Ut vertat populos ceteros in videra,
 Ut nomen Domini sit celebre cunctis
 Et numen, tridum quâ celsior celsus,
 Formidabile regibus.
- 16 Versam resiliat quam Solymae, suae
 Majestatis opes quâ dabit adpici:
- 17 Lugentium miseris quâ querimonis
 Flectet se, et prece supplice.
- 18 Scribentur tabulis ista fidelibus,
 Seris ut Domini nota nepotibus
 Sit laus, nec sentiam prodita posteris
 Nôrit gloria recalc.
- 19 De sanctis adytis aethereae domus,
 Templi sepositis de penetrallibus,
 Coelestis Dominum non piguit soli
 Curas respicere ad leves.
- 20 Nexorum ut gemitus audiat, et neci
 Addictos tetricâ compede liberet:
- 21 Laudes ut Solymae templa Deo sonent,
 Et nomen recinat Sion
- 22 In caeta celebri. Tum procul ultimis
 Terrarum populi finibus exciti
 Illuc sacra ferent, et Domino dabunt
 Reges munera supplices.
- 23 Quamvis in medio curricula meum
 Robur comminuit, destitit mantum,
 Atque aevi spatilis tempora horret
 Contraxis brevioribus:
- 24 Clamabo tamen, O mi Deus unice,
 In vitae medio ne stadio brevem
 Cursum sis te rotas: quantum ad ultimum
 Jam metum superest mihi.
- Te nunquam, brevis ut clausa recurrit
 Astrorum, senis conficiet dies.
- 25 Tu terrae stabilis mole, veneribus
 Tu cœli prior ignibus.

- 26 Illis interitus stant, sua tempora :
 Tu nullo interitum tempore senties.
 Annorum series cetera deterit,
 Ut vestis teritur vesus :
 Ut detrita novis pallia vestibus
 Permutat locuples ; sic abit et redit.
 Et mutat facies imperio tuo
 Mundi daedala machina.
- 27 At tu, qui fueras, semper es atque eris :
 In te ipsoque habitas ; nec varias vias
 Decurso patiens tempore, permanes
 Metae secula nescia.
- 28 Sed servi soboles, et sobolis tui
 Servi posteritas per seriem, tuis
 Tecum perpetuis aemula, seculis,
 Aevi tempora transigent.

PSAL. CIII.

David, seipsum ad benedicendum Deo excitans, recenset gratiam illius erga se, et Ecclesiam totam verbo, operibusque testatam, et erga res omnes creatas potenti regno ejus demonstratam : ideoque creaturas omnes in coelo et terrâ invitat, ut Deum secum laudent.

1, 2, 3 SAPPHEICUS, 4 ADONIUS, UT IN PS. V.

- 1 SIT parens rerum mihi. carmen : illum
 Vox canat, sensus petat, et remotis
 Quisquis est fibris vigor, et sacratum
 Nomen honoret.
- 2 Mens Deo laudes eane, redde grates
 Mens Deo : nullis benefacta seclis
 Excident, et quae tribuit benigna
 Munera dextrâ.
- 3 Qui scelus tollit maculosum, et aegros
 4 Sanat angores, animoque vires
 Reddit, et vitae properante fato
 Prorogat annos.
- 5 Qui manu largâ tibi plura donat,
 Ore quàm poscas, animo vel optes :

Servat ac in morem aquilae virentem

Flore juventam

6 Integer iudex, scelerumque vindex

7 Tradidit sancto sua jura Mori

Isaci prolem docuit piarum

Dognata legum.

8 Lenis et blandus, dare dona largus

9 Tardus irasci: neque sempiternae

Saevit offensae memor, aut perennes

Ardet in iras.

10 Nec modus poenae numerusve nostris

11 Aequus est culpis: bonitas redundat

Latiùs terrae plaga quam remoto

Distat Olympo.

12 Tam procul nostri maculas removit

Criminis, quam se procul a cubili

Gaditano sol oriens Eois

Exserit undis.

13 Qualis in natos placidi parentis

Lenitas, talis Domini benigni est,

Quisquis illius pietate verâ

Nomen adorat.

14 Tu sinus mentis penitus repositos,

Tu pater nôsti penetrabile cordis:

Quippe nôs terrae memor e rubenti

Pulvere factos.

15, 16 Herba ceu, lactens pueri venustas

Prodit, occultoque adolescit aevo,

Donec ut foenum cadat arefactum

Falce senectae.

Instar aut floris Tyrio comantis

Murice, ut vultu modicè sereno

Risit, afflatu tepidi repente

Concidit austri.

17 Sed Dei aeternâ bonitate in aevum

Tutus aeternum remanet piorum

Coetus, et longâ serie propago

Sera nepotum;

18 Si nec aeternas violabit icti

Foederis leges, memorique jussa

Mente servavit, referatque vitâ:

Puriter actâ.

- 19 Ille flammantis super alta coeli
Culmina immotum solium locavit,
Et suo nutu facilè universum
Temperat orbem.
- 20 Angeli jussis Domini ministri,
Sub jugum jus est quibus et potestas
Cuncta cogendi, Domino Deoque
Pangite laudes.
- 21 Quique castrorum comites meritis
Sub ducis tanti imperio, audientes
Sedulò dictis, Domino Deoque
Pangite laudes.
- 22 Quaeque per vastos ubicunque fines
Imperi pollens opifex creavit,
Plaudite, auctori Domino Deoque
Pangite laudes.
- Mens Deo grates cane, redde grates
Mens Deo : hunc sensus petat, et remotis
Quisquis est fibris vigor, et beatum
Nomen honoret.

PSAL. CIV.

Psallens seipsum ad Deum laudandum concitat, a rerum creatione, dispositione, administratione, et conservatione: hinc omnes secum ad Deum laudibus celebrandum hortatur, contraque venientibus malè precatur.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 **T**E rerum, Deus alme, canam Dominumque patremque:
Magne parens, sanctâ quàm majestate, verendus,
Aetheris aeternas, rector, moliris habenas!
- 2 Te decor, auratis ambit te gloria pennis,
Et circumfusum vestit pro tegmine lumen.
Tu tibi pro velo nitidi tentoria coeli,
- 3 Et liquidas cûrvo suspendis fornice lymphas:
Et levibus ventorum alis per inania vectas,
Frenas ceu celeres volitantia nubila currus.

- 4 Apparent accinctae aurae flammaeque ministrae,
 5 Ut jussa accipiant. Stat nullo mobilis aëro
 Terra, super solidae nitens fundamenta molis,
 6 Pollenti stabilita manu: terra obruta quondam
 Fluctibus, ut fuso super ardua culmina velo:
 7, 8 Sed simul increpuit tua vox, tonitruque tremendo
 Insonuere aurae, paullatim ascendere montes
 Cernere erat, sensimque cavas subsidere valles,
 Inque cavas valles trepidas decurrere lymphas.
 9 Neve iterum immissâ tellus stagnaret ab undâ,
 Limitibus compressa suis resonantia plangit
 Littora, praescriptas metuens transcendere metas.
 10 Tum liquidi fontes imis de collibus augent
 Flumina, per virides undas volventia campos:
 11 Unde sitim sedent pecudes, quae pingua tondent
 Pascua, quique feris onager saxa invia silvis
 12 Incolit: hîc levibus quae trahant aëra pennis,
 Per virides passim ramos sua tecta volucres.
 Concelebrant, mulcentque vagis loca sola querelis.
 13 Tu, pater, aërios montes, camposque jacentes
 Nectare coelesti saturas, foecundaque rerum
 Semina vitales in luminis eliciis oras.
 14 Unde pecus carpat viridis nova pabula foeni:
 Unde olus humanis geniale assurgat in usus:
 15 Quaeque novent fessae cerealia munera vires,
 Quaeque hilarant mentes jucundi pocula vini,
 Quique hilaret vultus succos viridantis olivi.
 16 Nec minus arboribus succi genitabilis humor
 Sufficitur: cedro Libanum frondente coronas,
 17 Alitibus nidos: abies tibi consita surgit,
 Nutrit ubi implumes peregrinae eicōnia foetus.
 18 Tu timidis montes damis; cava saxa dedisti,
 Tutus ut abstrusis habitaret echinus in antris.
 19 Tu lunae incertos vultus per tempora certa
 Circumagis: puroque accensum lumine solem
 Ducis ad occiduas constanti tramite metas:
 20 Inde superfusis cuncta involventibus umbris,
 Per tacitas spargis nocturna silentia terras.
 21 Tum fera prorepit latebris, silvisque relictis
 Praedator vacuis errare leunculus arvis
 Audet, et e coelo mugitu pabula rauco

- 22 Te patrem exposcit : dein rursus, sole renato,
Abditur occultis praedatrix turba cavernis :
- 23 Inque vicem subeunt hominumque boumque labores,
Donec sera rubens accendat lumina vesper.
- 24 Sic, pater, in cunctos didis te providus usus.
Nec tantum tellus, genitor, tua munera sentit,
- 25 Tam variis foecunda bonis : sed et aequora ponti
Fluctibus immensas circumplectentia terras,
Tam laxo spatiosa sinu : tot millia gentis
Squamigeræ tremulâ per stagna liquentia caudâ
- 26 Exsultant : tot monstra ingentia et horrida visu
Veliferas circum nant puppes : grandia cete
Effingunt molles vitreo sub marmore lusus.
- 27 Atque adeò quæ terra arvis, quæ fluctibus aequor
Educat, a te uno pendent, pater optime, teque
Quæque suo proprium poscunt in tempore victum.
- 28 Te magnam pandente manum, saturantur abunde
- 29 Omnia : te rursus vultum condente, fatiscunt.
Te tollente animam, subito exanimata, recurrunt
- 30 In cinerem : inspirante animam te denuò, surgit
Illico foecundæ sobolis generosa propago,
Et desolatas gens incolit aurea terras.
- 31 Sic eat, ô nullo regnet cum fine per ævum
Majestas divina : suumque in secula laetus
- 32 Servet opus Deus : ille Deus, quo territa tellus
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumiferâ trepidum nebulâ testante pavorem.
- 33 Hunc ego, dum vivam, dum spiritus hos reget artus,
- 34 Usque colam : tantum ille meas facilisque bonusque
Accipiat voces : nempe illo oblector in uno.
- 35 At verò impietas planè extirpetur ab imâ
Radice, et scelerum stirps nulla repullulet : ac nos
Te rerum, Deus alme, patrem Dominumque cane-
mus.

PSAL. CV.

David hortatur Ecclesiam ad Deum laudandum et colendum, a foedere ejus gratuito, a mirificâ administratione Dei ex foedere, cujus partes sunt tres; 1. De rebus mirificè gestis ante profectionem in Aegyptum. 2. De rebus in Aegypto gestis. 3. De rebus gestis post exitum ex Aegypto. Quae omnia accepta ferenda docet Dei promissioni, et agnoscenda sancto et fidei obsequio.

TETRAMETER TROCHAICUS CATALECTUS.

uuu|uuu| - u | - u | - u | - u | - u | - ||
 - u | - u | uuu|uuu|uuu|uuu|
 - - | - - u | - - | - - |
 - - u | - - | - - u | - - u |
 u - | u - | u - | u - |

- 1 **C**ANITE Dominum, et invocate nomen ejus: exteris
Facta gentibus per orbem praedicate illustria.
- 2 Ille sermo, carmen ille, et illius miracula:
- 3 Nomen ejus, numen ejus una nobis gloria.
Hunc amantùm et hunc petentùm palpitet cor gaudis.
- 4 Robur ejus, pignus ejus sacrosanctum roboris
Petite; vultum ejus beatum continenter quaerite.
- 5 Subeat animum quanta nostris edidit majoribus
Signa, quae portenta; legum scita quae reliquerit.
- 6 Vos Abrami, vos Jacobi posteri, servi Dei
Separati, sorte lecta natio, vos alloquor.
- 7 Ille rerum rector unus, orbis unus arbiter,
- 8 Pacta nostris firma servat facta cum majoribus;
Verba meminit: mille sancta in secla nectit foedera,
- 9 Icta primitus cum Abramo, deinde jurata Isaco:
- 10 Isaci sancita nato, lege non mutabili:
Posterisque sempiterno roborata vinculo;
- 11 Quum, Tibi Chanaanæa, dixit, arva sorte dividam.
- 12 Turba numero parvo quamvis advena illic degeret,
Aucta nondum stirpe longis temporum decursibus:
- 13 Regna quanquam et nationes exsul errans verteret:
- 14 Hos tamen Dei benigna fovit indulgentia:
Vimque duram praepotenti dextrâ ab illis arcuit:

- Et minis reges potentes tetricis compescuit ;
 15 Ne mihi, inquit, consecratos, ne mihi unctos tangite :
 A meis, moneo, prophetis abstinete injuriam.
 16 Quum famem voracem in orbem contumacem indu-
 ceret,
 Gentibusque alimenta latè noxijs subduceret,
 17 Præviam misit ministram Nili ad arva fertilis :
 Filium pulchrae Rachelis mango turpis vendidit :
 18 Carceris latuit tenebris, crura victus compede ;
 19 Somnii donec soluti nota regi veritas,
 20 Crura ferro liberavit, solvit animum crimine :
 21 Et novæ sortis benignæ jam vicissitudine,
 Regionum servulorum servus antè ignobilis,
 22 Frena rerum tractat unus : nuper e custodia
 Missus, aulae purpuratos nunc coërcet vinculis :
 Et senum juvenis severæ præsidet prudentiæ.
 23 Isaci tandem propago culta linquens patria,
 Pinguis ad fluentia Nili castra fixit advena.
 24 Ac, Deo fovente, lætâ stirpe sic refluoruit,
 Viribus brevè ut præiret inquilinus incolas.
 25 Tum Phari rector superbae, mente versâ, Abramidas
 Fraude molibus nefandâ stirpitus revellere :
 26 Circulo donec voluto destinati temporis,
 Legifer cum fratre Moses missus est divinitus ;
 27 Ac Pharon Pharique regem terruit miraculis.
 28 Ergo natura, imperantis non rebellis jussibus,
 Vestiit polum tenebris, et solum caligine
 Condidit, ceu nocte caecâ sole jusso cedere.
 29 Unda decolor cruoris tabe rivos polluit,
 Squameaeque strage gentis inquinavit littora.
 30 Terra felix antè frugum, more nunc praepostera,
 Turpibus foecunda ranis squalet ; ipsa regia
 Foeta ranis, ipsa regum foeta sunt cubilia.
 31 Fusa deinde nube densâ musca Memphin occultat :
 Et pediculorum ubique foeda erant examina.
 32 Instar imbrium ruebat mista flamma grandini,
 33 Arborea nudans comantes fronde, flore, fructibus.
 34, 35 Quod reliquit atra grando, mox locusta perdidit :
 Bruchus abstulit, locustas quod voraces fugerat.
 36 Tot malis subinde saevis icta Nili regia,
 Quum ferox non mitigaret contumaces spiritus,

- Dira populum mox in ipsum versa poena saevit.
 Prima pignorum repente per penates omnium
 Occidere: cuncta planctu, cuncta fletu personant.
- 37 Rege tandem pertinace cladibus perterrito,
 Sancta Memphin gens reliquit, jam tyranno libera,
 Dives auro argenteisque barbarorum poculis:
 Nec tot inter millia ullum languor attentaverat.
- 38 Ergo Nili jam pavore liberata regia,
 Voce, vultu, plausibusque praeferebat gaudium.
- 39 At parens memor benignus gentis electae sibi,
 Per siticulosae arenae vastitatem imperviam
 Castra nubis texit umbrâ, luce: noctem luridam
 Ignium latè corusco temperavit lumine.
- 40 Arva, victum cum rogarent, texit imber alitum:
 Panis impluit per auras more densae grandinis.
- 41 Petra jussa fudit undas; deque rupis viscere
 42 Antè sicca solitudo flumen hausit. Scilicet
 Foederis parens benignus immemor nunquam sui,
 Quod sibi caro cum Abramo sempiternum fecerat.
- 43 Sic parentum stirps piorum, tuta ductu numinis,
 Arva liquit fraudulenta perfidi Pelusii:
- 44 Occupatis efferarum nationum sedibus,
 Tradidit Deus labores impiorum eis carpere:
- 45 Sanctiones ut tenerent sacrosancti foederis,
 Et piarum ad jussa legum facta cuncta fingerent.
 Laus, honor, decusque Regi sempiterno coelitum.

PSAL. CVI.

*Ecclesia confitetur homines ob tenuitatem suam impares
 esse Deo celebrando verbis et operibus; at contra pec-
 catis suis Dei gloriam convellere: et commemoratis
 majorum peccatis, quibus semper Deus pro foellere et
 misericordiâ condonabit, in salute confirmatâ benedicit
 Deb.*

TRIMETER IAMBICUS, VIDE PS. II.

- 1 LAUDATE Regem coelitum, Regem bonum,
 Suisque nullo non benignum tempore.
- 2 Quis facta verbis aequet? eloquentiâ
 Quis assequetur illius potentiam?

- 3 O ter beatos aequi amantes, et tuas
Praescripta legis qui tuentur jugiter!
- 4 Memento nostri facilis et favens, tuum
Prospicere populum quâ soles clementia:
Et me revise lenis ac salutifer;
- 5 Ut separati tibi bonis populi fruar,
Carpamque laetus quo fruuntur gaudio,
Hereditatque comes applaudam tuae.
- 6 Scelesti proles cum scelestis patribus
In te rebelles multa iniqua fecimus;
Abominanda, dira perpetravimus.
- 7 Nam nec tyranni Aegyptii ex ergastulo
Nostri parentes liberi per te, tua
Ostenta graviter ponderarunt, nec tuas
Meminere gratis mentibus clementiae:
Sed propter undas aequoris rubri, duces
Adversus animis turba contumacibus
- 8 Obmurmuravit. At parens malis bonus
Poenas remittis, ut tuam clementiam
Agnoscat orbis, et tremat potentiam.
- 9 Nam comminanti cessit unda fluctuum:
Suspensa moles hinc et inde per sali
Tranquilli arenas aridam dedit viam,
Ceus solida campis figerent vestigia:
- 10 Donec tyranno liberati et hostium
Crudelitate, tuta tuti littora.
- 11 Tenuere: at hostes vorticoso gurgite
Absorpsit unda, cladis ut nec nuntius
Superesset. Illic tam salutis compotes
Fidemque verbis praebuere, et cantibus
Cecinere festis numinis potentiam.
- 18 Metu repulso, protinus lascivia
Animos rebelles percussit: nec amplius
Meminere signa nec pericla pristina.
- 14 Repentè pravâ perciti libidine
Arsere, verbia et Deum procacibus
Irae impulerunt frena justae solvere:
- 15 Ac flagitates impiè dedit cibos,
Justisque poenis impios coërcuit.
- 16 Nec poena mentes nec benignitas feras
Mollire potuit, quin procaciter ducem

- Ducisque fratrem petarot aemulatio,
 Et freta studiis cunctis ambitio malis.
 17 Sed factiosos terra vasto condidit
 18 Sinu dehiscens, flammisque guagatis
 Torrens vorago deversavit impios.
 19 Nec noxiorum monita tot poenis modum
 Gens prava scelere fecit. Horribi in iugo,
 Proh facinus! ante imaginem bovis Dei
 20 Imago sese stravit, et fronde saturi
 Simulacra tauri celuit instar numinis;
 21 Partae salutis nuper ingrata, immemor
 Miraculorum in umbra Niloticis;
 22 Et fluctu eodem sospites se, subritos
 Hostes superbos verticosis aestibus.
 23 Ergo scelestos ira justa perdere
 Ibat, furenti ni Deo carum caput
 Pro gente Moses obtulisset, et prece
 24 Frenasset iras. Nec tamen turbæ furor
 Illic quievit, expetitur tam diu
 Uber feracis speravit agri: nec fidem
 Mosis docenti, pollicenti nec Deo
 25 Habuit: tumultu castra complens respexit
 26 Imperia: donco ille munificus parens,
 Delere promptus inter inris montium
 27 Toties rebelles, extulit dextram, et genus
 Per nationes impias disperdere
 28 Jam destinarat. Ante sculpta numina
 Iterum protervi precipere, et mortis
 Dis thura, lectasque immolabant hostias:
 29 Deum sceleribus provocaverunt novis,
 Iramque rursum exasperant vindicem:
 30 Justâ incitatus donec ira Phineas
 Ferro scelestam punit licentiam,
 Et saevientem dexteram compescuit
 31 Domini, sibi que peperit aeternum decus,
 Quod nulla sileant posterorum secula.
 32 Nec contumaces supplicia tot spiritus
 Coërcuerunt, Meribae ad undas quin Dei
 33 Rursus furorem accenderent: nec publico
 Moses furore liber, etiam incredula
 Oratione vertit iram numinis

- 34 In se. Potiti deinde pactis finibus,
 Nec impiarum semen omne gentium
 Disperdiderunt funditos, nec iussibus
 Rectè monentis paruerunt numinis :
 35 Sed se profanis miscuere gentibus,
 36 Didicerè ritus, serviere ludicris
 Dis : ac, eorum mancipati cultibus,
 Tenuere puras a scelere nullo manus.
 37 Quippe immolarunt filios ac filias
 38 Ad daemonum aras : et suae propaginis
 Tinxere sculptos sanguine innocuo deos,
 Terramque sanctam polluerunt caedibus.
 39 In scelera proni abominanda, dum suae
 40 Manùs adorant opera, patrium Deum
 41 Justas ad iras provocârunt, ut suam
 Hereditatem abominatus impiis
 In servitutem manciparet hostibus :
 42 Quorum severo penè contriti jago,
 Posuere saevam spiritus ferociam.
 43 Ac liberati saepe Domino vindice,
 Rursus rebelles spiritus in vindicem
 Sumpsere ; rursus ob scelera poenas sua
 44 Dedêre : mitis nec Dei bonitas tamen
 In rebus arctis innocentium a prece
 45 Avertit aurem : foederis memor sui
 Poenas remisit lenis et placabilis.
 46 Quin et superba corda gentis barbarae,
 Cui serviebant dirutâ iam patriâ,
 Lenivit : animos omnia ut perstringeret
 Imago sortis flebilis vel hostibus.
 47 Tu nos tuere, Domine noster et Deus,
 Et e profanis gentibus recollige :
 Ut te capamus, nomen ut sanctum tuum.
 48 Celebremus unum : populus omnis ut simul
 Dicat, Deo, quem posteri Abrami colunt,
 Sit laus, honorque in seculorum secula.
 Amen, amen.

PSAL. CIVIL

Psalmes bonitatem et benignitatem Dei celebrat erga exules peregre errantes; erga captivos, aegrotos, in mari jactatos; erga mutationes singularum regionum et personarum ex Dei providentiâ: et admirans vecordiam hominum, Dei opera magnifica non animadvertentium, omnes ad Dei laudes hortatur.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 **C**ANTEMUS Dominumque bonum, facilemque parentem,
Cujus habet nullas larga indulgentia metas.
- 2 Hunc grato simul ore canant, quos dira tyrannis
Quum premeret, saevo incolumes ex hoste recepit,
Et juga captivo excussit servilia collo.
- 3 Perque feras gentes sparsus, quâ surgit ab undis,
Et quâ diversas abiens se condit in undas
Phœbus, ab ætæne campis glaciâibus unæ
Collegit, tepidoque domum revocavit ab austro.
- 4 Per steriles saltus et inhospita saxa vagantes,
Quâ nulla ad cultas ducunt vestigia terras,
- 5 Fracti animos moerore, inopes undæque cibique,
- 6 Auxilium miseris imploravere querelis:
Audiit orantes, et opis miseratus egenos,
Omnibus exsolvit moerentis pectora curis,
- 7 Monstravitque viam cultas quæ ferret ad urbes.
- 8 Ergo canant Dominumque bonum,
facilemque parentem,
Et hæc ignotis pandant facta inelyta terris.
- 9 Quippe sitim victuque famem compescuit ægram,
Reddidit et membris vires, animoque vigorem.
- 10, 11 Quique Dei monitis ingrata mente relictis,
Carcere in tenebris et caecâ nocte jacebant,
- 12 Quum tremarent gelidas exanimas formidine mortis,
Afflictique malis humiles fractique jacerent,
- 13 Auxilium miseris imploravere querellis:
Audiit orantes, et opis miseratus egenos,
Omnibus exsolvit moerentis pectora curis:
- 14 Vincla manu validâ rupit, mortisque timorem

Reppulit, et tetrīs pavidos eduxit ab umbris.

15 Ergo canant Dominūque bonum,
facilemque parentem,

Et latè ignotis pandant facta incl̄yta terris :

16 Liminaque et portae qui claustra rēfregit ahenae.

17, 18 Deliciis animi vires quū stulta libido
Affligit, corpusque gravi languore solutum
Stultitiae pendit poenas, et morte propinquā
Rejiciunt omnem fastidia marcida victum ;

19 Auxilium miseris qui imploravere querelīs,
Adspicit orantes, et opis miseratus egenos,
Omnibus exsolvit moerentia pectora curis :

20 Ereptisque suo lethi de limine verbo,
Restituit laetumque novat per membra vigorem.

21 Ergo canant Dominūque bonum,
facilemque parentem,

Et latè ignotis pandant facta incl̄yta terris :

22 Et meritis cumulent memores altaria donis,
Et gratā acceptam testentur voce salutem.

23 Qui mare fluctisonum sulcat, curvisque carinis
Admovet externas vaga per commercia gentes,

24 Non ignota illi divina potentia, nec quae
Monstrat in immenso miracula saepe profundo.

25 Quū jubet, irrumpunt venti stridente procellā,

26 Et mare nunc spumis canentibus astra lacessit,
Et nunc tartarei subsidit ad ima barathri :

27 Pallent ora, metus trepidantia pectora pulsat,
Et velut oppressis vino vestigia nutant :

Callida nec cani jūvat ars aut cura magistri.

28 At Dominum ut moeatis imploravere querelis,
Exaudit trepidos, et opis miseratur egenos.

29 Jam ventī ponunt, stratāque aequaliter undā,
Arrident taciti tranquilla silentia ponti.

30 Jam positā laeti gaudent formidine nautae,
Cum lacerae optatum portum tetigere carinae.

31 Ergo canant Dominūque bonum,
facilemque parentem,

Et latè ignotis pandant facta incl̄yta terris.

32 Hunc populi coetus laudent, sanctique senatus

33 Concilium super astra ferat, qui flumina siccant,
Et riguos passim rivis bullantibus agros,

Fontibus occlusis sitiendi damnat arenâ:

- 34 Et foecunda, sui facta ob scelerata coloni,
Arva jubet salsis subito sterilesce glebis.
- 35 At contrâ in sterili campo malè pinguis arenae
Stare lacus, pinguesque facit stagnare paludes:
Et fluviis siecos rivisque fugacibus agros
- 36 Irrigat, atque inopi transmittit habere colonia:
Quique novas sanctis moderetur legibus urbes,
- 37 Et scrôbibus credat vites, et semina sulcis,
Unde legat dulces maturo in tempore fructus,
- 38 Quos pater omnipotens alit, et proventibus auget
- 39 Assiduis pecorum foetus. Ubi nescia rursus
Commoda fortunae modicè mens fêrre secundae,
Frena dedit vitiis, retrahit sua munera justus
Arbiter: indomitos animos et corda superba
- 40 Cladibus affligit: saevis punire tyrannis
Tradit, et ignavo petulans sub principe vulgus
Contemptum, populis praedam jubet esse propinquis.
Perque inopes victûs terras traducit, ubi antè
Nulla hominum tritam monstrant vestigia callem.
- 41 Avertit mala pauperibusque, animique modestis,
Atque hilares multâ foecundat prole penates.
- 42 Haec spectant gaudentque boni: malè conscia mussat
- 43 Turba metu. Ast, animi quibus est solertia, curâ
Assiduâ volvunt, memorique haec mente recondunt,
Luceat ut cunctis Domini clementia terris.

PSAL. CVIII.

*David rex Deo gloriam ipsius commendat in benignitate
et fide praestandâ, promissiones ejus commemorat, auxi-
lium implorat, et se eodem duce ad opus accingit.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 **M**ENS invicta malis, animi vigor integer, orbis
Te voce rector, te celebrabit lyrâ.
- 2 Eia agè depositis, mens, expergiscere curis,
Et tu, canora barbitos cum nabliis.
Ociùs aurorae quàm lucifer excitet ignes,
Aurora, cantus quàm volucrum exsuscitet;

- 3 Te, pater akmē, canam : populos tua facta per omnes
Quacunque tellus panditur, vates feram.
- 4 Nam tua siderei bonitas fastigia coeli;
Fidesque tractus nubium supervolat.
- 5 O Deus, augustum nitido caput exsere coelo,
Ostende terris gloriae jubar tuae.
- 6 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
Praesens, et opifer invocantes audias.
- 7 Audiit, ex adytoque Deus flammantis Olympi
Vocem rependit gaudii praesuntiam.
En tibi frugiferos Sichimae dispartiar agros :
Vallem Sucothi metiar decempeda.
- 8 Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
Vel pecore tondet arva, vel vomere secat ?
- 9 Oppida sub pedibus Syriae calcabo superbae,
Moabum, Idumen, et Palaestinas domos.
- 10 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces ?
Muros Idumes divitis quis diruet ?
- 11 Quis ? nisi tu nostrae gentis, Deus, unice tutor ?
Qui nos premendos hostibus reliqueras,
Offensus vitiis pravis : nec in arma ruentes
Nostros praesibas dux, ut antè, exercitus.
- 12 Nunc, pater, auxilium rebus bonus adfer in artis :
Humana fallax credulos spes decipit.
- 13 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
Pedibus prememus hostis arrogantiam.

PSAL. CIX.

David calumniis malevolorum traductus apud Saulem, calumniatoribus, eorum familiis, nomini et saluti male precatur propter obfirmatam illorum malitiam; et accepta salute sua profitetur se benignitatem Dei celebraturum.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 Ne silens, ne dissimula, mea gloria, neve
Sine veritatem suppressi mendacio.
- 2 Me scelerati oris fraus, et crudele venenum,
Proterva fletis lingua me premit dolis.

- 3 In peccatis occultis acunt sermonibus iras,
Et immerenti fabricant molestiam.
- 4 Qui mihi debebant fidum solamen amici,
Probra ingerebant clanculum et convicia.
Ast ego, secretae tibi qui penetralia mentis
Cernis, dolente corde fundebam preces.
- 5 Omnibus officiis culti mihi damna rependunt,
Remunerantur odio amorem simplicem.
- 6 Tu, pater, hunc saevo vexandum trade tyranno:
Vastator illi ad dexteram adstat Angelus.
- 7 Iudicis adstiterit cum sordidus ante tribunal,
Damnatus aspris exeat sententiis.
Cum volet iratos animos inflectere fando
Oratione iudices exasperet.
- 8 Ante diem fatis perbat praeseptum acerbo:
Locumque vacinum dominus occupet moras.
- 9 Orba sicut scholae, vidua gemat usque in aula:
Ejecta puerum patrio expulset solo:
- 10 Instabilis, mendica, vagis erroribus orbem
Lustret; quietam reperiatur nusquam locum.
- 11 Conturbetque domum miseram; inscribatque penates,
Scrutatus omnes foenerator arculas.
Ignotusque heres longo congesta labore
- 12 Rapiat, operumque nemo poscanti ferat:
Nullaque progeniem miseria subleuet orbem.
- 13 Mors falce totam demetat semel domum:
Proxima gentem omnem cum nomine delet aetas.
- 14, 15 Apudque Dominam, patris erratum, ut recens,
Ante oculos interque memos vessetur et erret:
Nec vitia matris tollat ulla oblitio.
- 16 Utque erat oblitus miserandi, oblitio gentem
Ejus pariteri supprimeat silentio:
Qui dejectum, inopem, et curia mordacibus aegrum,
Pertrahere mortis nexus est in retia.
- 17 Semper ei veluti fuerat maledictio cordi,
Maledicta in illius et suspiratio cadent.
Ac veluti studio fugit benedicere pravo,
Sic nullus illi cupiat aut dicat bene.
- 18 Et velut obtegitur talari corpus amictu,
Totus miseris ille sordeat obsitus:

- Sic in cuncta illi passim se viscera fundant,
 Ut oleum in ossa pénétrat, unda in viscera.
- 19 Hoc ergo incedat semper vestitus amictus
 Haec zona lumbos cingat illi et ilia.
- 20 Ante Deum tales pendat detractio poenas,
 Et clam salutem quisquis oppugnat meam.
- 21 Alme pater, pater alme, tuum me protego dextrâ,
 Et invidorum libera calumniis.
 Ut nomen latus omne tuum telluris honoret,
 Et suavitatem sentiat clementiae.
- 22 Eripo me invidiae: sum pauper, egenus, et exspes,
 Animumque curae turbidum urunt anxiae.
- 23 Non aliter pareo, species quam futilis umbrae,
 Pallent tenebris sera quum crepuscula:
 Aut ubi, decussis solerti indagine ramis,
 Locusta tectis pulsa frondeis cadit.
- 24 Genus habant infirma: artus jejunia solvant:
 Exsanguis siccis corpus aret ossibus.
- 25 Me tumidi probris hostes petière superbis:
 Me conspicati capita quassârunt sua.
- 26 Adfer opem, servumque tuum, pater optime, serva
 Pro lenitate semper assuetâ tibi.
- 27 Agnoscantque tuam, rerum, pater optime, dentem:
 Tuâque salvum me sciant clementia. [tur,
- 28 Dum maledicta venient hostes, dum probris loquen-
 Bonusque placidusque benedices tu mihi.
 Dum confusa illis turpis pudor ora notabit,
 Lactitia servi pectus hilarabit tuum.
- 29 Hos pudor, ut a vestibus vestis ad imos
 Effusa latè corpus omne contigit
 Hos pudor, et incoerens turbato infansu vultus,
 Qui me maligno dente rodunt, obrunt.
- 30 Ast ego, tuum Dominum grates memor ore sonabo,
 Coetuque laudes in coelesti concinam.
- 31 Qui stetit auxilio dexter compauper, vitamque
 Eripuit ejus hostium ludibrio.

PSAL. CX.

Christus Dominus noster ad spirituale regnum et sacerdotium aeternum in Ecclesiâ vocatur, deinde proponitur potentissima victoria de inimicis et triumphus ejus.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 Sic alloquutus Dominus est Dominum meum,
Asside dexteram ad meam,
Dum proterendos, ceu scabellum, sub pedes
Hostes tibi provolvero.

2 Ad orbis oras ultimas fascis tuos
Altâ ab Sione proferam :
Ut juris aequi vinculis coërceas
Fastus rebelles hostium.

3 Te pompa laetis quum reducet plausibus
Ad templa voti compotem,
Sancto decorus apparatu exercitus
Laetum celebrabit diem.

Non roris imber ante lucem argenteis
Tot vestit arvâ gemmulis,
Quâm multa cunctis gentium de finibus
Ad te propago confluet.

4 Juravit et se adstrinxit immutabili
Dominus sacramento tibi,
Tete futurum Melchisedecis sibi
Ritu sacrorum antistitem,
Sol inquieto lucis orbe dum diem,
Dum luna noctem illuminet.

5, 6 Ad dexteram ille semper adsistet tuam :
Ferro tyrannos vindice

Compescet : iram commodans suam tibi,
Gentes rebelles comprimet ;

Ducesque regnis imperantes ditibus

7 Sternet solo : torrentibus

E fortuitis, dum fugam premet, sitim
Victor levabit igneam.

Ergo subactis hostibus, coelo caput
Tollet decorum gloria.

PSAL. CXX.

Psalmus in exemplum, tractatus Ecclesiarum ad laudandum Deum, ob ampla ejus opera erga Israelitas, et sanctum ejus foedus; hinc recordatus officii piecum erga Deum, omnes provocat ad reverentiam et laudationem ejus.

1 HEXAMETER ET 2 TETRAMETER HEROIC., UT IN PS. IV.

- 1 Srve inter fidos tractem secreta sodales,
Seu sancti stipante catervâ
Me populi loquar, alme parens, te pectore toto
Usque canam: tua munera grato
- 2 Ore feram, magna aeternae miracula dextrae:
Magna quidem, sed et inclyta certè,
Et manifesta bonis, studio scrutante fideli.
- 3 Quicquid enim gerit, omnia splendor,
Omnia divinâ majestas luce refulgens
Illustrat: dum sidera terras
Ignea lustrabunt, hunc justum semper et aequum
Sera agnoscent secula nepotum.
- 4 Nec quae primaevi quondam stupuere parentes
Attoniti, mirandaque natis,
Invida deflebunt obliviam: parcere largus.
Nempe parens, facilisque querelis
- 5 Flectere cor miseris: spoliis ex hoste superbo
Direptis decoravit amicos.
Nec cum gente suâ percussi foederis illum
Immemorem ulla redarguet aetas.
- 6 Ostenditque suas per facta illustria vires,
Quum populatus regna superba,
Dimensusque novis hostilia rura colonis,
Dilectas dedit oppida genti.
- 7 Quicquid agit loquiturque, fides immobilis actus
Aequi et regula dirigit omnes.
Quae jubet, aequa jubet; nulloque interlita furo,
Aut tacitam celantia fraudem
- 8 Quaeque nec aeterno volventia secula lapsu
Interimant, aut tempore carpant.
Quippe adstans fidei firmas constantia et aequum
Perpetuò rata jussa tuentur.

- 9 Quum premeret Phagii imperium crudele tyranni
 Selectâ de gente nepotes :
 Excussitque jugum, et regis fera jussa superbi
 Exiit : aeternâque beatis
 Libertate frui donarat, pignora sera
 Si jurata parentibus olim
 Intemerata pie servassent foedera legis :
 Foedera nullis irrita seclis.
 Quippe Dei sanctum est et formidabile nomen,
 Ac sanctè sua pacta tuetur :
 Exigit et duras violato foedere poenas.
- 10 Hunc colere ex animoque vereri,
 Vivendi rectè fons et sapientia prima est.
 Hanc cunctos qui dirigit actus
 Ad metam, verè sapit : hunc ventura nepotum
 Semper dicent secla beatum.

PSAL. CXII.

Psalmes pios hortatur ad laudationem Dei propter felicitatem omnimodam quam largitur bonis.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 BEATUS ille, qui Deum rerum patrem
 Pietate non fictâ colit :
 Deique gaudet legibus : mores suos
 Formare ad illas nititur.
- 2 Latè per urbes divites potentiam
 Ejus propago proferet :
 Prolem piorum numinis benignitas
 Larga beabit dextrâ.
- 3 Res affluenter suppetet semper domi
 Illi : nec aetas longior
 Obliterabit aequitatis gloriam
- 4 Fructumque. Quum premet malos
 Fortuna, saevo gestiens ludibrio
 Mutare summis infima,
 Benignitatis tum suae justis Deus
 Lucem in tenebris offeret.
 Clemens bonusque in omnibus periculis
 Stirpem piorum muniet.

- 5 Misertus inopi vir bonus, largâ manu
 Succurret indigentibus:
 Sic cuncta fatis temperans eripiet,
 Nec verba temere ut exoliant.
- 6 Non turbo sortis cuncta quatientis, loco
 Movebit illum, nec dies
 Suprema famam condet ejus invidio
 Oblivii silentio.
- 7 Non fivor illum falsâ gaudens spargere
 Terrebit, aut calumnia;
 Bellive rumor, aut egestas lurida,
 Fragorque lethi proximi:
 Sed mente firmâ provocat discrimina,
 Deoque solo nititur.
- 8 Ceu cana rupes murmurantis æquoris
 Spernit minaces impetus:
 Sic ille certâ interritus fiducia
 Sortis procellas sustinet:
 Ac sustinebit, dum ruinas hostium
 Salvus suorum adeptexerit.
- 9 Opes volucris instar auræ mobiles
 Largitus est egentibus;
 Sibi æquitatis gloriam superstitem
 Servavit: orbe gloriam
 Vivaciorem, nec senectæ dentibus
 Aeruginosæ obnoxiam.
- 10 Dum laude clarum, reque lautum splendida
 Spectabit implus pluvium,
 Curaeque mentem vellicabunt anxiae,
 Succumque carpent corporis;
 Dentem fatigans dente ringetur, lue
 Se macerabit tabidâ.
 Dominus malorum vota ridet irrita,
 Spes ut modestas promovet.

PSAL CXXIII

David Ecclesiam Dei suo exemplo praebeat ad mundandam
 nem. eius, propter maiestatem, providentiam et admini-
 strationem mirificam ac gloriosam ejus.

DIMETER ANAPAESTICUS PINDARICUS.

- 1 **P**salrite Dominum pueri Domini,
 Nomen festo tollite cantu.
- 2 Nomen Domini sic celebratur,
 Ut sesclorum in sepula longi
 Nulla obliviae sentiat aevi.
- 3 Primo a carcere solis Eoi
 Ad purpureos usque oceanus,
 Omnes Domini nomen adorent.
- 4 Qui gentes super ardua omnes
 Celsas aetheris incolit arces;
 Cujus longae gloria mundi
 Trans flammantia moenia venta est.
- 5 O pietatis nescia verae
 Pectora ritu sacra nefando
 O qui fingitis, anne deorum
 Quenquam Domino similem nostro.
- 6 Nostis? quem super ardua coeli
 Culmina positum nil latet imae
 Sub cava clausum viscera terrae;
 Nil humano procul adspectu
 Trans multiplices aetheris orbes.
- 7 Inepem terrae qui prostratum
 Suscitât, et de pulvere egenum.
- 8 Tollit, ut alto positus solio
 Populi primos carpât honores.
- 9 Qui maternos sterili fructus
 Exoratus donat, et orbos
 Laetâ renovat prole penates.

PSAL. CXIV:

*Propheta narrat admirabilem consternationem rerum
creatarum in adventu Dei cum populo suo; causam-
que consternationis petens, eas respondentes fingit, om-
nem potentiam gloriamque Deo tribuentes.*

1 HEXAMETER, 2 PENTAMETER, UT IN PS. LXXXVIII.

- 1 QUUM domus Isacidum patrias remearet ad oras,
Barbaraque invisae linqueret arva Phari:
- 2 Ipse Deus Judam coelesti numine tutum
Fecit: erat populi signifer ipse sui.
- 3 Vidit et attonitas trepidum mare diffudit undas:
Jordanis refugas in caput egit aquas.
- 4 Dura per intonsos salierunt culmina montes,
Ut saturas gestit dux gregis inter oves:
Celsaque frondentes movère cacumina colles,
Agnus ut in pratis luxuriare solet.
- 5 Quid, mare, vidisti solito cur cesseris alveo?
Cur fugis in fontes, fluminis unda, tuos?
Cur ita concusso salistis vertice, montes,
Ut satur exsultat dux gregis inter oves?
- 6 Cur ita frondenti salistis vertice, colles,
Agnus ut in pratis luxuriare solet?
- 7 Nempe Dei trepidum praesentia terruit orbem,
Cui cadit in Solymos victima multa focos.
- 8 Qui lapidum venas laticum laxavit in usum,
Cui fluxit largo flumine dura silex.

PSAL. CXV.

*Ecclesia servari a Deo petit propter gloriam ipsius, et
idololatrias perdi; singulos ad fidem hortatur; promissio-
nes accommodat, et laudes Dei in hac vita se praedica-
turam spondet.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 TE, magne rector orbis, haud victoriam
Ex hoste saevo poscimus,

- Nos ut per omnes finis gentes differat,
 Nec apparatu ut splendide
 Per ora vulgi nos triumphus aures
 Curru superbos transferat:
 Sed impiam ut aecia gentium sciant
 Te largum opis cultoribus
 Tuis, fideque semper immutabili
 Promissa promptum solvere.
- 2 Ne fortè rebus insolentem prosperis,
 Ubi nunc Deus vester? rogent.
- 3 Deus astra nostræ incolens, mortaliū
 Nutu suo res temperat.
- 4 At impiam finxit error gentium
 Manu deos inutiles:
 Aurum canis excoquens, aut malleis
 Massâ e sequaci bractens
 Ducens, figurâ multiformi ludens
 Affixit aris numina.
- 5 Inane vocis os habens: oculos habent,
 Orbis inanes luminis.
- 6 Naribus odores nec trahunt, nec auribus
 Surdis sonores lautiunt.
- 7 Palpare manibus non quæunt, torpentibus
 Nec ingredi vestigiis.
 Nec vox anhelis edita e pulmonibus,
 Cavo recurrit gutture.
- 8 Quicumque tales fingit aut colit deos,
 Dis ipse similis sit suis.
- 9 At tu, Jacobi gens, loca fiduciam
 Omnem salutis in Deo,
 Qui te potenti sublevabit dextera,
 Et in periclis proteget.
- 10 Et vos, Aronis posteri, spem ponite
 Omnem salutis in Deo,
 Qui vos potenti sublevabit dextera,
 Et in periclis proteget.
- 11 Quicumque cultor es Dei, fiduciam
 Loca salutis in Deo,
 Qui te potenti sublevabit dextera,
 Et in periclis proteget.

- 12 Qui nos favore semper amplexus memoret
Fovit fovetque sedulo:
Cunctos Jacobi qui fovebit posteros,
Aronis et sacrum genus.
- 13 Qui se colentes, sive juvenes, seu senes,
Fovebit et custodiet.
- 14 Qui nosque donis semper augebit novis,
Et liberorum liberos.
- 15 Nam nos profanis segregavit gentibus,
Coeli solique conditor:
- 16 Coelum sibi ipse regiam fecit, solum
Sedem dedit mortalibus:
Remunerantes muneribus illum ut suis
Rerum parentem agnoscerent.
- 17 Neque ora laudes in tuas solvent, pater,
Quos mors tegit silentio.
- 18 Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu
Vitalis aurae vescimur.
Te prosequemur laudibus, dum lucido
Sol axe terras ambiet.

PSAL. CXVI.

David, deductâ arcâ Dei Hierosolyma, in Ecclesiâ amorem suum erga Deum profitetur beneficiorum acceptorum nomine; pericula sua, fidem, et infirmitatem narrat, salutem Dei omnibus modis praedicat, ac postremò petit in eâdem salute servari, ut Deum amplius praedicet.

1, 2, 3 TRIMETER GLYCONIUS CHORIAMBICUS, 4 TRIMETER PHERCRATIUS.

1, 2, 3 - - | - - - | - - - | - - - | - - - | - - - | - - - | - - - |
- - |
- - |

- 1 Toro pectore diligam
Unicè et Dominum colam,
Qui lenis mihi supplici
Non duram appulit aurem.
- 2 Aurem qui mihi supplici
Non duram dedit; hunc ego,

Donec pectora spiritus
Pulset, semper amabo.

3 Jam mors ante oculos erat,
Jam stabam super aggerem
Busti, jam dolor anxius

Omai ex parte premebat :

4 Exspes tum prece supplice
Oravi Dominum : Pater,
Quaeso, inquam, miserabili
Saltem consule vitae.

5 O justum Dominum et bonum

6 Et pronum veniae ! auxili
Is me consili indigum
Saevo textit ab hoste.

7 Ergo mens tibi reddita
Moerorem cohibe ; et Deus
Quae largâ tribuit manu
Donis laeta fruarè.

8 Vitam e faucibus eruit
Mortis, et lacrimas genis
Abstersit, stabili et pede
Firmavit tibi gressum.

9 Tutus praesidio Dei
Degam ; et polliciti fide
Fretus non dubiâ, canam
Grato pectore laudes.

10 Lassus, rebus et asperis
Afflictus, trepidâ fugâ
Vitae prospiciens meae,
Sic mecum ipse loquebar ;

11 Nulli certa homini fides ;
At rerum arbiter optimus,
Unus polliciti tenax,
Unus fallere nescit.

12 Tot liber toties malis,
Tot auctus toties bonis,
Quo tandem officio tibi
Coner solvere grates ;

13 Te festâ dape, te precè,
Te libamine prosequar,

- Te vitae columen meae
 Gratâ voce fateror:
- 14 Te vitae columen meae
 In coetu populi tui
 Gratâ prosequar hostiâ,
 Damnatus tibi voti.
- 15 Electos, genitor, tuo
 Custos praesidio tegis,
 Nec per vim pereuntium
 Manes linquis inuitos.
- 16 Tu servum Dominus tuum,
 Ancillae sobolem tuae,
 Me minacibus hostium
 Vinculis eripuisti.
- 17 Te, rerum pater optime,
 Semper laudibus effera:
 Nomen in dubiis tuum
 Usurpabo periculis.
- 18 Te voti reus, erutus
 Morte, prosequar hostiâ;
- 19 Sacri limen ad atrii,
 Sacrae redditus urbi.

PSAL. CXVII.

Psalles hortatur gentes, ut regnum Christi celebrent.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 OMNES ubique gentium
 Quos solis ambit orbita,
 Rerum parentis optimi
 Laudes libenter pangite.
- 2 Agnoscite indulgentiam
 Benignius nos in dies
 Foventis, et constantiam
 Promissa certam reddere.

PSAL. CXVIII.

David typus Christi Ecclesiam ad Dei laudes praedicandas hortatus, a suo exemplo commendat liberationes ejus et suam ipsius fidem, eum tum suis, tum Ecclesiae totius verbis celebrat: figurat Ecclesiam euntem in templum, gratias agentem Deo, precantem in futurum; et sacerdotes Ecclesiae benedicentes, sacrificiaque imperantes, omnes denique Deum laudibus efferentes.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 **E**IA Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 2 Eia Dei, soboles Jacobi, dicite laudes,
Largâ benigni semper indulgentiâ.
- 3 Eia Deum canat Aronis numerosa propago,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 4 Eia Dei purâ cultor pietate, fatere
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 5 Audiit orantem Dominus me rebus in arctis;
Ac liberavit illico ex angustiiis.
- 6 Ille mihi assistat solus: non arma, nec ulla
Humana mi vis adferet formidinem.
- 7 Ille mihi auxilio sit solus: lumina damnis
Explebo, nec me decipit spes, hostium.
- 8 Tutius a rerum Domino est sperare salutem,
Confidere armis quàm virorum fortium:
- 9 Tutius a rerum Domino est sperare salutem,
Confidere opibus quàm potentum principum.
- 10 In me conjurent populi omni ex parte propinqui;
Dei faventis conteram cunctos ope:
- 11 Circudent omnique premant ex parte licebit,
Dei faventis conteram cunctos ope:
- 12 Circudent omnique premant ex parte licebit,
Quàm nube densâ vere se fundunt apes,
Non secus ac siccis ignis violentia spinas,
Dei faventis conteram cunctos ope.
- 13 Improbe, quid frustra labefactum evertere tentas?
Dei potentis sustinet me dextera.
- 14 Ille meae vires; illum mea carmina pangent
Unum; salutis unus auctor est meae.

- 15 Cunctaque justorum pariter tentoria plaudent :
 Meae salutis pariter auctorem Deum
 Laudabunt : cantuque ferent ad sidera dextram
 Belli potentem, divitem victoriae.
- 16 Dextram armis, dextram praestantem robore, dextram
 Belli potentem, divitem victoriae :
- 17 Saeva quid insultas mihi mors ? tua tela reconde :
 Frustra minaci terribitas me spiculo.
 Vivo equidem, vivusque feram super aethera cantu
 Raram benigni numinis clementiam.
- 18 Jure parens bonus aerumnâ me affixit acerbâ ;
 At imminentem reppulit mortem tamen.
- 19 Pandite, pontifices, sacri mihi limina templi,
 Salute partâ ut laude prosequar Deum.
- 20 Haec est illa Deo gratissima janua, justis
 Votis aperta dehinc futura janua.
- 21 Te meritò, pater alme, canam : tu rebus in arctis
 Aurem applicasti supplici placabilem :
 Sospes, et infesto, duce te, sum tutus ab hoste :
- 22 Et molientûm tecta quem rejecerat
 Artificum improbitas lapidem, fastigia summi
 Latè retulgens jam coronat anguli.
- 23 Scilicet arcano factum est hoc numine, nostra
 Attonita factum quod stupescunt lumina.
- 24 O lux festa, ô lux jucunda ad gaudia nata,
 Coelestis in nos lux favoris conscia !
- 25 Usque fave, custosque tui, pater optime, Regis
 Sis, et secundos coepta duc ad exitus.
- 26 O felix, iterum ô felix, quem rectôr Olympi
 Populo salutis misit auctorem suo !
 Nos, quibus est sacri custodia credita templi,
 Vobis precamur cuncta vertant prosperè.
- 27 Unus enim Dominus rerum moderatur habenas,
 Qui gratiae in nos lumen effundit suae.
 Laetitiâ celebrate diem, foetusque bidentis
 Tenellus arae vinctus astet cornibus.
- 28 Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor ;
 Tuumque semper laude nomen prosequar !
- 29 Eia Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
 Largâ benignum semper indulgentiâ.

PSAL. CXIX.

David, in gravissimo suo exilio seipsum hoc Psalmo consolans, felicitatem piorum in studio, fide, et obsequio voluntatis Dei positam esse docet: ideoque in notitiâ illius, studio, fide, et obsequio informari a Deo petit, et ab omnibus impedimentis suae carnis, peccati, mundi, Satanae, hostiumque omnium conservari: ac postremò sibi de totâ anteactâ vitâ, et aequitate in causâ bene conscius, Deo seipsum et reliquae vitae suae administrationem commendat, ad gloriam ipsius et salutem suam.

TETRAMETER TROCHAICUS, UT IN PS. CV.

ALEPH.

- 1 **O** BEATOS, qui sequuntur orbitam legiſ Dei:
 O beatos, qui monenti sponte parent numini,
 Labe puri nec relinquunt lege jussum tramitem,
 Quem severitate durâ nos tenere praecipis.
- 5 **O** gradum regas labantem sic, monenti ut paream,
 A tuis attenta jussis nusquam ut errent lumina:
 Tum ducem canam aequitatis candido te pectore.
 Obsequar tibi: obsequentem tu tibi ne desere.

BHETH.

- 9 Quid juventam, ne labascat, servat aequè ac lex tua?
 Hinc ne aberrem, modò laboro: tu laborantem rege.
 Nè vacillet pes, meo tua verba condo pectore.
 Rector orbis, aequitatis regulam tuae doce
- 13 **M**e, tui oris verba semper ore mediter ut meo:
 Illa longè cariora semper auro ut aestinem:
 Illa cogitem, illa secter, illa mirer unicè:
 Illa nulla e corde nostro deleant oblivia.

GHIMEL.

- 17 **D**a tuae legi obsequenti vivere: ut propius tui
 Conspicer pacti aequitatem, pande mentis lumina.
 Inquilinum jussa legis ne tuae celaveris.
 Foederum leges tuorum aegra mens desiderat.

R 2

- 21 O, tuae legis superbum qui premis fastidium,
 Me tuae legis sequacem vindica: cū divites
 Arroganter obloquuntur, jussa quod servem tua.
 E tuo sermone vitae quod capessam formulam.

DHALETH.

- 25 Aeger animus languet: aegrum recrea verbo tuo.
 Cordis arcanas latebras prodidi tibi: rudem
 Tu doce, praeferque lucem, scita mediter ut tua:
 Et cor anxium tui verbi erigas solatio.
 29 Absque fuce fac tuarum scita legum ut diligam.
 Recta sector, instituta spectro semper ad tua.
 Lex tua animo sculpta inhaeret: spem meam ne desere.
 Pande iter tuae aequitatis: te comes laetus sequar.

HE.

- 33 Legum iter monstra tuarum: foedus erudi tuum,
 Foedus ut legemque totis imbibam praecordiis.
 Cuncta ut instituta recta secter usque semita.
 Sordidis averte curis jussa pectus ad tua:
 37 Flecte lumina, impias ne vanitates hauriant.
 Languidum excita: face ut te timeat animus ac amet.
 Libera probro a pudendo me benignus arbiter:
 Tua statuta diligentem servet aequitas tua.

VAU.

- 41 Me bonus respice opiferque, foederis memor tui,
 Ora claudam ut exprobranti spem tuae fiduciae.
 Spes salutis, veritatem ab ore ne tuam eripe.
 Semper ut tuis statutis audiens, tato gradu
 45 Ambulem, tua jussa quaero sola. Coram regibus
 Disseram, nec me pudebit, de tuis sermonibus.
 Hos amavi, et hos amabo, et obsequens his, brachia
 Tollam: ut usque et usque volvam hos ore, mente
 cogitem.

ZAJIN.

- 49 Sis memor pacti, columna quae meae fiduciae est:
 Quod levat moerentem, et aegrum e fauce mortis eripit.
 Rideant licet superbi, te sequar: legem tuam

Usque repetam, in rebus arctis hoc erit solatium.

58 Impios quum legis hostes cerno, totus horreo.
Carmen haec erit mihi, orbem donec hospes hunc
colam.

Hanc ut observem tenebrae me silentes admonent :
Illa mentem cura semper unice exercet meam.

HETH.

57 Obsequi tibi, mihi una est spes, opes, hereditas.
Ut bonus promissa praestes, unice unum id ambio,
Actiones vitae ut omnes ad tuam componerem
Legem; ad hanc custodiendam, quâ licet, me confero.

61 Impeditus impiorum vinculis hanc cogito.
Hujus ergo nocte surgens prosequar te laudibus.
Qui verentur hanc, amicis utor: hanc, parens bone,
Qui tuâ benignitate cuncta reple, edoce.

TETH.

65 Domine ades, pollicita servo fac benignè appareant.
In tuâ lege acquiescam: me doce legem tuam.
Vix malo coacta leges mens sequi didicit tuas.
Scita, fons benignitatis, tua benignè me doce.

69 Me superbi criminantur: corde toto ego te sequar.
Jussa me juvant tua; illis mens hebescit prosperis.
Erudisti me malis, ut legi adhaeream tuae,
Haeream ut legi, auri acervis gratiori ingentibus.

JOD.

73 Da manu tuâ creato nôsse vim legis tuae.
Me pii laeti obsequentem legibus spectant tuis.
Justa lex tua est: premis me jure justus arbiter.
At libenter audientem jussa me tua recrea.

77 Tibi libenter obsequentem praeveni clementiâ.
Servulum tuum prementem comprime arrogantiam.
Me tuae legi obsequentes obsequentem diligant.
Nec ferat tibi obsecundans pura mens infamiam.

CHAPH.

81 Deficit mens spe salutis, spes nec illam deficit.
Lassa languent lumina: utris corpus instar aridi.

Tabuit: solare promissi in malis memorem tui.

Quis ferendi finis? hostem quando punies meum?

85 **Mihi** tuae legis superbus hostis effodit scrobem.

Aequa lex, promissa certa sunt tua: hostes confice

Qui premunt me, quod te in uno colloquem fiduciam.

Scita fac ut ad tua omnes actiones dirigam.

LAMED.

89 **Certa** eunt promissa, certa stat tuis verbis fides,
Dum polo stellae micabunt, herba terras vestiet;

Sempiterno quae recursu legibus parent tuis.

Obruissent me dolores, ni affuissent lex tua,

93 **Lex** salubris: nulla nobis tollet hanc oblivio.

Sum tuus, tua instituta diligentes diligo.

Impii montem parabant scita meditati tua.

Ceteris est finis: illa sola semper permanent.

MEM.

97 **O** tuam quam legem amavi! semper illam cogito.

Hostibus prudentiorem me meis haec reddidit.

Factus huic fui obsequendo doctior doctoribus.

Huic quod audiam, senectâ astutior sum callidâ:

101 **Huic** ut obsequar, malorum flecto gressum a semitis

Te docente non recedo paullulum a verbis tuis,

Faucibus meis suavi melle suavioribus.

Eruditus his, recedo a semitâ mendacii.

NUN.

105 **Sancta** lex, velut lucerna, dirigit pedes meos.

Obstinavi animum tuis ut obsequar sermonibus.

Obrutum malis, tuorum foederum memor, leva

Edoce me jussa, et oris hanc bonus cape victimam;

109 **Jussa** non rejecta, quamvis undique instarent mala:

Haec nec abjeci impiorum penè clausus retibus.

Haec voluptas, hoc mihi unum gaudium, haec hereditas.

Hic scopus mihi manebit, vivus aurâ dum fruar.

SAMECH.

113 **Diligo** legem tuam, sicut malos abominor.

Unica es spes, una verbis in tuis fiducia.

Ut Dei mendata servem, hinc impii facessite.
 Me tuo sermone fulci, ne sequar spes irritas.
 117 Te regente salvus usque jussa diligam tua.
 Perfugas calcas tuos, qui vana frustra cogitant.
 Legem amo tuam, quod omnes impios extermines.
 Corpus horret quum severum cogito te judicem.

AJIN.

121 Aequa ne me diligentem desere opprimentibus:
 Justa fac anem superbo tutus a ludibrio.
 Dum salutem spero, scita specto dum tua, lumina
 Lassa languent: tu benignus edoce servum tua
 125 Placita: legum fac tuarum intelligat mysteria,
 Tempus instat puniendi legis adversarios.
 At tuum foedus mihi auro est carius carissimo:
 Hoc amo, huc errore misso dirigo vitae ordinem.

PHE.

129 Mira rituum tuorum mens colit mysteria.
 Verba pectori imperito luminis sunt janua.
 Faucibus tua verba apertis duco, vitae ut spiritum.
 Ceu soles te diligentes, intueri me bonus.
 133 Dirige ad tua verba gressus: tum scelus non op-
 primet
 Me. Tuae legi, impiorum liber a calumniâ,
 Obsequar: bonus intueri me, tuam ut legem sequar.
 Si quis hanc spernit, fluunt mihi more rivi lacrimae.

TZADE.

137 Justus es creator orbis: justa jussa sunt tua.
 Plena lex est aequitatis: certa verbis veritas.
 Rumpor irâ, quum scelestis impiè contemnitur.
 Sermo purus instar ignis: servus hunc amat tuus.
 141 Impii spernant licebit me, tuam legem sequar.
 Jussa stant tua sempiterna nota nullo turbine.
 Turbidis mihi illa rebus anxium cor recreant.
 Scire legem da tuam: vitam mihi donaveris.

KOPH.

145 Corde toto audi vocantem, legi ut obsequar tuae.
 Invoco, adjuva invocantem, foedus ut colam tuum:

Invoco te manè, verbis in tuis fiducia est.

Nocte vigiles antevertō, verba mediter ut tua.

149 Me benignè audi, ut soles, et fauce mortis eripe.

Impii me persequuntur, legis expertes tuae.

Tu propinqua, Domine, jussa cujus omnia justa sunt.

Jussa firma fine nullo, firma nullo exordio.

RESCH.

153 Adspice afflictum : leva me, foederis memorem tui :

Foederis memor meam vitam patronus asserere.

Impii malè interibunt, jussa qui tua negligunt.

O bonus sine fine, roborā, ut soles, vitam meam.

157 Me prementū multitudine a lege non flectit tuā.

Moeret animus intuendo pacta qui spernunt tua.

Tu bonus tua jussa amantem me vicissim recrea.

Cuncta promissa tua nullum fixa nōrunt terminum.

SCHIN.

151 Me premit tyrannis : at cor verba meditatur tua,

Verba gratiora gazis aureis animo meo.

Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.

Septies tuam aequitatem me canentem lux videt.

165 Legem amantibus tuam pax multa, nulla offensio.

Spectat a te mens salutem, nixa promissis tuis,

Mens amat promissiones unicè et servat tuas.

Servo tua pacta, ut vicissim tu vitam observas meam.

THAU.

169 Invocanti da tuarum scire legum abscondita :

Invocantem libera me, foederis memor tui.

Te docente praedicabit os tuas laudes : tua

Jussa lingua nuntiabit, jussa longè aequisissima.

173 Dexterā tuā obsequentem jussibus juva tuis.

Abs te opem spero : tuarum scita legum diligo.

Sospita me, ut praedicem te : lex juvabit me tua.

Me, vagam ut pecudem, require foederis memorem tui.

PSAL. CXX.

David rex narrat liberationem acceptam divinitus a suis calamitatibus, orationemque commemorat qua apud Deum conquestus est tum de calumniis, tum de persecutionibus, et exilio quae ipsi fuerant perferenda.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMBICUS, UT IN PS. III.

1 **H**INC me obsidebant bella, et hinc calumniae

Livor faces admoverat :

Ad te refugi destitutus omnibus,

Rerum creator optime.

Te voce supplex invocavi, tu meas

Non lentus audisti preces.

2 **A** fraudulentae toxice linguae Deus,

Me protege et mendacis.

3 **O** lingua fraudis machinatrix impiae,

Qua spe meum oppugnans caput ?

4 **Scythae** ferocis lingua pestilentior

Tinctis veneno spiculis :

Ignis voracis lingua flammis acrior,

Quum silva flagrat arida.

5 **Heu** vita tristis, vita dura et anxia,

Per invios erratica

Montes, latrones inter, atque inhospita

Gentis ferae mapalia :

6 **Mens** aegra vitae carpitur fastidio,

Hostes quietis accolens ;

7 **Hostes** quietis, blanda quos oratio

Ferociores efficit :

Quos innocentis mentio concordiae

Ad bella saeva exasperat.

PSAL. CXXI.

David conflictum animi sui in periculis exponens, ad Deum conversâ oratione se committit ei, et confirmat in fide promissionum ejus.

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONIUS, UT IN PS. XXXIII.

- 1 **D**UM ferox armis inimicus instat,
Ad montes vaga lumina
Proximos circumfero, si quid illinc
Fortè appareat auxill.
- 2 At mihi coeli Dominus solique
Certam solus opem feret.
- 3 Ille (quid vano trepidans tumultu
Cor pulsas mihi pectora?)
Ille sanctorum, mihi crede, custos
Noctes excubat et dies:
- 4 Victa nec blandi illecebris soporis
Unquam lumina dimovet:
- 5 Leniter passis tibi semper alis
Umbrae more supervolat;
- 6 Ne cutem solis violentioris
Urant spicula de die,
Nocte ne lunae nebulosioris
Artus degravet halitus.
- 7, 8 Seu domi clausus lateas, latentem
Clausis servat in aedibus:
Seu foris pacis obeas amicae,
Seu belli fera munera,
Sospitem e cunctis Dominus periclis
Semper te bonus eruet.

PSAL. CXXII.

*David Ecclesiae studiis et officioso cultu Dei recreatus
laetitiam suam praedicat: urbis, Ecclesiae, et regni to-
tius statum commendat, omnibus bene precatur, et om-
nia bona a se spondet.*

1, 2, 3 TRIM. GLYC. CHOR., 4 TRIM. PHER.,
UT IN PS. CXVI.

- 1 **O** LUX candida, lux mihi
Laeti conscia nuncii :
Jam pleno stata tempora
Reddit circulus anno :
Jam festi revocant dies
Augustam Domini ad domum :
- 2 Jam sacri pedibus premam
Laetus limina templi.
- 3 Jam visam Solymae edita
Coelo culmina, et aedium
Moles nobilium, et suo
Angustam populo urbem :
- 4 Urbem, quam procul ultimis
Terrae finibus exciti
Petunt Isacidæ, ut Deum
Placent more parentum :
- 5 Jussam coelitus oppidis
Urbem jus dare ceteris ;
Et sedem fore Davidis
Cuncta in secula proli.
- 6 Mater nobilis urbium,
Semper te bona pax amet :
Et te semper amantibus
Cedant omnia rectè.
- 7 Semper pax tua moenia
Colat ; semper in aedibus
Tuis copia dexterâ
Largâ munera fundat.
- 8 Dulcis Isacidum domus,
Te pax incola sospitet :

- 9 Sedes numinis, omnia
Succedant tibi faustè.

PSAL. CXXIII.

*Ecclesia gravissimè oppressa se ad Deum erigit, gratiam
ejus implorat, et hostibus Dei male precatur.*

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 **A**D te levavi, Rex, pater, et Deus;
Ad te levavi lumina, qui procul
Contagio humano remotus,
Templa habitas radiata coeli.
- 2 Ut servus observat Domini manus,
Gestus et omnes lumine mobili;
Arguta ceu nutus acutis
Serva oculis dominae tuetur:
Te nostra spectant, te, Domine et Deus,
Intenta mentis lumina, dum graves
Iras remittas, servulisque
Des veniam bonus atque pacem.
- 3 Jam lenis in nos respice: servulis
Jam parce tandem, parce fidelibus,
Quos hostis insultans superbo
Ludificatque premitque vultu.
- 4 Contemptus hosti ac opprobrium sumus,
Vitaeque taedet: ferre animus nequit
Supercilî fastum superbi,
Ludibriumque opibus tumentum.

PSAL. CXXIV.

*Ecclesia, mirificas Dei liberationes a conatibus mundi
praedicans, benedicit Deo, et se in posterum de ope
illius confirmat.*

TETRAMETER TROCHAICUS, UT IN PS. CV.

- 1 **N**I faventis affuisset numinis praesentia,
2 Dicat Isaci propago, numinis praesentia
Ni faventis affuisset, quum veniret perditum

- Nos superba multitudo, facta stultis viribus,
 3 Fortè vivos devorassent, debilesque et pauculos:
 Ira fervidi furoris, avida nostri sanguinis.
 4 Obruisset instar undae nos procella cladum:
 More torrentis nivali ab imbre turgidi, impetus
 5 Nos repentè sustulisset; usque ad animam gurgites,
 Usque ad animam transiissent gurgites impervii.
 6 Sempiterna laus Deo sit, qui suos non tradidit
 Dentibus praedam cruentis perfidarum gentium.
 7 Cassibus fractis dolosis sospites evasimus:
 Capta veluti jam molucris rete fugit aucupis.
 8 In Deo nostrae salutis spes reposita est unico,
 Qui solum coelumque fecit vir potentis dexterae.

PSAL. CXXXV.

Psalmes stabilitatem Ecclesiae praedicat, et instabilitatem afflictionum ejus; deinde Deum orat pro sanctificatione illius et prosperitate, improbis ejectis.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., ET EN PS. VII.

- 1 SIONIS arcem non equivo impotens:
 Saxo sedentem perpetuo quatit.
 Nigrantibus non auster alis
 Imbriferas glomerans procellas.
 Quicumque verè spem locat in Deo,
 Non hostis hunc vis, non quatit dolus:
 Si fractus illabatur orbis,
 Incolumis fugiet ruinam.
 2 Ut civitatem moenia munitum
 Sanctam tuerentur, sic Dominus suos
 Vi cingit arcem, nec unquam
 Praesidii elidens relinquet.
 3 Nec impiorum perpetuo iugo
 Sinet piorum progeniem premi,
 Ne turpibus contemnetur
 Flagitiis labefacta mentem.
 4 Ut affluenter fac bona sint bonis,
 5 Ut contemperet fac malè sit malis,
 De calle quos recti illecebra
 Impietas malè sana flexit.

Fac, sancte rerum conditor, ut domum
Beata semper pax colat Isaci:

Tranquillitas secunda pulchrae
Exhilarat Solythae colonos.

PSAL. CXXVI.

*Ecclesia admirabilem sibi et gentibus liberationem suam
a Deo factam praedicat, eandemque optat ad illa per-
fici.*

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 QUUM pater omnipotens captam remeare Sionem,
Dulcemque jussit patriam revisere;
Attoniti stupuerunt animi, nec opinaque secum
Metum librantes inter et spem gaudia.
Vixque sibi credunt: veluti qui noctis opacae
Sopore pulso manens versat somnia.
- 2 Pro lacrimis redeunt risus: sua gaudia quisque
Sermonibus celebrat, patrium laudans Deum.
Nec minus attonito stetit ad miracula vultu
Sic barbarorum turba secum mussitans,
En pater ille deum quot signa ostendit amoris!
Hujus saluti gentis usque ut prospicit!
- 3 Nec falsè: nam signa Deus monstravit amoris
Praeclara, nostrae dum saluti prospicit.
Ergo alacres laeto testamur gaudia plausu.
- 4 At tu benigne fac parens ut ceteri
Jam redeant, plenisque viis sic agmen inundet,
Ut aestuosi quomodo fiat austri spiritus,
Indignata suis cohiberi flumina ripis,
Vagant per agros marmurant licentia.
- 5, 6 Qui malè foeturae commisit semina terrae,
Et corde tristis multa voluit anxio,
Si venit uberior seges imbris aucta benignis,
Exsultat hilari cor metentis gaudio.
Nos quoque longa fugae post taedia, postque labores,
Laeti arva dulcis patriae revisimus.
Te patrium canimusque Deum, semperque canemus:
Agimusque memores atque agimus gratias.

PSAL. CXXVII.

Psaltes nihil posse aut comparari aut conseruari, ac ne genus quidem propagari, docet sine benedictione Dei; ac proinde omnia ab illo expectanda esse.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

1 **N**i coepta Dominus iuverit, frustra struis
Moles superbas aedium.

Ni Dominus urbem servet, incassum excubat
Muris vigil custodia.

2 Frustra antevertis manè solem, et vespere
Sero domum reverteris:

Victum labore vix parabis anxio,
Ni Dominus admôrit manum.

At ille amicis interim suis dabit
Purum soporem somniis:

3 Domumque dulci prole foetam liberum
Praebabit. Haec hereditas,

Haec illa merces, qua beat caros sibi
Rerum ille Dominus omnium.

4 Non sic timori est dexteram telis gravis
Bellator hostis hostibus,

Ut quem parentem masculae propaginis
Favor beavit numinis.

5 O ter beatum et amplius, qui talibus
Pharetram sagittis impleat!

Non ad tribunal erubescet iurgia
Procacis adversarii.

PSAL. CXXVIII.

Psaltes, piorum felicitate propositâ, demonstrat quàm grato animo sit percipiendâ benedictio Dei publica in Ecclesiam, et privata in pios singulos.

1, 2, 3 TRIMETER GLYCONIUS CHORIAMBICUS, 4 TRIMETER PHERECRATIUS, UT IN PS. CXVI.

1 **F**elix o ter et amplius,
Quem timor Domini tenet,

Quem non illius a via
Flectit devius error.

2 Felix, et tibi prosperè

Cedant omnia: nam tuo

Carpes dulcis forens.

Comparata labore.

3 Instar palmitis tiberi

Proventu gravidi, et comâ

Cingentis viridi domum,

Te conjux hilarabit.

Ceu plantaria fertili

Pubescunt oleae solo,

Jucundo tibi liberi

Cingent agmine mensam.

4 Quem timor Domini tenet,

Inter talia commoda

Vitae tempora transiget.

5 At te ex arce Sionis

Ditabit Domini manus

Larga: et conspicias bonis

Florentem Solyman, tibi

Donec vita manebit.

6 Proles adspicias tuæ

Longâ stirpe propaginem:

Festâ semper et Isaci

Laetos pace nepotes.

PSAL. CXXXIX.

Ecclesia suas in praesenti seculo afflictiones a mundo et liberationes a Deo praedicat, furemque adversarium exitium.

TETRAMETER TROCHAEUS, ET IN PS. CV.

1, 2 JURE dicat grex bonorum, Mille me molestiis.

Factio pressit malorum: prima ab usque origine

Factio pressit malorum mille me molestiis:

Nec tamen subvertere unquam quivit ullis machinis.

3 Terga saevis exaravit verberum vibicibus:

Terga longis secta sulcis, hostis ad fastidium:

- 4 Sed parens rerum benignus, vincla rapit, lupia,
Meque nervo liberavit servitutis asperae.
- 5 Qui Sionis non amico spectat arces, lumine,
Vota semper vana volvat, spes inanes patris: ()
- 6 Marceat, ceu sole marcet, herba languens torrido,
Herba summis nata tectis, quae repente corrui
Ante falcis plagam acutae, siccæ, marcidis comis: *
- 7 Unde nec sinum replevit, qui manipulos colligit,
Nec manum messor perustus, prata, tendens florea,
- 8 Nec viator ominatus prospera est metentibus,
Sic precatus, Arva laeta, et arva laeta, et roscida:
Hunc in annum, et usque in annos hunc sequentes,
numinis
Vos favor semper benigni servet, ornet, augeat.

.PSAL. CXXX.

Psalmes sibi maximas liberationes obtigisse narrat invocanti Deum, ideoque se Deo confidere; et Ecclesiam ad fiduciam eandem hortatur promissionibus.

1, 2 ASCLEP., 3 PHEREC., 4 GLYCONIUS, UT IN PS. IX.

- 1, 2 CURARUM rapidis fluctibus obrutus,
Arcanis animi de penetralibus,
Audi verba precantis,
Clamavi, pater optime:
Audi verba, pater, quae tibi supplices
Multo cum gemitu fundimus: applica
Intentam bonus aurem,
Tristes ad querimonias.
- 3 Si vindex tetricus facta nefariè
Poenis cuncta velis plectere, quis sibi
Tam confidit, acerbum
Ut non horreat exitum?
- 4 At tu non furiis tristis es asperis,
Sed largus veniae, et munificus parens:
Ut te jure colamus,
Legum et jussa salubria.
- 5 Nam spes polliciti me recreat tui,
Promissique fides fallere nescii,

Et fiducia certa

Mentem sustinet anxiam.

6 Non sis præcepiti nocte vigil æm

Observat roseum, non roseum vigil

Phœbi sic avert ortum;

Ut flagrat mea mens Deum.

7 Securi in Domino figite spem pii,

Non duro veniam supplicibus dare;

Et prompto dare premissis

Duro servitio manum.

8 Electi generis progeniem gravi

Pressam servitio ex hostibus asseret:

Et de morte redemptam

Noxis eximet omnibus.

PSAL. CXXXI.

*David, dimissum suum animum supplicemque professus,
Ecclesiam ad humilitatem simplicitatemque cohortatur.*

DIM. IAMB. ANACREONTEUS CATAL.

- - - - -

1 Si spiritu impotenti,
Si lumine insolenti
Elatus ambulavi;
Si virium mearum
Fiduciâ superbus
Despexerim minores:
Si mentis arrogantis
Sublimè vectus alis,
Majora, quàm fieret
Sperare, cogitavi:
Ni vota temperavi
Modestiâ salubri:
Nil deprecor rogove,
Nullam recuso poenam.

2 Qualis puer tenellus
Vix lacte pulsus, unam
Suspirat in parentem,

Hanc spectat, hac ab una
 Dependet, ambis unam
 Aeterne rector orbis,
 Te mens mea inuoluetur
 Unum, uni adhaeret, unum
 Te vindicem salutis

- 3 Agnoscat. O piorum
 Propago sancta patrum,
 Unum Deum parentem
 Spectate, spes in uno
 Locate, cuncta ab uno
 Sperate: spem nec unquam
 Fovebitis caducam.

PSAL. CXXXII.

David, archam Dei ducturus Hierosolyma, sollicitudinem suam, votum, officiumque exponit Deo; orat ut Deus veniat in civitatem suam, et regno, sacerdotio, populoque beneficiat; ideoque promissiones antea a Deo factas adducit.

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1 DAVIDIS esto memor, genitor, memor esto laborum
 Quos tulit, in rebus tua jussa secutus egenis.
 2 Ille tibi, Hebraeae gentis Deus unice, votis
 Obstrinxit caput, et promissis ora reclusit:
 3 Non aedes prius ingrediâr, mollive reponam
 4 Membra toro, aut oculis duleem indulgēbo soporem,
 5 Quam fanum inveniar, et sacri fundamenta templi
 Designem, sanctisque locum dimetiar aris.
 6 Fama licet patriae multum promitteret orae,
 Inter saxa tamen silvestribus obsita dumis
 Monstravit Deus ipse locum. Deus ipse perenne
 Hic templum, templique sacris sedem innuit aris.
 7 Ergo alacres gratam Domino properemus ad aedem:
 8 Scamna pedum pronis veneremur vultibus: et tu,
 Sancte parens, bonus ac placidus cape vota, tuamque
 Laetus adi sedem: neu dedignare penates
 Qui memorem aeterni servabunt foederis arcam.
 9 Tempa sacerdotes casti tueantur, et omnes

- Qui tua rite piis venerantur numina sacris,
 10 Laetitiâ exsultent. Si David pectore puro
 Te coluit, ne Davidicae nunc respue prolis
 Dona, tui populi cui frena tenenda dedisti.
 11 Davidi enim quondam (neque jam sententia vertet
 Ulla tuam mentem) jurasti: *Ex stirpe propago*
Nata tuâ solium et sceptrum retinebit avitum.
 12 Quod si posteritas servet mea, foedera, pactis
 Si steterit, leges si non temerârit, avitas,
 Nulla dies solio, vis nulla extrudet avito,
 Et natos natorum, et qui nascentur ab illis.
 13 Ipse mihi sedem elegi sine fine Sionem, [luptas:
 14 Quam colerem: hîc mihi certa quies, hîc certa vo-
 15 Haec mihi grata domus: coeli indulgentia fruges
 Faxo alat, et duras largè saturabo colonos.
 16 Templâ tuebuntur casti justique ministri,
 Laetitiâque piis perfundam pectora certâ:
 17 Davidicoque novum producam e semine germen,
 Quod latè in populos fundet sua brachia: stirpi
 Prospiciam serae solium qui illustret avitum,
 Claraque per cunctas diffundat lumina terras.
 18 At pudor, et turpes maculas infamia spargens,
 Hostibus inficiet vultus. Jessaea propago
 Florebit, cingetque sacrum diademate crinem,
 Transmittetque suam longæva in seculâ famam.

PSAL. CXXXIII.

*David communionem sanctorum celebrat, et elegantibus
 comparationibus figurat bonâ, amoenitatemque illius.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 NIL caritate mutuâ fratrum, nihil
 Jucundius concordîâ;
 2 Non aura suavis balsami, quum funditur
 Aronis in sacrum caput,
 Et imbre laeto proluens barbam et sinus,
 Limbum pererrat aureum:
 3 Non ros, tenella gemmulis argenteis,
 Pingens Sionis gramina,

*Aut verna dulci inebrians uligine
 Hermonis intonsi, iuga
 Fraterna, quam pax incolit, domum juvat
 Dominus benignâ dexterâ:
 Et spibus augeat: filiorum et filios
 Multis propagat seculis.*

PSAL. CXXXIV.

*Psalter Ecclesiam totam hortatur ut benedicat Deo, ad-
 junctis promissionibus.*

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 *Domine ministri, nocte qui custodiat
 Sancti excubatis atrii,
 Laudate Dominum, laudibus donec sacro
 Nex amant silentio.*
- 2 *Interque laudes mentibus parvis manus
 Coele supinas tollite.*
- 3 *Et vos beabit Dominus invicem omnibus
 Coeli solique commodis:
 Dominus Staret qui tueretur, unicus
 Coeli solique conditor.*

PSAL. CXXXV.

*Psalter Ecclesiam hortatur ad laudandum Deum, omni-
 potentiae in res creatas et inimicos ipsos, bonitatisque
 erga Ecclesiam nomine; quae omnia per comparationem
 idolorum gravissimè amplectat.*

HEXAMETER, UT IN PS. I.

- 1, 2 *Vos quibus est sacri custodie credita templi,
 Eia Deum laudate, Deum, celebrate ministri,
 Qui sacra assidua vigilatis ad aetria curâ.*
- 3 *Eia Deum laudate bonum, nomenque beatum
 Tollite perpetuo vestro super aethera cantu.*
- 4 *Quippe Jacobum, ultrò legit, lectumque dicarâ
 Hunc sibi, ceu privam patrimonii in secula sortem.*
- 5 *Nota quidem Domini est immensa potentia, notum*

- Numen; quippe deos sub se premit altior omnes,
 Quos alii stolidâ placant cœlumina curâ.
- 6 Versat enim nutu cœlo, terrâque, marique,
 Aut si quod caecis clausum est penetrale tenebris
- 7 Naturae, quodcunque libet: de viscere terrae
 Evocat, et liquido suspendit in aëre nubes:
 Fulguribusque vagis venientes praevenit imbres:
 Deque suis promit ventorum flamina gazis.
- 8 Ille hominum primos foetus pecudumque per arva
- 9 Divitis Aegypti stravit: regemque superbum,
 Et quicumque bibunt septemflua flumina Nili,
- 10 Terruit ostentis: validis ille oppida muris
 Turrita evertit: numeroso milite cinctos
 Cum stirpe exstinxit violento funere reges:
- 11 Stravit Amorrhæum validâ virtute Seonem,
 Quique Basan, Ogus magnâ ditione tenebat,
 Regnaque non uni Cananæa subdita sceptro:
- 12 Arvaque, dejectis nuper viduata tyrannis,
 Accepere novos Jacobi e stirpe colonos.
- 13, 14 Sancte parens rerum, qui justo examine nôsti
 Parcere subjectis, et debellare superbos,
 Posteritas te sera canet: tua splendida facta
 Nulla unquam ex animis tollent oblivia nostris.
- 15 At sibi quae variis finxit simulacra figuris
 Vana superstitio, calidis fornacibus aurum
 Argentumve liquans, nil sunt nisi ludicra dextrae
- 16 Humanæ commenta: illis os vocis inane:
- 17 Lucis egent oculi: surdas sonus advolat aures:
 Et patulas frustra nares jucundus odorum
 Halitus incursat: calidus non pectora pulsat
- 18 Spiritus. O quisquis ludibria talia fingit,
 Aut colit, ipse suis similis dis exigit aevum,
 Mentis inops, et lucis egens: non aure nec ore
 Accipiat reddatve sonos: nec nare sagaci
 Sentiat halantes per prata nitentia flores.
- 19, 20, 21 Tu verò genus à magno Israël profectum,
 Et domus Aronis, genitque e sanguine Levi,
 Et quicumque pio rerum venerare parentem
 Obsequio, laudate Deum, qui tecta Sionis
 Ardua, qui sacrae Solymae bonus incolit aedem.

PSAL. CXXXVI.

Psalles hortatur Ecclesiam ad praedicandas Dei laudes, propter, beneficentissimam naturam et majestatem ipsius, benignaque opera in creatione, administratione et conservatione rerum omnium, ac imprimis Ecclesiae, demonstratâ.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMBICUS, UT IN PS. II.

- 1 Eia Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
Largâ benignum semper indulgentiâ.
- 2 Eia Deum laudate : Deus namque ille deorum est,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 3 Cui domini rerum submitunt sceptrâ tyranni,
Largâ benigno semper indulgentiâ.
- 4 Qui facit attonito solus miracula mundo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 5 Qui nitidos mirâ arte polum convolvit in orbes,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 6 Qui liquidis terras emergere jussit ab undis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 7 Qui vitreo accendit flammantia lumina coelo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 8 Qui solem auricomum jussit dare jurâ diei,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 9 Qui lunam et stellas tenebras distinguere noctis
Jussit, benignâ semper indulgentiâ,
- 10 Pignora prima Phari qui fato exstinxit ad verbo,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 11, 12 Isacidas medio incolumes ex hoste recepit,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 13 Qui rubri Oceani torpentes diffidit undas,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 14 Perque undas fissas sobolem traduxit Abrami,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 15 Pharonem et Pharios submersit gurgite currus,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
- 16 Deduxitque suos desertâ per avia tutos,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

- 17, 18 Et validos meritâ prostravit clade tyrannos,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
19 Stravit Amorrhæum validâ virtute Seonem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
20 Stravit et incassum confisum viribus Ogum,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
21 Motatusque novis agrum est utriusque colonis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
22 Isacidis habitare suis dedit hostica rura,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
23 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
24 Avertitque ferum nostris cervicibus hostem,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
25 Qui genti vitam humanæ victumque ministrat,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
26 Astrigeros laudate Deum qui temperat orbes,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

PSAL. CXXXVII.

Sacerdotes et Levitæ captivi ad sacras cantiones cantandas sollicitati, ostendunt a se bonâ fide fieri non posse: in luctu suo constanter permanent, Edomacisque et Babylonis severissimum Dei iudicium imprecantur atque denuntiant.

1 HEXAMETER, 2 PENTAMETER, UT IN PS. LXXXVIII.

- 1 **D**UM procul a patriâ moesti Babylonis in oris,
Fluminis ad liquidas fortè sedemus aquas;
Illa animum subit species miseranda Sionis,
Et nunquam patrii tecta videnda soli.
Flevimus, et gemitus luctantia verba repressit;
Inque sinus liquidæ decedit imber aquæ.
2 Muta super virides pendebant nabilia ramos,
Et salices tacitas sustinere lyras.
3 Ecce ferox dominus, Solymæ populator opimæ,
Exigit in media carmina læta malis:
Qui patriam exilio nobis mutavit acerbo,
Nos jubet ad patrios verba referre modos,

Quale canebamus, steterat dum celsa Sionis
Regia, finitimis invidiosa locis.

4 Siccine divinos Babylon irrideat hymnos?

Audiat et sanctos terra profana modos?

5 O Solymae, ô adyta, et sacri penetralia templi,

Ullane vos animo deleat hora meo?

6 Comprecor, antè meae capiant me obliviae dextrae,

Nec memor argutae sit mea dextra lyrae:

Os mihi destituat vox, arescente palato,

Haereat ad fauces aspera lingua meas:

Prima mihi vestrae nisi sint praeconia laudis;

Hinc nisi laetitiae surgat origo meae.

7 At tu (quae nostrae insultavit laeta rapinae)

Gentis Idumaeae tu memor esto, pater.

Diripite, ex imis evertite fundamentis,

Aequaque, clamabant, reddite tecta solo.

8 Tu quoque crudeles Babylon dabis impia poenas,

Et rerum instabiles experire vices.

Felix qui nostris accedet cladibus ultor,

Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.

9 Felix qui tenero consperget saxa cerebro,

Eripiens gremio pignora cara tuo.

PSAL. CXXXVIII.

David Deum celebrat et propter benignum verbum et opera ejus erga se: a gentibus suo exemplo celebratum iri docet, ac postremò se committit Deo.

1 HEXAMETER, 2 DIMETER IAMB., 3 DIMETER DACTYL.

1. - 0 0 | - - | - 0 0 | - 0 0 | - 0 0 | - - || vide Ps. I.

2. - - | 0 - | - - | - - | 0 - | - - || vide Ps. III.

- 0 0 | - 0 0 | - || vide Ps. XII.

1 PECTORE te grato Dominumque Deumque fatebor

Coram superbis regibus,

Et tua facta canam.

2 Ad tua templa oculis, animo ad tua numina spectans,

Nomen celebrabo tuum,

Perpetuamque fidem:

T

- Qui donis premissa novis satulata rependis,
 3 Audis vocantem, rebora
 Das animo trepido.
 4 Te, quacunq[ue] patet tellus circumflua ponto,
 Reges fatebantur Deum,
 Quum sine labe fidem
 5 Audierint: ritumq[ue] tuos super aethera cantu
 Ferent, tuaeq[ue] gloriae
 Ad jubar attoniti.
 6 Nam liquidi quanquam trans ignea moenia mundi
 Beatus in te permanes:
 Attamen haud humiles
 7 Despicias; elatosq[ue] premis: discrimina mille
 Passim mihi circumstrepant,
 Te duce tutus ero.
 Tu validâ obeistes dextrâ furialibus ausis
 Qui me lacesunt hostium:
 8 Incolumiq[ue] dabis.
 Quod superest, si quid superest: bonitate perenni,
 Quo coeperas gradu, tuas
 Facta tuere manus.

PSAL. CXXXIX.

David se tutum et omni ex parte Deo perspectum esse agnoscens, profitetur studium suum adhaerendi Deo et fugiendi a malo: ac postremò ad confirmandam hanc professionem suam, si opus erit, se amplius probandum committit Deo.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 MOMENTA vitæ nulla te latent meae,
 Rector benigne coelitum.
 2 Seu sedeo, sive surgo, seu quid cogito,
 Tu cupeta praesens adspicias.
 3 Lux sive curam, seu quietem nox tulit,
 Curam et quietem temperas.
 4 Nec te minutæ voculae fugit sonus,
 Quam lingua temere fuderit.
 5, 6 Et os et humeros, totiusq[ue] corporis
 Sic arte mirâ fabricam

- Finxisti, acumen nullum ut humani ingent
Ratiove possit assequi.
- 7 Quónam ergo vultum fugere tuum? quibus
Clausus latebris ocellar?
- 8 Petamne coelum? praesto es hic: ad inferos
Demergar? illinc non abes.
- 9 Aurora carru me volucris ut deferat
Ad occidentis limitem.
- 10 Hic deprehendes me, nec hic tutus tuae
Vitabo fulmen dexterarum.
- 11 Incauta mens si fortè secum cogitet,
Nox me tenebris occultet,
Obscura tenebris nostra nox luce est tibi
Meridianâ clarior:
- 12 Tibi nec tenebrae sunt tenebrae, nec tuae
Nox ulla providentiae est.
- 13 Arcana mentis tu tenes, qui pectoris
Arcana fabricatus es.
Qui me parentis ventre conditum, cutis
Tenello amictu involveras.
- 14 Compago mira corporis nostri, tuae
Miraculum est solertiae:
Stupenda cujus opera nec nostra assequi,
Sed nec negare mens potest.
- 15 Nam nulla nostri tam minuta est corporis
Pars, ut tuam scientiam
Fugiat: nec ulla claustra pectoris latent
Te conditorem pectoris.
- 16 Massae recentis rudia adhuc primordia,
Rudisque massae semina,
Ceu scripta haberes, corporisque lineas,
Motum statumque noveras.
Et membra nondum quum forent, quid adderent
Dies sciebas singuli.
- 17 Haec mente tacitâ cogitanti mihi, stupor
Torporque sensus alligat:
Animus labascit quum tuae miracula
Perpendo mecum dexterarum.
- 18 Citiùs inibo numerum, arenae in littore
Quot volvat aestus corpora:

- Quamvis ocellis pervigil. nunquam meis
 Dulcem seipsum indulsero.
- 19 O quando perdes impios, rerum parens?
 O quando sanguinarios
20. A me repelles, qui scelesti nomini
 Et numini illudunt tuo?
- 21 Te quisquis odit, non ego odi? non tuos.
 Hostes habebam pro hostibus?
- 22 Odi profectò: nec tuis ex hostibus
 Amicus est quisquam mihi.
- 23 Revolve mentis intimos sinus Deus,
 Latebrasque nostri pectoris;
- 24 Nisi hîc amorem videris tui, nisi
 Animum obsequi nunquam pigrum,
 Si par scelestis scelere sum, vitae parem
 Da cum scelestis exitum,

PSAL. CXL.

David Deo supplicat pro liberatione suâ: impiis adversariis malè precatur; et seipsum confirmat in fiduciâ certâ justitiæ salutisque Dei.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1 AETERNE rerum conditor, a malæ
 Linguae veneno me bonus assere,
 Meamque perjuri tuere
 Hostis ab insidiis salutem,
- 2 Qui fraude tectâ bella nefaria
- 3 Ciet: nec atris mitior anguibus
 Vibratque linguam virulentam, et
 Ore vomit rabido venenum.
- 4, 5 Averte fraudem, et me violentiæ
 Hostis scelesti subtrahe, qui mea
 Vestigia observat, scrobesque
 Obijciens, laqueosque tendens.
- 6 At tu, salutis praesidium meae,
- 7 Audi precantem: tu Dominus mihi
 Deusque; tu me liberasti
 Incolumem crepero e duello.

- 8 Idem impiorum nunc bonas herbas
Fac vota : saevam frange superbiam :
- 9 Virusque linguae pestilentis
In domini exitum refunde.
- 10 Dejecta coelo flammis perdidit
Procella fundat praecipiti fuga,
Caecosque propellat profundas
Perpetui in barathri tenebras.
- 11 Linguae loquacis perdidit vanitas
Nunquam quieto deget in otio :
Sed impiè dignum patris
Exitium domino parabit.
- 12 At impiorum a vi Dominus suos
- 13 Et fraude vindex asseret : ut pii
Numen Dei praesens potensque
Perpetuo celebrent honore.

PSAL. CXLI.

David, tribulibus suis mandato Saulis ipsum persequentibus, opem Dei implorat : improbitatem auctorum persecutionis suae exponit, fidemque suam, quibus nominibus servari a Deo petit.

1 TRIMETER ET 2 DIMETER IAMB., UT IN PS. III.

- 1 AUREM vocanti da, parens, properè, meas
Audi preces salutifer.
- 2 Quum verba flundo tristis, et puras manus
Attollo, sic preces meas
Manusque puras respice, ac si thureo
Odore manè te colam :
Ac si colam te victimâ et libamine
Sero rubente vespere.
- 3 Freno coërce linguam : ad oris januam
Fac excubet custodia.
- 4 Fac mens sequatur recta, fac in lubricam
Ne flectat erroris viam.
Fac ne scelesto gaudeat coetu, neque
Mensâ fruatur impiâ.
- 5 Me malo justus increpet, me verberet,
Quàm palpet impius, comam

- 6 Quàm rore nardi spargat. Impii, precor,
 Et impiorum praesides,
 De rupis altae quum ruent specula, sui
 Supplicia sceleris ut laent;
 Tum subeat animum conscius, salubriter
 Quòd me monentem spreverint.
- 7 Sic mortis horror ossium compagine
 Mihi laxat, ut caesae jacent
 Fagi per arva fissa cuneis fragmina.
- 8 Tu, sancte rector coelitus,
 Spes una nobis es salutis, unicum
 Agnoscimus te vindicem.
- 9 Vitam tuere ab impiorum cassibus,
 A fraude quam struunt mihi.
- 10 Compos salutis impios fac in sua
 Cernam ruentes retia.

PSAL. CXLII.

*David a Saule et comitatu ejus circumclusus Deum orat
 pro salute sua, ad gloriam ipsius in Ecclesiâ praedi-
 candum.*

1 SAPPHICUS, 2 GLYCONIUS, UT IN PS. XXXIII.

- 1 Invoco supplex Dominum, manusque
 Tendo ad sidera supplices.
- 2 Mentis huic pando lacrimas: querelis
 Imploro miseris opem.
- 3 Pectus afflictum dolor obruebat:
 Quamvis, Rex bone coelitus,
 Puriter vitae mihi tu peractae
 Esses arbiter optimus.
 Quum domo gressum tamen efferebam,
 Tendebant mihi retia.
- 4 Nec mihi notus, nec amicus usquam,
 Quoquò lumina verteram:
 Exitus nusquam, fuga nulla, nemo
 Qui me sospite plauderet.
- 5 Ergo te, rerum pater, invocavi,
 Unum praesidium in malis:

- Tu meae vires, mea spes, opesque,
 Dum sedes hominum celsis.
 6 Da meis aurem facilem querelis:
 Fracti cladibus ultimis:
 Assere a saevi manibus tyranni,
 Qui me fortior opprimit.
 7 Carceris vitam rape de tenebris,
 Ut te laudibus efferam:
 Teque conventus celebret piorum,
 Promptum ferre piis opem.

PSAL. CXLIII.

David, Deum implorans, indignitatem suam confitetur, injuriam sibi factam in hac caussa narrat, et angustias animi sui: ac propterea a Deo servari et institui petit, inimicos verò perdi ad gloriam ipsius.

ALCAICUS MAJOR, VIDE PS. VII.

- 1 **A**UDI vocantem rebus in asperis,
 Et lenis aurem da precibus meis,
 Rerum creator: quâque soles fide
 Et aequitate ex hostibus eripe.
 2 Juris severi ne trutinâ meam
 Expende vitam: nemo hominum innocens
 Sic est, tribunal possit ut ad tuum
 Se profiteri crimine liberum.
 3 En hostis atrox imminet, et premit
 Stratum: tenebris tristibus abditus,
 Et lucis exsors dego, velut specu
 Quos in sepulchri mors fera condidit.
 4 Mens penè curis obruta volvere
 5 Priora coepit tempora, quum patres,
 Spes quos fovebat praesidii tui,
 De fauce lethi saepe revelleres.
 6 Hac recreatus rursus imagine,
 Imploro supplex auxilium tuum,
 Intenta mens te respicit, arida
 Tellus ut imbres sub caele torrido.
 7 Non lentus audi, nam mihi spiritus
 Vix fessa pulsat pectora: si tui

Avertis oris lumen amabile,
Mors atra siccis faucibus imminet.

8 Spe mens labores auxilii tui
Fert: spectat unum te, pater optime.
Audi precantem lenis, et exitum
Jamjam obruturis pande periculis.

9 Ab hoste saevo protege me, meae

10 Custos salutis: prava repellere
Mentem manumque, et recta capessere.
Doce, unicum te qui veneror Deum.

Arcana fac vis numinis ut tui
Per plana gressum dirigat, ut tua
Mandata secter: neu malè credulum
Error malorum vertat in orbitam.

11 Ut nulla numen non celebret tuum
Et aequitatem natio, recrea
Me destitutum praesidio: et malis
Hostis scelesti libera ab artibus.

12 Favoris umbrâ me solitâ tege;
Et, qui me acerbis usque doloribus
Affligit, hostem perde nefarium,
Servumque serva perpetuò tuum.

PSAL. CXLV.

David, praedicatâ Dei erga se et humanum genus beneficentiâ, hostibus malè precatur: sibi totique regno salutem et benedictionem omnimodam exoptat; et commendat felicitatem populi Dei.

1, 2, 3 ASCLEP., 4 GLYCON., VIDE PSI. DL.

1 Quo te, Rex hominum, crimine prosequer?
Qui firmas animam robore, qui manum
Et bellare doces, et dubii regis
Per discrimina praecti.

2 Quòd vivo et valeo, tutus et hostium
A fraude, eximiâ fulgeo gloriâ:
Quòd latè validis impèro gentibus,
Totum munieris id tui est.

3 O rerum genitor, quantulus est homo,
Hac quem prosequeris munificentia,

- Et curas patriâ sollicitudine !
 4 Figmentum fragilis luti,
 Quo nec bulla levis vanior est, neque
 Quae mentes agitant omnia turbidas,
 Nec serum fugiens umbra crepusculum,
 Nec fumi volucris vapor.
- 5 Coeli pande fores, Rex bone coelitem,
 Ac de sidereis labere sedibus :
 Montes nube operi ; per liquidi aëris
 Campos fulgura trajice.
- 6 Turbato trepidâ sparge fugâ impios,
 Et sparsos jaculis perde sequacibus :
- 7 Porrectâque manu me, pater optime,
 Saevis eripe fluctibus.
 Hostis pelle malam vim bonus impii :
- 8 Linguae vaniloquae reprime toxica ;
 Assuetâque dolis pestiferis manûs
 Vires contere viribus.
- 9 Ut te nostra novo carmine barbitos
 10 Dicat, subsidio qui recreas tuo
 Reges : qui gravibus saepe periculis
 Vitam Davidis eripis.
- 11 Hostis pelle malam vim procul impii :
 Linguae vaniloquae reprime toxica ;
 Assuetâque dolis pestiferis manûs
 Vires contere viribus.
- 12 Natorum soboles crescat, ut ubere
 Surgit silva solo laurea : virgines
 Cultu sic niteant, ut laquearibus
 Templorum tholus aureis.
- 13 Stipentur gravidis horrea frugibus :
 Pleno cuncta penu copia suggerat :
 Foecundi pecoris non capiant greges
 Latis pascua saltibus.
- 14 Pingues plaustra boves et nitidi trahant :
 Nec tristi resonent compita classico,
 Nec fletu plateae : nec furor hosticus
 Clausis affrenat oppidis.
- 15 Felicem populum, inter bona talia
 Qui vitam in tacito transigit otio ;

Felicem populum ter quater, omnium
Cui rerum pater est Deus.

PSAL. CXLV.

David seipsum et res omnes creatas ad Dei laudes praedicandas excitans, celebrat magnificam potentiam, et justissimam benignitatem illius, quam erga omnes exhibet.

1 HEXAMETER, 2 DIM. DACTYL., 3 DIM. IAMB.

1. -- | - - - | - - - | - - | - - - | - - || vide Ps. I.

2. - - - | - - - | - - || vide Ps. XII.

3. - - | - - | - - | - - - || vide Ps. III.

- 1 **T**e Regem Dominumque canam, dum lucida volvet
Lucidus astra polus,
Et unicum colam Deum.
- 2 Luce canam te, nocte canam te : nulla carebit
Laudibus hora tuis,
Rerum creator et salus.
- 3 Magne parent, nullo cui clausa potentia fine est,
- 4, 5 Secula cuncta tuas
Laudes sonabunt : et patres
Longaevi tua facta canent, seraque nepotum
Per seriem soboli
Prodent : nec aetas gloriam
- 6 Nesciet ulla tuam : mirandaque facta decusque
Ille memor referet,
Hic magnitudinem canet :
- 7, 8 Ille bonum feret et justum, et placabilis irae,
Et veniae facilem, et
Largâ benignum dexterâ :
- 9 Totque inter decora, et laudum praeconia nullo
Emoritura die,
Nil clarius clementiâ.
- 10, 11 Ergo, parens rerum, stellantis machina coeli
Cuncta suo gremio
Complexa praedicat tuum
Robur : et intacti scelerum contagia nefandâ,
Te celebrant alacres,
Tuique vires imperi

- 2 Per populos latè vulgant; na nescia sceptri
Terra sit ulla tui.
Et gloriae et potentiae.
- 3 Imperium sine fine tibi; neq legibus aevi
Subdita sceptrā tenes,
Aut clausa metis temporum.
- 4 Tu lapsos rursum attollis, firmasque labantes:
Incolumesque foves
Vitae beatae commodis.
- 5 Te volucrum pecudumque genus, te saeva fetarum
Secula respiciunt
Unum, suoque tempore
- 6 Accipiunt victum: tu dextram pandis, et omne
De locuplete penu
Animal benignè recreas. [rem,
- 7 Quicquid agis, justèque et sanctè agis: impiger au-
8 Supplicibus facilem
9 Praebes: opisque compotes
Dimittis puro qui pectore cunque precantur:
Auxilioque piis
- 10 Praesens es, et periculis
Eruis e cunctis qui te venerantur amantque:
Cumque suo scelere
A stirpe vellis impius.
- 21 Ergo omnes te jure canent, nomenque tacebit
Natio nulla tuum
In seculorum secula.

PSAL. CXLVI.

Psalmes se et pios hortatus ad laudes Dei ipsi soli asserendas, eum laudat singularium erga pios beneficiorum, creationis, conservationis, administrationisque rerum omnium, et regni aeterni nomine.

1, 2 ALC. MAJ., 3 ARCH., 4 ALC. MIN., UT IN PS. VII.

- 1, 2 **T**E, magne rerum conditor, et tuas
Sonabo laudes, factaque posteris
Miranda prodam, dum recurret
Per calidos mihi sanguis artus.

- 3 ~~Securitate~~ ne stabilem tibi
 Promitte, regum praesidio : neque
 De stirpe mortali et caducâ
 Pone tibi columnen salutis.
- 4 Ut membra liquit spiritus, in suam
 Terrena moles terram abit ; et diu
 Consulta vanescunt, et auras
 Irrita per vacuas feruntur.
- 5 O ter beatum, quem Deus aetheris
 Fido tuetur praesidio, suas
 Qui spes opesque omnes in uno
 Constituit Domino Deoque :
- 6 Qui terram et aequor condidit et polum,
 Et quicquid aequor terraque continet
 Polusque : qui promissa praestat
 Perpetuo stabilis tenore.
- 7 Qui nec tyranni vi sinit opprimi
 Infirmiorem, aut esurie premi :
 Qui carcerum exemptos tenebris
 Compedibus levat innocentes.
- 8 Qui nocte pulsâ luminis aurei
 Caecis refundit luminibus jubar ;
 Gressusque firmat claudicantes,
 Justitiamque amat aequus aequam.
- 9 Curâ fidei qui fovet advenam,
 Orbæ marito qui viduae favet,
 Orbos puellus qui tuetur,
 Et scelerum labefactat artes.
- 10 Rex ergo habenas imperii tuus,
 Sion, tenebit, sidera dum polum
 Pingent, et obliquum per orbem
 Sol rutilos agitabit axes.

PSAL. CXLVII.

Psalmes Ecclesiam hortatur ad praedicandum nomen Dei propter liberationes, beneficiaque ejus erga ipsam, et propter constantiam operum et verbi.

1 HEXAMETER, 2 TRIMETER IAMB., UT IN PS. II.

- 1 **E**IA Deum laudate, Deo date carmina digna;
Certè erudito dignus ille est carmine :
- 2 Qui Solymam instaurat rursus, passimque per orbem
Sparsos reducit exsules Abramidas :
- 3 Qui fractos animi levat, et corda anxia lenit;
Mulcet dolores, mitigatque vulnera :
- 4 Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
Suisque quaeque nuncupat vocabulis.
- 5 Magna Dei virtus, immensa potentia; nulla
Quam lingua fari possit, aut mens cogitet.
- 6 Qui mite ingenium fovet, allevat, auget honore;
Humique sternit impiam superbiam.
- 7 Eia Deum cantate, Deo persolvite grates;
Grato benignum canite patrem barbito :
- 8 Qui coelum obnubit tenebris, terram rigat imbre,
Montesque laeto vestit altos gramine :
- 9 Qui pecudum genti largâ dat pabula dextrâ,
Corvoque victum se roganti sufficit.
- 10 Quem neque magnanimùm delectat robur equorum,
Nec vis ferocis aut lacertus militis :
- 11 Sed pietas animi simplex, et in illius unâ
Quae spem salutis collocet clementiâ.
- 12 Eia, Dei laudes Solymaeae pangite turres :
Benignitatem mons Sionis praedica.
- 13 Qui portarum aditus claustris firmavit ahenis,
Civesque cunctis commoedis auxit tuos.
- 14 Qui te pace beat laetâ, et defendit ab hoste :
Et messè flavâ tritici campos tegit.
- 15 Cujus ad imperium fudit sua membra tellus;
Natura cujus prompta paret jussibus.
- 16 Quî nivibus celsos operit, ceu vellere, montes :
Densas pruinas cineris instar dejicit.

- 17 Et glacie lapsus solidarum frenat aquarum ;
 Cujus rigorem quis feret mortalium ?
 18 Quum libuit, molles glacies tabescit in undas,
 Adspirat aura mitior, rivi fluunt.
 19 Ostenditque suam per signa illustria mentem :
 Legesque Abrami tradidit nepotibus.
 20 Non ita se populis aliis monstravit amicam,
 Qui scita legum nesciunt coelestium.

PSAL. CXLVIII.

*Psalmes res omnes creatas a summo ad imum hortatur ut
 Deum celebrent, propter majestatem ipsius, et benefi-
 centiam erga Ecclesiam.*

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 **LAUDATE** Dominum coelitem
 Chori beati, qui procul
 Contagio mortalium
 Templa aetheris tuemini.
 2 **Laudate** Dominum, quos sibi
 Adesse jussit angelos :
Laudate Dominum exercitus
 Parere prompti jussibus.
 3 **Laudate** Dominum, qui diem
 Sol, luna noctem illuminas :
Laudate Dominum lucidis
 Stellae decorae flammulis.
 4 **Laudate** eum rotatiles
 Tot orbium compagine,
 Et unda longè celsior
 Campis nitentis aëris.
 5 **Hæc** cuncta laudes dicite,
 Numenque cuncta pangite,
 Quod cuncta nutu condidit,
 Et cuncta nutu sustinet :
 6 **Fixitque** firmo cardine,
 Ne vi senectæ corruant :
Certisque vinxit legibus,
 Quas transgredi non audeant.

- 7 Laudate Dominum sub spectu
Terrae, dracones, abditis
Et vasta cete, quae aëne
Ponti repositos finditis.
- 8 Ignes, nives, et grandines,
Vaporque, et aurae spiritus,
Ad jussa Domini mobiles
Circumrotantes turbines :
- 9 Colles feraces, et feri
Montes, et omnes arbores ;
Seu montibus rigescitis,
Seu cultibus mansuescitis :
- 10 Mites feraeque bestiae,
Humique lentè reptiles,
Et quae liquentes aëris
Campos volando carpit.
- 11 Reges et orbis praesides,
Et nationes liberae,
Et pauperi plebeculae
Qui jus ab alto dicitis :
- 12 Et vos juventâ floreâ
Laeti puelli et virgines,
Senesque vitae in ultimo
Jamjam exituri limine,
- 13 Laudate Dominum : numini
Sit ejus uni gloria,
Unumque noscat omnium
Coelum solumque principem.
- 14 Hunc omne in aevum laudibus
Propago tollat Isaci :
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beavit omnibus.

PSAL. CXLIX.

Psalmus Ecclesiam hortatur ut Deum collaudet; propter benevolentiam et salutem ab eo acceptam, denique propter verbum ipsius potentissimum Ecclesiae traditum.

DIMETER IAMBIGUS, VIDE PS. III.

1 CANTATE Domino canticum

Novum: sonet laus illius.

Coetus per omnes, qui sacris

Non se profanis polluant.

2 Oblectet Isaci genus

Auctore se suo: suo

Regi Sionis arduae

Congratulentur filiae:

3 Nomen celebrent illius

Laetis choris et tympanis;

Ejusque laudes accinant

Blandè canoro pectine.

4 Gentem bonus parens

Amore sancto amplectitur,

Mitemque mansuetudinem.

Firmat salute immobili;

5 Coetus piorum ut gestiant

Foris paratu splendido,

Domique secum clanculum

Laententur in cubilibus.

6 In ore, rerum praesidis

Laus continenter personet;

Utrinque acuti in dexteris

Vibrentur enses vindices.

7 In se ferarum ut gentium

Crudelitatem vindicent;

Et in futurum iras, minas,

Superbiamque comprimant.

8 Reges suorum ut hostium

Arctis catenis alligent;

Et ferreis coërceant

Vinclis feroces principes.

- 9 Poenas secundùm coelitus
Praescripta ab iis ut exigant;
Et laus plorum pervolet.
Omnes per orbis cardines.

PSAL. CL.

Psalter Ecclesiam hortatur ut Deum omnibus modis laudet, propter sanctitatem, potentiam, et magnificentiam ejus.

DIMETER IAMBICUS, VIDE PS. III.

- 1 LAUDATE Dominum, lucidum
Templum colentem siderum,
Qui vi suae potentiae
Firmavit orbis cardines.
- 2 Laudate Dominum fortiter
Ubique gestis inclitum :
Laudate magnitudinem
Captum supra mortaliū.
- 3 Laudate Dominum bellicae
Claris tubae clangoribus :
Laudate Dominum nabliis,
Lyrisque blandè garrulis.
- 4 Laudate Dominum tympanis,
Chorique festi cantibus :
Laudate Dominum fidibus, et
Sonore dulci tibiae.
- 5 Laudate eum tinnitibus
Laetis canori cymbali.
- 6 Hunc cuncta laudent, quae trahunt
Vitalis aerae spiritum.

FINIS.

1741131211

1741131211

MISCELLANEA

E POEMATIS

GEORGII BUCHANANI.

1. *Hymnus matutinus ad Christum.*

PROLES parentis optimi,
Et par parenti maximo,
De luce verâ vera lux,
Verusque de Deo Deus:
En nox recessit, jam nitet
Aurora luce praeviâ,
Coelum solumque purpurans,
Et clausa tenebris detegens:
Sed fuscatur ignorantiae
Caligo nostra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens penè cedit obruta.
Exsurge, sol purissime,
Diemque da mundo suum:
Nostramque noctem illuminans
Erroris umbram discute.
Dissolve frigus horridum;
Arvumque nostri pectoris,
Calore lampadis tuae,
Humore purga noxio:
Ut irrigetur coelitus
Roris beati nectare,
Et centuplo cum foenore
Coeleste semen proferat.

2. *Imago ad peregre venientes religionis ergo.*

FARE agè, qui terras lustras vagus, hospes, et undas,
 Quid petis hinc? longae quae tibi caussa viae?
 Non Deus hîc quisquam, nec imagine numen in istâ est;
 Nos lapîs et tantum putria ligna sumus:
 Vermibus esca, cibus tîneis, domus hospita blâtis,
 Opprobrium coeli, ludibriumque soli.
 Non capiunt humiles numen coeleste penates,
 Structa nec humanâ saxeâ tecta manu.
 Quem mare, quem tellus, quem non capit igneus aether,
 Clauditur in nullo spiritus ille loco.
 Ut Christum invenias, animi secreta revolve,
 Aut lege fatidici quae cecinere patres:
 Aut quae dives habet passim circumspice mundus,
 Haec vera est aedes, hoc penetrale Dei.
 At quisquis picto-gaudet dare basia truneo,
 Crassaque pulvereo lingere saxa croco,
 Dignus morte perit, qui mortua vivus adorât,
 Et vitae in fragili spem sibi ponit humo.
 Si te picta juvant, cariem ne perline trunci,
 Sed verâ mentem simplicitate tuam:
 Hac ratione domi poteris reperire, quod omnes
 Erro vagus terras sic peragrando fugis.

3. *Ad Elizabetham Sereniss. Angliae Reginam, Ode.*

QUAMVIS vetusto stemmate splendeas,
 Regina, princeps optima principum,
 Quaecunqua magnum sol per orbem
 Flammiferos agitat jugales:
 Quamvis feroci Marte subegeris
 Hostes rebelles, et populi feros
 Motus, et insanos tumultus
 Lenieris, sine caede, victrix:
 Virtutis inter tot titulos tuae, et
 Laudum perennes fulget adorea
 De fauce avarorum latropum
 Religio pia vindicata.

Jam nulla saxis figibus oscula,
 Nulla e sepulcris tracta cadavera
 Gemmis refulgent, fastinantque
 Indociles animos popelli.
 Non otiosae dedita naeniae
 Mendica fratrum turba rapacium
 Passim vagatur, collocatque
 Foemineq' insidias pudori.
 Sub te licebit principe liberè
 Christum fateri, ficta refellere,
 Mysteriumque veritatis
 Seposito reserare fuco.
 Ergo salutis sollicitura tuae
 Coeleste numen pervigil excubat,
 Et impiorum inauspicata
 Vota facit, retegūque fraudes.
 Super dracones fortis inambula,
 Saevam leonum frange ferociam:
 Per aspides erra, et per oras
 Quas Libycus basiliscus afflat:
 Coeli favor te, te pietas tua,
 Te supplicantū continuæ preces
 (Praedonibus quos ex avaris
 Eripis) incolumem reducent.

4. *Genethliakon Jacobi Sexti Regis Scotorum.*

Cresce, puer patriae auspiciis felicibus orbe,
 Expectate puer, cui vatū pracla priorū
 Aurea compositis promittunt secula bellis,
 Tuque, peregrinis toties pulsata procellis
 Exsere laeta caput, cohibe pacalis olivae
 Penè tuo toties excisa Britannia ferro,
 Fronde comam, repara flammis foedata, ruinis
 Convulsa, et pulso cole squalida tecta colono.
 Pone metum, aeternam spondent tibi sidera pacem.
 Jam neque Saxonidae Scotos, nec Saxona Scotus
 Infestus premet, et cognato sanguine ferrum
 Polluet, et miseras praedando exhauriet urbes.
 Sed quibus antè feri tractabant arma Gradivi,

Jam dehinc pacatis conjungent foedera dextris.
 Vos quoque felices felici prole parentes,
 Jam tenerum teneris puerum constescite ab annis
 Justitiae, sanctumque bibat virtutis ambrem
 Cum lacte, et primis pietas comes addita cunis,
 Conformetque animum, et pariter cum corpore crescat.
 Non ita conversi puppis moderamine clavi
 Flectitur, ut populi pendent a principe mores.
 Non carcer, legumque minae, torvaeque secures
 Sic animos terrent trepidos formidine poenae,
 Ut verae virtutis honos, moresque modesti.
 Regis, et innocui decus et reverentia sceptri
 Convertunt mentes ad honesta exempla sequaces.
 Sic ubi de patrio rediit funere Phoenix:
 Aurorae ad populos redit, et cunabula secum
 Ipse sua et cineres patris, inferiasque decoris
 Fert humeris, quacunque citis adremigat alis,
 Indigenae comitantur aves, celebrantque canore
 Agmine, non illa species incognita tantum,
 Aut picturatae capiunt spectacula pennae,
 Quam pietas, pietas etiam intellecta volucrum
 Sensibus: usque adeo recti Natura per omnes
 Diffudit rerum vivaia semina partes,
 Sic in regem oculos populus defigit, et unum
 Admirantur, amant, imitantur, seque suosque
 Ex hoc ceu speculo tentant effingere mores.

* * * * *

Talem Romulidae tranquillâ pace fruentem
 Sacrificum videre Numam, Solymontâ potentem
 Palmifer Euphrates: non illis lethifer ensis,
 Non bellator equus firmavit regna, nec axis
 Falcifer, aut densis legio conserta maniplis,
 Sed pietatis amor, sed nulli noxia virtus,
 Fretaque praesidio Majestas juris inermi.

* * * * *

Scilicet humano generi natura benigni
 Nil dedit, aut tribuet moderato principe majus,
 In quo vera Dei, vivensque elucet imago.

* * * * *

5. *In Castitatem.*

CASTITAS blandi domitrix amoris,
 Castitas vitae specimen prioris,
 Labe cum puras soboles colebat
 Aurea terras.

Castitas vitae specimen futurae,
 Morte cum victâ, sociata membris
 Pura mens puris, radiantis aulam
 Incolet aethrae.

Una nec certam Veneris sagittam,
 Jura nec fati metuis severi,
 Quippe quae rursus moriente major,
 Morte resurges.

Pura cum puris agites ut aevum
 Angelis, quorum studium secuta,
 Colliges fructus socios secundae
 Reddita vitae.

6. *Joanni Areskino, Comiti Mariae Scotorum Proregi.*

Siquis Areskinum memoret per bella ferocem,
 Pace gravem nulli, tempore utroque pium;
 Si quis opes sine fastu, animum sine fraude, carentem
 Rebus in ambiguis suspitione fidem;
 Si quod ob has dotes saevis jactata procellis
 Fugit in illius patria fessa sinum,
 Vera quidem memoret, sed non et propria: laudes
 Qui pariter petet has unus et alter erit.
 Illud ei proprium est, longo quod in ordine vitae
 Nil odium aut livor, quod reprehendat, habet.

7. *Matthaeo Stuarlo Leviniae Comiti, Scotorum Proregi.*

REGIS avus, Regi pater, alto e sanguine Regum
 Imperio quorum terra Britannia subest,
 Matthaeus: genuit Levinia, Gallia fovit,
 Pulso Anglus thalamum, remque decusque deo

Coepi inviata manu : famam virtute refelli,
 Arma armis vici, consilioque dolos.
 Gratus in ingratos, patriam justéque piéque
 Cum regerem, hostili perfidiâ cecidi.
 Charé nepos, spes una domus, meliore senectam
 Attingas fato, caetera dignus avo.

8. *Calendae Majae.*

SALVETE sacris deliciis sacrae
 Majae Calendae, laetitiae, et mero,
 Ludisque dicatae, jocisque,
 Et teneris Charitum choreis.
 Salve voluptas, et nitidum decus
 Anni recurrens perpetuâ vice,
 Et flos renascentis juventae
 In senium properantis aevi.
 Cum blanda veris temperies novo
 Ihuxit orbi, primâque secula
 Fulsero flaverint metallo
 Sponte suâ sine lege justâ,
 Talis per omnes continuus tenor
 Annos tepenti rursâ Favonio
 Mulcebat, et nullis feraces,
 Seminibus recreabat agros.
 Talis beatis incubat insulis
 Felicis aurae perpetuus tepor,
 Et nesciis campis senectae
 Difficilis, quærulique morbi.
 Talis silentium per tacitum nemus
 Levi susurret murmure spiritus,
 Lethenque juxta obliviosam
 Funereas agitât cupressos.
 Forsan supremis cum Deus ignibus
 Piabit orbem, laetaque secula
 Mundo reducet, talis aura
 Aethereos animos fovebit;
 Salve fugacis gloria seculi,
 Salve secundâ digna dies notâ,
 Salve vetustae vitae imago,
 Et specimen venientis aevi.

9. *Jacobo Stuarto Scotorum Proregi.*

QUAMVIS flere nefas te coelo, Jacobe, receptum,
 Tot populis nunquam mors fuit una dolor :
 Nullo unquam tantam se ingessit pectore virtus,
 Signa nec ostendit tam manifesta sui.
 Nullo unquam impietas gavisa est funere tantum,
 Nec sibi plus juris credidit esse nefas :
 Icta licet tanto genitrix sit Scotia luctu,
 Tam genitum gaudet, quam periisse dolet.

10. *Epitaphium Nicolai Baconis Procancellarii Angliae.*

HIC Nicolaum ne Baconem conditum
 Existima illum tam diu Britannici
 Regni secundum eolumen, exitium malis,
 Bonis asylum ; caeca quem non extulit
 Ad hunc honorem sors, sed aequitas, fides,
 Doctrina, pietas, unica et prudentia.
 Neu mortem raptum crede, qui unicâ brevi
 Vitâ perennes emerit duas : agit
 Vitam secundam coelites inter animus :
 Fama implet orbem, vita quae illi tertia est.
 Hac positum in arâ corpus animi olim domus,
 Arâ dicatâ sempiternae memoriae.

11. *Pistoris et Pictoris Dialogismus.*

CONTENDUNT specimen pistor pictorque uter edat
 Pulchrius, hic fucō doctior, ille feco.
 Hic fecisse Deum se jactat : Rettulit ille,
 Corpus ego verum, tu simulacra facis.
 Dentibus assiduè teritur Deus hic tuus, inquit :
 Corrodunt vermes, rettulit ille, tuum.
 Pictor ait, Multos meus integer astat in annos,
 Saepe una innumeros devorat hora tuos.
 At tibi vix toto Deus unus pingitur anno,
 Pistor ait, decies mille dat hora mihi.

Parcite, ait mystes, frustra contendere verbis :

Nil sine me poterit vester uterque Deus.

Et quia utrumque Deum facio, mihi servit uterque :

Namque hic mendicat, manditur ille mihi.

12. *Ad idolorum cultorem.*

MANE, Pater noster, cum surda idola salutans

Ingeminas, sanâ mente videre loqui ?

Saxeus illo ipso magis es, me iudice, saxo :

Quippe patrem saxum qui fateare tuum.

13. *In eundem.*

OSCULA, sarta, rosas das et libamina saxo ?

Teque pium dici, cum facis ista, cupis,

Quid tibi pro tantâ majus pietate precemur,

Quâm ut fias numen tu quoque quale colis ?

14. *Chorus ex Baptiste.*

QUANTA mortales latebris opacis

Nox tegit mentes ! quibus in tenebris

Degimus, lapsu celeri, fugacis

Temporâ vitae !

Occulit falsus pudor impudentem,

Impium celat pietatis umbra :

Turbidi vultu simulant quieta,

Vera dolosi.

Qui fuit tristi gravitate vultus,

Unicum vitæ specimen modestae,

Aestuat praeceps furiis, et atrox

Fervet in iras.

Qualis Aetnaeis vapor e caminis

Saxa convolvit celeri rotatu,

Qualis arentem coquit in favillam

Flamma Vesevum :

Talis hunc caecus furor ultianis
Cogit in vatem ruere innocentem,
Ut truci nudam malè veritatem

Crimine veret.

Tu mali tanti genitrix, cupido
Gloriae, vano tumefacta fastu:
Lausque fucati specie supernè

Splendida honesti:

Mentis ut regnum semel occupasti,
Fascinas blandis animos venenis;
Et relegatâ ratione turbas

Pectoris aulam.

Te fugit verum, pietas, pudorque,
Te fides, et quae melioris aevi
Hospes, infames vitiis reliquit

Ultima terras.

Si quis, ô, frontis nebulis remotis,
Artifex nudas daret intueri
Pectoris curas, penitus revelans
Abditae caecum penetrabile mentis,
Cerneret miris variata formis
Monstra non magno stabulare in antro,
Plura quàm terris ferat in remotis
Nilus, et Ganges, Libyeque saevis
Foeta portentis, latebrisque nigris

Caucasus horrens.

Non ibi tigris rabies cruentae
Deesset, aut fulvae feritas leaenae,
Non sitim nullâ saturata strage
Dira saevorum ingluvies luporum,
Nec venenatâ basiliscus aurâ
Pestifer, longumque ferens soporem
Aspis, et caudae metuendus uncae
Scorpius telo, lacrymisque fictis
Personans seram crocodilus algam,
Nec doli vulpis, Phariaeque fallax

Ludus hyaenae.

Ficta crudeles pietas tyrannos,
Impios mores stola fimbriata
Celat: in panno tenui recondit

Nuda se virtus, tuguri sub umbrâ
 Rustici, nec se titulis superbis
 Vendit : insanosque fori tumultus
 Ridet, et plausus popularis aures ;
 Nec cliens magni foribus patroni
 Assidet : vitae tacitos beatæ
 Rure secreto sibi nota tantum
 Exigit annos.

15. *Hymnus in Christi ascensionem.*

Io triumphe, Ecclesia,
 Jam victor hostium tuus
 Dux Templa scandit aetheris,
 Adversa patri vulnera
 It et coronam ostendere,
 Qualis redit de praelio
 Tabo decoro sordidus.
 Demissa nubes se explicat
 Sub Imperatoris pedes :
 Reclusa coeli janua
 Invitat omnem exercitum :
 Vox Angelorum cantibus
 Venire regem nunciat :
 Aether nitescit gaudio,
 Timore pallent Tartara,
 Mundus stupet spectaculo
 Suspensus antè incognito :
 Mors victa flet, spes præmii
 Levat labores militum.
 Cum Patre Proles unica,
 Et ex utroque Spiritus,
 Adeste sic pugnantibus,
 Ut sint triumphhi compotes.

FINIS.

NOTÆ

AD

GEORGII BUCHANANI

IN

PSALMOS DAVIDIS PARAPHRASIN.

INDEX

N. B.—In the Notes are used the following abbreviations.

CHYTR. Chytraeus.

BUR. Burman.

RUD. Buddiman.

H. Hunter.

L. Love.

NOTAE

AD

GEORGH BUCHANANI

IN

PSALMOS DAVIDIS PARAPHRASIN.

Pa. L. 1. *Ille est felix animi, he is happy in his mind: a Greek idiom; thus, Politian. in Rustic. 'Felix ille animi.' Virgil. Æn. IV. 529. 'Infelix anima Phoenissa.' Qui non tenuit iter erroris, who has not gone on in a course of error. sessorve cathedrae pestiferae, or sitting in their infectious chair. Pertinent huc elegantissimi versus Nazianzeni:*

Οὐ μὲν ἰγὼ πάντοισιν ὁρόθρονος, οὐχ ὁμοίητος,
Οὐδὲ τί συμπέδρων, εὐ σύμπλοος, εὐ συνοδίτης. CHYTR.

facilem, favourable. 2. rimatur, carefully seeks after. 3. torret, blasts. Urere et torrere, cum de calore, tum frigore passim dicitur, et Claud. in simili re, utri- que simul tribuit, laus Seren. 5.

*Si floribus illis,
Quos neque frigoribus Boreas, nec Sirius urit
Aestibus, aeterno sed veris honore rubentes
Fons Aganippaeæ Permessius educat undâ. H.*

sed prodiga, &c. but in a liberal way blesses the husbandman with an abundant crop. caduco flore, with a

fading blossom. lactat, &c. *mocks its disappointed owner with soothing expectation.* 4. non ita est. quem levis aura concita volucris, &c. *which the gentle breeze, moving with quick rotation, tosses about as a sport.* dicere jus, *to pronounce sentence.* coarguet, *shall convict.* sensumque tenet, *and knows their thoughts.* Conceptum animi et ingenium. Ter. Ad. IV. 1. Ego illius sensum pulchrè calleo. Lucr. III. 99. Sensum animi certà non esse in parte locatum. H.

II. 1. trepidæ gentes, *nations impatient of restraint.* 2. truces adversum, *rebellng against.* Christum, *the Christ; the anointed.* quin fortes, &c. *why don't we boldly break asunder.* 4. impotentium, *outrageous mortals.* Bene impotentium, sive effrenam iræ violentiam spectes, sive virium debilitatem et inefficaciam; quamvis elegantius et usitatiùs priore sensu adhibeatur. Incertus Julius; quare utroque modo explicat. H. 6. sanctis collibus Sionis, *the holy hills of Sion.* On this mountain was built the south part of Jerusalem; on its north side stood the king's palace; and on its north-east side Mount Moriah, on which was the temple. From its proximity to Sion, Moriah is often called Sion, and by a metonymy the hills of Sion are here used for the worshippers of God. 9. cumque voles, *dabo ut premasque tumidos, and when thou pleasest, I will grant that thou both suppress the overbearing.* 11. accedat, *accompany.*

IV. 1. in latum aequor, *into an extensive plain.* annue, *comply.* placabilis non durà mente, *propitious with a gentle disposition.* 2. O &c. Expressè admodum Julius hæc attribuit Davidi; rectè necne viderint Theologi. H. quousque, &c. *how long, after forsaking me, will you, intent on deceitful shadows, distress your anxious minds with vain cares?* 3. Deus tuetur illum *per cuncta discrimina quem, ut electum, dignatur, blesses.* 5. non litatur Domino, *the Lord is not appeased.*

V. 1. non durà mente, non tetricusque, *with a flexible and benevolent mind.* 3. Deus, tu æquus, &c. O God do thou propitiously hear me. eoum, *eastern.* Hæc Graecis aurora est; unde Eous apud Pœtas significat aliquid, quod est matutinum ad versus.

identem. ἴσως ἀλλοτρίῳ. Variatus autem primæ syllabæ quantitas, quandoquidem apud Græcos, et ἴσ; et ἰσ; eo eodem fessè accipiuntur. Virg. Georg. I. 221. *Ante hæc Eoæ Atlantides abscondantur*, et Æn. XI. 4. *Vota prima victor solvebat Eoæ*. Ita Propert. *Sive illam Hesperus, sive illam ostendet Eois*. Quod noster imitatus est hic, et Ps. LXXXIX. *Radiis Hermon tepescit Eois*. CHYTR. 6. audacem simulare, id est, in simulando. Sicut Horat. dixit, *Audax omnia perpeti*. Sufficiat autem semel indicasse hunc Graecismum, qui est apud Horatium, ita in hoc quoque poemate creberrimus est. Eodem enim modo Græci dicunt, *μαρὰς παύρ, ἰδιώτης πάρος*: quod Flacco est, *indocilis pati*. Ad cuius imitationem Ps. XV. canit, *Fidemque Indocilis temerare pactam*. CHYTR. 8. dubioque, &c. *and direct my dark steps when in doubt*. 9. guttur, &c. *their throat is more noisome than the putrid tomb which opens exposing to view the dead bodies*.

VI. 1. *ne corripe me merentem, do not inflict chastisement upon me, though I deserve it*. *dum furor tui moventis, &c. while thy furious indignation rages in its course*. 5. *duram, relentless*. 6. *strata madent, my bed is drenched*.

VII. 4. *ni, i. e. si non, peperi, &c. if I have not pardoned the ill deserving*. 5. *Me, &c. let him pursue and follow till he take me*. 8. *qui vindicas crimina, &c. who punishest crimes, &c. vindica me, defend me*.

VIII. 2. *prodit, declares*. 3. *vitrea luce, with crystal light*. 6. *cuncta, &c. thou hast put under his feet all in which is the breath of life*. 8. *celeri volatu, with the swift flight*. *ales*. In auguriis veterum, aliae volucres vocabantur oscines, quæ voce et cantu; aliae alites, seu præpetes, quæ volatu aliquid prænuntiare putabantur. Utrumque complexus est Virgil. de augure loquens: *Qui volucrum linguas, qui præpetis omina pennæ, &c.* Hic poëticè pro quavis ave usurpatur. CHYTR. *pererant, traverses*.

IX. 3. *conversus trepidâ terga dedit fugâ, has turned his back, &c.* Quidam fortè legendum malint, *trepidæ fugæ*. Ita enim Ovid. Met. V. 322. *Cunctasque dedisse Terga fugæ* — et Met. XIII.

879. *Terga fugae dederat, converas Symaethius heras.* A Buchananō tamen stat Virgilius *Geor. IV. 85. Aut hos versa fugā victor dure terga subegit.* Rud. *abijt pessum, has gone to destruction.* 4. *recipiamet.* *dirimis litem, decidest my cause.* 6. *recidantur are reduced.* 9. *quum vis, &c. when violence full of intolerant pride has made an assault.* et qui novere ut. 11. *pangite, characterise.* Propriè *pangi* dicuntur plantae, quae in scrobes defiguntur. Hinc versus quoque *pangi*, id est, stylo in tabellam ceream impresso quasi exarari videntur. Cicero Tironi, *An pangis aliquod Sophocleum?* Hor. *Ego mira poëmata pango.* IDEM, Vid. infra Ps. XLVII. H. 12. *tenues, the weak.* 14. *mole latè conspicuâ, with a size conspicuous far and wide.* Plerique *conspicua* cum *mole* construunt: Rudimanno tamen de *Metr. Bych.* concinnius, et Latini sermonis genio accommodatius videtur ad *et Sion* referri, atque adeò in nominandi casu esse positum; si ita constructio fiat, syllaba brevis quod caesuram erit producta: qualia multa apud optimos auctores occurrunt, ut vir Cl. ibidem ostendit. Verum pace tanti viri, haec constructio videtur nimis coacta et neutiquam necessaria: aptè enim et eleganter cum *mole* construitur. L. *laetusque, &c. and will cheerfully attribute to thee the deliverance I have experienced.* 16. *O res pectoris altis condenda in penetralibus.* Expressit Paraphrastes his verbis vim vocis Ebraicae, SELAH. CHYTR. 20. *ingere, strike.*

X. 1. *Quonam usque, how long.* 2. *O si, O that.* 3. *Dum impius explet, while the impious man gratifies.* 4. *negligit discrimina, overlooks the distinction.* 6. *minoris nihilo, less than nothing.* *involet, he may grasp.* Quasi *volâ* injectâ comprehendat et constringat. Non enim componitur a verbo, *volo, as, are*; sed a nomine *vola*, quae propriè est cavum illud in mediâ manu vel pede. Est igitur hîc *involare*, quasi *in volam capere.* CHYTR. 9. *Qualis, &c. as a blood-thirsty lion when lodged in his deep den lurks.* *malisque subigit, and subdues them by his bad devices.* 17. *animosque incitat, and those whose minds are roused.*

X. Lat. . . antevolans, exceeding in flight. 2. ut petat, let he may pierce. 3. facis irrita decreta, thou disappointest the designs. 7. unicè, in a peculiar manner. The following is an imitation of this psalm in Greek hexameters, by Serranus, which was published by H. Stephens along with Buchanan's psalms in 1575.

ΨΑΛΜΟΣ ια', οχηλαστικῶς ἑνυκτικός.

Ἐπεὶ καθίζαν ἀθανάτω κίεα
 Ἐφησυχάζω, τίπτει κελύετι,
 Τάγων ποτὶ σκληρῶν κάρηνα,
 Ὅρτοι ὡς τρομερὸν, φυγεῖν με;
 Πέλαζε νευρῇ ἀκύμορον, βέλος,
 Δένδριλλε τόξω σκέτλιος, εὐσιβούς
 Βάλλειν κάρηνον, καὶ λαθραίοις
 Ὅρθονόους παγίδισσι μάρψαι.
 Σὺ δὲ κραταιᾷ, παμβασιλεῦ, σθένει
 Κίκυν χαλέπτεις δυσσοδείων, κακῶς
 Βουλευμάτων ῥίζας ἐναίρων.
 Ὡσθλὸς ἅτάρ τί κακὸν τέλεισσι,
 Ὑψοῦ θωόκοις ἐξόμενος, μέγας
 Πάμπαν δίκαιός τ' οὐράνιοις θύς,
 Ἀνδρῶν ἀπάντων φύλα πάντα
 Δέρκεται ὄξυπόροισι ὀπωπαῖς.
 Χὼ τὸν δίκαιον τὸν τ' ἄδικον νοεῖ.
 Καὶ δὴ κακοῦ ῥεκτῆρι κοτεῖ, βίας
 Φίλῳ διαιτητῇς ἀπάντων
 Ἀθάνατος νιμισᾷ διαμπάξ.
 Εἰς τοὺς δὲ θεῖον, πῦρ μαλέρων, φλόγας,
 Θύελλαν, ἄτας καὶ θανάτους θεὸς
 Λάβρως ἐπομβρήσει, καθήκον
 Πρήξεισι τῶν δὲ γέρας κακῆσι.
 Καὶ δὴ δίκαιούς κηρόθι πάντοτε
 Πάμπαν δίκαιος δὴ τελέθων φιλεῖ,
 Δίκαιον ἀθρῶν αἰς ὀπωπαῖς,
 Κεδνὰ παριστάμενος δίκαιῳ.

XII. 1. intemerata fides, inviolable faith. 2. nuda fides, plain sincerity. commercia, society. 3. medicata, seasoned. 4. et revellat linguam eorum qui carent pudore. et os, &c. and let us encourage our mouths

to patronise every kind of wickedness. neque enim puto
 quenquam nisi me: *repagula linguae*, the restraint of
 my tongue. 5. *trahens aurea*, hearing well. *surgens at-*
que statuam inopem securum, ut, &c. 6. *fecit fusile*,
 has melted. *explosare camino*, by the furnace which
 dissolves it. *mala toxica*, the pernicious venom.

XIII. 2. *aget triumphos*, shall triumph. 3. *sopiat*,
 dim. 6. *parata salute*, having obtained safety.

XIV. 1. *commenta est*, has devised. 2. *ad curas*
hominum, to the pursuits of men. 3. *putes*, one would
 suppose, So Ovid. Met. I. 1. 242. *In facinus jurasse*
putes. *capessere recta*, to practise what is good. 6.
lentas spes, their lingering hopes.

XV. 4. *suspicit*, &c. who looks with respect on the
 fearer of God. *indocilis temerare*, not capable of being
 taught to violate.

XVI. 2. *praedico*, declare it. 5. *cumulatam affa-*
tim, heaped up plentifully. 9. *cor trepidum laeto gau-*
dio, my heart fluttering with pleasant joy. 11. *reseras*,
 openest.

XVII. 1. *non iniqua*, with favourable. 2. *cognito-*
rem, defender. 3. *cautus inspexisti*, thou hast closely
 observed. 4. *sonusque sensui*, my words to my mean-
 ing. 5. *vacillent*, slip. 7. *tetricus refrena*, do thou
 strictly repress. 8. *pupillam*, ball. 10. *vallant opibus*,
 they enclose me by their forces. 11. *facinusque patrant*
mentibus absens, i. e. ut rectè Julius interpretatur, *fa-*
cinus futurum animo admittunt, quod mihi absenti pa-
 rant: sive, ut aliis verbis idem efferam, *Tot insidias*
capiti meo struunt, tam fixum immotumque eorum animo
 sedet mei perdendi consilium, ut quam mihi caedem mo-
 liuntur, nondum licet re verà peractam, mente tamen et
 cogitatione praecipiant, eamque quasi jam perpetrare sibi
 videantur. Simili figurâ utitur Statius, de equis e car-
 ceribus ad cursum emitti ardentibus, lib. VI. 396.

— *Rare lumina surgunt,*

Ora sonant morsu, spumisque et sanguine ferrum;
Uritur, impulsî nequeunt obsistere postes,
Claustraue, compressae transfumat anhelitus irae:
Stare adeò miserum est, pereunt vestigia mille
Ante fugam, absentemque ferit gravis ungula campum.

i. e. jam videbantur currere in stadio, in quo conditi erant. Sic Val. Flaccus, lib. III. 587.

*Ille velut refugium quem contigit improba Mauri
Lancea, sanguineus vasto leo murmure fertur,
Fraugit et absentem vacuis sub dentibus hostem.*

Nec multum abluat illud Virg. *Aeneid.* IV. 83. *Illum
absens absentem auditque videtque.* Et noster Miscell.
III. 22. Ed. Rud.

*Unum inquietâ sollicitudine
Te spectat absentem.* ——— Rud.

14. quibus, &c. whose sole care it is. terris refossis, while they dig into the earth. hilaras penates, thou cheerest their houses. 15. tueri te, to behold thee. dabit se intuentem, shall permit itself to be seen.

XVIII. 3. facessunt, depart. advolat, advances. 7. Protinus e vultu, &c. Ab hoc commate et deinceps fere usque ad 16tum divinus vates Deum O. M. irâ aestuantem sublimiter admodum et mirificè depingit, et coloribus quidem, quibus, in omnibus quotquot exstant poematis, Graecis aut Latinis, nihil simile aut aequiparandum facile reperies. Quae omnia stilo verè poëtico atque inimitabili praestantissimus paraphrastes noster reddit, totque poëtarum elegantissimè adaugere, tanquam legentibus ob oculos ponere statuisset coelum terramque, totiusque rerum machinae partes, e sedibus suis quasi revulsas atque commotas. Ipsi numeri et verba horrorem quendam animo incutiunt. Non minùs feliciter grandinis crepitum expressisse mihi videtur, his verbis,

*Inde ruit crepitans lapidosa grandinis-imber.
Grandinis et crebrâ tellus crepitante praeclâ.*

Quàm Virgilius, *Geo.* I. 449.

Tam multa in caetis crepitans solit horrida grando.

Quàm elegantissimè fulgurâ volitantia, horribilemque tonitruum sonitum describit!

Prætinus horrida tonitru coelum omne remugit.
 ——— *nuptique micant e nubibus ignes:*
Flammiferaeque volant magnum per inane togittae,
Fulguraque ingeminant. L.

canâ compage solutâ, being loosened in their hollow texture. 8. undabat anhelu afflatu, waved with a breathing blast. contorto vertice, with whirling points. 9. leniter, &c. the heaven at command gently bows its head. fuscae umbrae, sable shades. 10. vehens, wasted, used passively as by Cic. Brut. 97. cui lora, the reins of which chariot. adremigat, soars. prætendit, &c. extends the dark waters. 12. discutiunt, scatter. sinuosa volumina, winding sheets. 14. per magnum inane, through the great void. 15. lacunas laticum, its cisterns of waters. 17. illudit, mocked. 20. dignatus est, vouchsafed. 26. cautior, being more wise. male cautas, ill-devised. 29. florentes aere, shining with brass. 30. Scilicet, &c. Sure, as God is holy, he opens up the compendious track of a safe life to those who follow his sacred ensigns. sincerior, purer. succumbere, to despond. 31. ludibria, mock deities. et invicta, &c. and with invincible arm does what he pleases. 33. pedibus contendere, in running to rival. 34. facili, skilful. 36. perque obsessa viarum, i. e. obsessas vias, through passages beset. offenso gradu, with wrong step. 38. affusi, &c. spread out at my feet. 43. sine nomine plebis, of the ignoble ranks of people. 44. famulas dextras, their servile hands. 48. retundit, represses.

XIX. I. Insanientis gens sapientiae addicta, &c. Ita Horatius, Lib. I. Od. 34. I. vocat philosophiam Epicuri, speciem quidem sapientiae habentem, sed quae penitus inspecta mera esset insania. Figura quam Rhetores vocant *ὑμῶν*, q. d. acutifatum. Est enim, ut Quintilianus ait, sententia ex periculo petita, seu ita affectatè et acutè enuntiata, ut primo intuitu fatua videatur: sed tamen postea peculiare cum acumine conjuncta deprehendatur. Ita Cic., Si tacent, satis dicunt. Et alibi Horatius: Strenua nos exercet inertia. Item, Concordia discors. Fides perjura. Ebrietas sobria. Talia

Graecis synt. *Ἐπὶ τῷ ἁγίῳ, βίος ἀβυσσός, ὁ πῶς ἔστιν, γάμος ἄγαμος, &c.* CHYTR. In libris omnibus (praeter unum Nath. Chytraci) distinguitur post *significat*: malè, me iudice; ordo enim est, *Gens addicta mentem erroribus impiis, insanientis sapientiae*, i. e. interpretante Julio, *homines dediti falsis praeceptis philosophiae a pietate alienae*, qualia scil. Epicuri sectam secuti postea profitebantur, qui, ut Claudiani verbis utar, *mundum fortunâ non arte regi affirmabant*. Buchanani oculis obversabatur Horatii illud, Lib. I. Od. 34. 1.

Parvus Deorum cultor et infrequens,

Insanientis dum sapientiae

Consultus erro. RUD.

cerne oculis animoque, *behold with your eyes and observe with your mind*. 2. dies, &c. *the day succeeding the night, and the night the day*. res caducas, *perishable objects*. 3. maligno strepitu, *with a scanty sound*. 5. sponsus uti novus. Novus potest referri ad cultum novum: solet enim prodire insigni habitu cultus, comptus, et nitidus. Sin minus sponsus novus sit sponsus recens factus. Et ita Terent. Ad. V. 8. *novus maritus*. Plaut. Catull. Ovid. *nova nupta*. Durius etiam poëtae, quum velint quidquam exaggerare. Sic Hor. Ep. 8. ait, *Vetus senectus exaret frontem rugis*. H. 6. sidera, &c. Intelligit duodecim signa Zodiaci, quae sol motu proprio quotannis semel peragrat. CHYTR. 8. hac aequitate, *with such equity*. 9. nec minuit annis, *does not diminish by years*. 10. servat decreta, *preserves thy decrees*. 11. signata, *engraven*.

XX. 3. perlitabit, *shall be offered with success*. depasta holocausta, *the consumed whole burnt offering*. 5. prosequentur laudibus, *shall praise*. 7. Gloria sit Syriae. Quantumvis nulla fit in Ebraico textu Syrorum mentio, eorum tamen appositè admodum meminit praestantissimus poëta; non solum quia curribus bellicis Syri potentissimi erant, ut ex sacris literis, Herodoto, aliisque notum; sed praecipuè quod divinus Psaltes Psalmum hunc, ut volunt interpretes, composuerit, cum David contra Syros in praelium proficisceretur, 2 Sam.

X. com. 15. et solum. 11. 8. praestabit, no vultur coin-
dat, shall be able to prevent the culture from tearing.
Dum in rempore, &c. if thou favour us, we neither re-
gret the arms of our allies, nor fear those of our ene-
mies. Rex optimus respiciet, et facili audiet preces
sui populi.

XXI. 8. perduelles, the rebellious. 9. antiqua bra-
chia silvae, the old branches of wood. hauriet, shall ex-
haust. 11. concoquant, indulge.

XXII. 2. retelit, discloses. non nulla nox, every
night. 4. compotes salutis a te, having obtained safety
from thee. 5. non tulere, &c. did suffer neither dis-
grace, nor the scorn of their enemies. 7. acerbat, em-
bitter. 8. amplexitur, caresses. 9. De te, &c. I de-
pended on thee my hope. 14. cor liquitur metu intra
pectus, ut cera liquitur sole. 15. ad aggerem sepul-
chri, near the heap of clay at the grave's mouth. 17.
tralucentia per, shining through. 26. tantus in-
fert se, so much infuses himself. 28. competit, &c.
the kingdom of the threefold fabric, i. e. the sea, the
earth, and the heaven, belongs. 29. fugiente vita, at
the close of life.

XXIV. 1. temperatus, civilized. 2. firma com-
page, by its firm cohesion. 5. eruet, he shall rescue.
6. hac via itur ab hominibus, by this way people go.

XXV. 1. plebe clientium, by a low train of vas-
sals. 5. sequacibus, pursuing. 6. Si, &c. If the rule of
my manners distorted by vice. Scrupulus hic molestus,
nec opitulatur Julius, quatenam sit haec morum regula.
Non lex divina: torqueri enim nequit. Verisimile est
esse rationem et naturam unicuique propriam vitae re-
gendae normam, quae vitis quidem torqueri potest.
Ni malis ita nodum solvere, ut regula sit Ablativi ca-
sus, et construas, si iuventa torta vitis, forte deflexit de
regula morum, lege nempe divina; sed et hoc nimis de-
tortum. H. usque ab, &c. even from the infancy of
the world. 8. tu regula recti, thou, the rule of right.
9. per tota compendia, through a safe and short way.
10. fidesque, &c. and thou keepest a steadfast faith to
thy premises towards all. 11. inusit, has occasioned

17. *percurrunt, vex. differunt, distract.* 22. *facis gens quae, &c. grant that, &c.*

XXVI. 1. *saevientis, distressing.* 2. *scrutare flammis, search as with fire.* *explorat aurum fusum, tries gold melted.* 3. *orbitam vitae, a course of life.* 4. *facere sensus, to disguise his sentiments.* 7. *pandet, will declare.* 8. *ardet, longs after.* *templa quae celant, &c. the temple which conceals the pledges of thy glory.* 10. *qui coquant scelus, who hatch wickedness.* 12. *est tui muneris quodd, it is owing to thy grace that.* *in celebri coetu, in the crowded assembly.*

XXVII. 2. *adversus me unum.* 3. *si castra comminentur, if an army should threaten me.* 6. *nec, &c. and thou the author of my victory shalt be extolled by me.* 11. *detrictum ab hoste, affrighted by the foe.* 13. *fatisceret, should have fainted.* 14. *praestolor, I wait in expectation of.* *Mediam in praestolor Buchananus corripit, quae tamen Grammaticorum vulgo producitur.* Horum, praecipue Despaaterii, auctoritate fretus Taubmannus, Buchananum corripientem reprehendit: sed a Buchananis partibus stant Bechmannus, Vossius et Cellarius, qui analogiâ et origine vocis adducti *mediam* statuunt brevem: *praestolor* enim est a diminutivo *praestulus*, antiquè *praestolus*, quod a *prae-stas* nomine obsoleto, unde *praesto* adhuc superest. Ruv. de Buch. metr. p. 635. Vide etiam, quem hic citat Burmannus, Martini Lexicon Etym. in hoc verbo, ubi pluribus hanc rem tractat. L. *concede, despond.*

XXVIII. 1. *aurem, &c. lend a favourable ear to my supplications.* *supplicis.* Hâc voce propriè utitur ver. 4. hujus Psalmi. In hoc autem primo versu, more Sallustiano, pro supplicationibus eam usurpavit. Sic enim Sallustius, cum saepe alibi, tum in Catilina: *Non votis neque supplicis mediocribus deorum auxilia parantur, sed vigilando, &c.* Idem in Jugurtha, *Senatus ob ea feliciter gesta diis immortalibus supplicia decernere.* Ita dixit Psal. CII. *Aures supplicis nunc adhibe meis.* CHYTR. *petentibus busta, who go down to the tombs.* 2. *ad coelum pervigil, &c. towards the heaven ever-watching with its twinkling stars, to the heaven, a temple which witnesses thy glory.* 3. *illita, bedaubed. livida,*

infected. . . 4. pro, &c. may they creep as they have sown. luant supplicium, may they suffer punishment. . . 5. Non, &c. Thy provident counsel, which raises me to exalted honours, neither restrains their polluted hands. 6. qui praebeuit se non difficilem, who hath showed himself propitious. 7. non dubium, assured. . . 9. Hebraei, &c. grant that the posterity of Heber, i. e. the Hebrews, may henceforth abound plentifully in all the enjoyments of life, so long as the sun shall bring back the continual day. Heber was the son of Shelah, and great-grandson of Shem. He had two sons, Peleg and Jektan, whose posterity afterwards peopled Mesopotamia, and westward of it, as also part of Arabia Felix, Gen. X. 24—30. XI. 14—26. 1 Chron. I. 18—42.

XXIX. 2. . . dignare, dignify. 3. aequora maris, the plain surface of the sea. 4. nec unquam irritae potentiae, and never of power ineffectual. 5. seu juvat pudere Libanum, whether he pleaseth to strip Lebanon of its cedars. Lebanon is a mountain in the south of Syria, and north of Canaan. It consists of two large mountains, Libanus and Antilibanus. Generally speaking, the word Lebanon, or Libanus, includes both, and is about 300 miles in circumference. In ancient times, the tops of this mountain were covered with cedars, and the lower parts with vines. The young reader would do well to consult Brown's Dictionary on this word, where he will have an interesting account of this mountain, so much celebrated in the sacred volume. 8. tesqua Arabum, the deserts of the Arabians. Arabia, which these people inhabit, is a large country of Asia, and is situated south-east of Canaan. It is usually divided into three parts: Arabia Petraea, Arabia Deserta, and Arabia Felix. 9. ante diem partus fluunt acerbi, before the time their young are brought forth, not having attained their full growth. robora concidunt, the oaks are laid prostrate. daedala tellus, the variegated earth. So Lucretius, tibi suaves daedala tellus Submittit flores. 11. progeniem Isaci, the descendants of Isaac, i. e. the Jews. Isaac was the son of Abraham and Sarah. His sons were Esau and Jacob.

XXX. 5. bullae, a bubble of water. rigamur vultus, we bedew our faces. Here rigamur is used as the middle voice among Greek grammarians. This will save the trouble of supplying an imaginary ellipsis by secundum or quoad. 7. Sors, &c. unfaithful fortune with feeble wings. 10. non avertes vultus severos querimonis, and do not turn aside thy countenance as if unfeeling to my complaints. Perhaps our author wrote severus.

XXXI. 16. et tuere, &c. and protect me by that mercy with which thou usest always to protect thine own.

XXXII. 4. Sic decolorem, &c. So did wasting grief consume my pale skin. ut messis Africae, &c. so that the corn of Africa, during the scorching heat in the month of June, when the sun enters the tropic of Cancer, is not so much parched. 6. nec ut pontus obruat, &c. and though the sea should overflow the world, let him not dread the threats of the devouring tide. 10. non unquam durus, ever disposed.

XXXIII. 2. vocalia, &c. let the melodious psaltery praise him. manus docta, &c. let the hand that is skilful in playing on an instrument of ten strings, here display its art. 4. Nam, &c. For his words are attended with faithfulness and established truth, and his deeds with equity. 8. Perque, &c. and of bounty known to all over the vast territories of the earth. 7. in tempore, as occasion serves. 9. Cujus, &c. Exemplum Anadiptoseos, seu διανοίας, quale illud Ciceronis: Audes in horum conspectum venire, proditor patriae? proditor, inquam, patriae venire audes in horum conspectum? CHYTR. 10. Qui callidior suis, who wiser in his own counsels. 11. referent se in orbem, succeed one another in rotation. 12. suam propriam sortem, his peculiar inheritance. 13. Despicit, &c. Longè major codicum pars despicit, malè; Virgilius enim Aen. l. 228.

———— Jupiter aethere summo
Despicens mare pelivolum, terrasque jacentes.

Claud. de Cons. Mall. Theod. ver. 6. de virtute,

Immotaque cunctis

Casibus ex altâ mortalia despicit arce.

Et alii passim. Despicere autem est e superiore loco spectare. RUP. 15. Quippe, &c. For truly even that which is closely shut up in the secret recess of the breast does not escape the observation of him who made these dark retirements of the human mind. 17. Saepe, &c. Often the flight of the war-horse, outstripping the east wind, disappoints the rider.

XXXIV. 5. infamia repulsae, the shame of a denial. 14. Capesse, &c. Set about what is right, shun what is wrong. 19. Justis, &c. Fortune, unfavourable to the righteous, always raises obstructions to pious endeavours. 22. nec rem, &c. and does not abandon their family and estate.

XXXV. 17. lentae, lingering. 18. celebri, crowded. 21. diducere, &c. to laugh immoderately. 26. importuna, unseasonable.

XXXVI. 5. Quaecunque, &c. What things soever the heaven surrounds flourish at their beginning, and wither away on their decline, in obedience to thy laws. 6. Longè, &c. excels in height the snowy tops of the mountains, and in depth the gulfs of the wide main. 8. Nemo non, &c. Every one shall receive more than his wishes. 10. Fove bonis, &c. Cherish, with the blessings of thy bounty, those who, &c. 10. ferre comoda, to reap the benefits.

XXXVII. 6. Tua, &c. Buchananus hic, ut dicit Rudimannus de metr. Buch. Tua dissyllabum in unam syllabam contraxit, Nisi, ut addit vir doctissimus, Proceusmaticus primo loco adhibeatur, cujus in trimetris rarissimum, in dimetris nullum invenio exemplum. Comici quidam, tua, sua, &c. per unam syllabam efferunt, nulli autem quod sciam alii. L. 10. aspice aedes, &c. behold his house, thou wilt scarcely recognise any vestige of its haughty proprietor. 16. Praestat, &c. Plain household furniture and a small estate honestly acquired are preferable to the disdainful wealth, &c. 27. vita, shun. 36. Specto, &c. Instantly I look, and lo, there is no

where a vestige of their fleeting glory. 38. dignus paratis nequiter, worthy of their punishment.

XXXVIII. 10. Ne irascaris mihi, &c. do not approve me, while the flame of thy fury rages. 11. et quos, &c. and those who by consanguinity were nearly connected with me. 17. vulnere, &c. the bloody surface of my body, torn by the heavy strokes of whips, is always swollen with the marks of the wounds.

XXXIX. 5. At nos, &c. But what time we live is almost nothing. 6. vitreum aequor, a glass mirror. Idque, &c. and this short space of time is painfully spent. 12. hospiti, stranger. 13. Transmiserit, &c. Adfudit fortè poëta ad gurgitem illum, quem antiqui existimabant omnibus post mortem trajiciendum. Virg. Æn. VI. 296.

*Turbidus hic coeno, vastaque voragine gurgis
Aestuat,—— Ibid. 313.*

Stabant orantes primi transmittere cursum.

Undaeque illius Virgilio aliisque dicantur irremediabiles. Catull. 3. 12.

Illic, unde negant redire quenquam,

et Buch. infra, Psal. LXVIII. Orcum vocat irremediabilem. L.

XL. 5. suppetunt, &c. are afforded to us, which neither our mind, by reason of its dull apprehension, can perceive, nor our tongue rehearse, on account of their number. 6. nil meritaë, innocent. 7. ceu, &c. even as the oracles of the eternal volume, written on faithful tables, declare these orders. 12. quas, &c. which it is not easy to discern by the quickness of my eye.

XLII. 3. dum turba obvia, whilst the rabble which meets me. 5. quo, &c. under whose protection, I being restored to my native country, and still in safety, will render him thanks. 6. licet aviis, &c. though I lurk in the pathless forests of Jordan, though in exile I traverse the flinty rocks of Mount Hermon, which give shelter only to wild beasts. Jordanes, fluvius baptismo Christi et aliis mirandis operibus nobilissimus. Nomen habet a duobus fontibus Jor et Dan, e quibus ad radices Libani

erumpentibus, et postea cœquantibus, ipse Iordanis profuit. CHYTR. 7. *densius quàm grando, &c. thicker than the hail which rattles on the rugged mountains.*

XLIV. 2. Eorum, &c. *Eorum dissyllabum sit.* In Julii editione legitur *Horum*, et melius Buchananus tamen post alios hoc licentiae praeceptum in pronominibus sibi vindicat. Sic Psal. XXXVII. *ter monosyllabum*, et Psal. CV. *Eis. H.* 9. Nec prodis, &c. Ita constanter habent omnes codices. Cum tamen Buchananus nusquam alibi in Iambico senario, quantum hœminerim, posuerit Spondaeum in secundâ sede, ultima enim in *prodis* est longa, tanquam quartæ conjug. nec nisi Iambum plerumque, aut illi tempore parum hoc in loco recipit hocce carmen, verisimile est, poetam ita scripsisse,

Nec ante prodis nostrû ductor agmina. RUD.

10. *praedaeque, &c. and thou givest us for a prey to our pursuers.* 12. *dedisti nos venum palam; thou hast given us to be sold openly.* nec, &c. *q. d. alibi miles fuimus, ut venum expositi emptorem non inveniremus.* Est enim *auctio* venditio publica, quæ sub hasta ad vocem praeconis, merces sigillatim proclamantis, fiebat; in qua is, qui pretium rei vendendæ maximè auxisset, hoc est, qui prae aliis maximè eam emere voluisset, mercem auferbat. Hinc *auctionari*, *auctionem favere*, *hastæ subjicere*, *in propatulo vendere*, et similia idem significant. CHYTR.

XLV. 1. Cor, &c. *My heart beats, my bowels leap with trembling fibres.* 8. *suavis stactae, of the sweet oil of myrrh.* Buchananus hic *suavis* tribus syllabis per dialysin posuit, uti etiam Psal. CXIX. et in Alcest: quod alibi se nusquam observasse dicit Ruddimanus de Buch. metr. p. 642. Eodem jure hoc sibi licuisse existimavit Poëta noster, quo Lucretius qui *suavus*, *sua-dent*, Horatius qui *suetæ*, aliique, qui *alias* voces, simili modo per dialysin protulerunt. L. 9. *Ophyre.* Insula navigationibus et auro Salomonis celebrata. Sic dicta, ut volunt, ab Ophir nepote Heberi, cujus mentio fit Génes. X. Hanc Josephus in India ponit, et sui

estate terram auream vocatam confirmat: CHYTR. De Ophir disserentem vide Celeb. Bochartum, Geog. sacr. 11. c. 27. et Prideauxium Hist. Vet. et Nov. Test. ann. 18. l. p. 10. 8. lacrimae, drops. suavis, &c. *he sweet odour of cinnamon.* 11. tuo, &c. *who hangs on thy mouth; i. e. listens with great attention.* 16. Quos, &c. *whom thou shalt see governing the lands with princely power.*

XLVI. 4. *fugax liquor, a swift running stream.*

XLVII. 1. *canoris, &c. cheerfully celebrate Jehovah with musical praises.* Nescio an auctore bono hanc locutionem adserere posset Buchananus. Mihi numquam lectam fateor, nec verbi proprietati satis convenire videtur, *Deum pangere praeconiis.* Videant doctiores. Utitur eadem locutione infra, Psal. LXXI. et XCVI. et alibi. BUR. Quare post Gifanium Vir Cl. tali censurâ Buchananum notaverit non video; nec, quum *pangere* sumatur pro celebrare aut canere, quamobrem non rite dicatur *pangere Deum praeconiis.* Ennius apud Cicer. Tusc. Q. lib. 1. ait,

Aspicite, O cives, senis Enni imaginis formam:

Hic vestrum panxit maxima facta patrum.

Quae sic explicat Cicero, “Mercedem gloriae flagitat ab iis quorum patres affecerat gloriâ.” Quomodo panxit facta patrum? praeconiis certè. Sequitur soluta etiam oratione Val. Max. lib. II. c. 1. *Majores natu in convivii ad tibias egregia superiorum opera carmine comprehensa pangebant, quo ad ea imitanda juventutem alacriorem redderent, et respondet, ad tibias carmine comprehensa, nempe canoris praeconiis, ut ait Buchananus. H.*

XLVIII. 2. *Sion, &c. Zion looking towards the dusky north.* *Ἀρκτός, ursa est.* Quia autem in plaga septentrionali, circa polum, ursa major et minor conspiciuntur, a quibus etiam polus et circulus arcticus nomen habent, inde fit, ut eo ipso nomine plaga borealis a poetis indicetur. Sunt autem qui scribunt, non in septentrionali, sed potius in meridionali parte Hierosolymae, montem istum, eique impositam arcem sitam fuisse. CHYTR. Mons Sion, in sacris literis celebratis-

simus, septentrionalis pars urbis Hierosolymae erat, et ex hoc patet loca, quem fideliter paraphrasi suâ Buchananus expremat, liquidò patet, ut et ex Esaiæ cap. XIV. com. 13. Quare miror tale quid Chytræo excidisse. Vide Cellarii G. A. III. 13. L. See note on Ps. II. 6. *uberis, &c. bordering upon fertile fields of a luxuriant soil.* 11. *Te plectente, whilst thou correctest.*

XLIX. 1. et qui, &c. Circumlocutio plagæ septentrionalis, ubi solum vitreum ponti, id est, maris glacies, saepe ejus crassitie est, ut plaustra et rotas sibi impressas possit sustinere. CHYTRÆ. Ardua quidam descriptio, sed qualem antè exhibuerat Virgilius de hyperboreis regionibus, Geo. III.

*Sed jacet aggeribus niveis informis, et alto
Terra gelu latè, septemque assurgit in ulnas.
Undaque jam tergo ferratos sustinet orbes,
Puppibus illa prius patidis, nunc hospitu plaustris.*

Post hunc Ovidius, Trist. III. 10. et alibi, et disertè Lucan. V. 440.

*Aequora frangit eques, fluctuque latente sonantem
Orbita migrantis scindit Maeotida Bessi. H.*

6. *plaudere sibi, to soothe themselves.* 7. *retexere fata to alter his decrees.* 8, 9. *Sed nec est potis, &c. But it is not in the power of rich men to promise themselves perpetual delays of death, or to think that consuming time will not dissolve their mortal limbs.* 14. *fovebit &c. shall cheer departed spirits with beams of dazzling light.* Hic respicit purissima quæque poetarum de sede beatorum. Nec poëtae Christiani aut sacri etiam scriptores felicitatem coelestem ejusmodi imaginibus adumbrare respuunt.

Sic Pindar. Olymp. Od. 2.

ἔνθα μὲν καί τινες
Νῆστον ἀναιρίδας
Ἀὔραι περιστρέφουσιν, ἔνθα
ἄρμα δὲ χρυσοῦ φάλαγγας
τὰ μὲν χαίρουσιν ἀπ' ὁ
γλαυκῶν διανόειαν,
Ἵδωρ δ' ἄλλα φέρει.

Et Prudent. Cath. Hymn. VII.

*Illic purpureis tecta rosariis
 Omnis fragrat humus; calthaque pinguis,
 Et molles violas, et tenues crocos
 Fundit fonticulis unda fugacibus.*

Ubi ~~unda~~, non mutanda videtur in *uda*, ut vult Cl. Hein-
 sius ad Ovid. Met. V. 390. Prudentius enim h. l. Pin-
 darum respexit, ut et Buchananus in aliis locis hujus
 Psalmi. Vid. etiam Homer. Odyss. IV. H. 20. ac-
 cesserit, *be added*.

L. 8. Non, &c. *I will not reprove thee because.* 11.
 Non, &c. *Nor is there any bird with variegated plumes,
 the inhabitant of the delightful country, &c.* 12. Quod
 si, &c. *Besides, if I were hungry, is it necessary forsooth?*
 13. Taurine, &c. *Do I eat the flesh of a bull?* 14. rite
 quovis voto, *acceptably by the performance of any vow.*
 17. juratus, &c. *a sworn enemy to my precepts and to
 good morals.* 20. Cum, &c. *The ties of blood united
 with thy brother.* 21. Quod, &c. *that I should overlook
 these thy wicked deeds.* 22. nemo, &c. *there is none
 who can take out of my hands what I have seized.*

LL 1. mollibus lacrimis, *by the penitential tears.*
 2. lave, &c. *wash the pollution of my sin again and
 again. recocto ignibus, refined by the furnace.* 3. ob-
 versans, *obtruding itself.* 5. hausi semina labis, *I have
 imbibed the seeds of defilement.* 6. Hanc, &c. *This thou
 prizest so much that thou hast graciously vouchsafed to
 me, though defiled with abominations, a blessed draught
 of thy laws, and hidden wisdom.* 7. Ergo, &c. *Where-
 fore, O gracious Father, purify me with the sprinkling
 of a hyssop branch; my stains shall disappear, and my
 limbs, washed by thee, shall surpass the snow in white-
 ness.* 11. incitatus, *provoked.* 12. Spiritu, &c. *com-
 pose the rebellious motion of my restless mind by thy
 commanding spirit.* Secutus hic praecipue videtur ver-
 sionem LXX viralem, *πνεῦμα κυρίου συνέχευέ με*; aut
 vulgatam, *spiritu principali confirma me*: ad quae ver-
 ba sic Isidor. *Clarins spiritu illo principe muni me, spi-
 ritu digno principibus et ad eorum officia necessario,*

quos oportet plurimis sapere. Aliis tamen, rectius forte et Hebraico textui convenientius, vertitur *spiritu liberali, voluntario, ingenuo, &c.* RUD. 14. obligatum, *devoted.* largum, &c. *merciful to forgive those who have sinned.* 16. addita, *thrown into.* 19. Tum, &c. *Then shall the pious soul offer sacrifice to thee with chaste vows.*

LII. 2. acutior, &c. *being sharper than a razor polished by the whetstone.* 6. vanâque, &c. *and shall laugh at thine end becoming thy fruitless insolence.*

LIII. 1. Opinionum, &c. *The multitude having their minds defiled with poisonous opinions.* 3. nubili erroris, *of dark error.* nec, &c. *neither was righteousness regarded by any.*

LV. 1. Neu, &c. *and do not, with an austere and frowning countenance, look down upon my complaints.* 4, 5. nexus, *the sinews.* 6. tractus, *regions.* 12. essem aequior, *I should be more indifferent.* 21. balsamo. Nomen arbusculae, et ex eâ emanantis unguenti nobilissimi, uni Judaeae olim concessi, de quo multa Plinius, lib. XII. cap. 25. Et Corn. Tacitus, lib. XXI. item Justinus, lib. XXXVI. CHYTR. Existimat Vir Cl. H. Prideauxius, *Hist. V. et N. T. connex.* Part. II. p. 435. ipsis Judaeis non notum fuisse ante Solomonis tempora, reginamque Sabaeorum tum secum devexisse; Jamesonus autem eruditè hanc sententiam refellit, *Spicileg. antiq. Aegypti.* p. 182. In Judaea jam non nascitur balsamum, nec alibi quàm in Arabia Felice et Aegypto. L. 23. fila, *the thread of life.*

LVI. 3. superas. Superare crebrò pro superesse, seu superstitem esse usurpatur, apud Virg. *Quid puer Ascanius, superatne et vescitur aurâ Aethereâ?* pro superestne. CHYTR.

LVII. 4. quibus dentes proscindunt acutiùs sagittis. 5. exsere, &c. *shew forth thy majestic presence.* 8. et tu, &c. *and thou, melodious harp, accompanied with psalteries.*

LVIII. 3. perque, &c. *and the desire of pursuing crooked paths gradually increases with their tender years.* 4, 5. obturat, *shuts.* susurros, *charms.* 7. nec, &c. *nor shall they cause wounds.* bibulas, *imbibing.* 8. acer-

bo funere, *by an untimely death.* 9. priusquam surculus, &c. Secutus videtur non Biblia Ebraica, sed Graeca quam proximè ex lectione Symmachi, Περὶ ἧ ἀνέναντον αἱ ἀκαταίμακτον, ὥστε γίνεσθαι ῥάμνον, ἔτι ζῶντα ὡς ἐλόχηρος λαίλαψ ἀρεῖ. Quemadmodum Vulg. et Vatabl. H.

LIX. 1. defende, i. e. averte vel propulsato. Quo sensu utuntur Cicero, Virgilius, Caesar, Horatius, alique. L. 3, 4. ultro conferunt, *willingly unite.* teque fer obviàm, *and do thou oppose.* 5. qui sibi favent, *who encourage themselves.* 11. obliuio torpore, *through forgetful listlessness.*

LX. 6. rependit, &c. *uttered his voice, the forerunner of joy.* Sichimae, *of Shechem.* This city stood on Mount Ephraim, 35 miles north of Jerusalem. Succothi decempedâ, *of Succoth with a measure of ten feet long.* This was a city on the east of Jordan, and south of the sea of Galilee, built where Jacob erected his tents, (in Hebrew *Succoth*) as he came from Padanaram. Gen. XXIII. 17. 7. Nonne, &c. *Are not the children of Jacob subject to me?*

LXII. 3. tectis fraudibus, *with hidden fraud.* 8. gens, *O people.* crede, &c. *commit to him thy estate, and cheerfully present and declare to him the anxieties of thy mind; and thou shalt always experience his deity propitious to all thy undertakings.* 9. ventosa, *boasted.* hac lance, *in this scale.* inanitatem hac, *emptiness in that.* simul, *altogether.* 10. Ne, &c. *Hope not that what is got by violence is secure.* 11, 12. nec semel tantùm, *and oftener than once.* se posse cuncta, *that he can do all things.*

LXIII. 3. Ergo, &c. *Therefore though at a distance in places remote.* 4. quaecunque, &c. *whatever years thou shalt grant to my life.*

LXIV. 4. coquunt nefas, *hatch mischief.* 10. gestient, *shall exult.*

LXV. 1. operata castis sacris, *sacrificing according to the pure ceremonies of religion.* Operari et facere in Latinâ linguâ saepe idem significant, quod *sacra facere.* Virg. *Cum faciam vitulâ.* Item, *Laetis operatus in herbis.* Hinc Nonius, *Operari, est religiosè et cum summa veneratione sacrificiis litare, &c.* CHYTR. 4. ut puri

colant, *that in an upright manner they may inhabit.*
 10. *tu maceras sola, thou softenest the soil.* *contumacis, stubborn.* Eleganter et argutè τὸ ἀψυχὸν facit ἡμψυχον. Sicuti enim puer aliquis petulans in parentem, aut servulus indomitus in herum est *contumax*; ita terra, quae tot ligonibus et aratris vix tandem subigitur, ut mollescat. et semini excipiendi fiat opportuna, eodem nomine *contumax* dicitur. CHYTR.

LXVI. 5. *acriterque, &c. and carefully examine the works of a provident father, the works of the Lord, consulting the good of his servants with surpassing skill.*
 15. *nec thura, &c. nor shall frankincense of Sabean growth be wanting.* Indicat thus, sic dictum, ἀπὸ τοῦ Σέιν, quod est *sacrificare*. Est enim thus quoque gummi seu liquor ex cortice cujusdam arbusculae apud Sabaeos Arabiae populos destillans. Sine thure enim sacrificia non fiebant. Vide Plin. lib. XII. cap. 14. CHYTR. Varro alique rectius deducunt a *tundendo*, et sic *tus* sine aspiratione scribunt, quemadmodum jam faciunt nuperi auctorum editores. Virg. Geo. I. 57.

— *Molles sua tura Sabaei. L.*

LXVII. 1. *exsere, display.* 4. *paean, a hymn.* *Paeanes* olim carmina dicebantur, quibus diis suis pro victoria in praeliis gratulabantur. Hic pro gratiarum actione, et beneficiorum divinorum celebratione accipitur. CHYTR. Proprie hymnus in Apollinem, inde in quemvis deorum; vel ad propitiandum, Hom. II. I. 472.

Οἱ δὲ πανμήριοι πολλῇ θῶν ἰλαίσκοντο,
 Καλὸν αἰδοντες παῖσι καὶ οὔροι Ἀχαιῶν.

vel propter victoriam, ut interempto Hectore, Hom. II. XXII. 391.

Νῦν δ' ἄγ' αἰδοντες παῖσι καὶ οὔροι Ἀχαιῶν
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσι νέμεσθα.

Sic Virg. Æn. X. 738. strato Orode,

Conclamant socii laetum paeani secuti.

Et Buch, sensu, Æn. VI. 657. — *Laetumque choro
pacana canentes.* H. 7. Nilo relicto, *having left the
river Nile*, i. e. *Egypt*. Nilus fluvius Aegypti est, per
quem ipsa regio more poetico indicatur, sicuti etiam
Psal. LXXVIII. CHYTR. Lucan. VIII. 542.

— O Superi, Nilusne; et barbara Memphis,
Et Pelusiaci tam mollis turba Canopi
Hos animos!

Ubi per Nilum, Memphim, et Canopum intelligit totam
Aegyptum, ut ait Hortensius in locum. L. 8. imbri-
bus, &c. *with showers of excessive sweat.* 10. suoque,
&c. *and he gives them to be enjoyed by his flock.* 11.
trepidâ formidine, *with the sudden fear.* 14. traduce-
ret, *exposed.* Traducere hîc significat ludibrio et os-
tentui exponere. Eleganter admodum; Buchananus
enim respicit ad morem illum apud antiquos in amphi-
theatris, ubi damnati palam in maximâ hominum fre-
quentiâ spectandi et deridendi ignominiae causâ exhi-
bebantur, et per arenam traduci solebant. De quo
Sueton. Tit. cap. 8. *Hos (delatores) assiduè in foro
flagellis et fustibus caesos, ac novissimè traductos per
amphitheatri arenam, partim subjici in servos ac venire
imperavit.* Ubi vid. Lipsium. Vid. etiam Paraeum et
Fabrum, v. Traduco. Livius; lib. II. cap. 38. *Vestras
conjuges, vestros liberos, traductos per ora hominum?*
Josua quoque eodem ferè modo tractavit quinque Amo-
ritarum reges, Jos. X. 22. ubi postquam ex spelunca
in conspectu omnium Israëlitarum produci jussisset, du-
cibus tandem virorum militantium, regum illorum cer-
vicibus pedes imponere, mandavit. L. 15, 16. Usque
sibi, &c. *Let Bashan be ever so proud.* Bashan was
one of the most fertile countries in Asia: it lay on the
east of Jordan. 17. vehitur, *rides.* 20. nempe, *indeed.*
22. a saevo Ogo, *from the savage Og.* Og was king of
Bashan, and one of the giants. 27. De stirpe creatus.
Mallem creata, ut jungatur cum *propago* versu sequente,
et ita puto voluisse Buchananum quando mutavit *pro-
pago* priorum editionum, propter eandem vocem duriùs
repetitam: sic enim concinnius esse videtur; ita etiam
suadent variantes lectiones, quum et *propago* et *creatus*

convenient in τῇ creata. *Juvenis* autem, secundum LXX *νωρίων*, non concordat cum *creatus*, sed epitheton est genitivi casus cum *Beniamini* concordans, ut postulat uterque codex, quem noster non temere negligeret. H. 27. Zebulon and Naphthalim were the sons of Jacob. 34. acceptaque referte, and thank him for.

LXIX. 4. et, ceu, &c. and I am by force constrained to restore what I lawfully procured, as if I restored plunder. 11. Si tegor, &c. If I cover my neglected limbs. 12. Salibus, with gibes. 21. tangebant, mixed. 25. tecta, &c. let their houses, destitute of inhabitants, mourn.

LXXI. 7. Ceu, &c. I am laughed at by the wicked, as a monster produced to bear evils perpetually. 22. Protector. Inferioris aevi vocem hanc non admittunt elegantiae priscæ studiosi. Vide Cellarii curas posteriores, pag. 227. et Borrich. pag. 206. BUR. Excusari tamen potest Buchananus, quod vocem non modò in sacro codice, sed ab Ecclesiasticis scriptoribus toties usurpatam ipse in sacro poemate adhibuerit. RUB.

LXXII. 1. Da regi dare jus ad exemplum, &c. Grant to the king that he may administer judgment after the pattern of thy righteousness. 3. genitrix, &c. may equity, the parent of quiet. 4. tenues, the poor. destruat illum, quisquis. 5. donec, &c. till the sun shall exhaust his light on the day. 6. veluti, &c. as in summer the rain and moist dews refresh the smiling beauties of the country. 7. bonae, &c. may benignant peace flourish. menstrua novabit, shall every month renew. 9. advolutus, prostrate. humiles quoad vultus comamque. 10. refluus, ebbing and flowing. 11. Illum, &c. Kings shall worship and fear him. sub utroque axe, under both poles. 15. comprecatus, &c. praying for blessings on their king. 17. nomen filii juvenescat, usque dum, &c. Amphitrite. Uxor Neptuni: poëtice pro mari. Ne verò quis arbitretur, Paraphrasten mentione deæ hujus profanae et fictitiae, carmen hoc divinum et sacrum polluere voluisse; sciendum est, ipsum Amphitrites etymon, per se naturam maris, seu ipsum mare exprimere. Est enim ἀμφὶ circum, τέρεν terere; mare enim circumquaque terram atterit. Ovid. Met. I.

— Nec brachia longo

Margine terrarum potrexerat Amphitrite. CHYTR.

17. *omnis, &c. every land surrounded by the sea shall extol him blessed.* 19. *quod, &c. which may no length of time ever leave unnoticed.*

LXXIII. 1. *Tellus ut, &c. Though the earth should deny an abode to the seas.* 2. *parvo pede, with a small foot rule.* Sors illa cunctis invida, &c. *Constructio ejus loci est: Sors seu fortuna (haec tamen homini Christiano ad divinam providentiam omnia referenti nihil est) quae aliàs cunctis est invida, mobilis et infida, seu infidelis; istis scilicet impiis, et tamen fortunatis, servat eundem quasi tenorem perpetuâ fide: quasi dicat, fortuna omnibus aliis invida, mobilis et infida, unis hisce fidelis et constans est.* CHYTR. 8. *vultu, &c. with petulant forehead.* 13. *vivitur ab aliquo, does any one live.* 14. *non nullis, by many.* 20. *imago somni, sleep.* *sopita, fast asleep.* 22. *marcido pectore, with flagging breast.*

LXXIV. 2. *Meménto coetûs, remember thy congregation.* 8. *nec temere, nor in vain.* *strata flammis, levelled by the flames.* 10. *exasperabit, shall he aggravate.* 12. *vindicantem tuos, delivering thine own.* 13. *Te, &c. At thy word the sea retired, and the water stopped its course, by rising in the form of a liquid wall.* *feroces, magnanimous.* 14. *hausit, swallowed up.* *cadavera, &c.* LXX Interpretes hîc sequitur, ἰδὼν αὐτὸν βεβῆκα τοῖς Αἰθίοψι. L. 17. *repagulis littorum, by the mounds of the shores.* 19. *Ne, &c. Contra linguae Latinae consuetudinem, turtur hîc femininum posuit: nec tamen temerè id ab eo factum; principes enim Bibliorum interpretes Leo Judae, Tremellius, Arias Montanus, Castellio, Vatablus, Hebraeum textum secuti, vitam sive animam turturis tuae, hoc in loco verterunt. Variant quidem LXX Interpp., eosque plerumque secuta versio vulgata: illi enim reddunt, Μὴ παραδῇς τοῖς θύραις ψυχὴν ἐξαπαγομένην σοι; haec, ne tradas bestiis animas confitentes tibi. Ceterum notat magnus Vossius turpiter caecutiisse Servium, qui ex illo Virgilii Ecl. I. Nec gemere aëriâ cessabit turtur ab ulmo, turtur foemi-*

nino positum existimavit: cum nihil sit apertius quam aëria cum ulmo, non verò turtur, illic convenire. RUD. Apud Ovid. lib. II. Amor. VI. 12. in MSS. erat turtur amica, ubi vide Heins. Paulin. Natal. VII. princip. turtur conjuncta columbae. BUR. 21. consule, consider. prosequantur, may celebrate.

LXXV. 1. patriis carminibus, in the songs of our country. 2. seculis plenis existentibus, the ages being completed. prosequar, will treat. 4. ut facerent modum, to put a stop. 8. Illinc, &c.. Out of which.

LXXVII. 2. abnuebat. Caesarum, sive syllabam residuam, brevem hinc fecit noster, secutus non modò Alcaëum, primum hujus metri auctorem, qui saepe syllabam brevem eo loco adhibuit, veluti,

Πὰρ μὲν γὰρ ἄντλος ἰσότηταν ἔχει. et
Προκόψομεν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι :

Sed Horatium ipsum, Carm. III. 5. Si non periret immiserabilis.

Agnoscente ipso Cl. Bentleio ad Carm. III. 23. quamquam ille, parum sibi constans, paullo ante ad Carm. III. 2. id nunquam ab Horatio factum contēderat. RUD. de Buch. metr. p. 611. 5. Tum, &c. Then with a mind changed I began to consider. 19. fluctu refuso, with returning wave.

LXXVIII. 3. oracula olim accepta, the oracles formerly received by inspiration. 4. minores, posterity. 5. et seris, &c. and succeeding ages to declare to later ages. 6. ut dent irrita, to commit as worthless. 9. negotia quamvis distantia, objects however distant. 13, 14. sese cumulante, raising itself as a heap. duce, &c. a cloud conducting them during the bright day. 15, 16. de vulnere, from the cleft. damnatisque siti, condemned to drought. 19, 20. Non potis est, Can he not. 22. Et, &c. And yet he permitted his people to eat the desired food, though they were ungrateful and unmindful of the salvation so often obtained. 24. gravidas, teeming. 26, 27. Cedere, &c. Then when the east wind was ordered to quit the regions of the air. pluvias volucrum, showers, i. e. great quantities, of fowls. 33.

fregit precaces, repressed them when froward. 39. quippe memor, as being mindful. 41. virtutem, &c. wished to include within narrow limits that energy. 43, 44. sine munere laticum, without the benefit of water. 45. figebant, &c. thrust in their stings full of livid poison. decussit, blasted. 49. Eumenidum. More poëtico terribilem illam Dei iram, penitus in populum Israëliticum effusam, mentione furiarum, ardentibus taedis, et facibus impios insectantium, voluit exprimere, quas sic per *antiphrasin* dixerunt, quasi minimè *superbi*, seu benevolas. An vero carmen tam sacrum et divinum figmentis hujusmodi poëticis adspargere rectè potuerit aut debuerit, alii judicent. CHYTR. Vid. *suprà* ad Psal. XVI. E. oberrans, *pervading*. 50. aequa, *propitious*. 57. nervo adducto, *when the string is drawn*. 60. Silonis. Silo nomen montis et oppidi, distantis ab Hierosolymis versus occasum solstitialem uno milliari Germanico: ubi antiquitus sedes tabernaculi et arcae foederis fuit, usque ad tempora Samuelis. Situm fuit in finibus tribus Judae, Benjaminis, et Ephraimi. CHYTR. 61. deseruitque, &c. *and he left the ark, the sign of his covenant, as a prey to the enemy*. 64. Carique mariti, &c. Ex Ebraico reddit Arias Montanus, *Sacerdotes ejus in gladio ceciderunt, et viduae ejus non fleverunt*. LXX, *καὶ αἱ χήραι αὐτῶν οὐ κλαυθήσονται*. Quare haerent ipsi interpretes de sensu loci. Quidam interpretantes sacerdotum viduas ante tempus moerore fuisse extinctas, uti dicitur 1 Sam. IV. 20. Alii, quum abductae essent ab hostibus, prohibitas fuisse a luctu. Julius priorem sententiam secutus videtur, ita eleganter vertens, *Mulieres orbae maritis, conjugum morte nondum conclamata, diem supremum obierunt*. Et sic *cari mariti* positum erit pro *carorum maritorum*, quod quidem nimis durum esset, nec ita loqui solet Buchananus. Existimo potius ita sententiam ordinandam, *cari mariti jacuere in sepulchris indeploratis viduae*, i. e. non deploratis a viduis suis, quod Ebraico magis convenit. *Viduae* dixit pro *viduis* ad vitandum homoioteuton. Ceterum adhuc hinc Poëta ad veterem illum Romanorum morem, apud quos mortuorum cadavera aliquot diebus servabantur, et per intervalla

ab amicis conclamari solebant; postea cum nulla vitae spes superesset, sepeliebantur. *Indeploratis*, i. e. quibus ultimus ille luctus non persolutus erat, quod miserimum antiqui existimabant, unde apud Ovid. Met. XI. 670. Caicis umbra Halcyonen orat,

Nec me

Indeploratum sub inania tartara mitte.

III. Trist. III. 46. *Indeploratum barbara terra teget?* 66. *adpersit perpetuam labem, stigmatised them with perpetual disgrace.*

LXXIX. 1. *sacraria, the sanctuary. soloque stratum, and razed from the foundation.* 3. *Nec, &c. nor is there a friend any where who may gather his scattered bones, or, when collected, deposit them in the tomb.* Apud veteres, quod hic etiam respicit Poëta, postquam mortuorum cadavera cremarentur, ossa ab amicis lecta fuerunt, quae deinde sepulturae tradebant. Virg. Aen. VI. 228.

Ossaque lecta cado texit Corinaeus aheni. L.

3. *parce subdere, forbear to supply.* 10. *Os, &c. let the mouth of the profane be stopped, who enquire if this God of ours ceases to exist.*

LXXX. 2. *aligeros, cherubim.* 10. *frigore, shade.* 11. *Euphratem. Euphrates nobilissimus fluvius Asiae est, tempore Solomonis limes terrae sanctae versus orientem. Perfluit idem Babylonem metropolim Chaldaee. Vocat eundem Psal. LXXXIX Palmiferum, quod eae regiones palmis abundarent. CHYTR. Vide infra quae ad hunc psalmum adnotavimus. L. 17. Hunc. Heb. virum dexteræ tuæ: proinde, haud scio an rectè a Julio ad ramum pronomen [hunc] referatur. RUB.*

LXXXI. 4. *Foedera percussa. Propriè hic dixit percussa; propterea quod, cum antiqui foedera jungerent, id fieri solebat porcum silice percutiendo. Vid. Livium, lib. IX. 5. Fortè etiam respexit morem illum in S. S. memoratum, Exod. XXIV, comm. 5, 8. L. 5. Memphiticae, Egyptian. Memphis was the ancient capital of Middle Egypt, 15 miles above the parting of*

the Nile. Quam, &c. *When the posterity of Heber did sojourn in the land of Egypt.* The city Pelusium was considered the bulwark of ancient Egypt. It stood on the eastern mouth of the Nile. 7. Meribam. *Massa et Meriba, locus in deserto, ubi Israëlitaë sitis impatientiâ in rixas, murmura et tentationes contra Deum et Mosen erumpunt: Sic dictus a tentatione et contentionibus. Ubi postea petra percussa largissimè aquas effudit, Exod. XVII. Meminit ejusdem, Psal. CVI. CHYTR. 10. domini, &c. who made thee thine own master, having broken the fetters of tyrannical Egypt. 11. demisit, admitted. 14. subito dedissem hostes, &c.*

LXXXII. 1. Regum timendorum. Idem fere est initium odæ Horatii primæ libri tertii,

*Regum timendorum in proprios greges,
Reges in ipsos imperium est Jovis.* CHYTR.

7. cum ignobili plebe, *with the obscure class of people.*

LXXXIII. 3. propriè tuendum, *peculiarly to protect.*
6. Nabathacus. *Nabaiothus fuit filius Ismaëlis, nepos Abrahami, a quo regio seu pars Arabiæ, terræ sanctæ finitima, versùs orientem Nabathæa dicitur. Unde et reliqui orientales a Poëtis dicuntur Nabathæi. Ovid. Met. I.*

Eurus ad auroram, Nabathæaque regna recessit.

CHYTR.

8. Lothi posteris. *Intelligit Moabitas et Ammonitas.*

CHYTR. 9. te vindice, *by thy vengeance.* Cissonotis. *Cisson fluviolus seu torrens nobilis Galilææ inferioris, scaturiens prope Endor, ad montem Thabor, non procul a monte Carmelo, influens in mare Syriacum, ad quem Sisara et Jabinus cum exercitu caesi sunt a Baracho et Deborah. Jud. V. CHYTR. 10. Laetamen. Pro fimo aut stercore, quo agricolæ faciunt lætas segetes, et quasi agros exhilarant. Utitur eâ voce Plinius. CHYTR. 18. axis ignifer. Significat poëticè coelum stellis distinctum et ardens. CHYTR. Julius videtur potiùs intellexisse solem, uti Ovid. Met. II. 59.*

*Non tamen ignifero quisquam consistere in aëre,
Ma valet excepto. L.*

LXXXIV. 2. Hic cor, &c. *now my heart beats.* artus, atria vivi visuri propius Dei. Julius (qui artus visuri παραφράζου membra invisura) visuri recto plurali positum existimasse videtur; ego verò genitivo singulari, subaudito [mei] collocatum arbitror: neque enim artus, sive membra, quidquam visere seu conspiciere possunt; nec id vel minimum innuunt regil vatis verba. Rud. 3. Hic passer, &c. *here the sparrow finds a shelter.* avis nuntia veris. Intelligit hirundinem, aut etiam ciconiam, de qua Virg. Geo. II. 320.

Candida venit avis longis invisā colubris. CHYTR.

Hirundinem certè voluit, quoniam de illā loquitur sacer codex. Ovid. Fast. II. 853. quem hic respexit,

Fallimur, an veris praenuntia venit hirundo. L.

5. haerens, *remaining.* 7. agmen, &c. *a flood of rain water.* dum, &c. *while troop pressing upon troop hastens to slay victims.* 10. mora unius lucis, *the continuance of one day.* procul Solymā, *far from Jerusalem.* 12. otia, *peace.*

LXXXV. 1. quondamque, *and sometimes.* remeavit, *returned.* 6. quodcunque, &c. *whatever of our miserable life yet remains.* 11. Astraea. Poëtice, pro justitiā divinā. Ovid. Met. I. 150.

Ultima coelestium terras Astraea reliquit. CHYTR.

LXXXVI. 1. Nec, &c. *and not always a maintainer of anger.* 8. secundus. So the word is used by Horace, Lib. I. Od. 12. v. 18. *Nec viget quidquam simile, aut secundum.* It is derived from sequor, I follow, I come up in regular succession.

LXXXVIII. 3. Funereas, &c. i. e. Mortem sibi appropinquantem videt. Adludit ad morem Romanum in funeribus; quum enim mortui efferrentur, faces eos antepedebant, vid. Kirchmannum de funer. Rom. lib. II. c. 3. L. 6. Quis, &c. *who will not seek to be enrolled an inhabitant?* 7. serviet, *shall apply itself.*

prope, &c. thou almost overweldest me in the gulf of oblivion. 7. supra me jacentem, upon me when laid low. 10. Scilicet expectas ut ostentes mihi perempto, dost thou wait, forsooth, &c. 13. vatus, unemployed. 18. nec noti, &c. nor have my acquaintance sympathized with my distress, &c.

LXXXIX. 1. me vate, by my verses. 2. volventur, shall revolve. concepta, made. 8. quocunque moveris, whithersoever thou movest. 10. elatam Pharos, lofty Pharos. This is an island on the mouth of the Nile over against Alexandria, on which was a light-house. Here it is used for Egypt. 12. Thabor. Mons Galilaeae, inter mare Tiberiadis et oppidum Nazarethum, in finibus tribus Zabulonis, in quo torrens Clisson suam habet originem. CHYTR. 14. nescia flecti, incapable of being moved. 29. Quin, moreover.

XC. 2. ante metas, &c. before limits were fixed between light and darkness. nec, &c. thou alone neither subject to the vicissitudes of time. 10. inquires, disquieted.

XCI. 3. Nec, &c. neither shalt thou catch the infection of the deadly pestilence, raging far and near. 14. viarum, &c. i. e. reservare vias quae morantur. Sic Statius, Theb. X. 196.

————— *Rapite arma, morasque*
Frangite portarum. L.

XCII. 12. ne, &c. lest thy foot be wounded by being dashed against the sharp corners of rocks. 15. exemptoque, &c. and when delivered I will confer upon him distinguished honours. 16. Meosque, &c. and I will shew after what method I am wont to bless my people.

XCII. 11. Pascam, I will gratify. 15. affinis, accessory.

XCIV. 6. cassos parente, the fatherless. 8. obsessa, &c. having their indolent minds possessed. 20. Quid, &c. What have the wicked to do with God.

XCV. 5. Ille, &c. He made the restless sea, and governs it when made. 10. quater denis, forty. securus, careless.

XCVI. 1. Non usitato, *no common.* coloni orbis, *ye inhabitants of the world.* 3. perfusa, *filled.*

XCVII. 1. continens tellus, *thou continent.* 2. praetexit hunc circum, *encompasses him.* 7. inanes mentis, *devoid of thought.* se, &c. *boast of their piety, whilst they commit abominable wickedness.* delibuta, *filled.* 9. Teque, &c. *and being infinitely more exalted, thou humblest beneath thee all who are called gods.* 11. pura sceleris, *free from guilt.* 12. est corth, *are agreeable.*

XCVIII. 1. virtute, &c. *who hath obtained the victory with distinguished valour.* 3. solvit promissa, *he performeth his promises.* partae, &c. *while the inhabitants of the world bear witness.*

XCIX. 2. Nec, &c. *and not only at Jerusalem.* 4. salubri. Corripit jure Buchananum Pincier. Parerg. lib. III. cap. 19. quod mediam in salubri syllabam corripere sit ausus: idem Nicolao Heinsio exciderat, sed secundis curis correxit. BUR. Non tamen omni prorsus auctoritate destituitur Buchananus. Helvius enim Cinna, qui ante Christum floruit, etiam corripuit illo versu,

*Hostica quod salubrem cuspis haberet opem. Ruq.
de metr. Buch. p. 636.*

Selectae, &c. *who hast given to the chosen offspring of thy people a law, unchangeable at all times.* 5. ferte sublimem, *exalt.* 6. Huic, &c. Videtur Julius intelligere docti huic, i. e. ab hoc: melius autem construetur, tingere aras huic. H.

CI. 1. idem tetricus, *thou also strict.* 3. Huc, &c. *On this my powers are exercised.* culta, *polished.* aula, *my court.* 4. inhaeret, *persists.* 5. tumor, &c. *the pride of a haughty mind.* lumine, *with his eye.* 6. Veritas, &c. *who delight in simple truth.* 8. releget, &c. *may banish to a distance every monster of wickedness.*

CII. 10. Sublimi, &c. *that thou mightst cast me down lower, being thrown headlong from my high station.* 12. non carpit te nectentem, *affects not thee, who joimest.* 14. Jam servi faciles, *already thy servants with pleasure.* 15. et numen, &c. *and his almighty*

rity revered by kings wherever the earth is inhabited, being divided into three parts: Asia, Africa, and Europe. 16. versam, demolished. 18. nec, &c. and that his glory transmitted to posterity may never decay with age. 25. recursibus, revolutions. 26. Illis, &c. Every one has his own time of death appointed. 28. aemula, &c. equal to thy eternal duration.

CIII. 1. sensus, &c. let my understanding, and whatever strength my inward parts possess. 2. excidunt, fall neglected. 4. fato, destruction. 11. redundat, extends. 12. Gaditano cubili. Gades, Ang. Cadiz, insulam et urbem sitam inter sinum Gaditanum et Oceanum Atlanticum, extremum versus occasum novi orbis terminum credidit antiquitas. Poëtae fabulantur hie solem diurno labore fessum, oceano se immergere atque requiescere. Unde solisque cubilia Gades, dixit Statius, (Sylv. III. 188.) quem hic Buchananus videtur imitatus. CHYTR. 14. quippe memor, as being mindful. 15. lactens venustas, the delicate beauty. Instar, &c. or like a flower with leaves of Tyrian purple. 18. referatque, and imitate them. 20. angeli, &c. ye angels, who obey the commands of the Lord, who have the authority and power of bringing all things under his controul. 21. Quique, &c. and ye attendants of his camp, who serve under the standard of such a leader. 22. mens, O my soul.

CIV. 1. Quanta sit hujus poëmatitis gratia et majestas ipso intuitu patet, et comparatione poëmatiōn aliquot ejusdem argumenti, doctorum, non suae modò gentis, sed et aliarum, magis elucescit. Quantà in hominum eruditorum opinione fuerit, vel ex eo constat, quòd Hèn. Steph. de re literariâ vir optime meritis, cum maximâ laude aliquot hujus Psalmi versus, insigne poëseos Buchananæe specimen, produxerit in præf. com. in Psalmos ab ipso impressâ 1562. idque tres aut ampliùs annos ante paraphrasin primò editam: tantùm abfuit, ut Buchananò fraudem facere conaretur, aut Psalmorum gloriam subripere, uti suspicati sunt quidam Stephano infesti. Quod autem de Buchanani certamine, et inclytâ per hunc psalmum partâ victoriâ, quidam fabulantur, illius fama potuit finxisse, neque ponendum est in magno discrimine:

eum Lucretio potius certamen fuisse crediderim, veteri illo et nobili poetâ (theologo non item) quem similibus, ne dicam ipsius, armis et paludamentis munitus et ornatus in contrariâ causâ, impulit et stravit. Quum enim ille, pro insaniâ suâ propugnans, inter alia multa acuta et magnifica, et, ut ait Pindarus, *ὅντιν σίαν παύειν συνέτοισι* isthuc minitabundus contorsisset, Lucret. lib. II. 1094.

*Quis regere immensi summam: quis habere profundi
Indu manu validas patis est moderanter habenas?
Quis pariter coelos omnes convertere? et omnes
Ignibus aetheriis terras suffire feraces?
Omnibus inque locis esse omni tempore praesto,
Nubibus ut tenebras faciat, coelique serena
Concutiat sonitu? tum fulmina mittat, et aedes
Saepe suas disturbet, &c.*

Noster contrâ excipit, retorquet et obruit, ut saepius alibi, ita disertè ex hujus Psalmi argumento,

Aetheris aeternas rector moliris habenas? &c. H.

5. mobilis, nullo aere, *immovable for ever.* 7. increpuit, *reproved them*, erat aeraere, *there you might see.* 9. Neve, *and lest.* 12. conculebrant, *crowd together.* vagis querelis, *with wild notes.* 15. cerealia munera, *bread.* 16. genitabilis humor. Pro genitâ, e quo aliquid gignitur. Cfr. in Arato, *solens natura, et rerum genitabilis arde.* Reperitur et apud Varronem, et imprimis apud Lucretium. CHYTR. 19. Tu, &c. *thou causest the disk of the moon to wax and wane.* 32. quo concutiente, *at whose nod.* 24. didit. Didere verbum poeticum elegans, pro *distribuere, digerere.* Lucret. lib. II. 1124.

Dum facit in venas cibus omnis diditur.

HOR. SAT. II. 2.

Abusi venis exemplo, dum munia didit.

Componitur vel a *dis* et *do*, vel est contractum a *dedit*. CHYTR. 31. Sic eat. Sunt qui putant *eat* construi cum *majestas*, quia vix petuntur absolutè dari; mihi autem

persuadeo, ita usurpasse Buchananum, more Graecorum, qui *ἴτω* eodem modo utuntur; uti ipse interpretatur, Eurip. Med. 798.

Ἴτω τί μοι ζῆν κίεδος; ——— Sic eat :

Quid enim relictum est cur juvet dehinc vivere?

Et 819.

Ἴτω πικροὶ πάντες οἱ ὁ μίσος λόγος.

Sic eat : inanis omnis est oratio.

Sciz. sic eat res seu curans rerum. Ita etiam Lucan. II. 304.

*Sic eat : immites Romana piacula divi
Plena ferant.*

Et lib. V. 297.

*Sic eat, O superi, quando pietasque fidesque
Destituunt.*

CV. 2. Et illius miracula. Ab editionibus antiquioribus tribus scil. Steph., utrâque Plant., et Argent. abest *et*, postea, ut duo versiculi in unum coalescerent, insertum, quales interpolationes metri gratiâ factas aliis infra locis observare est. RUD. 3. Robur, &c. *seek ye his strength*, the ark which is the sacred symbol of his strength. 17. ministrum, &c. *his servant Joseph before hand*. 19. Somnii, &c. *till the truth of the interpreted dream was made known to the king*. 22. purpuratos aulae, the princes of the court. 26. cum fratre, with his brother Aaron the high priest. 28. sole, &c. when the sun is ordered to retire. 36. per penates, through their houses. 37. languor, sickness. 38. praeferebat, exhibited. 43. Pelusii. See note on Ps. LXXXI. 5.

CVI. 9. moles, &c. the body of water being erected on both sides. 12. compotes salutis, having obtained safety. 16. procaciter peteret, wantonly assaulted. 19. fecit modum sceleri, set bounds to their wickedness. 23. carum caput, his precious life. 24. sprexit uber, it, despised the fertility. 46. animos, &c.

so that the appearance of their situations, exciting the sympathy even of their enemies, affected the hearts of all.

CVII. 20. per membra illis ereptis, &c. 23. Qui mare fluctisonum, &c. Haec divini vatis verba tempestatem describentis, splendidissimas quasque ejusdem rei apud Graecos aut Latinos poëtas descriptiones longè antecellunt. Quid sublimius, quidve magis eximium poterit esse pulcherrimâ illâ imagine; quam haec verba repraesentant, supremi numinis tamultum inter elementa excitantis, eademque denuo ad serenitatem nutu suo revocantis? Vid. Cl. Addisonum, Spect. vol. VII. n. 489. ubi hanc rem tractat. Buchananus, ut solet, in paraphrasi suâ excellentissimâ poëtarum quaeque respexit. L. 27. et vestigia nutant illis velut, &c. 35. malè pinguis, *unfruitful*. 36. habere, *to possess*. 37. credat vites scrobibus, *may plant vines. et credit semina sulcis, and sow seed*. 41. foecundat, *enricheth*. 42. malè conscia, *conscious of guilt*.

CVIII. 1. Mens, &c. Priores 12 hujus Psalmi versus habentur Psal. LVII. posteriores 20 Psal. LX. RUD.

CIX. 4. ingerebant, *cast upon me*. 5. omnibus, &c. *those who were obliged to me for every act of kindness, repay me with injury*. 7. sordidus. Adludit Poëta ad morem Romanum in judiciis, ubi rei togam sordidam induebant, unde tales Livio aliisque sordidati nuncupantur; et togâ illâ sordidâ utebantur, usque dum sententia a judice lata fuisset. L. 11. inscribatque, &c. *and expose his house to sale*. 17. aut dicat bene, or *bless him*. 18. talari, *reaching to the ancles*. 20. pendat, *suffer*. 23. solerti indagine, *with diligent scrutiny*. Locustas ubique arboribus fructibusque infestissimas magno opere exquirebant et necabant veteres. Plip. lib. 11. cap. 29. In Cyrenaicâ regione lex etiam est ter anno debellandi eas, (locustas) primò ova obtinendo, deinde foetum, postremò adultas: desertoris poena in eum qui cessaverit. Et in Lemno insulâ certa mensura praefinita est, quam singuli enectatirum ad magistratus referant.—Necare et in Syria militari imperio roguntur: tot orbis partibus vagatur id malum. Quare

rite a Buchanan additus, *saluti indagine*. H. 24. Genua. Primus pes procaleum. post Virg. *Æn.* XII. 905.

Genua labant, gelidus concrevit frigore sanguis.

29. pudor contegat hos. 31. qui stetit dexter, *who stood on the right hand.*

CX. 2. tuos fasces, *thy ensigns of power*. 3. Te, &c. *when thy triumphant people shall accompany thee*. 7. e fortuitis torrentibus, *from brooks that run in his way*.

CXL. 9. sera pignora, *their succeeding race*. 10. Hunc, &c. *To worship and fear him from the heart is the highest wisdom and the foundation of a good life.*

CXII. 7. Non, &c. Nihil elegantius, nihil venustius eximiâ et nobili illâ pii hominis conditione, quae hâc describitur. L.

CXIV. 3. Vidit, &c. *the sea being troubled beheld, and divided its astonished waves*. 7. in Solymos focos, *upon the altars of Jerusalem*.

CXV. 1. Nos fama differat. Differo hic capitur pro divulgare et sermonibus celebrare. Val. Flaccus, lib. I. 758. — *Regemque fragor per moenia differt,*

Mille ciere manus.

Ubi vide Burmannum, qui Plautum, Livium, Propertium, aliosque ita locutos ostendit. L. Nec, &c. *nor that triumph in her golden chariot may exhibit us to public view, exulting in gorgeous apparel*. 4. excoquens, *melting*. 7. recurrit, *does proceed*.

CXVI. 4. consule, *preserve*. 7. mens, &c. *O my soul, being now composed*. 14. damnatus voti tibi, &c. *being bound by vow to thee, I will worship thee with a sacrifice of thanksgiving*. Quod postea dicit reus voti: qui enim voto facto aliquid se praestiturum promisit, ille tamdiu obligatus, et quasi damnatus atque obstrictus est, donec, voto soluto, seipsum liberet. Virg. *Damnabis tu quoque votis*. Pro quo jurisconsulti veteres dicebant *damnas*: ut, *damnas esto*, i. e. obligatus ad hoc vel illud faciendum. CHYTR. 18. reus voti, *being under obligation*.

CXVIII. 11. *licebit ut circumdant, though they should surround.* 26. *precamur ut cuncta, &c.* 27. *foetus bidentis, a lamb.*

CXIX. 17. *Da, &c. grant that I, who obey thy law, may live.* *ne celaveris inquilinum, do not hide from a stranger.* 25. *rudem, me ignorant.* 37. *ne hauriant, lest they should imbibe.* 65. *coacta malo, humbled by affliction.* 73. *Da, &c. grant to me fashioned by thy hand.* 97. *quòd audiam huic, because I give attention to it.* 121. *diligentem aequa, loving equity.* 125. *errore misso, having abandoned false opinions.* 157. *intuendo illos, at seeing those.* 165. *est illis amantibus, have they who love.*

CXX. 1. *Hinc, on the one hand.* 4. *Scythae, &c. Scythia complectitur regiones et gentes amplissimas et populosissimas tam in Europæ, quàm in Asiâ versùs septentrionem habitantes, in quibus etiam sunt Mesechitæ, quorum Psalmus meminit, sic dicti a Mesech, filio Japheti, a quo gens illa propagata est. Mesech, i. e. tendens arcum, quo etiam nomine Scythæ hæc loco celebrantur. Vox autem Kedaræorum, quæ in Ebræo est, deducitur a Kedar filio Ismaëlis, a quo dicti sunt Kedaræi vel Kedareni populi Arabiæ, quorū posteri Saracenos appellavere. Nomen habent a nigredine, ut quodammodo simul doleat David, quòd sibi conversandum sit cum nigris, id est, improbis et sceleratis.* CHYTR.

CXXI. 3. *quid, &c. why, O my throbbing heart.* 5. *leniter passis, gently stretched out.* 6. *halitus, &c. the vapour of the cloudy moon.* 8. *seu, &c. whether thou dischargest abroad the offices of desirable peace, or of cruel war.*

CXXV. 1. *Sionis, &c. The boisterous north wind shakes not Mount Sion, founded upon an immoveable rock.*

CXXVI. 1. *nec opina, unexpected.* *sopore pulso, after sound sleep.* 2. *ut usque, &c. how constantly, &c.*

CXXVII. 2. *soporem, &c. sleep free from dreams.* 4. *Non, &c. The hostile warrior, with his hand filled with arrows, does not inspire so much dread into his foes.*

5. Non ad, &c. *he shall not be confounded by the reproaches of his insulting adversary before the seat of judgment.*

CXXIX. 8. ad fastidium hostis, *to the disgust of my enemy.* 8. nec, &c. *nor has the wayfaring man boded success to the reapers.*

CXXX. 4. At, &c. *But thou in the midst of thy fierce wrath art not inexorable.* 6. Non sic, &c. *the watchman at the close of night, &c.*

CXXXI. 1. Si, &c. *If with an overbearing disposition, if with supercilious eye, &c.* 2. suspirat in parentem unam, *sighs after his mother alone.*

CXXXII. 2. obstrinxit caput, *pledged his life.* 8. neu, &c. *nor despise the house which, &c.* 15. faxo ut indulgentia, &c. *I will see that the favour of heaven, &c.* 16. perfundam, &c. *I will fill the hearts of the righteous.* 17. prospiciam quendam, *I will provide one.* 18. Jessaea propago, *the offspring of Jesse.*

CXXXIII. 2. laeto imbri, *with agreeable drops. inebrians, moistening.*

CXXXIV. 1. qui nocte, &c. *who by night keep watch in his sacred threshold.* annuit, *listens.*

CXXXV. 5. Quos, &c. *whom others with foolish adoration worship as deities.* 16. illis, &c. *their mouth is incapable of speech.* 18. sagaci nare, *with quick smell.* 19. profectum, *descended.*

CXXXVI. 8. auricomum, *golden-rayed.* 10. prima pignora, *the first born,*

CXXXVII. 1. illa, &c. *that deplorable appearance.* 3. referre verba, &c. *to sing in our native strains.* 9. cara pignora, *thy dear children.*

CXXXVIII. 4. fidem, &c. *thy spotless faithfulness.*

CXXXIX. 9. Aurora, &c. *though the morning should convey me.* 12. nec tuæ, &c. *nor is there any darkness to thy providence.* 13. Qui, &c. *who didst cover me with the thin clothing of skin.* 16. Massæ, &c. *thou didst keep as it were written the elements of my new-made substance, as yet imperfect, and the first principles of this shapeless mass: thou knewest also the lineaments, motion, and form of my body.* 24. Nisi, &c. *if thou see not there a regard towards thee.*

CXL. 4. *objiciens scythes, throwing up pts.* 9. *refunde, retort.*

CXLI. 5. *Me, &c. I wish rather that a good man reprove, yea smite me, than that a wicked man caress me, or than he should anoint, &c.*

CXLII. 6. *Da, &c. Ordo est, Da aurem facilem querelis meis (mei) fracti cladibus ultimis.* Pronomina enim possessiva post se admittunt genitivos participiorum, qua de re videsis Ruddimanni Gram. part. II. pag. 48. L.

CXLIV. 5. *operi, &c. cover the mountains with a cloud.* 12. *tholus.* Proprie concamerationis aut fornicis medium, seu umbilicus, in quem laterum aut trabium capita coeunt, cui antiquitus voventium anathemata, seu donaria votiva affigebantur. Virg. Æn. IX. 407.

— *Si qua ipse meis venatibus auxi,
Suspendive tholo, aut sacra ad fastigia fixi.*

CHYTR.

15. *O felicem populum, &c. O happy people, who amidst such blessings, &c.*

CXLVI. 8. *Qui, &c. who, by dispelling the mist, poureth into blind eyes a beam of clear light:*

CXLVIII. 4. *Rotatiles.* Vox a poeta, ut videtur, novata. Est autem *rotatile*, quod rotæ instar in orbem potest circumagi, quales sunt circuli illi cælestes, de quibus hic loquitur. CHYTR. Utitur hac voce Prudentius præfat. Peristeph. 8. L.

CL. 2. *supra, &c. above the comprehension of mortals.* 4. *sonore.* Pro *sonitu*, more Lucretii et Virgilio quorum ille, lib. I. 645.

— *Lepido quæ sunt fucata sonore.* CHYTR.

FINIS NOTARUM IN PARAPHRASIN.

*There are twenty-nine kinds of VERSE used in
Buchanan's Paraphrase, viz.*

- Hexameter Heroicus. Ps. 1, 18, 45, 78, 85, 89, 104, 107, 132, 135.
- II. 1 Hexameter, 2 Trimeter Iambicus. Ps. 2, 20, 24, 57, 60, 69, 83, 93, 95, 97, 108, 109, 118, 126, 136, 147.
- III. 1 Trimeter et 2 Dimeter Iambicus. Ps. 3, 6, 10, 21, 22, 27, 34, 38, 39, 41, 44, 48, 53, 62, 74, 76, 79, 87, 92, 110, 112, 115, 120, 127, 133, 134, 139, 141.
- IV. 1 Hexameter et 2 Tetrameter Heroicus. Ps. 4, 111.
- V. 1, 2, 3 Sapphicus, 4 Adonius. Ps. 5, 17, 51, 55, 65, 67, 72, 90, 101, 103.
- VI. 1, 2 Alcaicus Major, 3 Archilochius, 4 Alcaicus Minor. Ps. 7, 11, 15, 19, 30, 46, 50, 56, 58, 77, 82, 91, 123, 125, 140, 146.
- VII. 1 Sapphicus, 2 Dimeter Iambicus. Ps. 8.
- VIII. 1, 2 Asclepiadeus, 3 Pherecratius, 4 Glyconius. Ps. 9, 64, 84, 130.
- IX. 1 Hexameter, 2 Dimeter Dactylicus. Ps. 12.
- X. Dimeter Iambicus. Ps. 13, 31, 37, 47, 52, 54, 59, 86, 96, 98, 117, 148, 149, 150.
- XI. 1 Glyconius, 2 Asclepiadeus. Ps. 14, 35, 43.
- XII. 1 Glyconius, 2 Asclepiadeus, 3 Pentameter Alcaicus Choriambicus. Ps. 16.
- XIII. 1, 2, 3 Asclepiadeus, 4 Glyconius. Ps. 23, 42, 75, 99, 102, 144.
- XIV. Trimeter Iambicus. Ps. 25, 94, 106.
- XV. Alcaicus Major. Ps. 26, 29, 32, 49, 61, 71, 73, 143.
- XVI. Asclepiadeus. Ps. 28, 40, 80.
- XVII. 1 Sapphicus, 2 Glyconius. Ps. 33, 70, 121, 142.
- XVIII. 1 Trimeter Iambicus, 2 Pentameter. Ps. 36, 68.
- XIX. 1 Dimeter Trochaicus Acatalectus, 2 Dimeter Trochaicus Catalectus. Ps. 66.

- XX. 1 Hexameter, 2 Dimeter Anapaesticus Catalectus. Ps. 68.
- XXI. 1 Hexameter, 2 Dimeter Iambicus. Ps. 81.
- XXII. 1 Hexameter, 2 Pentameter. Ps. 88, 114, 137.
- XXIII. 1 Dimeter Trochaicus Catalectus. Ps. 100.
- XXIV. Tetrameter Trochaicus Catalectus. Ps. 105, 119, 124, 129.
- XXV. Dimeter Anapaesticus Pindaricus. Ps. 113.
- XXVI. 1, 2, 3 Trimeter Glyconius Choriambicus, 4 Trimeter Pherecratius. Ps. 116, 122, 128.
- XXVII. Dimeter Iambicus Anacreonticus Catalectus. Ps. 131.
- XXVIII. 1 Hexameter, 2 Dimeter Iambicus, 3 Dimeter Dactylicus. Ps. 138.
- XXIX. 1 Hexameter, 2 Dimeter Dactylicus, 3 Dimeter Iambicus. Ps. 145.

The FEET used in the Tables prefixed to the Psalms are the following:

OF TWO SYLLABLES,

- - Spondaeus; as, *omnēs*.
- - Iambus; as, *amāns*.
- - Trochaeus; as, *servus*.

OF THREE SYLLABLES,

- - - Dactylus; as, *scribēre*.
- - - Tribrachys; as, *dōminūs*.

OF FOUR SYLLABLES,

- - - - Proclesmaticus; as, *memōribūs*.

N. B.—When a single syllable is taken by itself, it is called a *Caesura*, which is commonly a long syllable.

